

John Wyndham
Midwichské kukačky

Jen několik málo obyvatel docela obyčejné anglické vesnice Midwich unikne osudu rodin, které zůstaly doma v onen osudný den, kdy je zasáhla neznámá nevysvětlitelná síla. Z bezvědomí se po onom „Mimodni“ probouzí vesnice zdánlivě nezměněna až na ženy, které po čase zjišťují, že jsou těhotné. Odkud se vzaly ty zvláštní, podivuhodně si sobě podobné děti s urputným pohledem ve zlatých očích, které projevují čím dál nebezpečnější vlastnosti a rozsévají kolem sebe zkázu? Jakto, že si tak navzájem rozumějí a předávají si zprávy o světě kolem? Nejsou to snad nakonec poslové z jiné planety, vyslaní sem aby zničili lidstvo? Pro mnohé lidi z Midwiche stále však ještě zůstávají dětmi a nešťastná vesnice stojí před těžkým dilematem, jak se k nim zachovat. Midwichské kukačky jsou po Dni trifidů nejznámějším dílem mistra světové science fiction a v Anglii byli fascinujícím způsobem zachyceny ve filmu Vesnice zatracených.

John Wyndham

●Midwickské kukačky

Přeložila Jitka Minaříková

John Wyndham

THE MIDWICH CUCKOOS

Copyright © Estate of the Late John Wyndham

Translation © Jitka Minaříková, 1994

Obraz na obálce: Friedrich Hundertwasser OPOŽDĚNÉ VÁNOCE

•

•

• ČÁST PRVNÍ

☹1. DO MIDWICHE VSTUP ZAKÁZÁN

Snad největší štěstí, jaké mou ženu v životě potkali, bylo, že se řízení osudu vdala za muže narozeného 26. září. Nebát toho, byli bychom určitě strávili noc z 26. na 27. září doma v Midwichi a neušla by tomu, co ji, jak budu do smrti děkovat pánu bohu, jen díky téhle náhodě minulo.

Jenže já měl právě ten den narozeniny a ještě k tomu jsem zrovna den předtím dostal a podepsal smlouvu od jednoho amerického nakladatele, a tak jsme šestadvacátého ráno vyrazili do Londýna na malou oslavu. A docela se vydařila. Pár návštěv u kamarádů, humr a chablis u Wheelera, poslední Ustinovovy extravagance, lehká večera a pak zase zpátky do hotelu, ve kterém byla Janet celá pryč z koupelny, jak už z cizích koupelen obyčejně bývá.

Druhý den ráno jsme se beze spěchu vypravili na zpáteční cestu do Midwiche. Zastávka na nákup v Traynu, nejbližším městečku, kde jsou obchody, pak dál po hlavní silnici, přes vesnici Stouch, odbočka doprava na vedlejší silnici do... Ale ne! Přes půl vozovky zničenou závorou s cedulí SILNICE UZAVŘENA a vedle ní policista, který mi rukou dává znamení, abych zastavil...

Tak tedy zastavím. Policista popojde ke mně a já si uvědomím, že ho znám, že je z Traynu.

„Bohužel, pane, silnice je uzavřená.“

„To chcete říct, že to budu muset objíždět z druhé strany přes Oppley?“

„Tamtudy by to asi taky nešlo.“

„Ale...“

Za mnou se ozve houkání klaksonu.

„Měl byste si zajet trošku ke straně, pane.“

Celý popletený poslechnu a kolem nás i policisty se prosmykne třítunový vojenský nákladák, z kterého se po stranách vyklánějí mladíci v khaki uniformách.

„V Midwichi je nějaká revoluce?“ ptám se.

„Armádní cvičení,“ odbude mě. „Silnice je neprůjezdná.“

„Ale snad ne z obou stran! My totiž v Midwichi bydlíme, rozumíte?“

„Já to vím, pane. Jenže málo platné, teď se tam nedostanete. Na vašem místě bych se vrátil do Traynu a počkal, než bude po všem. Tady stát nemůžete, překážel byste.“

Janet otevře dvířka na své straně a popadne tašku s nákupem.

„Já půjdu pěšky a ty přijed', až se to tu uvolní,“ povídá mi.

Policista zaváhá. Pak ztlumí hlas.

„Když tu teda bydlíte, paní, tak já vám něco povím – ale nechte si to pro sebe. Máte to zbytečné. Do Midwiche se prostě nikdo nedostane, dejte na mě.“

Užasle na něj civíme.

„Proč proboha?“ ustrne Janet.

„Na to se právě snažíme přijít, paní. Takže si teď radši zajed'te do Traynu k Orlovi, a já vám dám vědět, hned jak se to tu dá do pořádku.“

Koukneme se s Janet jeden na druhého.

„Tak dobře,“ řekne nakonec strážníkovi má žena. „Nějak se mi to sice celé nezdá, ale když tvrdíte, že se tam dostat nemůžeme...“

„Opravdu ne. A navíc tam nikoho nesmím pustit. Dáme vám vědět, jen co to půjde.“

I pokud by měl člověk náladu na hádky, s ním se do nich pouštět nebylo k ničemu: ten člověk jen konal svou povinnost a byl na nás celkem hodný.

„Tak dobře,“ souhlasil jsem. „Jmenuju se Gayford. Richard Gayford. Pokud bych u Orla, až mi tam budete volat, zrovna nebyl, řeknu jim a nechte mi tam vzkaz.“

Vycouval jsem s vozem na hlavní silnici a vzhledem k tomu, že policista s takovou určitostí tvrdil, že se do Midwiche nedostanu ani z druhé strany, zamířil jsem tam, odkud jsme přijeli. Ale jen co jsme projeli Stouchem, zastavil jsem u první branky na pole.

„Nějak se mi to celé zatraceně nezdá,” řekl jsem. „Co kdybychom to vzali přes pole a omrkli to sami?”

„Ten policajt se taky choval dost prapodivně. Máš pravdu,” souhlasila Janet a otevřela dvířka vozu.

Celé nám to šlo ještě míň na rozum proto, že Midwich byl přímo pověstný tím, že se tam nikdy nic pozoruhodného nepříhodovalo.

Bydleli jsme tam tou dobou s Janet už přes rok a připadalo nám, že tohle je pro tu ves snad ze všeho nejcharakterističtější. Pokud by u všech vjezdů do ní byly sloupy s výstražným trojúhelníkem, pod kterým by stálo:

MIDWICH PROSÍME NERUŠIT

vůbec by nepůsobily nějak nemístně. A proč musela ta podivná událost, k níž došlo 26. září, postihnout zrovna Midwich, a ne kteroukoli jinou z tisícovek podobných vesnic, to už zůstane zřejmě a navždycky záhadou.

Tuctovější obec si snad ani není možné představit.

Midwich leží asi třináct kilometrů západoseverozápadně od Traynu. Hlavní silnice z Traynu na západ spojuje sousedící vesnice Stouch a Oppley a z nich obou vedou odbočky do Midwiche. Obec je tedy na vrcholu trojúhelníku silnic, jehož základnu vymezují Oppley a Stouch: jediná další cesta z ní je chestertonovsky točitá okreska, která se vine v délce nějakých osmi kilometrů do Hickhamu, vzdáleného přímou čarou asi půldruhého kilometru na sever.

Ve středu Midwiche je travnatá trojúhelníková návěs, zdobená pěti okrasnými jilmy a rybníčkem, ohraničeným bílým zábradlím. V cípu návsi na straně ke kostelu je pomník padlých a po jejím obvodu stojí kostel, vikářství, hospoda, kovárna, pošta, krámk paní Weltové a několik stavení. Dohromady je ve vesnici asi šedesát chalup a domků, obecní dům se společenským sálem, Kyleovo sídlo a Zámeček.

Kostel je z větší části nově přestavěný a trochu zchátralý, ale západní brána a křtitelnice jsou dosud původní, normanské. Vikářství je georgiánské, Zámeček viktoriánský, Kyleovo sídlo má základy z tudorské doby, na které jsou naroubována mnohá pozdější vylepšení. Ostatní stavení jsou směsicí všech rozmanitých stylů mezi oběma Alžbětami, ale ještě novější než dvě nedávno postavené budovy obecní rady jsou účelová křídla přistavěná k Zámečku v době, kdy ho převzalo ministerstvo a zřídilo v něm výzkumný ústav.

Proč tu kdysi Midwich vůbec vznikl, nikdy nikdo nedokázal přesvědčivě vysvětlit. Neleží na strategickém místě na křižovatce obchodních tras, dokonce sem žádná cesta, která by stála za řeč, ani nevede. Prostě se tu kdysi zčistajasna bůhvíproč nějak objevil: v pozemkové knize z roku 1086 je o něm záznam jako o osadě a tou už vlastně zůstal, protože éra železnic ho nechala stranou jako předtím trasy dostavníků a dokonce i plavební kanály.

Pokud je známo, neskrývají se pod ním ložiska žádných vyhledávaných nerostů, žádné generálské oko na něm nikdy nespočinulo jako na místě vhodném pro letiště, vojenskou střelnici či armádní cvičiště: proniklo sem pouze ministerstvo, ale úpravy Zámečku do denních událostí vesnice valně nezasáhly. Midwich si žil – alespoň do doby, než začal tenhle příběh – na své úrodné půdě v ospalé drímotě a rajském poklidu už celé tisíciletí: a až do onoho pozdního večera 26. září nebylo důvodu, proč by se na tom mělo v průběhu dalšího tisíciletí cokoli změnit.

Z toho pochopitelně neplyne, že by se veškeré historické události Midwichi bezezbytku vyhnuly. Zažil i mimořádné okamžiky. V roce 1931 se stal ohniskem nenadálé epidemie slintavky a kulhavky. V roce 1916 sem zbloudilý Zeppelin shodil bombu, která padla na zorané pole, ale naštěstí nevybuchla. Ještě o něco dřív se objevil v novinových titulcích – tedy vlastně spíš v kramářských písních – když Sladká Polly Parkerová zastřelila na prahu hospody u Kosy a kamene Černého Neda, druhořadého

lapku, a třebaže měl podle všeho tento skutek spíš osobní než společenské pozadí, přesto ji za něj kramářské písně z roku 1768 velice opěvaly.

Pak tu bylo ještě senzační zrušení nedalekého kláštera svatého Accia a vystěhování tamních mnichů, jehož důvody se ve vsi od roku 1493, kdy k celé záležitosti došlo, nikdy nepřestaly přetřásat.

K dalším mimořádným událostem patří také dočasné ustájení Cromwellových koní v kostele a návštěva Williama Wordsworthe, kterého rozvaliny zdejšího kláštera inspirovaly k jednomu z jeho okrajovějších sonetů.

Až na takové výjimky však jako by proud dějin plynul nad Midwichekem bez sebemenšího zčeření.

A místní obyvatelé – snad až na pár mladých ztřeštěnců, kteří se dosud neusadili a nezakotvili v manželství – po ničem jiném ani netoužili. Koneckonců tu s výjimkou vikáře a jeho manželky, Zellabyových z Kyleova sídla, místního lékaře, zdravotní sestry, nás a pochopitelně i zaměstnanců výzkumného ústavu většinou žili už dlouhou řadu generací v nerušeném sledu, který vnímali jako samozřejmost.

Nezdá se, že by se toho osudného 26. září vyskytla sebemenší předzvěst něčeho mimořádného. Paní Brantová, kovářova žena, prý sice ten den uviděla devět strak na jednom poli, a jak později tvrdila, hned tušila, že je to neblahé znamení, a slečně Ogleové z pošty se noc předtím zdál zlý sen o obrovitém netopýrovi; jenomže jak předpovědi paní Brantové, tak zlé sny slečny Ogleové byly natolik časté, že je už dávno nikdo nebral vážně. Nikdo si ten pondělek až do pozdního večera nevšiml ničeho, co by nasvědčovalo tomu, že by Midwich byl v čemkoli jiný než obvykle. Takový byl ještě když jsme s Janet odjížděli do Londýna. A přesto v úterý sedmadvacátého...

Zamkli jsme auto, přešli branku a vykročili po strništi těsně podle živého plotu. Na jeho konci jsme dospěli k dalšímu poli pokrytému strništěm a přes ně jsme začali stoupat vzhůru vlevo trochu do kopce. Byl to rozlehlý lán a živý plot, který ho na protější straně ohraničoval, byl hustý, takže jsme museli dojít ještě o kus dál vlevo, než jsme objevili branku, která se dala přelézt. Když jsme dorazili asi do půli pastviny za ní, ocitli jsme se na vrcholu kopce a otevřel se před námi výhled na Midwich – pro stromy z něj moc vidět nebylo, ale zahlédli jsme pár šedavých proužků kouře, líně stoupajících k obloze, a věž kostela vyčnívající mezi jilmy. Na pastvině hned pod námi jsme zahlédli čtyři nebo pět krav, jak leží na zemi a podle všeho spí.

Nejsem žádný venkovan, na venkově jen bydlím, ale vzpomínám si, jak mi někde vzadu v hlavě varovně cinklo, že tady něco nehraje. Povalující se krávy, přežvykující krávy, prosím, to k vidění bývá, ale krávy ležící v hlubokém spánku rozhodně ne. V té chvíli to však ve mně nevyvolalo nic víc než nejasný pocit neskutečna. Pustili jsme se dál.

Přešli jsme ohradu na pastvinu, kde ležely krávy, a zamířili přes ni dál.

Odněkud zdálky nalevo od nás se ozvalo zahulákání. Ohlédl jsem se a rozeznal jsem uprostřed sousedního pole postavu v khaki. Volala na nás něco nesrozumitelného, ale podle jejího mávání obuškem bylo jasné, že nás vybízí, abychom se vrátili. Zastavil jsem se.

„Neblázní, Richarde. Koukni, kde až je,“ zaškaredila se Janet a rozběhla se kupředu.

Ještě jsem váhal a díval se na postavu, která teď mávala obuškem usilovněji a pokřikovala ještě hlasitěji, ale rozumět jí nebylo o nic víc. Rozhodl jsem se vykročit za Janet. Měla přede mnou už nějakých dvacet metrů náskok a vtom, právě když jsem udělal první krok, zničehonic zavravorala, bez hlesu se zhroutila a zůstala nehybně ležet...

Zastavil jsem se jako přimražený. Úplně bezděky. Kdyby byla upadla, protože si podvrtla kotník, nebo prostě klopýtla, byl bych běžel dál za ní. Ale zhroutila se tak náhle a ležela tak nehybně, že mně v první chvíli nenapadlo nic lepšího, než že ji někdo zastřelil.

Tohle mé ochromení trvalo jenom okamžik. Pak jsem znovu vykročil. Matně jsem si uvědomoval, že muž v dálce nalevo ode mě stále ještě cosi huláká, ale nevěnoval jsem mu pozornost. Spěchal jsem k Janet...

Ale nedoběhl jsem k ní.

Ztratil jsem vědomí tak rychle, že jsem ani nestačil zaregistrovat, jak padám k zemi...

☹2. V MIDWICHU JE KLID

Jak už jsem říkal, šestadvacátého bylo v Midwichi všechno jako vždycky. Dal jsem si práci zjistit o tom co nejvíc a můžu vám říct prakticky o každém, kde ten večer byl a co dělal.

U Kosy a kamene například seděli v živé zábavě stejní hosté jako obvykle. Pár mladších vesničanů se vypravilo do kina v Traynu – většinou ti, co tam byli i minulé pondělí. Slečna Ogleová pletla před telefonním panelem a jako obvykle zjišťovala, že živé, skutečné rozhovory jsou daleko zajímavější než rozhlas. Pan Tapper, který svého času, než se mu poštěstilo vyhrát ve fotbalové sazce jakousi pohádkovou sumu, se vztekal u své drahocenné barevné televize, která už si zase vzpomněla zlobit, a nadával jí výrazy, které jeho ženu zahnały už před chvílí do postele. Ve dvou z nových laboratoří přistavených z obou stran k Zámečku, se ještě svítilo, na tom však nebylo nic zvláštního: bývalo běžné, že pár výzkumných pracovníků pokračovalo ve své tajemné činnosti dlouho do noci.

Šlo tedy o den jako každý jiný, ovšem i ten zdánlivě nejvšednější den je vždycky pro někoho něčím mimořádný. Já měl například narozeniny, a náš domek byl proto uzavřený a temný. A v Kyleově sídle to byl zase shodou okolností právě den, kdy slečna Ferrely Zellabyová přesvědčila pana Alana (v současné době poručíka) Hughese, že k zasnubám podle všech pravidel nestačí jenom dva a bylo by dobře, kdyby si promluvil i s jejím otcem.

Alan se po určitém váhání a rozpacích nechal přemluvit a zamířil do pracovny Gordona Zellabyho, aby mu pověděl, jak se věci mají.

Zastihl pána Kyleova sídla pohodlně zabořeného v rozložitém křesle, s očima zavřenýma a krásnou bělovlasou hlavou spočívající na pravé straně opěradla, takže se na první pohled zdálo, jako by ho dokonale reprodukováná hudba naplňující celý pokoj ukoľébala ke spánku. Tenhle dojem však rázem zmizel, když beze slova a s očima stále zavřenýma pokynul Alanovi levou rukou k druhému křeslu a pak přiložil prst na rty na znamení, že má zůstat zticha.

Alan po špičkách došel k vykázanému křeslu a posadil se. Jak poslouchal hudbu, všechny věty, které si předem pečlivě připravil a které měl už u jazyku, mu zamrzly v hrdle a příštích asi deset minut si krátil obhlížením pokoje.

Jedna ze stěn byla od podlahy až ke stropu zastavěná knihami, a volné místo na ní zůstávalo jen pro dveře, kterými prve vstoupil. O něco nižší knihovničky se táhly i podél ostatních stěn, tu a tam s mezerami ponechávajícími prostor pro francouzská okna, krb, ve kterém se mihotal příjemný, i když ne právě nezbytný oheň a pro gramofon. Jedna z několika prosklených knihovniček byla věnována Zellabyho Dílům v nejrůznějších vydáních i jazycích a v jejím horním regálu zbývalo ještě trochu místa pro pár dalších.

Nad knihovničkou visel hlinkou načrtnutý portrét pohledného mladíka, jehož rysy bylo možné i po čtyřiceti letech rozpoznat ve tváři Gordona Zellabyho. Vitální bronzová busta na jiné knihovničce byla dokladem dojmu, jaký zapůsobil o nějakých pětadvacet let později na Epsteina. Tu a tam viselo po stěnách ještě pár jiných podepsaných portrétů dalších významných osobností. Prostor kolem krbu a nad ním byl vyhrazen spíše rodinným vzpomínkám. Kromě portrétů otce, matky, bratra a dvou sester Gordona Zellabyho tu visely nápadně si podobné podobizny Ferrelyn a její matky (paní Zellabyové číslo jedna).

Portrét Angely, nynější paní Zellabyové, stál na nejvýznamnějším kusu nábytku a centru celé místnosti, prostorném psacím stole s koženou podložkou, u kterého vznikala Díla.

Při pomýšlení na Díla Alan zaváhal, jestli si neměl pro své sdělení vybrat příhodnější dobu, protože další z Děů bylo právě ve fázi zrodu. Projevem toho byla i určitá roztržitost pana Zellabyho v poslední době.

„Takovýhle je vždycky, když mu to zraje v hlavě,“ vysvětlovala kdysi Ferrelyn. „Jako by byl napůl bůhvídko. Vyrazí na dlouhou procházku, pak najednou zjistí, že se ztratil, a volá aby pro něj někdo zajel, a takové věci. Bývá to s ním v tenhle čas trochu k nevydržení, ale jen co si konečně sedne a

začne psát, zas ho to přejde. Ale do té doby ho musíme trochu hlídat, koukat, aby se vůbec najedl a tak.“

Celkově působila na Alana místnost se svými pohodlnými křesly, účelným osvětlením a huňatým kobercem jako praktická ukázka názorů jejího majitele na vyrovnaný život. Rozpomněl se, že v knize *Dokud jsme tady*, jediném z Děel, které až doposud četl, probíral Zellaby asketismus a rozmařilost jako vzájemně si podobné známky vnitřní nevyrovnanosti. Byla to kniha zajímavá, i když podle Alanova mínění příliš pesimistická: zdálo se mu, že autor nepřikládá dostatečnou váhu skutečnosti, že nová generace je dynamičtější a daleko prozíravější než předchozí...

Nakonec skladba závěrečným tónem smyčce skončila a zmlkla. Zellaby vypnul gramofon vypínačem na opěrci křesla, otevřel oči a zadíval se na Alana.

„Doufám, že vám to nevadí,“ omluvil se. „Člověk má pocit, že když Bach svou skladbu jednou začne, měl by ji ho nechat dokončit. Navíc,“ dodal s pohledem na přehrávač, „si s těmihle novými vymoženostmi pořád dost dobře nevíme rady. Je umění hudebníka míň hodné úcty jen proto, že není osobně přítomný? Co je zdvořilost? Mám zdržovat já vás, vy mě, nebo oba dva máme zdržovat génia – i když génia z druhé ruky? To nám nikdo nepoví. Jakživi se to nedovíme.“

Nějak dost dobře neumíme sladit nové objevy se svými společenskými pravidly, nemyslíte? Svět někdejší etikety se koncem minulého století zborstil a od té doby nevznikl žádný kodex chování, z něhož bychom načerpali rady, jak se stavět k novinkám, které se od té doby vynořily. Chybí dokonce i pravidla, která by mohl individualista porušovat a to je samo o sobě další rána svobodě. Celkem škoda, nezdá se vám?”

„Hm, ano,“ kývl Alan. „Já – ehm –“

„Ovšem navíc,“ pokračoval pan Zellaby. „Tenhle problém vůbec vnímat je dnes už maličko *démoné*. Pravý syn tohohle století kašle na to, aby se s těmi novinkami naučil doopravdy žít: prostě po každé z nich jen nedočkavě chňapne, sotva se objeví. Jedině když narazí na něco skutečně převratného, dojde mu, že se jedná o společenský problém, jenže i pak, než aby sáhl k ústupkům, začne radši bědovat a dožadovat se neuskutečnitelně prostých řešení, popření daného vynálezu, jeho zákazu – jako třeba v případě atomové bomby.“

„Ehm, asi ano. Jistě. Já jen...“

Pan Zellaby postřehl v jeho odpovědi nedostatek zápalu.

„Dokud je člověk mladý,“ pokývl chápavě, „má pro něj nekonvenční způsob života bez pravidel, ze dne na den, určitou romantiku. Jenže musíte uznat sám, že s tím se v tomhle spleťtém světě vystačit nedá. Tady na Západě si naštěstí ještě zachováváme svá morální pravidla aspoň v hrubé kostře, ale leccos nasvědčuje tomu, že ty staré kosti nesou tíhu nových poznatků už jen s největší námahou, co říkáte?“

Alan se nadechl. Zkušenosti z jiných situací, kdy se zapletl do pavučiny Zellabyových rozprav, ho přiměly k ráznému kroku.

„Totiž, pane Zellaby, já jsem za vámi přišel kvůli něčemu jinému,“ odhodlal se.

Zellaby byl zvyklý reagovat na to, když ho někdo z jeho nahlas vedených úvah vytrhne, mírně a po dobrém. Odložil tedy další rozjímání o kostře etiky na jindy a zeptal se:

„Ale ovšem, milý zlatý. Samozřejmě. Oč jde?“

„Totiž – zkrátka jsem tu kvůli Ferrelyn, pane Zellaby.“

„Ferrelyn? Aha, ano. Ta bohužel odjela na pár dní za matkou do Londýna. Zítra se vrátí.“

„Ehm – vrátila se přece už dneska, pane Zellaby.“

„Vážně?“ užasl Zellaby. Chvilíčku si to rovnal v hlavě. „Ano, máte pravdu. Vždyť tu byla na večeri. Byli jste tu oba dva,“ vzpomněl si vítězoslavně.

„Ano,“ přisvědčil Alan, a odhodlán nenechat se už ničím rozptýlit, ze sebe vysoukal novinu, kvůli které přišel, s lítostivým vědomím, že ze všech jeho pracně nachystaných vět nezůstal kámen na kameni. Přesto však jakž takž doklopýtal ke konci.

Zellaby trpělivě naslouchal, dokud se Alan konečně nedoškobrtal k závěru:

„Takže doufám, pane Zellaby, že nebudete mít námitky proti tomu, abychom se oficiálně zasnoubili,“ a trochu vyplašeně čekal na odpověď.

„Milý zlatý, přeceňujete mé postavení. Ferrelyn je rozumné děvče, se svou matkou všecičko, pokud jde o vás, už jistě dávno probraly, a než došly k rozhodnutí, určitě ho společně důkladně uvážily.“

„Ale vždyť já se s paní Holderovou jakživ ani neviděl,“ namítl Alan.

„Jinak byste taky rozuměl celé situaci líp. Jane je skvělá organizátorka,“ ujistil ho pan Zellaby a shovívavě se zadíval na jeden z portrétů na krbové římse. Vstal.

„Ale zachoval jste se jaksepatří, takže já bych měl taky zareagovat, jak si to Ferrelyn představuje. Sezval byste sem všechny, než dojdou pro láhev?“

Pár minut nato už ve společnosti své ženy, dcery a příštího zetě pozdvihl sklenici.

„Připijme si,“ pronesl, „na svazek dvou spřízněných duší. Je sice pravda, že manželská instituce v pojetí církve a státu je typická ukázka zoufale mechanického chápání partnerství – trochu něco na způsob Noemovy archy. Ale lidský duch vydrží hodně a láska leckdy dokáže překonat i tohle neomalené pošpinění. Takže doufejme, že...“

„Tati,“ skočila mu do řeči Ferrelyn, „už je deset pryč a Alan se musí vrátit do kasáren včas, jinak z toho bude mít průšvih. Stačí, když řekneš: ‚Přeju vám oběma dlouhý a šťastný společný život.‘“

„Hm,“ zapochyboval Zellaby. „Víš určitě, že to stačí? Připadá mi to nějak stručné. Ale když myslíš, tak beze všeho, holčičko. Upřímně vám to popřeju.“

A popřál.

Alan postavil dopitou sklenici.

„Ferrelyn měla bohužel pravdu, pane Zellaby. Vážně už musím běžet,“ omluvil se.

Zellaby soucitně přikývl.

„Musí to pro vás být záprah. Jak dlouho si vás tam ještě chtějí nechat?“

Alan řekl, že doufá, že do tří měsíců ho z vojny pustí. Zellaby znovu kývl.

„Doufám, že vám ta zkušenost aspoň k něčemu bude. Občas mě mrzí, že sám jsem ji neprodělal. V jedné válce jsem byl moc mladý, tu druhou jsem proseděl za psacím stolem na ministerstvu informací. Bylo by mi bývalo milejší strávit ten čas trochu aktivněji. Takže dobrou noc, milý zlatý. Je...“ Zčistajasna ho něco napadlo. „Panebože, všichni vám říkáme Alan a teď mi teprve došlo, že vůbec neznám vaše příjmení. To bychom asi měli napravit.“

Alan mu sdělil své jméno a znovu si podali ruce.

Když vyšel s Ferrelyn do haly, všiml si hodin.

„Koukám, že sebou musím hodit. Tak nashledanou zítra, miláčku. V šest, platí? Dobrou noc, kočička.“

Vášnivě, i když jen v rychlosti se na prahu políbili. Alan seběhl ze schodů a pospíšil si k malému červenému autu zaparkovanému na příjezdové cestě. S hlukem nastartoval motor. Ještě naposledy zamával a vyrazil, až zadní kola rozvířila štěrku.

Ferrelyn se dívala, jak se koncová světla vzdalují a mizí. Počkala, dokud burácení motoru nepřešlo ve vzdálený bzukot, a pak zavřela dveře. Cestou zpátky do pracovny si všimla, že hodiny ukazují čtvrt na jedenáct.

Ještě ve čtvrt na jedenáct bylo tedy v Midwichi všechno docela normální.

Po odjezdu Alanova vozu se nad vesnicí, ukládající se po poklidném jednotvárném dni v očekávání stejně jednotvárného a poklidného zítřka zvolna ke spánku, postupně rozhostil klid.

Okna mnoha stavení dosud žlutavě zářila do mírného večera, zvlhlá předchozím deštěm. Občasné poryvy hlasů a smíchu nebyly zdejší: pocházely od publika už před několika dny pečlivě zrežírovaného v mnoho kilometrů vzdáleném studiu a vytvářely jen zvukovou kulisu, na jejímž pozadí se většina obyvatel vesnice chystala lehnout. Mnozí z těch nejstarších a nejmladších už spali a hospodyňky teď chystali zahřívací láhve samy pro sebe.

Poslední zákazníci, které majitel konečně vystrnadil od Kosy a kamene, pár minut otáleli, než se potmě rozkoukali, ale pak se rozešli a ve čtvrt na jedenáct už byli všichni, až na jistého Alfreda Waita a Harryho Crankharta, dosud zabraných do hádky o to, které z hnojiv je nejlepší, dávno doma.

Vesnici čekala už jen poslední každodenní událost – příjezd autobusu, který měl přivést temperamentnější povahy z večera stráveného v Traynu. Poté se Midwich mohl konečně uložit ke spánku nadobro.

Na vikářství ve čtvrt na jedenáct litovala slečna Polly Rushtonová, že nešla do postele o půl hodiny dřív, aby si v pohodě mohla číst knihu, která jí teď spočívala v klíně, a nemusela sledovat souboj mezi strýcem a tetou. Strýc Hubert, tedy reverend Hubert Leebody, se totiž na jednom konci místností pokoušel poslouchat rozhlasovou relaci o předsofoklovském pojetí oidipovského komplexu, zatímco teta Dora na druhém konci telefonovala. Pan Leebody, odhodlaný nenechat přehlušit učenou přednášku babskými žvásty, už dvakrát zesílil zvuk a zbývala mu ještě možnost pootočit knoflík o dalších pětadvaceti stupňů. Těžko mu bylo mít za zlé, že mu to, co vnímal jako malicherné ženské tlachání, nepřipadalo zvlášť důležité. Nebylo by připadalo důležité nikomu.

Telefonický hovor byl z Londýna, Jižního Kensingtonu, a jistá paní Clueyová se v něm pokoušela najít oporu u své celoživotní přítelkyně paní Leebodyové. V deset šestnáct konečně dospěla k jádru věci.

„A teď mi pověz, Doro – ale prosím tě, docela a rovinu: myslíš, že by měla mít Kathy šaty spíš z bílého saténu, nebo z bílého brokátu?“

Paní Leebodyová zaváhala. Šlo zcela jasně o věc, kde byl výraz „na rovinu“ velmi relativní a od paní Clueyové bylo mírně řečeno netaktní vyslovit takovou otázku bez sebemenšího náznaku, co by si přála slyšet. Snad satén, pomyslela si paní Leebodyová, ale nechtělo se jí špatným odhadem ohrozit dlouholeté přátelství. Pokusila se získat vodítko.

„To se ví, pro hodně mladičkou nevěstu..., i když Kathy zas není až tak mladičká nevěsta, snad nejspíš...“

„Tak mladičká ne,“ souhlasila paní Clueyová a vyčkávala.

Paní Leebodyová v duchu proklela neodbytnost své přítelkyně i rozhlasový program svého muže, který jí nedovoloval se soustředit a připadnout na něco, jak se vyhnout přímé odpovědi.

„Je jisté,“ řekla nakonec, „že oboje může být krásné, to dá rozum, ale pro Kathy bych přece jen –“

V tom okamžiku hlas náhle zmlkl...

Paní Clueyová daleko v Jižním Kensingtonu nedočkavě čekající na konec věty se podívala na hodinky. Po chvilce na okamžik zavěsila a vzápětí vytočila nulu.

„Mám stížnost,“ rozhořčila se, „právě mi vypadl důležitý hovor.“

Pracovník ústředny slíbil, že se pokusí spojení obnovit. Po pár minutách musel přiznat, že se mu to nepodařilo.

„Taková neschopnost,“ pohoršila se paní Clueyová. „Budu si stěžovat písemně. Nebudu platit ani o minutu víc – vlastně nevím, proč bych za takovýchhle okolností měla vůbec něco platit. Ten hovor se ztratil přesně v deset sedmnáct.“

Muž z centrály vyslovil formální omluvu a zaznamenal si pro pořádek zmíněný čas – 22.17, 26. září...

☹3. MIDWICH ODPOČÍVÁ

Od deseti sedmnácti oné noci začaly být informace o Midwichi pouze útržkovité. Telefony oněměly. Autobus, který měl vesnicí projet, do Stouche nedorazil a vůz, který ho vyjel hledat, se nevrátil. Z letecké základny došlo do Traynu hlášení o jakémsi neidentifikovatelném létajícím předmětu, nikoli, zdůrazňujeme nikoli, služebnímu stroji, který radar zachytil v oblasti Midwiche, snad při nouzovém přistání. Kdosi z Oppley ohlásil v jednom z midwichských domů požár, který podle všeho nikdo nehasí. K požáru vyjela hasičská stříkačka z Traynu – a už se neozvala. Traynská policie vyslala vůz, který měl zjistit, co se se stříkačkou stalo, ale ten se také znenadání odmlčel. Z Oppley ohlásili další požár, rovněž zřejmě nikým nehasený. Strážník Gobby ze Stouche, kterého zburcovali telefonem a poslali na kole do Midwiche, také zmizel beze stopy...

Na úsvitu sedmadvacátého se po kalné obloze válely špinavé cáry mračen, mezi nimiž slabě prosakovalo našedlé světlo. Kohouti v Oppley a Stouchi přesto kokrhali a jiní ptáci vítali den melodičtěji. V Midwichi se však neozval jediný ptačí hlásek.

V Oppley a Stouchi i všude jinde se také záhy začaly natahovat ruce, aby zarazily drnčení budíků, ale v Midwichi budíky řinčely, dokud neztichly samy.

V jiných vesnicích se z domků trousili muži s rozespálými pohledy, potkávali své sousedy a ospale se s nimi zdravili, ale v Midwichi se nikdo s nikým nepotkal.

Protože Midwich ležel v nehybném transu...

Zatímco okolní svět začal brzy zaplňovat den hlukem, Midwich spal dál... Tamní muži i ženy, tamní koně, krávy i ovce, tamní vepři, drůbež, skřiváci, krtci i myši leželi bez hnutí. Nad Midwichem se klenula kupole ticha, narušovaného pouze šelestem listů, odbíjením hodin na věži kostela a zurčením říčky Opple, valící se u mlýna přes jez...

Už záhy po rozbřesku vyrazil z Traynu olivově zelený vůz na boku s nápisem „Telefonní spoje“ v šeru dosud jen stěží rozpoznatelným, aby obnovil spojení Midwiche se zbytkem světa.

Ve Stouchi zastavil u telefonní budky, aby zjistil, jestli se v Midwichi objevily nějaké známky života. Neobjevily. S Midwichem bylo stále stejně nemožné navázat kontakt jako už od 22.17 předchozího večera. Poštovní vůz znovu vyrazil a drkotal v nesměle přibývajícím denním světle dál.

„Krucí!“ prohodil telefonní opravář k řidiči. „Krucí! Z tohohle bude mít přece ta stará Ogleová parádní průšvih, jestlipak jí to stojí za to?“

„Mně to nejde na mozek,“ posteskl si řidič. „Podle mého ta babka poslouchala v jednom kuse, ve dne v noci, jakmile byl někdo na drátě. No uvidíme,“ dodal neurčitě.

Kousek za Stouchem zahrnul vůz ostrou zatáčkou doprava a necelý kilometr kodrcal po odbočce k Midwichi. Za další zatáčkou se octl v situaci, která si vyžádala od řidiče veškerou duchapřítomnost.

Zčistajasna se před ním objevilo zpola převrácené hasičské auto s koly po jedné straně v příkopu, černý salonní vůz, který vyjel o pár metrů dál až do půli náspu táhnoucího se podél silnice, a kousek opodál muž s kolem ležící napůl v příkopu. Řidič prudce zabrzdil a pokusil se prokličkovat mezi oběma vozidly, ale než kolem nich stačil projet, jeho vlastní vůz se přehoupl přes úzkou krajnici, ještě pár metrů drncal dál a pak zůstal stát zpola zabořený v křoví.

Půl hodiny nato se do téže zatáčky bezstarostnou rychlostí, protože první cestující, kteří do něj kdy nastupovali, bývaly až midwichské děti dojíždějící do školy v Oppley, vřítel první ranní autobus, úhledně se vklínil mezi hasičskou stříkačku a vůz telefonních opravářů a zablokoval silnici nadobro.

Na druhé cestě k Midwichi – na té, která ho spojovala s Oppley – budila obdobná změt' vozidel na první pohled zdání, že se silnice přes noc změnila ve skládku starého železa. A právě tady se autu rozvážejícímu poštu podařilo jako prvnímu vozidlu zastavit včas.

Jeden muž uvnitř vystoupil a popošel kupředu obhlédnout ten zmatek. Právě se blížil k zadní části nepojízdného autobusu, když vtom se znenadání sesul a zhroutil na zem. Řidič na něj zůstal civět s pootevřeným ústy. Pak se podíval přes svého ležícího spolucestujícího a uviděl hlavy několika

cestujících v autobuse, vesměs zcela nehybných. Prudce zacouval, obrátil vůz a řítil se do Oppley k nejbližšímu telefonu.

Na odbočce ze Stouche mezitím zjistil stejný stav věcí řidič rozvážející pečivo a dvacet minut nato se na obou přístupových cestách k Midwichi odehrávala téměř identická akce. Jako mechanici Galahadové prisvištěly sanitky. Jejich zadní dveře se otevřely. Z nich se vynořili muži v bílém, dopínali si knoflíky plášťů a obezřetně zhasínali nedopalky zpola vykouřených cigaret. Obhlédli to nadělení zkušenými, sebejistými pohledy, rozložili nosítka a chystali se vykročit.

Na silnici od Oppley se první dvojice mužů s nosítky nacvičeným pohybem přitočila k ležícímu pošťákovi, ale sotva se přední z nich octl na úrovni s jeho tělem, podlomila se pod ním kolena, sesul se a klesl napříč nohou předešlé oběti. Jeho společník vytřeštil oči. Uprostřed brebentění za svými zády zaslechl slovo „Plyn!“, upustil držadla nosítek, jako by ho pálila, a spěšně vycouval nazpět.

Chvilku stáli a radili se. Nakonec řidič sanitky zavrtěl hlavou a rozhodl.

„Tohle není nic pro nás,” prohlásil s výrazem člověka, který ví své. „Podle mě to bude spíš pro hasiče.“

„Já bych řekl, že pro vojáky,” podotkl muž u nosítek. „Tady jsou potřeba plynové masky, a ne jenom kouřový.“

☹4. OPERACE MIDWICH

Přibližně tou dobou, kdy jsme se s Janet blížili k Traynu, stál poručík Alan Hughes po boku velitele hasičů Norrise na silnici k Oppley. Sledovali, jak se jeden z hasičů snažil zachytit dlouhým hákem zhrouceného muže ze sanitky. Konečně se mu podařilo hák zaklesnout a začal tělo přitahovat. Vlekl ho po asfaltu asi půldruhého metru – a pak se znenadání dosud nehybný muž posadil a zaklel.

Alan měl pocit, že krásnější slova jakživ neslyšel. Drásavou úzkost, s níž na místo dorazil, už trochu zmírnilo zjištění, že všichni postižení, ať už se stali obětí čehokoliv, zlehka, ale docela zřetelně dýchají. Teď se navíc ukázalo, že přinejmenším tehle z nich nevypadá na to, že by ho devadesát minut téhle zkušenosti po zdravotní stránce nějak poznamenalo.

„Sláva,“ zaradoval se Alan. „Když mu nic není, nejspíš nebude nic ani těm ostatním – i když z toho pořád nejsme o nic chytřejší, pokud jde o to, co se to děje.“

Další, koho hasiči hákem zachytili a přitáhli, byl pošťák. Ležel v bezvědomí o něco déle než zřízenec ze sanitky, ale probral se stejně spontánně a bez potíží.

„Jako by to rozhraní bylo přesně vymezené a stabilní,“ uvažoval dál Alan. „Slyšeli jste kdy někdo o plynu, který by zůstával bez hnutí na místě – navíc ještě při mírném větru? To je nějak divné.“

„Že by se tam něco odpařovalo ze země, na to to taky nevypadá,“ přemítal velitel hasičů. „Každý padne, jako by ho bacil po hlavě kladivem. Jakživ jsem neslyšel, že by takhle účinkovaly nějaké výpary, vy snad ano?“

Alan zavrtěl hlavou. „A navíc,“ dodal, „by se každá těkavá látka musela už dávno rozptýlit. Tady by se byla těžko mohla začít vypařovat už včera večer a zasáhnout poslední autobus i všechny ty ostatní. Ten autobus měl do Midwiche přijet v deset dvacet pět – a já přesně těmhle místy projížděl jen pár minut předtím. A tou dobou se tu nedělo vůbec nic. Vlastně to musí být zrovna ten autobus, co jsem minul, když jsem vjížděl do Oppley.“

„Jak daleko to asi zasahuje?“ zadumal se velitel hasičů. „Zřejmě dost daleko, jinak bychom viděli vozy a lidi, co se tím pokoušeli projet z druhé strany.“

Zmateně se dál dívali směrem k Midwichi. Za změní vozidel byl povrch vozovky až po další zatáčku prázdný, mírně se leskl a vyhlížel nevinně. Jako kterákoli jiná silnice zvolna osychající po nedávném dešti. Teď, když se rozptýlila ranní mlha, bylo v dálce nad živými ploty vidět vyčnívající věž midwickského kostela. Pokud si člověk nevšímal toho, co měl přímo před sebou, nebylo, kam oko dohlédlo, vidět nic, co by budilo dojem záhady.

Hasiči za pomoci Alanových vojáků dál přitahovali nehybná těla, která byla nadosah. Postižené podle všeho jejich zážitek nijak nepoznamenal. Každý z nich se, sotva minul neviditelnou hranici, čiperně posadil a zjevně po pravdě trval na tom, že od zdravotníků ze sanitky žádnou pomoc nepotřebuje.

Dalším úkolem bylo odstranit z cesty převrácený traktor, aby bylo možné dostat se k dalším vozidlům a jejich osádkám.

Alan přenechal řízení téhle práce svému seržantovi a veliteli hasičů a sám přešel ohradu. Polní cesta za ní stoupala trochu do vršku, odkud byl na Midwich a jeho okolí lepší výhled. Alan uviděl některé střechy, včetně střech Kyleova sídla a Zámečku, horní kameny zřícenin kláštera a dva pruhy šedavého dýmu. Poklidná scenérie. Ale sotva popošel o pár metrů dál, zahlédl na stráni čtyři nehybně ležící ovce. Ten pohled ho znepokojil, ne ze strachu, že se snad ovčím něco vážného stalo, ale jako známka toho, že neviditelná bariéra zabírá daleko širší pruh, než až doposud doufal. Obhlížel nehybná zvířata i krajinu za nimi a o kousek dál uviděl dvě krávy spočívající na boku. Asi minutu je pozoroval, dokud se neujistil, že leží skutečně bez hnutí, pak se obrátil a ponořen v myšlenkách se vracel k silnici.

„Seržante Deckere,“ zavolal.

Seržant k němu přistoupil a zasalutoval.

„Seržante,“ přikázal mu Alan, „chci, abyste mi sehnal kanára – pochopitelně i s klecí.“

Seržant zamžikal.

„Co – kanára, pane?“ zrozpačitěl.

„Nebo třeba andulku, to je jedno. V Oppley nejspíš někdo nějakou má. Vemte si džíp. Majiteli slibte, že mu ji zaplatíme, kdyby něco.“

„Já – jen –“

„Tak sebou hodte, seržante. Chci tu mít toho ptáka co nejdřív.“

„Ano, pane. Takže – kanára,“ zopakoval seržant, aby mě jistotu, že se nepřeslechl.

„Ano,“ přisvědčil Alan.

Zčistajasna jsem si uvědomil, že se sunu po břiše po zemi. Nešlo mi to na rozum. Před vteřinkou jsem přece běžel za Janet a teď najednou tohle...

Pohyb ustal. Posadil jsem se a zjistil jsem, že je kolem mě spousta lidí. Nade mnou stál hasič a uvolňoval mi z šatů vražedně vyhlížející hák. Posádka sanitky mě sledovala s profesionální pozorností. Mimoto tu byl mladičský svobodník s kbelíkem vápna, další svobodník s mapou a stejně mladičský desátník vyzbrojený ptačí klecí na dlouhém bidle. Taky důstojník, který neměl v ruce nic. Tuhle trochu surrealistickou sestavu doplňovala Janet, dosud ležící tam, kde padla. Zvedl jsem se na nohy právě ve chvíli, kdy hasič konečně vyprostil hák z mých šatů, napřáhl ho k ní a zachytil jí za pásek baloňáku. Sotva zatahl, pásek, jak se dalo čekat, praskl, takže hasič napřáhl hák až za Janet a začal ji převalovat směrem k nám. Jen co ji dvakrát převrátil, se zmateným a znechuceným výrazem se posadila.

„Není vám nic, pane Gayforde?“ zeptal se hlas po mém boku.

Otočil jsem se a poznal jsem v důstojníkovi Alana Hughese, s kterým jsme se párkrát setkali u Zellabyových.

„Nic,“ řekl jsem. „Ale co se to tu děje?“

Pro tu chvíli si nechal odpověď pro sebe a pomohl Janet vstát. Pak se obrátil k desátníkovi.

„Půjdu radši zase zpátky na silnici. Vy zatím pokračujte, desátníku.“

„Ano, pane,“ řekl desátník. Sklonil bidlo se zavěšenou klecí z kolmé polohy do šikmé a zkusmo ho povystrčil kupředu. Pták spadl z bidýlka a zůstal ležet v písku na dně klece. Desátník stáhl klec zpátky. Pták trochu znechuceně zacvrlikal a vyhoupl se zpátky na bidýlko. Jeden z přihlížejících svobodníků přistoupil s kbelíkem a cákl na trávu trochu vápna, druhý si udělal značku na mapě. Pak popošli asi o deset metrů dál a celou scénku zopakovali.

Tentokrát se, co to má proboha znamenat, zeptala Janet. Alan jí vysvětlil všechno, co věděl, a dodal:

„Dokud tohle neskončí, není zřejmě vůbec šance dostat se do vsi. Udělali byste nejlíp, kdybyste zajeli do Traynu a tam počkali, než bude po všem.“

Ohlédli jsme se po desátníkově skupince zrovna v té chvíli, kdy pták opět padal z bidýlka, a pak jsme se zadívali přes nevinně vyhlížející pole k Midwichi. Po zkušenosti, kterou jsme měli právě za sebou, se zdálo, že nemáme moc na vybranou. Janet přikývla. Poděkovali jsme tedy mladému Hughesovi, rozloučili se s ním a zamířili zpátky k našemu vozu.

U Orla mě Janet přemluvila, abychom si na noc zamluvili pokoj, jen tak, kdyby náhodou... a odešla do něj. Mě do sebe vtáhl bar.

Na to, že bylo teprve poledne, tu bylo nezvykle plno a skoro samí cizí lidé. Většina se jich trochu hlučně bavila ve skupinkách nebo dvojicích: jen pár jedinců popíjelo zamyšleně v ústraní. Dalo mi dost práce, než jsem si proklestil cestu k nálevnímu pultu a když jsem se se sklenicí v ruce prodíral zase zpátky, jakýsi hlas ze strany mě oslovil:

„No ne, kde ty se tady bereš Richarde?“

Hlas mi byl povědomý, a když jsem se ohlédl, byla mi povědomá i tvář, k níž patřil, ale přesto mi chvilinku trvalo, než jsem si ji dokázal zařadit – nestačilo jen odhrnout závoj let, bylo také potřeba zaměnit současnou tvídovou čepici za někdejší vojenskou. Ale jakmile se mi to podařilo, rozradostnil jsem se.

„Bernarde!“ zajásal jsem. „To je ale náhoda! Pojď, vypadnem z tohoto zmatku.“ Uchopil jsem ho za paži a odtáhl ho stranou.

Při pohledu na něj jako bych znovu omládl: znovu jsem se octl na plážích v Ardennách, v Reichswaldu a na Rýně. Byl jsem rád, že ho zase vidím. Objednal jsem u číšníka další pití. Trvalo půl hodiny, než se prvotní vzednutí citů trochu zklidnilo, ale pak mi připomněl:

„Ještě jsi mi neřekl, nač jsem se tě prve ptal,“ připomněl mi a pronikavě si mě změřil. „Netušil jsem, že ses dal na tohle.“

„Na co?“ podivil jsem se.

Lehce pokývl hlavou směrem k baru.

„Na novinařinu,“ upřesnil.

„Aha! Já si říkal, kde se tu všichni ti lidi vzali.“

Maličko svěsil jedno obočí.

„Tak když k nim nepatříš, kde ses tu vzal?“ zeptal se.

„Prostě bydlím kousek odtud,“ vysvětlil jsem.

V té chvíli vstoupila do sálu Janet a já jí ho představil.

„Janet, miláčku, tohle je Bernard Westcott. Za starých časů to býval kapitán Westcott, ale vím, že ho pak povýšili na majora, a teď je –?“

„Plukovník,“ přiznal Bernard a srdečně se s ní pozdravil.

„To mám strašnou radost,“ řekla Janet. „Můj muž mi o vás moc a moc vyprávěl. Já vím, že se to říká vždycky, ale tentokrát je to náhodou skutečně pravda.“

Pozvala ho, aby se s námi naobědval, ale on se omluvil, že má ještě nějakou práci a beztak se už zdržel víc než měl. Politování v jeho hlase znělo natolik upřímně, že mu navrhla:

„A co večere? Pokud budeme moct domů, mohl byste přijít k nám, a kdyby ne, tak se najíme tady.“

„Domů?“ podivil se Bernard.

„Do Midwiche,“ vysvětlila Janet. „Je to asi třináct kilometrů odsud.“

Bernardovo chování se trochu změnilo.

„Vy bydlíte v Midwichi?“ vyzvídal a díval se střídavě na mě a na ni. „Už dlouho?“

„Teď je to asi rok,“ řekl jsem mu. „Normálně bychom tam touhle dobou už dávno byli, jenže –“ Vysvětlil jsem mu, jak došlo k tomu, že jsme uvízli u Orla.

Když jsem domluvil, na chvíličku se zamyslel a pak jako by se k čemusi odhodlal. Obrátil se k Janet.

„Paní Gayfordová, nevadilo by vám, kdyby jel váš muž se mnou? Jsem tu totiž právě kvůli té záležitosti v Midwichi. Myslím, že by nám mohl pomoci, pokud by chtěl.“

„Pomoci zjistit, co se tam stalo?“ ptala se Janet.

„Hm – pomoci s něčím, co s tím souvisí. Co říkáš?“ obrátil se ke mně.

„Pokud budu moct, tak rád. I když nevím... Jak to myslíš nám?“ nechápal jsem.

„To ti vysvětlím cestou,“ slíbil. „Už jsem tam vážně měl hodinu být. Nevláčel bych ho takhle s sebou, paní Gayfordová, kdyby to nebylo důležité. Nebude vám vadit, když tu zůstanete sama?“

Janet ho ujistila, že u Orla se jí nemůže nic stát a všichni jsme se zvedli.

„Jen ještě jednu věc,“ poznamenal Bernard už na odchodu, „nenechte se otravovat žádným z těch obejdů u baru. Kdyby to některý zkusil, dejte ho vyhodit. Jsou trochu otrávení, protože se od svých vydavatelů dověděli, že se o té záležitosti v Midwichi psát nebude. Vůbec se s nimi nebavte. Potom vám k tomu povím víc.“

„Tak dobře. Jsem z toho celá vykulená, ale budu zticha. Spolehněte se,“ slíbila Janet, když jsme odcházeli.

Hlavní stan byl zřízen na silnici z Oppley, kousek stranou od zasažené oblasti. U policejního zátarasu se Bernard vytasil s průkazem a strážník, který tu hlídkoval, při pohledu na něj jen zasalutoval a dál už nás nikdo nezdržoval. Mladičký kapitán sedící osaměle ve stanu se při našem příjezdu rozzářil a usoudil, že vzhledem k tomu, že plukovník Latcher je na obhlídce linií, je na něm, aby nás do situace zasněvil sám.

Ptáci v klecích už zřejmě dohráli svou úlohu a vrátili se zpátky ke svým milujícím majitelům, kteří se jen neochotně podrobili veřejnému zájmu.

„Nejspíš nás zavalí lavina protestů ochránců zvířat a někdo nás možná taky zažaluje o náhradu škody, pokud chytli nějakou nákazu,“ řekl kapitán, „ale koukněte se na tohle.“ Vytáhl podrobnou mapu, na níž byl zakreslen přesný kruh o průměru přes tři kilometry. Midwichský kostel ležel trochu na jih a nepatrně na východ od jeho středu.

„Takhle to vypadá,“ vysvětloval, „a podle všeho je to skutečně na celé ploše. Na kostelní věži v Oppley máme pozorovatele a ten nezaznamenal v celé oblasti ani živáčka – a na silnici před hospodou leží dva chlápci a ti se taky ani nepohnuli. Pokud jde o to, co to vlastně je, o moc dál jsme se nedostali.“

Zjistili jsme, že se to nehýbe, je to neviditelné, bez zápachu, nedá se to zachytit radarem a neodráží to zvuk, účinkuje to okamžitě, přinejmenším na savce, ptáky, plazy a hmyz, a podle všeho to nezanechává žádné pozdější následky – alespoň ne bezprostřední následky, i když ti lidé z autobusu a ti ostatní, co v tom byli dlouho, jsou pochopitelně trochu polámaní. Jenže to je prozatím asi tak všechno. Co to doopravdy je, o tom pořád nemáme ani tušení.“

Bernard mu položil pár otázek, ale o mnoho víc se od něho už nedověděl, a pak jsme se vydali hledat plukovníka Latchera. Po chvíli jsme ho objevili ve společnosti staršího muže, jak se ukázalo, winshirského policejního náčelníka. Oba stáli v kruhu několika svých podřízených na malé vyvýšenině a obhlíželi terén. Jejich seskupení připomínalo nějakou starou rytinu z osmnáctého století znázorňující generály, kteří pozorují bitvu, jež neprobíhá zrovna příznivě, jenže žádnou bitvu tu vidět nebylo. Bernard představil sebe i mě. Plukovník se na něj upřeně zadíval.

„Aha!“ upamatoval se. „Už vím. Vy jste ten, co mi do telefonu říkal, že se má tohle všechno ututlat.“

Než stačil Bernard odpovědět, vložil se do řeči policejní náčelník.

„Ututlat! To se vám povedlo! Ta věc zabírá celou krajinu v okruhu víc než tří kilometrů a vy byste to chtěl ututlat.“

„Takové byly pokyny,“ namítl Bernard. „Zpravodajská služba –“

„Ale jak byste si k čertu představoval, že...?“

Plukovník Latcher zasáhl a přerušil ho.

„Udělalí jsme, co se dalo, aby to prošlo jako předem neohlášené taktické cvičení. Moc to neobstojí, ale můžeme to tvrdit. Něco říct musíme. Nejhorší je, že co já vím, může to být i nějaký náš vlastní pokus, který se nám vymkl z rukou. Dneska je všechno tak supertajné, že nikdo neví nic. Nevíte, co má ten druhý, nevíte ani, co byste mohl mít k dispozici sám. Všichni ti chlápci, co v těch svých špeluňkách pořád bádají a vynalézají, nadobro zruinují řemeslo. Člověk nemůže držet krok s něčím, o čem nemá tušení. Vojákování nebude co nevidět nic víc, než samá technika.“

„Tiskové agentury to už vyčenichaly,“ zabručel policejní ředitel. „Pár jsme jich už klepli přes prsty. Jenže znáte je přece. Stejně sem někudy prolezou, začnou do všeho strkat nos a nebudou k udržení. A jak chcete přinutit, aby zůstala zticha, tuhle verbež?“

„To už není vaše starost,“ namítl Bernard. „Dostali pokyn přímo z ministerstva vnitra. Náramně je to otrávil. Ale myslím, že si dají říct. Záleží na tom, jestli se z toho vyklube senzace dost velká na to, aby jim stála za případné maléry.“

„Hmm,“ zabručel plukovník a znovu přelétl pohledem ospalou scénérii. „A to zřejmě záleží na tom, jestli z novinářského hlediska je Šípková Růženka senzace, nebo nudná historka.“

Následující hodinu či dvě postupně přijížděli další lidé, zastupující zřejmě zájmy nejrozumnějších civilních i armádních složek. Při silnici z Oppley se za chvíli tyčil další, větší stan a v něm se měla v 16.30 konat porada. Zahájil ji shrnutím celé situace plukovní Latcher. Byl s tím dost rychle hotov. Jeho řeč se už chýlila k závěru, když dorazil velitel letectva. Se zlověstným výrazem vpochoďoval dovnitř a pleskl o stůl před plukovníkem velkou fotografií.

„Tak tady ji máte, pánové,“ oznámil vztekle. „Přišli jsme kvůli ní o dva dobré letce v dobrém letadle, a to jsme měli ještě kliku, že ne o další. Doufám, že vám stála za to.“

Všichni jsme se shlukli kolem, abychom si prohlédli fotografii a porovnali ji s mapou.

„Co je tohle?“ ukázal užasle prstem major zpravodajské služby.

Předmět, na který ukazoval, vyhlížel na fotografii jako bledý oválný obrys, tvarem podle stínů dost podobný obrácené lžici. Policejní náčelník se sklonil, aby si ho prohlédl víc zblízka.

„To jsem blázen,“ zakroutil hlavou. „Vypadá to skoro jako nějaká zvláštní budova – jenže to není možné. Šel jsem tamtudy, kolem zřícenin kláštera, nebude to ani týden a vůbec nic jsem tam neviděl. Navíc je to majetek Britského památkového sdružení. A ti nic nestaví, snaží se jen věci udržovat.“

Další z přítomných pohlédl na fotografii, pak na mapu a zase zpátky.

„Ať je to co chce, leží to skoro přesně v geometrickém středu toho maléru,“ upozornil. „Jestli to tam ještě před pár dny nebylo, musí to být něco, co tam přistálo.“

„Ale taky by to mohl být stoh přikrytý hodně vyšisovanou plachtou,“ poznamenal kdosi.

Policejní náčelník pohrdavě odfrkl. „Podívejte se na ty rozměry, člověče – a na ten tvar. To musí být nejmín tak velké jako tucet stohů.“

„Ale co to tedy k čertu je?“ nechápal major.

Jeden po druhém jsme si záhadný objekt váhavě prohlíželi lupou.

„Nemohli byste pořídit fotografii z menší výšky?“ navrhl major.

„Právě tím jsme přišli o letadlo,“ odsekl velitel letectva.

„Jak vysoko to, no, ta – postižená oblast – zasahuje?“ zeptal se někdo.

Velitel letectva pokrčil rameny. „To byste zjistil, kdybyste si tím zkusil prolétnout,“ řekl. „Tahle fotka,“ poklepal na fotografii, „je z výšky tří tisíc metrů. V té výšce posádka žádné účinky nepociťovala.“

Plukovník Latcher si odkašlal.

„Dva z mých důstojníků přišli s myšlenkou, že by ta oblast mohla mít tvar polokoule,“ poznamenal.

„To mohla,“ souhlasil velitel letectva. „Taky třeba hranolu nebo dvanáctistěnu.“

„Jak jsem jim rozuměl,“ pokračoval plukovní mírně, „pozorovali ptáky, jak tam přilétají, a zaměřovali jejich polohu ve chvíli, kdy je to zasáhlo. Tvrdí, že zjistili, že okraj zóny se netyčí svisle jako stěna – tedy že rozhodně nejde o válec. Stěny se mírně sbíhají. Z toho usuzují, že musí jít buď o polokouli, nebo o kužel. Tvrdí, že podle jejich pozorování spíš o polokouli, ale měli k dispozici jen příliš malý úsek příliš velkého oblouku, takže jistí si tím být nemůžou.“

„No, tohle je za dlouhou dobu konečně přece jen nápad,“ uznal velitel letectva. Zamyslel se. „Pokud mají s tou polokoulí pravdu, mohla by nad středem sahat do výšky tak asi patnácti set metrů. A nějaký nápad, jak to ověřit a nepřijít o další letadlo náhodou nemají?“

„Po pravdě řečeno,“ zaváhal plukovník Latcher, „jeden z nich s takovým nápadem přišel. Napadlo ho, že třeba taková helikoptéra, která by pod sebou měla kanára v kleci, zavěšeného na pár stovkách metrů lana, a pomalu ho spouštěla... Já vím, zní to trošku...“

„Nezní,“ zavrtěl hlavou velitel letectva. „To je dobrý nápad. Vypadá mi to na mládence, co přišel na to, jak vyznačit ten obvod.“

„Byl to on,“ přikývl plukovní Latcher.

„Koukám, že má svou vlastní teorii o možnostech využití ornitologie ve válečnictví,“ poznamenal velitel letectva. „Třeba by se našlo něco lepšího než zrovna kanár, ale jinak mu za ten nápad děkujem. Jenže dneska už je na to trošku pozdě. Necháme to na zítra ráno a zároveň přitom pořídíme snímky z nejnižší bezpečné výšky, dokud půjde světlo ještě ze strany.“

Major zpravodajské služby se vynořil ze svého mlčení.

„Já bych na to vzal bomby,“ zauvažoval. „Možná tříštivé.“

„Bomby?“ povytáhl obočí velitel letectva.

„Vždycky je dobře mít nějakou po ruce. Nikdy nevíte, co ti Ivani šijou. A možná že by vůbec neškodilo do toho picnout. Aby to nemohlo ulítnout. Vyřídít to a pak si to pořádně prohlídnout.“

„To je přece v téhle fázi zbytečné ničení,“ namítl policejní náčelník. „Bylo by snad lepší, kdyby se nám povedlo získat to nepoškozené.“

„Snad,“ uznal major, „jenže tím tomu dáváme čas, aby si to nerušeně provádělo to, kvůli čemu to sem přiletělo, a nás od toho drželo stranou tímhle bůhvíčím.“

„Já nechápu, co by se dalo provádět zrovna v Midwichi,“ prohlásil jiný důstojník, „takže bych spíš řekl, že to bylo nouzové přistání a tuhle clonu si vytvořili prostě proto, abychom je nechali na pokoji, než si opraví, co potřebují.“

„Je tam přece ten Zámeček...,“ nadhodil kdosi opatrně.

„Tak nebo tak, čím dřív získáme povolení to zneškodnit, tím líp,“ trval na svém major. „Koneckonců to nemá na našem území co pohledávat. Hlavně jde pochopitelně o to, že nám to nesmí uletět. Na to je to moc zajímavé. Kromě toho objektu samotného i efekt té clony by mohl být náramně užitečný. Znova doporučuju podniknout všechno, co je potřeba k zajištění té věci, pokud možno neporušené, ale v případě nutnosti i poškozené.“

Následovala dlouhá diskuse, ale vcelku k ničemu nevedla, protože všichni přítomní se zřejmě dostavili s pověřením pouze sledovat jednání a podat o něm zprávu. Jediné rozhodnutí, k němuž se, pokud si vzpomínám, dospělo, bylo, že se každou hodinu budou pro pozorovací účely vypouštět světlice a helikoptéra se ráno pokusí pořídit další informativní fotografie. Ničeho víc se na poradě až do jejich ukončení nedocílilo.

Nechápal jsem, proč mě tam Bernard vůbec přivezl – a vlastně ani to, co tam měl za úkol on sám, protože do debaty na poradě ani jedinkrát nezasáhl. Na zpáteční cestě jsem se ho v autě zeptal:

„Můžeš mi prozradit, co ty s tím máš vlastně společného?“

„Do podrobností ti to vysvětlit nemůžu. Profesionální zájem.“

„Zámeček?“ nadhodil jsem.

„Ano. Zámeček spadá do mé sféry, takže cokoli neobvyklého v jeho sousedství nás přirozeně zajímá. Tohle je, dalo by se říct, hodně neobvyklé, ne?“

„My“, pochopil jsem už z toho, jak se představoval na začátku porady, mohlo znamenat buď armádní rozvědku jako celek, nebo jednu z jejích sekcí.

„Já myslel,“ napadlo mě, „že takovéhle věci má na starosti Zvláštní oddělení.“

„Přijde na to,“ řekl neurčitě a odvedl řeč jinam.

Podářilo se nám zajistit mu u Orla pokoj a všichni tři jsme společně povečeřeli. Doufal jsem, že po večeři splní svůj slib, že „všechno vysvětlí až pak“, ale třebaže jsme mluvili o spoustě věcí, mezi jiným i o Midwichi, bylo jasné, že se vyhýbá jakékoli další zmínce o profesionálních zájmech, které tam má. Ale jinak to byl hezký večer, až mě přivedl k zamyšlení nad tím, jak může být člověk tak lehkovážný a připustit, aby mu někteří lidé prostě zmizeli ze života.

Dvakrát v průběhu večera jsem volal na policii v Traynu, abych se přeptal, jestli se situace v Midwichi nějak nezměnila, a v obou případech jsem dostal odpověď, že k žádným změnám nedošlo. Po druhém zavolání jsme došli k názoru, že nemá cenu dál čekat, dali jsme si poslední skleničku a šli jsme spát.

„Sympatický člověk,“ řekla Janet, sotva se za námi zavřely dveře pokoje. „Měla jsem strach, že spolu budete donekonečna omílat válečné historky a to bývá pro ženskou k nepřecházení, ale on s tím ani nezačal. Proč tě bral odpoledne s sebou?“

„To kdybych věděl,“ přiznal jsem. „Jako by si to byl potom rozmyslel, a když přišlo na věc, začal se držet zpátky.“

„Je to všechno podivné,“ zarazila se Janet, jako by ji celá ta záležitost znovu naplno zasáhla. „Nepověděl ti nic o tom, co by to mohlo být?“

„To neví ani on, ani nikdo jiný,“ ubezpečil jsme ji. „Vlastně to jediné, nač prozatím přišli, bychom jim byli mohli říct sami – že nevíš, kdy tě to zasáhne a když se z toho dostaneš, není na tobě nic znát.“

„Aspoň že to. Doufejme, že to nikomu z vesnice neublíží o nic víc než nám,“ vzdychla.

Ráno osmadvacátého, zatímco my ještě spali, ohlásil vojenský meteorolog, že přízemní mlha v Midwichi se brzy rozptýlí a dvoučlenná posádka nastoupila do vrtulníku. Za nimi naložil pozemní personál drátěnou klec s párkem čiperných, i když trochu vyplašených fretek. Pak se stroj odlepil od země a s hlukem se vznášel vzhůru.

„V osmnácti stovkách,“ poznamenal pilot, „se nám prý nemůže nic stát, tak to radši pro jistotu zkusíme na osmnácti a půl. Když bude všechno v pořádku, půjdeme potom níž.“

Pozorovatel si upravil pásy a krátil si čas pokoušením fretek dokud mu pilot neřekl:

„Fajn. Můžeš je začít spouštět a já to zkusím přelítnout na osmnácti a půl stovkách.“

Jeho společník vysunul klec z dvířek. Nechal odvinout tři sta metrů lana. Vrtulník opsal kruh a pilot ohlásil na zem, že se chystá k předběžnému přeletu nad Midwichem. Pozorovatel ležel na podlaze a sledoval fretky dalekohledem.

Všechno klapalo jedna radost, zvířátka se v kleci proplétala v pravidelných křivkách vedle sebe i přes sebe. Pozorovatel od nich na okamžik odvrátil pohled a zamířil dalekohled na vesnici před sebou.

„Hej, veliteli,“ vyhrkl.

„Co je,“

„Ta věc vedle kláštera, co jsme měli fotit.“

„Co je s ní?“

„Tak buď to byla fata morgána, nebo ulítla,“ řekl pozorovatel.

☹5. MIDWICH ZNOVU OŽÍVÁ

Skoro ve stejné chvíli, kdy pozorovatel udělal tenhle objev, přistoupil hlídkující seržant na silnici mezi Midwichelem a Stouchem k pravidelné zkoušce. Za bílou čáru narýsovanou napříč přes silnici hodil kostku cukru a pozoroval psa, jak se po něm na dlouhém vodítku vrhá. Pes chňapl po cukru a schroupl ho.

Seržant se na psa chvíli nedůvěřivě díval a pak popošel až těsně k čáře sám. Chvilíčku zaváhal a pak ji překročil. Nic se nedělo. Už s větší sebejistotou udělal dalších pár kroků. Nad hlavou mu zakrákalo několik vran. Sledoval, jak plynule přelétají Midwich a pokračují dál.

„Haló, spojaři,“ zavolal. „Mám hlášení pro velitelské stanoviště v Oppley. Zasažená oblast zredukovaná a zřejmě uvolněná. Potvrdím to, až provedu další testy.“

Pár minut předtím se v Kyleově sídle namáhavě, se zvukem podobným zasténání pohnul Gordon Zellaby. Pozvolna si uvědomil, že leží na podlaze a místnost, která byla prve jasně osvětlená a příjemně vyhřátá, snad dokonce trochu přetopená, je najednou temná a lezavě chladná.

Třásl se zimou. Připadalo mu, že snad ještě nikdy v životě nebyl tak promrzlý. Chlad mu pronikal až do morku kostí. Ve tmě zaslechl, jak se kousek od něj pohnul někdo jiný. Třaslavým hlasem se ozvala Ferrelyn:

„Co se to stalo...? Tati...? Angelo...? Kde jste?“ Zellaby ztěžka a bolestivě pohnul čelistí a vypravil ze sebe:

„J-já jsem t-tady, úplně zmrzlý. Angelo, miláčku...?“

„Tady jsem, Gordone,“ ozval s mu její nejistý hlas přímo za zády.

Natáhl tím směrem ruku a něco nahnát, ale prsty měl tak zkřehlé, že nerozpoznal co.

Uslyšel, jak se na druhém konci místnosti něco hýbe.

„Achich, já se snad už do smrti nehnu! Aúúú! Panebože!“ naříkal Ferrelynin hlas. „Auvej! Vůbec necítím nohy.“ Na chvíli se přestala hýbat. „Co to tu tak chrastí?“

„Asi m-moje zuby,“ s námahou vysvětlil Zellaby.

Ozval se další šelest a pak klopýtavé kroky. Pak zachřestily kroužky závěsů a do pokoje proniklo šedavé světlo.

Zellaby zabloudil očima ke krbu. Nevěřicně civěl dovnitř. Před chvílí přiložil na oheň čerstvé poleno a teď tam nebylo nic než jen trochu popela. I Angela sedící kousíček od něho na koberci a Ferrelyn u okna zíraly do krbu.

„Co to jen –?“ užasla Ferrelyn.

„Ž-že by t-ten sekt?“ napadlo Zellabyho.

„Ale prosím tě, tati...!“

Zellaby se pokusil vstát, i když se tomu všechny jeho klouby vzpíraly. Zjistil, že to jen tak nepůjde a že bude líp, když ještě chvilku zůstane, kde je. Ferrelyn nejistě přiklopýtala ke krbu. Vztáhla k němu ruku a zůstala stát. Chvěla se zimou.

„Nějak vyhasnul,“ řekla.

Pokusila se sebrat z křesla výtisk *Timesů*, ale měla prsty tak ztuhlé, že ho nedokázala uchopit. Bezmocně se na noviny dívala, až je nakonec zkřehlýma rukama přece jen zchumlala a strčila na ohniště. Pak, také oběma rukama, vytáhla z koše pár třísek a upustila je na zmačkaný papír.

Nad zápalkami se málem rozplakala.

„Ty prsty mě vůbec neposlouchají,“ vzlykla.

Jak se snažila, rozsypala zápalky na ohniště. Nakonec se jí přece jen podařilo po hlavičce jedné z nich přejet škrátkem a tak ji zapálit. Od první sirky chytila druhá. Ferrelyn je popostrčila k papíru vyčuhujícímu z krbu. Konečně se vzňal i papír a plamen se rozvinul jako nádherný květ.

Angela se zvedla a přivrávorala blíž. Zellaby se ke krbu připlazil po čtyřech. Začalo prskat dřevo. Všichni se krčili u ohně dychtiví se ohřát. Necitlivost jejich zkřehlých napřažených prstů vystřídalo mravenčení. Po nějaké chvilce se Zellaby vzpamatoval i duševně.

„Jenom nechápu,“ procenil mezi zuby, které mu ještě pořád trochu drkotaly, „nechápu, že mi nedošlo dřív než teď, na stará kolena, jak fundamentální platnost má kult ohně.“

Na silnicích od Oppley a Stouche nastalo velké startování aut a zahřívání motorů. Vzápětí vyrazily k Midwichi dva proudy sanitek, hasičských vozů, policejních aut, džípů a vojenských nákladních vozů. Setkaly se na návsi. Tady civilní vozy zastavily a jejich posádky vystoupily. Většina vojenských vozidel pokračovala dál po Hickham Lane směrem ke klášteru. Výjimkou z obou kategorií bylo malé červené auto, které jako jediné odbočilo stranou a řítilo se ke Kyleovu sídlu, až konečně zabrzdilo v rozvířeném šterku před hlavním vchodem.

Alan Hughes vrazil do Zellabyho pracovny, přitáhl k sobě Ferrelyn, choulící se u ohně, a sevřel ji do náručí.

„Miláčku!“ vykřikl, ještě celý udýchaný. „Miláčku! Nestalo se ti nic?“

„Miláčku!“ vydechla Ferrelyn, jako by tím odpovídala na jeho otázku.

Gordon Zellaby chvíli taktně mlčel a pak prohodil:

„Nám zřejmě taky nic není, jen jsme z toho trochu popletení. A taky dost zmrzlí. Myslíte, že –?“

Alan jako by si teprve teď uvědomil, že jsou tu i oni.

„To –,“ začal, ale zarazil se, jak se rozsvítila světla. „No sláva,“ zaradoval se. „Jen vteřinku a přinesu něco horkého k pití.“ Vyběhl z místnosti a Ferrelyn odvedl s sebou.

„Něco horkého k pití,“ zamumlal Zellaby, „tak obyčejná věta a jak líbezně zní!“

A tak když jsme my třináct kilometrů odtamtud sešli dolů na snídani, uvítali nás zprávou, že plukovník Westcott odjel už před pár hodinami a že Midwich je už zase natolik vzhůru, jako obyčejně bývá.

☹6. MIDWICH SE ZKLIDŇUJE

Na silnici od Stouche dosud stála policejní hlídka, ale jako obyvatele Midwiche nás nijak nezdržovala a nechala nás projet krajinou která vyhlížela dočista stejně jako kdykoli jindy, až jsme bez dalších překážek dorazili k našemu domku.

Báli jsme se, v jakém stavu ho možná najdeme, ale ukázalo se, že to byly zbytečné strachy. Dům byl netknutý a všechno v něm bylo přesně tak, jako když jsme odjížděli. Vešli jsme dovnitř a vybalili věci, tak jak jsme měli v úmyslu už předchozího dne, bez jakýchkoli problémů, až na to, že mléko v ledničce za tu dobu, co nešel proud, zkyslo.

Půl hodiny po návratu nám už všechny události uplynulého dne začínaly připadat neskutečné, a když jsme vyšli ven a promluvíli se sousedy, zjistili jsme, že u těch, kdo ten den strávili doma, je tenhle pocit neskutečna ještě výraznější.

Nebylo na tom nic divného, protože jak nás upozornil pan Zellaby, nevěděli o celé věci nic víc než to, že se jednou večer bůhvíproč nedostali do postele a pak se ráno probudili neslychaně promrzlí. Všechno ostatní měli jen z doslechu. Nezbylo jim než uvěřit, že tím promeškali celý jeden den, protože těžko se mohl okolní svět tak zmýlit, ale pokud šlo o ně samé, nebyla to ani žádná zajímavá zkušenost. Základním předpokladem zájmu totiž koneckonců je, aby byl člověk při vědomí. A tak nakonec usoudili, že nejlíp bude celé to pustit z hlavy a nedumat nad tím, že přišli o jeden z dnů, které beztak jeden za druhým ubíhají až moc rychle.

Pustit to všechno z hlavy bylo na nějaký čas až překvapivě lehké, protože celá záležitost – i nebýt pohrůzek z oficiálních míst, že musí zůstat v tajnosti – mohla v téhle fázi těžko představovat pro novináře nějakou senzaci. Bylo to sousto, které slibně zavonělo, ale nakonec se ukázalo jako hubené. Jedenáct lidí sice zahynulo a z toho by se snad bylo dalo něco vytřískat, ale scházely tu podrobnosti, které by znuděnému čtenářstvu poskytly vzrušení, a vyprávění těch, kdo přežili, bylo žalostně jednotvárné, protože žádný z nich nedokázal říct nic víc než to, jak se probudil a byla mu příšerná zima.

A tak jsme mohli spočítat své ztráty, ošetřit si rány a ze zážitku, kterému jsme časem začali říkat Mimoden, se celkově vzpamatovat až v nečekaném soukromí.

Pokud jde o těch jedenáct mrtvých: pan William Trunk, zemědělský dělník, jeho žena a malý synáček zahynuli při požáru své chalupy. V dalším domku, který se vzňal, uhořel postarší manželský pár Stagfieldových. Další zemědělský dělník, Herbert Flagg, zemřel prochlazením v bezprostřední a těžko vysvětlitelné blízkosti domku, kde bydlela paní Harrimanová, jejíž muž v té době pracoval ve své pekárně. Harry Crankhart, jeden ze dvou mužů, které pozorovatelé z oppleyské kostelní věže viděli ležet před Kosou a kamenem, také zemřel prochlazením. Zbývající čtyři byli vesměs starší lidé, u nichž ani sulfonamidy a antibiotika nedokázali zastavit postupující zápal plic.

Pan Leebody ve svém kázání při bohoslužbě, které se příští neděli zúčastnilo nezvykle mnoho lidí, vyslovil bohu poděkování za nás ostatní, a tím i jeho modlitbu nad hrobem posledního ze zemřelých, dostala celá událost už definitivně snovou podobu.

Je pravda, že ještě asi tak týden se po okolí trochu potloukali vojáci a často sem přijížděli a odjížděli různí úřední činitelé, ale svůj zájem nezaměřovali na vesnici jako takovou, takže ji vcelku nerušili. Zjevným ohniskem jejich pozornosti bylo místo poblíž zřícenin kláštera, kde hlídkovala stráž u velké prohlubně v půdě, která skutečně budila dojem, jak by tam nějaký čas leželo cosi těžkého. Inženýři ten dolík proměřovali, pořizovali si nákresy, fotografovali. Pak těmi místy procházeli sem a tam různí technické s detektory min, Geigerovými počítači a dalšími složitými přístroji. Pak zčistajasna ztratila armáda o celou věc zájem a stáhla se.

Vyšetřování na Zámečku trvalo o něco déle a mezi těmi, kdo se jimi zabývali, byl i Bernard Westcott. Párkrát se u nás stavil, ale o tom, co se děje, nám nepověděl nic a my na něm žádné podrobnosti nevyzvídali. Věděli jsme jen tolik, co všichni ostatní ve vesnici – že tu probíhají nějaké bezpečnostní kontroly. Teprve poslední večer, když už bylo po všem a Bernard nám oznámil, že nazítří

odjíždí zpátky do Londýna, se trochu rozpovídal o Mimodni a jeho následcích. Pak, když hovor na chvíli utichl, zčistajasna řekl:

„Měl bych pro vás dva jeden návrh. Můžu vám to říct?“

„Tak povídej a uvidíme,“ vybídl jsem ho.

„V zásadě jde o tohle: připadá nám důležité mít tuhle vesnici nějaký čas pod dohledem a vědět, co se tady děje. Mohli bychom tu nechat některého z našich lidí, ale má to své nevýhody. Jednak by musel začít docela od nuly a než se cizímu člověku podaří proniknout do života na vesnici, to nějaký čas trvá. Taky si nejsem jistý, jestli bychom dokázali v téhle chvíli zdůvodnit, proč na tuhle činnost natrvalo vyčlenit schopného člověka – a pokud by to nebylo natrvalo, pochybuju, že by tu byl co platný. Zato kdyby se nám povedlo získat někoho, na koho je spolehnutí a kdo už tuhle ves i lidi, co tu bydlí zná, aby nás průběžně informoval co a jak, bylo by to nejlepší. Co byste tomu říkali?“

Na chvíli jsem se zamyslel.

„To je na mě trochu moc naráz,“ řekl jsem. „Záleželo by asi na tom, oč konkrétně by šlo.“ Obrátil jsem se k Janet.

Ta promluvila trochu odměřeně: „Trochu mi připadá, jako byste po nás chtěl, abychom špehovali naše přátele a sousedy. Na to by se asi profesionál přece jen hodil líp.“

„My jsme tady totiž doma,“ podpořil jsem ji.

Přikývl, skoro jako by byl takovou reakci předem očekával.

„Připadáte si jako součást téhle obce?“ zeptal se.

„Snažíme se o to a myslím, že sem už trochu patříme,“ řekl jsem.

Znovu přikývl. „Dobře. Totiž je dobře, že k téhle vsi začínáte cítit určité závazky. To je přesně to, oč tu jde. Potřebuju právě někoho takového, komu leží na srdci její dobro, aby na ni dal pozor.“

„Nechápu proč. Co vím, žila si docela spokojeně celá staletí... nebo by se dalo říct, že se prozatím o ni vždycky docela dobře dokázali postarat její obyvatelé sami.“

„To je pravda,“ uznal. „totiž aspoň byla – až do téhle chvíle. Ale teď potřebuje, a taky má, ochranu zvenčí. Nakolik ji budeme moci ochránit, záleží podle mého hodně na tom, jestli budeme mít dost informací, co se tu děje.“

„Jakou ochranu? A před kým?“

„V nejbližší době hlavně před různými čmuchaly,“ řekl. „Kamaráde, snad si nemyslíš, že to byla jen náhoda, že midwichského Mimodne nebyly plné noviny ještě ten den? Nebo že se sem nenahrnuly mraky novinářů a nezačali vás tu všechny otravovat hned potom?“

„Ne, to si nemyslím,“ ujistil jsem ho. „Pochopitelně vím, že v tom má prsty zpravodajská služba – tos mi řekl sám – a vůbec se tomu nedivím. Nevím, co se děje na Zámečku, ale vím, že jde o nějaký přísně tajný výzkum.“

„Ale neuspalo to jen Zámeček,“ připomněl mi. „Uspalo to všechno na kilometr a půl kolem.“

„Ale Zámeček taky. A o ten přitom zřejmě šlo. Třeba ta věc, ať už je to co chce, nedokáže působit v menším rozsahu – anebo si ti lidé, ať to byl kdo chtěl, řekli, že bude lepší mít kolem sebe pro jistotu víc prostoru.“

„Tohle si myslí lidi ve vsi?“ zeptal se.

„Většinou – v různých obměnách.“

„To jsou právě věci, které bych rád věděl. Takže to všichni svádějí na Zámeček, ano?“

„Pochopitelně. Proč by se jinak mělo něco takového stát zrovna v Midwichi?“

„A co kdybych ti teď řekl, že mám důvod si myslet, že Zámeček s tím nemá vůbec nic společného? A že celé naše zevrubné dosavadní vyšetřování tuhle domněnku čím dál víc potvrzuje?“

„Ale pak by to všechno přece nemělo vůbec žádnou logiku?“ namítl jsem.

„To ne – tedy o nic větší logiku než kterákoli jiná nehoda.“

„Nehoda? Tím myslíš nouzové přistání?“

Bernard pokrčil rameny. „To ti nepovím. Dejme tomu, že smůla byla spíš v tom, že Zámeček byl právě v těch místech, kde k přistání došlo. Ale pochop, oč mi jde: skoro všechny lidi ve vsi zasáhl

podivný a zatím nevidaný úkaz. A přesto si ty i všichni ostatní zdejší lidé chcete namlouvat, že už je po všem a nemusíte si s tím dál lámat hlavu. Proč?“

Janet i já jsme na něj zůstali civět.

„No,“ řekla Janet. „objevilo se to a už je to pryč, tak o co jde?“

„Takže se to jen tak objevilo a nic to nezpůsobilo, a zase to pominulo a nezanechalo to žádné následky?“

„To nevím. Žádné viditelné následky – až na ty, co umřeli a ti o tom naštěstí ani nevěděli,“ zaváhala Janet.

„Žádné *viditelné* následky,“ opakoval po ní. „To dneska ještě nic neznamená, nemám pravdu? Když vás třeba ozáří velká dávka rentgenových paprsků, radioaktivity nebo něco podobného, taky na vás v první chvíli nemusí být nic znát. Nemusíte se lekat, to byl jenom příklad. Kdyby tu některé z těchto záření, co jsem jmenoval, bylo, byli bychom ho zjistili. Nic takového tu nebylo. Ale bylo tu něco, co nejsme schopni objevit. Něco nám naprosto neznámého, co dokáže navodit – můžeme tomu říkat umělý spánek. Je to tedy nesmírně pozoruhodný úkaz – pro nás dočista nevysvětlitelný a do značné míry alarmující. Vážně si myslíte, že nad tím člověk může jen mávnout rukou a prostě si říct, že taková zvláštní věc se prostě může stát, potom zase pomine a nezanechá žádné následky? Je samozřejmě možné, že to tak je, třeba to nezanechá větší účinky než tableta aspirinu. Ale přece jen by snad člověk měl být trochu ve střehu a sledovat, jestli to tak je, nebo ne, co myslíte?“

Janet to trochu obměkčilo.

„Takže vy chcete abychom vám tohle my nebo někdo jiný ohlíželi? Abychom sledovali případné účinky a dali vám o nich vědět?“

„To co potřebuju, je spolehlivý zdroj informací o Midwichi jako celku. Rád bych, kdyby mě někdo průběžně dával vědět co a jak, abych, pokud by bylo potřeba udělat nějaká opatření, znal všechny okolnosti a věděl přesně, kdy zakročit.“

„Teď o tom mluvíte, jako by šlo spíš o nějakou veřejně prospěšnou činnost,“ podotkla Janet.

„V jistém smyslu o nic jiného nejde. Chtěl bych mít pravidelné zprávy o zdraví, náladách a duševním rozpoložení v Midwichi, abych nad ním mohl bdít. O žádné špehování mi nejde. Chci jen, abych mohl Midwichi pomoci, pokud by bylo potřeba.“

Janet si ho chvílku upřeně měřila.

„A co vlastně čekáte, že se tu začne dít, Bernarde?“ zeptala se.

„Kdybych to věděl, proč bych za vámi chodil s tímhle návrhem?“ namítl. „Dělám bezpečnostní opatření. Nevím, co ta věc je, ani jak působí. Bez prokazatelných příznaků nemůžeme dát ves do karantény. Ale můžeme dávat pozor, jestli se nějaký příznak neobjeví. Aspoň vy můžete. Tak co tomu říkáte?“

„Nevím,“ zaváhal jsem. „Dej nám den dva na rozmyšlenou a pak ti řeknu.“

„Dobře,“ souhlasil. A dál jsme už mluvili o jiných věcech.

V nejbližších dnech jsme s Janet celou věc několikrát probírali. Její stanovisko se hodně změnilo.

„Něco před námi určitě tají,“ tvrdila. „Jenže co?“

Nevěděl jsem. Pak pokračovala:

„Tohle je něco jiného, než kdyby po nás chtěl, abychom někoho sledovali, co říkáš?“

Souhlasil jsem, že to je něco jiného. Tak pokračovala:

„Vlastně to není nic jiného, než co dělá třeba takový hygienik, co říkáš?“

Usoudil jsem, že v tom skutečně není velký rozdíl. Tak pokračovala:

„Když to pro něj nebudeme dělat my, bude si na to muset najít někoho jiného. Ale nevím, koho ze vsi by na to sehnal. A nebylo by nám asi příjemné a jemu zrovna moc platné, kdyby nám sem nasadil někoho cizího, co říkáš?“

Byl jsem stejného názoru.

A tak jsem vzhledem k strategickému postavení slečny Ogleové na poště Bernardovi místo telefonování napsal, že jsme se nakonec rozhodli, že jeho nabídku ke spolupráci přijmeme, pokud nám ovšem objasní ještě pár drobností, a dostal jsem odpověď s návrhem, že bychom si mohli domluvit

schůzku, až budeme mít někdy zase cestu do Londýna. Dopis nenaznačoval, že by na to byl nějaký spěch, a pouze nás žádal, abychom si do té doby všeho dobře všímali.

Všímali jsme si. Ale nebylo vcelku čeho. Čtrnáct dní po Mimodni už poklidnou hladinu Midwiche čeřily jen nepatrné vlnky.

Malá skupinka těch, kdo měli pocit, že je zpravodajská služba připravila o celostátní proslulost a fotografie na prvních stránkách novin, se s tou křivdou už smířila a všichni ostatní byli rádi, že jejich zaběhané zvyky nikdo víc nenarušil. Další rozpory ve veřejném mínění byly v názoru na Zámeček a jeho osazenstvo. Jedni tvrdili, že ta budova musí mít s celou událostí něco společného, a nebýt té záhadné činnosti, kterou se ti tam uvnitř zabývají, nikdy by Midwich nic podobného nepostihlo. Druhá skupina zastávala názor, že bylo velké štěstí, že ústav ve vsi je.

Když jednou Zellaby potkal pana Arthura Crimma, nositele Řádu Britského impéria, ředitele výzkumného ústavu a nájemníka v jednom ze svých domků, sdělil mu názor většiny obyvatel, že vesnice vědcům za hodně vděčí.

„Nebýt vás a zájmu zpravodajské služby, který z toho vyplynul, asi bychom neunikli něčemu mnohem horšímu, než byl Mimoden. Tři moderní Fúrie, děsivé sesterstvo tištěného slova, zvukového záznamu a obrazu by nám byly vtrhly do soukromí a šťáraly se v našich citech. Jistě vám to všechno způsobilo hodně potíží, ale přesto bych vám chtěl aspoň říct, že jsme vám všichni vděční za to, že Midwich nemusel prakticky vůbec nic změnit ve svém způsobu života.“

Slečna Polly Rushtonová, široko daleko takřka jediná návštěvnice, která byla do věci také zapletená, ukončila svou dovolenou u strýce a tety a vrátila se domů do Londýna. Alan Hughes ke své nelibosti zjistil, že ho nejen bůhvíproč přeložili až na sever Skotska, ale navíc oddálili jeho propuštění na dobu o několik týdnů později, než předpokládal, a strávil spoustu svého času písemnými spory s velitelstvím své jednotky a většinu zbývajících zřejmě korespondencí se slečnou Zellabyovou. Pekařova žena, paní Harrimanová, poté co si vybájila řadu nepřilíš přesvědčivých výmluv pro to, jak se mrtvola Herberta Flagga ocitla na zahrádce před jejich domkem, usoudila nakonec, že nejlepší obrana je útok a začala manželovi otloukat o hlavu celou jeho minulost se vším, co o ní věděla, i s tím, co se jen dohadovala. Skoro všichni ostatní žili stejně jako dříve.

A tak za tři týdny byla už celá záležitost jen zasutou vzpomínkou. I nové náhrobní kameny, které ji připomínaly, byly možná – nebo možná aspoň zpola – z přirozených důvodů právě proto tak rychle vztyčeny. Jediná čerstvá vdova, paní Crankhartová, se záhy vzpamatovala a nepůsobila dojmem, že by se svým novým stavem mínila nechat deprimovat nebo zatrpknout.

Midwich sebou zkrátka jen, snad potřetí či počtvrté ve svém tisíciletém spánku, škubl – možná zvláště, ale rozhodně docela slaboučce.

A ted' se dostávám k technickému problému, protože tohle, jak jsem už vysvětlil, není můj příběh. Je to příběh Midwiche. Kdybych zaznamenával své informace v tom pořadí, jak jsem je získával, přeskakoval bych v ději sem a tam a výsledkem by byla téměř nesrozumitelná změt' nepřehledných událostí bez jasné souvislosti příčin a následků. Nezbyvá mi tedy, než své poznatky znovu přerovnat bez ohledu na datum a hodinu, kdy jsem je získal a uspořádat je chronologicky. Pokud tahle metoda vzbudí u čtenáře dojem, že je snad autor vševědoucí jasnovidec, musí dát na mé ujištění, že tak věci vidím teprve při zpětném pohledu a s odstupem.

Například ne přímým pozorováním, ale teprve pozdějšími dotazy jsme odhalil, že už záhy poté, co se vesnice napohled vrátila k všednímu životu, začaly její poklid narušovat drobné víry, znepokojivé známky, tou dobou ještě ojedinělé a skrývané. Bylo to asi tak koncem listopadu nebo začátkem prosince – v některých případech možná i o něco dříve. Tedy přibližně někdy v té době, kdy se slečna Ferrely Zellabyová v jednom ze svých téměř každodenních dopisů panu Hughesovi zmínila o tom, že její dosud mlhavé podezření se potvrdilo a že je z toho celá pryč.

V tomhle dopise, zřejmě hodně nesouvislém, vysvětlovala – či spíš by se dalo říct naznačovala – že sice nechápe, jak je to možné, a vlastně podle všeho, co kdy četla, to vůbec možné není, takže jí to prostě nejde na rozum, ale už je to tak, že jak to vypadá, čeká dítě – tedy „jak to vypadá“ není moc

přesné, protože ona to ví docela určitě, zkrátka je to tak. Takže kdyby to jen trochu šlo, aby mu dali týden dovolené, protože jí připadá, že o takovéhle věci by si spolu měli přece je popovídat, ne...?

☹7. UŽ TO ZAČÍNÁ

Ve skutečnosti se pak ukázalo, že Alan nebyl první, komu se Ferrelyn s touhle novinou svěřila. Už nějaký čas se zmítala v obavách a pochybnostech a asi dva tři dny předtím, než mu napsala, došla k názoru, že je načase, aby se se vším svěřila někomu z rodiny. Jednak proto, že zoufale potřebovala radu a vysvětlení, které v žádné z knih, k nimž se obrátila, nenacházela, a jednak jí to připadalo důstojnější, než čekat, až si toho někdo postupem doby sám všimne. Usoudila, že bude nejlepší, když se s tím nejdřív svěří Angele – mamince taky, to se rozumí, ale to až časem, až se to všechno nějak uspořádá. Vypadalo to totiž na jednu z těch situací, ve kterých se maminka zpravidla rozhodne vzít všechno sama rázně do ruky a nenechá si říct.

Rozhodnout se ovšem bylo mnohem lehčí, než takové rozhodnutí uskutečnit. Ve středu ráno už byla Ferrelyn pevně odhodlaná. Někdy během dne, až na to bude chvilka klidu, si vezme Angelu nenápadně stranou a vysvětlí jí, jak se věci mají...

Za celou středu se však bohužel nenaskytl ani jediný skutečně klidný okamžik. Ve čtvrtek dopoledne se to taky nějak nehodilo, odpoledne Angela odjela na schůzi Ženského sdružení a večer se odtamtud vrátila zřejmě dost unavená. V pátek odpoledne se vyskytla jedna chvilka, kdy by to bylo možná šlo – ale nezdálo se moc vhodné s tím začínat zrovna ve chvíli, když tatínek provázel hosty, kteří u nich byli na obědě, po zahradě a měl je přivést zpátky na čaj. A tak, jedno s druhým, se Ferrelyn v sobotu ráno probudila se svým tajemstvím ještě pořád hluboko v sobě.

Dneska jí to už říct musím – i kdyby na to vůbec nebyla situace. Přece to nemůžu odkládat donekonečna, umínla si, když se dooblékala.

Když došla ke stolu, Gordon Zellaby právě pomalu končil se snídání. S roztržitým výrazem na tváři přijal její polibek na dobré jitro a pak se odebral za svou každodenní činností – v krátkosti obejít zahrádku a pak do pracovny k Dílu, na kterém právě pracoval.

Ferrelyn snědla trochu ovesných vloček, napila se kávy a nechala před sebe postavit talířek s vejcem na slanině. Dvakrát z něho uzobla a pak talíř odstrčila tak prudce, až vytrhla Angelu z jejích vlastních úvah.

„Co je?“ zeptala se z protějšího konce stolu Angela. „Není dobré?“

„Ale ne, nic mu není,“ řekla Ferrelyn. „Prostě dneska ráno nemám na vajíčka chuť.“

V duchu tak trochu doufala, že se jí Angela zeptá proč, ale ta žádný zájem neprojevila. Vnitřní hlas jako by Ferrelyn pobízel „A proč ne teď? Vždyť je to koneckonců jedno kdy, ne?“ Nadechla se. Aby začal trochu oklikou, poznamenala:

„Mně totiž bylo dneska ráno špatně od žaludku, Angelo.“

„Ale jdi,“ prohodila její nevlastní matka, na chvilku se odmlčela a sáhla po másle. Když pozvedala marmeládou potřenou topinku k ústům, poznamenala: „Mně taky. To je protivné, vid’?“

Když už ji takhle navedla na rozjezdovou dráhu, odhodlala se Ferrelyn dotáhnout to až do konce.

„Já myslím,“ prohlásila odhodlaně, „že mně ale nebylo špatně jen tak zničehonic. Spíš tak,“ dodala, aby bylo úplně jasno, „jako bývá ženským, když čekají dítě, víš, jak to myslím.“

Angela se na ni na okamžik se zamyšleným zájmem zadívala a pak zvolna přikývla.

„Vím,“ přitakala. Soustředěně si potřela máslem další sousto topinky a přidala marmeládu. Pak znovu vzhlédla.

„Mně taky,“ řekla.

Ferrelyn pootevřela ústa a zadívala se na ni. Ke svému úžasu a zmatku si uvědomila, že je to pro ni trochu šok... Ale... Koneckonců proč ne? Angela je jen o šestnáct let starší než ona, takže na tom není nic divného, jenom... jenom to člověka trochu zaskočí... Je to trochu... Koneckonců má táta z prvního manželství už tři vnuky...

A navíc jen tak zničehonic... Je to takový divný pocit... Angela je prostě ohromná a člověk ji má moc rád... Ale spíš jako starší sestru, která si ví se vším rady... na tohle si bude muset chvilku zvykat...

Civěla na Angelu a nenapadlo ji nic, co by na to měla říct, protože tímhle se všechno nějak obrátilo na ruby.

Angela Ferrelyn nevnímala. Upírala pohled přes stůl oknem ven, až někam daleko za holé větve kaštanu, ohýbané větrem. Oči měla zářivé a lesklé.

Leskly se čím dál víc a jejich lesk se odrazil ve dvou kapičkách, které se jí zatřpytily na dolních řasách. Kapičky se zvětšily, přelily se přes okraj víčka skutálely se Angele po tvářích.

Ferrelyn byla pořád ještě jako ochromená. Ještě nikdy neviděla Angelu plakat. Angela nebyla člověk, který se snadno rozpláče...

Angela se sklonila a položila si tvář do dlaní. Ferrelyn vyskočila, jako by její ochromení náhle pominulo. Přeběhla k Angele, objala ji a ucítila, jak se chvěje. Tiskla ji k sobě, hladila ji po vlasech a konejšivě pobrukovala.

V mlčení, které následovalo, se Ferrelyn nemohla ubránit pocitu, jak se to všechno podivně zvrtilo. Ne, že by si byly přímo vyměnily role, protože ona prve vůbec neměla v úmyslu plakat Angele na rameni, ale rozhodně k tomu ta situace měla tak blízko, až si začínala říkat, jestli se jí to všechno jenom nezdá.

Za chvilíčku se však Angela přestala třást. Několikrát se zhluboka, klidněji nadechla a začala hledat kapesník.

„Uff!“ povzdechla si. „Nezlob se, že se chovám tak hloupě, ale když já jsem tak strašně šťastná.“

„Aha,“ pípala nejistě Ferrelyn.

Angela si utřela nos, zamžikala osušila si oči.

„Víš,“ vysvětlovala. „Sama jsem si pořád netroufala tomu uvěřit. Teprve tím, že jsem to někomu řekla, jako by se z toho najednou stala skutečnost. Víš, vždycky jsem si to strašně přála. Jenže ono pořád nic a zase nic, tak jsem si už začínala myslet – prostě zrovna nedávno jsem si řekla, že si tím už nesmím lámat hlavu a musím brát věci, jak jsou. A teď najednou zničehonic, a já – já –“ Znovu se rozplakala, tiše a s úlevou.

Pár minut nato se zase vzpamatovala, naposledy si utřela nos zmuchlaným kapesníkem a rázně ho odložila.

„Tak,“ řekla, „a je to. Nikdy jsem si nemyslela, že zrovna já bych byla ta, co si ráda pobřečí, ale něco na tom přece jen bude.“ Pohlédla na Ferrelyn. „Taky to dělá z člověka strašného sobce... Nezlob se, prosím tě.“

„Ale to nic. Moc ti to přeju,“ prohlásila Ferrelyn a připadal si dost velkomyslná, protože koneckonců člověk má sám svých starostí dost. Po chvíli odmlky mluvila dál:

„Mně z toho zrovna do breku není. Spíš jsem trochu vyděšená...“

Tohle slovo upoutalo Angelinu pozornost a odvrátilo její myšlenky od vlastních problémů. Takovou reakci od Ferrelyn nečekala. Zamyšleně se na nevlastní dceru zadívala, jako by jí teprve teď celá situace naplno došla.

„Vyděšená?“ podivila se. „Ale to snad nemáš proč. To se ví, není to docela jaksepatří, ale – kam bychom přišli, kdybychom to brali tak puritánsky. Nejdřív musíš zjistit, jestli ses jenom nespletla.“

„Nespletla,“ prohlásila sklesle Ferrelyn. „Ale nemůžu to pochopit. U tebe je to něco jiného, když jsi vdaná a tak.“

Angela tu poznámku pominula. Mluvila dál:

„Takže druhá věc je, že to musíš dát vědět Alanovi.“

„To asi ano,“ souhlasila Ferrelyn bez velkého nadšení.

„Samozřejmě. A z toho mít strach nemusíš. Alan tě v tom nenechá. Je do tebe blázen.“

„Víš to tak určitě, Angelo?“ zapochybovala Ferrelyn.

„To se ví, ty hloupá. Stačí se na něj podívat. Samozřejmě by to mělo být trochu jinak, ale jak ho znám, bude celý šťastný. Je jasné že... Ale Ferrelyn, co je ti?“ zarazila se vyděšená Ferrelyniným výrazem.

„Když – když ty tomu nerozumíš, Angelo. To nebyl Alan.“

Angele se vytratil z tváře soucitný výraz. Ochladla. Začala se zvedat.

„Ne!“ vykřikla Ferrelyn zoufale, „ty tomu vážně nerozumíš, Angelo! Tak to není! *To nebyl nikdo! Proto jsem z toho tak vyděšená...*“

V průběhu následujících dvou týdnů se tři z midwichských mladých žen důvěrně obrátily na pane Leebodyho. Jako malé je křtil, dobře znal je i jejich rodiče. Byly to vesměs hodné, rozumné a určitě ne hloupé dívky. A přesto mu jedna jako druhá říkaly v různých obměnách totéž: „*Nebyl to nikdo*, pane vikáři. *Proto jsem z toho tak vyděšená...*“

Když se pekaři Harrisonovi náhodou doneslo, že jeho ženy byla u lékaře, rozpomněl se, že na zahrádce před jejich domkem našli mrtvého Herberta Flagga a zmlátil ji, třebaže v pláči protestovala, že Herbert uvnitř nebyl a že neměla nic ani s ním, ani s žádným jiným.

Mladý Tom Dorry se vrátil domů na dovolenou od vojenského námořnictva po osmnácti měsících služby v cizině. Když se dověděl o stavu své ženy, sbalil svých pět švestek a odešel k matce. Jenže ta mu řekla, aby koukal mazat zpátky a zůstal u té chuděry holky, protože je celá vyděšená. A když to s ním nijak nepohnulo, svěřila se mu, že i ona sama, dlouholetá počestná vdova je – no, ne snad zrovna vyděšená, ale zaboha nechápe, jak se to jen mohlo stát. Tom se ve skleslé náladě skutečně vrátil. Našel svou ženu, jak leží na podlaze v kuchyni a hned vedle ní prázdná lahvička od léků a upaloval pro doktora.

Jedna z ne už nejmladších žen si zčistajasna koupila jízdní kolo a se zběsilým odhodláním na něm zdolávala neuvěřitelné vzdálenosti.

Dvě mladé ženy dostaly kolaps v příliš horké koupeli.

Tři prapodivně škobrtly a spadly ze schodů.

Spousta jich trpěla nezvyklými zažívacími potížemi.

Dokonce i slečnu Ogleovou z pošty kdosi zahlédl, jak se láduje prapodivným obědem z uzenáčové pasty namazané na dva prsty vysoko a k tomu nejmíň čtvrt kila nakládaných okurek.

K určitému obratu došlo, když znepokojení doktora Willerse narostlo do té míry, že ho přimělo zajít na vikárství na naléhavou poradu s panem Leebodým, a skoro jakoby pro zdůraznění, že je skutečně třeba jednat, skončil jejich rozhovor telefonickým zavoláním kohosi, kdo v krajním rozčilení sháněl lékaře.

Nakonec se ukázalo, že to není tak hrozné, jak se v první chvíli zdálo. Slovo „jed“ bylo na nálepce lahvičky s dezinfekčním přípravkem vyznačené v souladu s předpisy a nebylo míněno tak doslova, jak si Rosie Platchová představovala. To však nic neměnilo na jejím zoufalém záměru. Když bylo po všem, trásl se doktor Willers bezmocným vztekem, který neměl proti komu obrátit. Chuděrce Rosii Platchové bylo teprve sedmnáct...

☹8. HLAVY DOHROMADY

Klid, který začínal Gordon Zellaby dva dny po svatbě Alana a Ferrelyn znovu vychutnávat, se rozplynul vpádem doktora Willerse. Lékař, dosud rozrušený z tragédie, ze které Rosie Platchová jen náhodou vyvázla, byl tak rozrušený, že Zellabymu dalo dost práce vůbec pochopit, oč mu vlastně jde.

Přesto postupně vyrozuměl, že doktor a vikář se dohodli na tom, že ho – nebo možná ještě spíš Angelu – požádají o pomoc ve věci, kterou si prostě nijak nedovedou vysvětlit, a ta nehoda, co postihla to Platchovic děvče, sem Willerse přivedla dřív, než měl původně v úmyslu.

„Zatím jsme měli štěstí,“ vychrlil ze sebe Willers, „ale tohle už je druhý pokus o sebevraždu v jediném týdnu. Každou chvíli to může zkusit někdo další, možná i úspěšně. Musíme s tím už konečně vyjít na veřejnost a uvolnit to napětí. Žádné další odklady si už nemůžeme dovolit.“

„Jenže já nevím, o čem to mluvíte. O co jde?“ nechápal Zellaby.

Willers na něj chvíli zíral a pak si přejel rukou čelo.

„Promiňte,“ řekl nakonec. „Mám z toho poslední dobou už tak zamotanou hlavu, že mě ani nenapadlo, že byste o tom třeba nemusel vědět. Myslím ta nevysvětlitelná těhotenství.“

„Nevysvětlitelná?“ povytáhl obočí Zellaby.

Willers se pokusil vyložit, co je na nich nevysvětlitelného.

„Je to všechno tak prapodivné,“ zakončil, „až nás to nakonec s vikářem dovedlo k teorii, že to musí mít něco společného s tou druhou prapodivnou věcí která se tu stala – Mimodnem.“

Zellaby si ho chvíli zamyšleně měřil. Jediné, o čem nemohlo být pochyb, bylo, že lékařovo znepokojení je opravdu upřímné.

„To je trochu divná teorie,“ nadhodil opatrně.

„Taky je to až moc podivná situace,“ odpověděl Willers. „Ale teorie můžou koneckonců počkat. Zato počkat nemůžou ty spousty ženských na pokraji hysterie. Některé z nich jsou moje pacientky, další zřejmě časem budou a pokud by tohle napětí mělo trvat moc dlouho...“ Zavrtěl hlavou a nechal větu nedokončenou.

„Spousty ženských?“ opakoval po něm Zellaby. „To je trochu neurčité. Kolik?“

„To přesně říct nemůžu,“ přiznal Willers.

„Tak aspoň řádově? Měli bychom mít představu o tom, s čím můžeme počítat.“

„Řekl bych – no, tak pětadesát až sedmdesát.“

„Cože?“ ustrnul Zellaby.

„Říkal jsem vám, že to není žádná legrace.“

„Ale když to nevíte najisto, jak jste přišel zrovna na těch pětadesát?“

„Protože na tolik odhaduju – tedy jen zhruba, to je pravda –, ale počítám, že přibližně asi tolik tu bude žen ve fertilním věku,“ vysvětlil Willers.

Později toho večera, když Angela Zellabyová, už od pohledu vyčerpaná a otřesená odešla spát, řekl Willers:

„Moc mě to mrzí, musí to pro ni být rána, pane Zellaby – ale tak jako tak by se to co nevidět dověděla. Pevně doufám, že to ty ostatní dokážou unést aspoň z poloviny tak statečně jako vaše paní.“

Zellaby zasmušile přikývl.

„Je fantastická, vidíte? Rád bych viděl, jak bychom se v takovéhle situaci zachovali já nebo vy.“

„Je to k zbláznění,“ zamyslel se Willers. „Většina vdaných ženských si z toho nejspíš zatím ještě moc hlavu nedělala, jenže pokud chceme, aby ty neprovdané přestaly panikařit, nezbude nám, než vyplašit i je. Ale ať koukám, jak koukám, jiná možnost mě nenapadá.“

„Celý večer si lámou hlavu s tím, kolik jim toho máme vlastně povědět,“ řekl Zellaby. „Co kdybychom to nechali jako záhadu, ať si to časem přeberou samy – nebo jim máme povědět víc?“

„Však to také záhada je, ne?“ připomněl lékař.

„Záhada nad záhadu je, jak se to stalo,“ připustil Zellaby. „Ale myslím, že je docela jasné co se tu stalo. Vám to přece musí být jasné taky – ledaže byste předtím naschvál zavíral oči.“

„Tak mi řekněte,“ navrhl Willers. „Třeba jste došel k něčemu jinému. Doufám, že ano.“

Zellaby zavrtěl hlavou.

„Jediný závěr...“ začal, ale pak se znenadání zarazil, jak mu pohled padl na dceřinu fotografii.

„Panebože!“ vykřikl. „Ferrellyn je taky...?“

Zvolna se otočil k lékaři. „Nejspíš mi na to řeknete, že zatím nevíte, vidíte?“

Willers zaváhal.

„Nevím to jistě,“ řekl.

Zellaby si prohrábl bílé vlasy a sklesl dozadu v křesle. Snad minutu mlčky zíral na vzorek na koberci. Pak se vzchopil. S pracně udržovaných klidem poznamenal:

„Nabízejí se tu tři – ne, možná čtyři, možnosti. Pokud by něco svědčilo pro vysvětlení, které by každého člověka se zdravým rozumem napadlo nejdřív, asi byste mi to řekl, vidíte? Mimoto jsou tu okolnosti, které mluví proti němu a k těm se ještě dostanu.“

„Máte pravdu,“ přisvědčil lékař.

Zellaby pokývl. „Takže za prvé, nemůže, přinejmenším u nižších živočišných druhů, dojít za určitých okolností k partenogenezi?“

„Ale aspoň pokud je známo, ne u vyšších živočichů – rozhodně ne u savců.“

„Tak. Pak tu máme umělé oplodnění.“

„To ano,“ připustil lékař.

„Ale nemyslíte si, že by o ně šlo v tomhle případě.“

„Ne.“

„Já taky ne. Takže,“ pokračoval trochu zachmuřený Zellaby, „tu zbývá možnost implantace, která by mohla mít za následek to, čemu někdo – má dojem, že Huxley – říká xenogeneze. Tedy zrození tvora, který může být naprosto nepodobný matce – nebo snad by bylo vhodnější říct hostitelce? – Nešlo by o skutečnou matku.“

Doktor Willers se zamračil.

„Doufal jsem, že tohleto je snad přece jen nenapadne,“ řekl.

Zellaby zavrtěl hlavou. „Doufat v něco podobného je nesmysl, milý zlatý. Třeba je to nenapadne hned v první chvíli, ale je to vysvětlení – pokud to není trochu moc jednoznačné slovo – ke kterému musí přinejmenším ty inteligentnější z nich co nevidět dojít. Vezměte si to sám. Souhlasíte se mnou, že partenogenezi můžeme vyloučit? Že nikdy nebyl spolehlivě doložen žádný obdobný případ?“

Lékař přikývl.

„Takže jim musí být co nevidět jasné stejně jako mně a jistě i vám, že jak znásilnění, tak umělé oplodnění se dají vyloučit čistě matematicky. To platí ostatně i o partenogenezi, pokud by přece jen existovala. Podle počtu pravděpodobnosti není jednoduše možné, aby z jakékoli namátkou vybrané větší skupiny žen jich bylo víc než pětadvacet procent současně ve stejném stupni těhotenství.“

„No...“, zapochyboval lékař.

„Tak dobře, dejme tomu třicet tři a jedna třetina procenta – a to už je hodně. Ale pokud je správný, nebo aspoň přibližně správný, ten váš odhad, je taková situace statisticky naprosto vyloučená. A tím se, ať se nám to líbí nebo ne, dostáváme zpátky ke čtvrté a poslední možnosti – že v průběhu Mimodne tu došlo k implantaci oplodněných vajíček.“

Willers vyhlížel nešťastně a stále jako by tomu nemohl uvěřit.

„Neunáhloval bych se s tím slovem ‚poslední‘ – můžou přece existovat ještě nějaké další možnosti, na které jsme zatím nepřišli.“

Zellaby trochu podrážděně namítl:

„Napadá vás jakákoli možnost početí, který by nebyla v rozporu s touhle statistickou hranicí? – Ne? Tak vidíte. Z toho plyne, že nemohlo jít o početí, musí se jednat o inkubaci.“

Lékař vzdychl.

„Tak dobře. Uznávám, že máte asi pravdu,“ řekl. „Pokud jde o mě, to, jak k tomu došlo, mě zajímá jenom okrajově. Mně jde na prvním místě o ty ženy, které jsou nebo budou mé pacientky...“

„S tím vás čeká spousta starostí teprve časem,“ podotkl Zellaby, „jestli jsou teď všechny ve stejném stupni těhotenství, znamená to, že k porodům dojde – když necháme stranou nešťastné náhody – v docela krátkém časovém rozmezí. Asi tak koncem června nebo začátkem července – to se ví, pokud bude jinak všechno probíhat normálně.“

„V téhle chvíli,“ trval na svém Willers, „mi jde hlavně o to, abych je zbavil jejich stresů, a ne jim ještě přidělával další. Takže se musíme především snažit, abychom tenhle nápad o implantaci ututlali tak dlouho, jak to jen půjde. Z toho by mohla vzniknout panika. Prosím vás kvůli nim, pokud by snad před vámi někdo o něčem podobném začal, mávněte rukou, že je to nesmysl.“

„Ano,“ souhlasil po krátkém rozmyšlení Zellaby. Ano. Máte pravdu. Tohle je zřejmě opravdu případ pro milosrdnou lež.“ Svraštil čelo. „Je těžké si představit, jak takovéhle věci cítí žena. Sám za sebe můžu říct, že kdybych měl třeba i za těch nejpriznivějších okolností přivést na svět nový život, měl bych z toho posvátnou hrůzu a kdybych měl sebemenší důvod se dohadovat, že to může být nějaká nečekaná forma života, nejspíš bych se z toho nadobro zbláznil. Většina žen to sice vidí jinak. Ženy jsou mentálně odolnější, ale na některé by to přesto mohlo zapůsobit podobně, takže nejlepší asi skutečně bude každou takovou domněnku odbýt jako hloupost.“

Odmlčel se a chvíli uvažoval.

„A teď bychom si měli promyslet, co poradit mé ženě, jak dál. Musíme pamatovat na všechno možné. Například nejošidnější by mohla být publicita – té se musíme ubránit.“

„Panebože, to je pravda,“ vylekal se Willers. „Jak by se o tomhle doslechli novináři...“

„Právě. Pokud se jim něco donese, tak nám pomáhej pánbůh. Den co den nějaký komentář a šest měsíců nových a nových spekulací. Ti by tu možnost xenogeneze určitě neopomněli. Spíš by se předháněli v různých předpovědích. Ale snad to nebude tak zlé, vojenská rozvědka se postarala o tom aby se v novinách nepsalo o Mimodni, uvidím, jak si poradí s tímhle.“

A teď bychom si měli zhruba promyslet, co jí řekneme...“

⊙9. NIKOMU ANI SLOVO

Kampaň pro účast na shromáždění trochu nejasně označeném jako „Zvláštní neodkladné setkání, důležité pro všechny ženy z Midwiche“ byla důkladná. Gordon Zellaby zašel i k nám a záplavou slov, jimiž však neprozradil takřka nic, v nás dokázal probudit nutkavý pocit, že jde o záležitost mimořádně naléhavou. Tím, jak úspěšně odolával veškerým snahám, aby vyzradil něco víc, jen probouzel ještě větší zvědavost.

Sotva se podařilo lidem přesvědčit, že nejde jen o nějakou další přednášku civilní obrany či podobnou únavnou akci, začalo všem čím dál víc vrtat v hlavě, co proboha mohlo přimět lékaře a vikáře s manželkami, obvodní sestru a k tomu oba Zellabyovy, aby si dali tu práci a každého navštívili a osobně ho pozvali. Jejich vyhyčivé odpovědi spolu s ujišťováním, že se nebude platit žádné vstupné, nejde o žádnou dobročinnou sbírku a každý dostane zadarmo čaj, způsobily, že zvědavost převážila i u těch od přírody podezíravých a jen málo sedadel zůstalo prázdných.

Na pódiu seděli oba hlavní organizátoři a mezi nimi trochu pobledlá Angela Zellabyová. Lékař nervózně kouřil jednu cigaretu za druhou. Vikář jako by byl ponořen do úvah, z nichž se jen čas od času na okamžik probral a něco prohodil k paní Zellabyové, která mu roztržitě odpověděla. Deset minut počkali na ty, které se opozdily, pak nechal lékař zavřít dveře sálu a zahájil schůzi stručným, ale stále velmi neurčitým zdůrazněním její důležitosti. Pak ve stejném duchu promluvil i vikář. Zakončil slovy:

„Moc vás všechny prosím, abyste věnovaly velkou pozornost tomu, o čem teď bude hovořit paní Zellabyová. Jsme jí nesmírně vděční za to, že se uvolila k vám o té věci promluvit. A předem vám chci říct, že ve všem, co vám poví, má podporu jak mou, tak doktora Willerse. Přenechali jsme ten těžký úkol na ní jen a jen proto, že nám připadá, že jde o záležitost, kterou vám, jako žena ženám bude umět vyložit přijatelněji a určitě obratněji, než my.“

Já i doktor Willers teď ze sálu odejdeme, ale zůstaneme v předsáli. Až paní Zellabyová domluví, vrátíme se, pokud budete chtít, zpátky na pódium a vynasnažíme se zodpovědět vaše dotazy. A teď prosím, pozorně vyslechněte paní Zellabyovou.“

Pokynul rukou lékaři k odchodu a oba vyšli postranními dveřmi vedle pódia. Zavřely se za nimi, ale nezaklaply docela.

Angela Zellabyová se napila vody ze sklenice na stole před sebou. Na okamžik sklopila pohled na své ruce spočívající na papíře s poznámkami. Pak pozvedla hlavu a vyčkala, až utichne šum v sále. Když ztichl, rozhlédla se pozorně po svých posluchačkách, jako by si všímala jednotlivých tváří každé z nich.

„Nejdřív ze všeho,“ začala, „vás musím varovat. O tom, co vám musím říct, se mi nemluví lehkou, pro vás bude těžké tomu uvěřit a v dané chvíli je pro kteroukoli z nás skoro nemožné to pochopit.“ Odmlčela se, sklopila oči a pak znovu vzhledla.

„Já,“ řekla, „čekám dítě. Mám z toho náramnou radost a jsem z toho šťastná. Pro ženu je přirozené toužit po dítěti a radovat se, když zjistí, že je na cestě. Být se toho není přirozené a správné. Děti mají přinášet radost a potěšení. Bohužel je v Midwichi hodně žen, které mají pocity trochu jiné. Některé z nich si připadají zoufalé, zahanbené a vyděšené. A právě kvůli těm jsme svolali tuhle schůzi. Abychom jim pomohli a přesvědčili je, že nemají proč si zoufat, zač se stydět a čeho se bát.“

Znovu se zpřímila rozhlédla po posluchačkách. Tu a tam bylo slyšet, jak některá zalapala po dechu.

„Stalo se tady něco prapodivného. A nepotkalo to jenom jednu nebo dvě z nás, ale skoro všechny – skoro všechny midwickské ženy, které můžou mít děti.“

Posluchačky seděly nehybně a bez hlesu, nespouštěly z ní oči a sledovaly ji slovo za slovem. Ještě než domluvila, uvědomila si však na pravé straně sálu mírný rozruch a hlasy snažící se ho umlčet. Zalétla tam pohledem a uviděla, že vznikl kolem slečny Latterlyové a její nerozlučné přítelkyně, slečny Lambové.

Angela zmlkla uprostřed věty a vyčkávala. Rozpoznala pohoršený tón v hlase slečny Latterlyové, ale slovům nerozuměla.

„Slečno Latterlyová,“ ozvala se nahlas. „Vy jste zřejmě toho názoru, že se vás téma téhle schůze netýká, nemám pravdu?“

Slečna Latterlyová povstala a hlas se jí chvěl pohoršením.

„To tedy máte, paní Zellabyová. Za celý život jsem...“

„V tom případě bych vás ráda poprosila, vzhledem k tomu, že jde o věc nesmírně závažnou pro mnohé z přítomných, abyste laskavě přestala vyrušovat... Nebo, co kdybyste radši odešla?“

Slečna Latterlyová stála jako socha a opětovala pohled paní Zellabyové.

„Tak tohle...“ začala, ale pak si to rozmyslela. „Mileráda, paní Zellabyová,“ prohlásila. „Proti všem těm nehoráznostem, kterými jste tu naši obec zostudila, se ohradím při jiné příležitosti.“

Důstojně se obrátila a na okamžik zůstala stát, zjevně proto aby dopřála slečně Lambové čas zvednout se a odejít s ní.

Jenže slečna Lambová zůstala sedět. Slečna Latterlyová se netrpělivě zaškaredila a sjela ji pohledem. Slečna Lambová dál seděla jako přibitá.

Slečna Latterlyová otevřela ústa a chtěla něco říct, ale cosi ve výrazu slečny Lambové ji zarazilo. Slečna Lambová uhnula očima před jejím pohledem. Dívala se upřeně přímo před sebe a tvář jí zvolna růžověla, až posléze celá jasně zrudla.

Slečně Latterlyové se vydral z úst podivný tlumený sten. Vztáhla ruku a přidržela se židle, aby se udržela na nohou. Beze slova zírala na svou přítelkyni. V pár vteřinách jako by z ní vyprchal všechnen život a zestárla o deset let. S vypětím všech sil se konečně vzpamatovala. Odhodlaně pozvedla hlavu a rozhlédla se kolem sebe nevidoucima očima. Pak vzpřímeně, i když trochu nejistým krokem, prošla sama uličkou až na konec sálu.

Angela vyčkávala. Počítala, že se sál rozbzučí hovorem, ale místo něj se rozhostilo ticho. Publikum vyhlíželo ochromeně zmateně. Všechny tváře plné očekávání se upíraly k ní. Uprostřed ticha navázala svou řeč tam, kde přestala a snažila se mluvit co možná věcně, aby rozptýlila emocionální napětí, které vystoupením slečny Latterlyové vzrostlo. Z posledních sil dokončila úvodní slovo a zmlkla.

Tentokrát se očekávaný bzukot hovoru rozezněl sálem hned vzápětí. Angela se napila vody ze sklenice a pak žmoulala v vlhkých dlaních kapesník a pozorně sledovala publikum.

Viděla slečnu Lambovou, jak se sklání kupředu, tiskne si kapesník k očím a laskavá paní Brantová vedle ní se ji snaží ukonejšit. Slečna Lambová nebyla zdaleka jediná, která si ulevovala pláčem. Nad skloněnými hlavami štkajících se ozývaly nevěřící hlasy, přeskakující úžasem a pohoršením. Tu a tam propadla některá z přítomných mírné hysterii, ale prudké výbuchy, kterých se Angela strachovala, se nedostavily. Přemítala, do jaké míry otupilo očekávaný šok předchozí tušení pravé skutečnosti.

S pocitem úlevy a se vzrůstající sebejistotou se po ženách v sále rozhlížela ještě pár minut. Pak usoudila, že už jim dopřála dost času, aby se z prvního otřesu vzpamatovaly a zabubnovala na stůl. Šepot umlkl, se tam ještě někdo popotáhl, ale pak se k ní znovu upřely řady tváří plných očekávání. Angela se zhluboka nadechla a znovu se rozhovořila.

„Nikdo,“ řekla, „nikdo kromě dětí a lidí, jejichž myšlení zůstalo na úrovni dítěte, nečeká od života, že bude spravedlivý. Není a některé z nás ho mají těžší než jiné. Ale ať je to spravedlivé, nebo nespravedlivé, ať se nám to líbí, nebo ne, jsme všechny, vdané i svobodné, na jedné lodi. Není důvod, a proto také není namístě, odlišovat jedny od druhých. Všechny jsme se octly v situaci, která se vymyká konvencím, a pokud je některá z vdaných žen v pokušení připadat si počestnější, než její neprovdaná sousedka, ať se zamyslí nad tím, jak by mohla, pokud by ji k tomu někdo vyzval, dokázat, že dítě, které čeká, je skutečně dítě jejího muže.“

Je to věc, která nás postihla všechny. A proto musíme v zájmu nás všech držet pohromadě. Žádná z nás se nemá zač stydět, a tak mezi námi není žádný rozdíl, až na to...“ Odmlčela se a pak opakovala: „Až na to, že ty z nás, kterým chybí láska a podpora manžela, budou víc potřebovat náš soucit a naši péči.“

Rozváděla tuhle myšlenku ještě chvíli, až měla konečně pocit, že by to mohlo stačit. Pak přešla k dalšímu bodu.

„Celá ta věc,“ řekla důrazně, „je čistě naše soukromá záležitost – nic pro žádnou z nás nemůže být osobnější. Vím bezpečně a počítám, že se mnou budete souhlasit i vy, že by všechno mělo zůstat jen mezi námi. Musíme si s tím poradit samy. Nikdo nám nemá do toho co mluvit.“

Nemusím vám přece povídat, jak si bulvární plátky smlsnou na všem, co má co dělat s narozením, zvlášť pokud jde o něco neobvyklého. Nafouknou to a rozmáznou, jako by lidé, o které jde, byly nějaké zrůdy v panoptiku. Připraví rodiče o jejich soukromý život, o domov i o vlastní děti.

Pamatujete se přece třeba na případ narození paterčat, jak se ho okamžitě chytily noviny, pak doktoři s podporou vlády a nakonec to dopadlo tak, že rodiče neměli do péče o své děti, brzo potom, co se narodily, prakticky co mluvit.

Sama za sebe musím říct, že já takhle o své dítě přijít nechci a dám krk za to, že vy taky ne. Takže pokud si máme ušetřit spoustu nepříjemností – počítejte s tím, že jak by se to jednou rozkřiklo, bude se o tom žvanit po všech putykách a jistě si dovedete představit ty řeči – pokud se chceme vyhnout jednak tomuhle a jednak docela reálné možnosti, že nám doktoři a naše miminka pod nějakou záminkou seberou pro bůhvíjaké svoje výzkumy, musíme se jedna jako druhá dohodnout, že nikomu, kdo není od nás z vesnice, o tom ani nemukneme. Záleží jen na nás, jestli o věci, která se týká Midwiche, nebudou rozhodovat žádné noviny a žádná ministerstva, ale lidé z Midwiche podle vlastního uvážení.

Pokud na nás lidi z Traynu nebo odjinud začnou něco vyzvídat, nebo se tu objeví někdo cizí a bude z nás chtít tahat rozumy, nesmíme ve vlastním zájmu a tedy v zájmu svých dětí nic prozradit. Ale nesmíme taky jen mlčet jako zařezané a tvářit se záhadně, jako bychom měly nějaké tajnosti. Musíme se chovat tak, jako by se v Midwichi nic zvláštního nedělo. Když budeme držet pohromadě a vysvětlíme svým mužům, že nám v tom musí pomoci, nebude se o nás nikdo starat a lidi nás nechají na pokoji – jak to má být. Nikomu do toho nic není, tohle je naše věc. Nikdo nemá větší právo ani povinnost uchránit naše děti před zneužitím jako my, jejich budoucí matky.“

Stejně jako na začátku přelétla pevným pohledem jednotlivé tváře, jak by se obracela na každou z přítomných zvlášť. Pak zakončila:

„Řeknu teď vikárovi a doktoru Willersovi, aby se sem vrátili. Pokud mě na pár minut omluvíte, přijdu za chvíli taky. Určitě pro ně budete mít spoustu dotazů.“

Vyklouzla postraními dveřmi do malé přilehlé místnosti.

„Byla jste prostě fantastická, paní Zellabyová. Skutečně fantastická,“ prohlásil pan Leebody.

Doktor Willers ji vzal za ruku a stiskl ji.

„Myslím, že se vám to podařilo, má drahá,“ řekl jí, jak vycházel za vikářem na pódium.

Zellaby ji odvedl k židli. Posadila se, opřela si záda a zavřela oči. Byla bledá a vyhlížela vyčerpaně.

„Myslím, že bys měla jít radši domů,“ nadhodil jí.

Zavrtěla hlavou.

„Ne. Za chvíličku to bude dobré. Musím se tam vrátit.“

„Zvládnou to i bez tebe. Ty jsi svůj kus práce už odvedla a navíc skvěle.“

Znovu zavrtěla hlavou.

„Vím, jak těm ženským musí být. Tohle je ze všeho nejdůležitější, Gordone. Musíme je nechat, aby se na všechno vyptaly a ze všeho se vypovídaly – aby mluvily, jak dlouho budou chtít. Až pak půjdou domů, budou už z nejhoršího venku. Musí se s tím pomyšlením vyrovnat. A k tomu potřebují hlavně pocit, že nejsou samy. Já to vím – sama jsem na tom zrovna tak.“

Přejela si rukou čelo a prohrábla si vlasy.

„Víš, ona to není pravda, co jsem prve říkala, Gordone.“

„Co myslíš, má milá? Tys toho totiž říkala hodně, víš?“

„To, že mám radost a jsem šťastná. Ještě předevčírem to pravda byla. Moc a moc jsem si přála mít dítě, tvoje a moje dítě. Teď z toho mám hrůzu – mám z toho hrůzu, Gordone.“

Objal ji pevně paží kolem ramen. Povzdechla a opřela si hlavu o jeho tvář.

„Miláčku, miláčku,“ hladil ji po vlasech. „Všechno bude v pořádku. Všichni jsme s tebou.“

„Hrůza je, že člověk neví,“ vybuchla. „Ví, že v něm uvnitř něco roste – a neví přesně jak, ani co... Je to tak – tak ponižující, Gordone. Připadám si jako nějaké pokusné zvíře.“

Zlehka ji políbil na tvář a dál ji hladil po vlasech.

„Nedělej si starosti,“ chlácholil ji. „Vsadím se, že až to malé bude na světě, stačí, jak se na něj jednou koukneš, a hned řekneš: No ne, ten nos, to je přece celý Zellaby! Ale i kdyby to dopadlo jinak, budeme na to spolu. Nejsi s tím sama, miláčku, a nesmíš si takový pocit připouštět. Jsem tu já, je tu Willers. Jsme tady a pomůžeme ti, vždycky když bude třeba.“

Otočila hlavu a políbila ho.

„Gordone, miláčku,“ řekla. Pak se od něho odtáhla a napřímila se na židli. „Musím se tam vrátit,“ prohlásila.

Zellaby se za ní chvíli upřeně díval. Pak si přitáhl židli blíž k pootevřeným dveřím, zapálil si cigaretu, usadil se a pozorně naslouchal náladám vesnice, jak se obrazy v kladených dotazech.

☹10. MIDWICH SE SMIŘUJE SE SITUACÍ

Úkolem na leden bylo ztlumit první otřes, usměrnit odezvy a určit nejbližší cíle. Shromáždění rozhodně splnilo svůj účel. Pročistilo vzduch, uvolnilo hodně potlačované úzkosti a díky němu se většina zúčastněných žen, dosud napůl v šoku, s návrhem vzájemné soudržnosti a společné odpovědnosti ztotožnila.

Některé se, jak se dalo čekat, sice držely stranou, ale ani ty moc nestály o to, aby jim někdo strkal nos do soukromí a aby se do vsi sjížděly autokary plné vykulených zvědavců, kteří by jim nakukovali do oken. A těm dvěma či třem, které by bylo lákalo stát se středem pozornosti, nebylo těžké dát jasně na srozuměnou, že každého, kdy by odmítl spolupracovat, vyloučí vesnice ze svého středu. Takový pan Wilfred Williams se sice možná občas trochu zasníval při pomýšlení, jaké obchody by u Kosy a kamene býval mohl mít, ale přesto se takovému pokušení ubránil – v zájmu zachování dobré vůle do budoucna.

Když konečně ohromení z prvotního otřesu přešlo v pocit, že kormidlo třímají schopné ruce, když se kyvadlo nálad mezi mladými neprovdanými ženami, pohupující se od vyděšeného zoufalství k zlostnému vzdoru, přece jen ustálilo a začala převažovat čínorodá, snaživá atmosféra, ne příliš odlišná od té, která předcházela každoroční dobročinné letní slavnosti s výstavou květin, mohli si členové samozvaného výboru s uspokojením vydechnout, že se jim přinejmenším podařilo uvést události do patřičných kolejí.

K jeho původnímu složení Willers, Leebodiová, Zellabyová a sestra Danielsová jsme přibyli ještě my a pak pan Arthur Crimm, který tu měl zastupovat zájmy několika rozezlených vědeckých pracovníků ze Zámečku, které ke své nelibosti zčistajasna zjistily, že jsou chtě nechtě zapletené do intimních problémů Midwiche.

Ale třebaže nálada na schůzce výboru, konané asi pět dní po shromáždění v místním sále, by se dala shrnout do věty „zatím to zaplaťpánbu klapě“, jeho členové dobře věděli, že se tím nesmějí nechat ukolébat a dál ponechat věci náhodě. Bylo jim jasné, že nálada, kterou se podařilo navodit, by mohla bez patřičné snahy lehce sklouznout zpátky k běžným konvenčním předsudkům. Alespoň po určitou dobu ji bylo potřeba povzbuzovat a podporovat.

„Musíme tu vyvolat atmosféru solidarity jako při živelných pohromách,“ shrnula Angela, „ale přitom nebudit pocit, že jde o pohromu – koneckonců, podle toho, co zatím víme, to taky ještě žádná pohroma není.“

Její názor se setkal s všeobecným souhlasem, pouze paní Leebodiová se tvářila pochybovačně.

„Víte,“ namítla váhavě, „podle mě bychom si neměli nic nalhávat.“

Všichni jsme se na ni tázavě zadívali. Pokračovala:

„Totiž, chci říct, vždyť to přece pohroma je. A něco takového nás přece nemohlo postihnout jen tak pronic zanic, ne? Musí to mít nějaký důvod, a neměli bychom se snažit zjistit jaký?“

Angela se na ni dívala trochu tázavě a trochu podmračeně.

„Nevím, jak to myslíte...“ řekla.

„No přece,“ vysvětlovala paní Leebodiová, pokud nějakou obec zčistajasna postihne něco – něco mimořádného, jako je tohle – nějaký důvod to má vždycky. Vezměte si třeba sedm ran egyptských, Sodomu a Gomoru a tak.“

Chvilí bylo ticho. Zellaby pocítil nutkání to trapné mlčení přerušit.

„Pokud mám mluvit za sebe,“ poznamenal, „podle mého jsou egyptské rány ne zrovna povznášející příklad nebeského zastrašování. Postupu, kterému se teď říká mocenská politika. A Sodoma...“ zarazil se a zmlkl, když zachytil pohled své ženy.

„Ehm –“ odkašlal si vikář, protože mu připadalo, že by k tomu měl říct své. „Ehm –“

Angela mu přispěchala na pomoc.

„Já si skutečně myslím, že v tomhle si děláte zbytečné starosti, paní Leebodiová. Neplodnost je samozřejmě klasická forma prokletí, ale nedokážu si vybavit jediný případ, kdy by se trest dostavil v podobě plodnosti. Konec konců by to ani nebylo moc logické, ne?“

„Přijde na to, o jaký plod by šlo,“ řekla chmurně paní Leebodyová.

Následovala další trapná odmlka. Všichni až na pana Leebodyho jsme se dívali na paní Leebodyovou. Doktor Willers sklouzl očima k sestře Danielsové a pak je znovu obrátil k Doře Leebodyové, které zřejmě nijak nevadilo, že je středem pozornosti. Omluvně se rozhlédla po nás všech.

„Moc mě to mrzí, ale za to všechno můžu asi já,“ svěčila se.

„Paní Leebodyová...“ nadechl se doktor.

Odmítavě pozvedla ruku.

„Jste moc hodný,“ zarazila ho. „Já vím, že mě toho chcete ušetřit. Ale nadešel čas ke zpovědi. To já totiž zhřešila. Kdybych si byla nechala to dítě, které se mi mělo narodit před dvanácti lety, nemuselo k tomuhle všemu dojít. Teď si musím tenhle hřích odpykat tím, že porodím dítě, které není mého manžela. Je to naprosto jasné. Moc mě mrzí, že jsem tohle způsobila i vám všem ostatním. Ale je to Boží soud. Jako morové rány...“

Vikář celý rudý a rozpačitý jí skočil do řeči, než stačila domluvit. „Myslím, ehm, kdybyste nás už mohli omluvit...“

Všichni začali šoupat židlemi. Sestra Danielsová tiše popošla k paní Leebodyové a začala s ní rozmlouvat. Doktor Willers je chvíličku pozoroval, až pak postřehl, že vedle něho stojí pan Leebody a mlčky tázavě na něj hledí. Položil mu ruku na rameno.

„To je tím šokem. Není divu. Takových případů jsem tu už dávno čekal víc. Řeknu sestře Danielsové, aby ji odvedla domů a dala jí něco na uklidnění. Až se z toho vyspí, nejspíš už bude dobře. Přijdu se na ni zítra ráno podívat.“

Pár minut nato jsme se ve skleslém a zadumaném rozpoložení rozešli.

Taktika, kterou navrhla Angela Zellabyová, byla vcelku úspěšná. V druhé půlce ledna se konalo takové množství společenských akcí a vyskytlo se tolik případů sousedské výpomoci, až nám připadalo, že skutečně jen těm nejzarytějším samotářkám může zbývat prostor a čas na zbytečné úvahy.

Koncem února jsem mohl Bernardovi podat zprávu, že všechno probíhá celkem hladce – rozhodně líp, než jsme se zprvu odvažovali doufat. Křivka nálad v obci sice zaznamenala tu a tam náhlý pokles a dalo se čekat, že podobných případů bude víc, ale zatím se z toho pokaždé každá z dotyčných rychle vzpamatovala. Vylíčil jsem Bernardovi podrobně, co se ve vsi od mé poslední zprávy sběhlo, ale informace o názorech a postojích na zámečku, o které mě také žádal, jsem mu poskytnout nemohl. Buď došli tamní pracovníci k názoru, že celá věc nějak spadá do okruhu skutečností, které by měli utajovat, nebo usoudili, že bude pro jistotu lepší chovat se, jak by tomu tak bylo.

Jejich jediným pojítkem s vesnicí zůstával i nadále pan Crimm a usoudil jsem, že pokud bych z něho měl vypáčit víc informací, musel bych mít buď svolení svěřit se mu, že můj zájem je oficiální povahy, nebo by s ním byl Bernard musel promluvit sám. Bernard dal přednost druhé možnosti a domluvil si s panem Crimmem schůzku při jeho příští cestě do Londýna.

Po návratu se u nás pan Crimm zastavil a měl zřejmě pocit, že se nám může aspoň zčásti vypovídat ze svého trápení, které jak se zdálo, pramenilo především z postojů jeho nadřízených.

„Oni jsou tolik pro pořádek,“ naříkal si. „To bych rád věděl, co si počnou, až těch mých šest problémových ženských začne mluvit o přídavicích a absencích, pak odejdou na mateřskou a nechají po sobě jen zmatek. To dá rozum, že se to musí projevit i na našem pracovním harmonogramu. Povídal jsem plukovníkovi Westcottovi, že pokud jeho oddělení skutečně záleží na tom, aby se o celé věci mlčelo, musí do toho zasáhnout oficiálně někdo z vyšších míst. Jinak budeme muset co nevidět začít s vysvětlováním. Mám dojem, že to pochopil. Ale kdybyste mě zabili, tak nevím, co zrovna na tomhle může vojenskou zpravodajskou službu tolik zajímat. Napadá vás snad něco?“

„To snad není pravda,“ zaúpěla Janet. „Když jsme se doslechli, že se s ním máte setkat, doufali jsme, že se snad konečně něco dovíme my od vás.“

Život v Midwichi zatím plynul zdánlivě vcelku hladce, ale netrvalo dlouho a jeden ze skrytých spodních proudů rozčeřil jeho hladinu, až jsme se zatetelili strachem.

Od schůzky, která jejím přičiněním předčasně skončila, se přestala paní Leebodová, jak ostatně ani nebylo divu, dál aktivně podílet na udržování harmonie ve vsi. Když se za pár dní znovu objevila na veřejnosti, zdálo se, že se v zájmu vlastní rovnováhy rozhodla celou záležitost pomíjet jako něco, o čem je líp nemluvit.

Začátkem března ji však vikář od Panny Marie v Traynu přivezl v doprovodu své manželky domů autem. Zastihli ji, jak se trochu rozpačitě svěřili panu Leebodymu, na traynském trhu, jak stojí na převrácené bedničce a pronáší kázání.

„Ehm – kázání?“ podivil se pan Leebody a do jeho znepokojení se vloudily další obavy. „A – ehm – můžete mi říct o čem?“

„Ale – vlastně to nemělo hlavu ani patu,“ odpověděl vyhýbavě vikář od Panny Marie.

„Jenže já bych to asi vědět měl. Až přijde doktor, určitě se mě na to bude ptát.“

„Hm – totiž – v podstatě všechny nabádala k pokání, k duchovní – ehm – očistě. Lidé v Traynu mají činit pokání a modlit se za odpuštění, jinak je čeká boží hněv, trest a pekelný oheň. Bylo to hodně nekonformistické. Nesmířitelné. A prý se především mají zdaleka vyhýbat všem lidem z Midwiche, kteří už za své hříchy pykají. Pokud si lidé z Traynu nedají pozor a nepolepší se, musejí počítat s tím, že stejný trest dopadne i na ně.“

„No ne,“ snažil se pan Leebody udržet neutrální tón. „A zmínila se snad o tom, jako podobu má trest, který si tu odpykáváme?“

„Podobu Navštívení,“ řekl mu vikář od Panny Marie. „Přesněji řečeno, pohromu v podobě – ehm – dětí. Tohle, to se ví, vyvolalo všelijaké nechutné poznámky. Zkrátka politováníhodná záležitost. Pochopitelně, jakmile mě moje žena upozornila na – ehm – stav vaší paní, začala mi být celá věc srozumitelnější, i když o to smutnější. Tak jsem – a vida, pan doktor Willers už jde.“ S úlevou se odmlčel.

Týden nato, v podvečer, se paní Leebodová postavila na nejnižší stupeň pomníku padlých a začala řečnit. Oblékla se pro tu příležitost do pytloviny, byla bosa a na čele měla šmouhu popele. Naštěstí nebylo tou dobou kolem moc lidí a ještě než se stačila rozpovídat, podařilo se ji paní Brantové přemluvit, aby se zase vrátila domů. Během hodiny se o tom povídalo v celé vesnici, ale její poselství, ať už bylo, jaké chtělo, zůstalo nesděleno.

Když se krátce poté roznesla zpráva, že jí doktor Willers doporučil odpočinek v psychiatrické léčebně, přijal to Midwich spíše se soucitem, než s překvapením.

Přibližně v půli března přijeli Alan a Ferrelyn poprvé od svatby na návštěvu. Vzhledem k tomu, že Ferrelyn trávila až doposud čas do Alanova propuštění v malém skotském městečku, mezi úplně cizími lidmi, nechtěla jí Angela psát o tom, co se v Midwichi děje a přidělovat jí tak starosti, takže jim musela všechno vypovědět až nyní.

Čím více se Alan dozvídal, tím se tvářil ustaraněji. Ferrelyn naslouchala mlčky, ale chvilkami zalétla očima k jeho tváři. Do ticha, které se pak rozhostilo, promluvila jako první.

„Víte,“ řekla, „mně to od začátku připadalo celé nějak podivné. Takže jsem asi neměla...“ zarazila se, jak ji náhle napadla další myšlenka. „Ne, to je hrůza! Já vlastně chudáka Alana uhnala. Vždyť to byl vlastně podvod, vydírání a kdovíco ještě. Není to důvod k rozvodu? Ach bože! Chceš se se mnou dát rozvést, miláčku?“

Zellaby se díval na svou dceru a v koutcích očí mu naskočily vrásky.

Alan vzal její ruce do svých.

„Na to máme snad ještě dost času, ne?“ chlácholil ji.

„Miláčku,“ řekla Ferrelyn a propletla prsty s jeho. Dlouze se na něj zadívala, a teprve když odvrátila hlavu, postřehla, jak se otec tváří. Počastovala ho záměrně neúčastným pohledem, obrátila se

k Angele a vyptávala se jí na další novinky z vesnice. Půl hodiny nato spolu odešly a nechaly oba muže o samotě. Sotva za nimi zapadly dveře, vyhrkl Alan:

„To je teda parádní nadělení, co?“

„Bohužel,“ uznal Zellaby. „Pro útěchu ti můžu říct jen to, že jak máme vyzkoušené, ten první šok časem přejde. Nejvíc zabolí ta první rána naší ješitnosti – teď mluvím za nás, za mužské. Pro ženy je to bohužel jen první překážka na dlouhé trati.“

Alan zavrtěl hlavou.

„Pro Ferrelyn to bude strašlivá rána. Pro Angelu jistě taky byla,“ dodal honem. „Těžko to může jen tak zničehonic domyslet – myslím Ferrelyn – do všech souvislostí. Takováhle věc chce svůj čas, než se s ní člověk vyrovná...“

„Milý zlatý,“ řekl mu Zellaby, „jako Ferrelynin muž máš právo si o ní myslet co chceš, ale už jen pro klid vlastní duše si nikdy nesmíš dovolit ji podceňovat. Ferrelyn je, to mi věř, už o kus dál než ty. Pochybuju, že by nepochopila, oč jde. Byl to vidět už z toho, že mluvila jakoby nic. Věděla, že kdyby na sobě dala znát, že si dělá starosti, dělal by sis starost ty o ni.“

„Myslíte?“ hlesl Alan.

„To se ví,“ přisvědčil Zellaby. „A bylo to od ní rozumné. Ustaraný mužský je jen na obtíž. Nejlepší, co může chlap udělat, je své starosti skrýt, stát při své ženě jako pevný pilíř a přitom tu a tam něco po praktické a organizační stránce zařídit. Nabízím ti tu ovoce svých dlouhodobých nepřeborných zkušeností.“

Druhé, co může udělat, je ztělesňovat Moderní poznatky a Zdravý rozum – pochopitelně jen taktně. Nemáš tušení, kolik prastarých pořekadel, osudových znamení, babských pověr, cikánských kouzel a dalších nesmyslů se v téhle vsi poslední dobou vyrojilo. Stala se z nás hotová pokladnice folklóru. Jestlipak víš, že za daných okolností je nebezpečné projít v pátek pod hřbitovní branou? Že je přímo sebevražda obléct si něco zeleného? Krajní nerozum jíst anýzové cukroví? Víš o tom, že když upuštěný nůž nebo jehla dopadnou špičkou na podlahu, bude to kluk? Ne? To jsem si mohl myslet. No nic. Sbírám tyhle kvítky lidové moudrosti do pugétu a doufám, že tím uchlácholím své nakladatele.“

Alan se s opožděnou zdvořilostí přeptal, jak postupuje práce na stávajícím Díle. Zellaby smutně povzdychl:

„Koncem příštího měsíce mám odevzdat konečnou verzi *Britského soumraku*. Zatím mám napsané tři kapitoly téhle rádobý současné studie. Kdybych si dokázal vzpomenout, o čem byly, určitě by mi teď připadaly překonané. Člověk se těžko soustředí, když nad ním visí kolíbka.“

„Jen pořád nedokážu pochopit, jak jste to dokázali takhle ututlat. Nikdy bych nevěřil, že by to bylo vůbec možné,“ zavrtěl Alan hlavou.

„Já tomu taky nevěřil,“ přiznal Zellaby. „A ještě pořád nad tím žasnu. Snad to bude nějaká laskavější verze císařových nových šatů, anebo něco jako Hitlerova velká lež naruby – pravda příliš velká na to, aby se jí dalo uvěřit. Ale pozor, v Oppley i ve Stouchi se o některých ženských od nás, kterých si tam všimli, vykládají náramně nesousedské klepy, i když o rozsahu celé věci tam zřejmě ponětí nemají. Prý se v obou těch vsích traduje, že u nás ještě pořád držíme prastaré čarodějnické dušičkové orgie. Rozhodně některé z tamních ženských málem štítivě odtahují sukni, když se mají s někým od nás minout. Musím říct, že zdejší lidi se už několikrát skvěle ovládli a nenechali se vyprovokovat.“

„To mi chcete říct, že už ve vedlejších vesnicích nikdo ani netuší, co se tu skutečně stalo?“

„To bych zrovna neřekl, spíš tomu prostě nechtějí uvěřit. Museli se toho dovědět spoustu, ale je jim milejší si namlouvat, že to všechno jsou jenom báčorky, které jsme si navymýšleli, abychom skryli něco normálnějšího, jenže ostudného. Willers má pravdu, když tvrdí, že existuje něco jako pud sebezáchovy, který chrání normálního člověka před tím, aby uvěřil něčemu, co by mohlo ohrozit jeho vnitřní rovnováhu. Tedy pokud to neuvidí vytištěné. Jak se o takové věci objeví zmínka v novinách, osmdesát devadesát procent lidí upadne pochopitelně naráz do druhého extrému a uvěří čemukoli. Ten nezáměr lidí v sousedních vesnicích nám hodně pomáhá. Díky němu se totiž žádný novinář o ničem nedoslechne, pokud by mu něco nevyžvanil přímo někdo místní.“

Nejhorší byl první týden potom, co jsme to oznámili. Některé z manželů bylo těžké zvládnout, ale sotva se nám podařilo natlouct jim do hlavy, že to není žádná bouda, kterou by na ně někdo složitě ušil a došlo jim, že nikdo z ostatních na tom není tak, aby si z nich mohl utahovat, dostali rozum a přestali tolik lpět na konvencích.

Slečna Lambová se slečnou Latterlyovou se smířily po pár dnech, jen co slečna Latterlyová překonala ten první šok, a teď slečnu Lambovou rozmazluje tak, že to nemá daleko k tyranii.

Nějaký čas nám dělala největší starosti Tilly... Vlastně ty asi neznáš Tilly Foreshamovou – vysoké boty, rolák, jezdecký kabát, vláčená sem a tam rozmary osudu v podobě tří zlatých retrieverů... Nějaký čas se dopáleně rozčilovala, že by jí to snad ani tak nevadilo, kdyby si potrpěla na mimina, ale ona že má radši štěňata, takže jak k tomu přijde. Ale teď se s tím už zřejmě srovnala, i když nadšená zrovna není.“

Zellaby ještě chvíli těkal od historky k historce a zakončil tou, jak slečnu Ogleovou na poslední chvíli zadrželi, aby na vlastní jméno nezaplatila první splátku na nejpřepychovější kočárek, jaký byl v Traynu k dostání.

Po chvílce odmlky Alan nadhodil:

„Říkal jste, že asi deset žen z těch, u kterých by se dalo čekat, že je to taky potrefí, tomu ušlo?“

„Ano. Pět z nich bylo v autobuse na silnici z Oppley, takže byly během Mimodne na očích – to aspoň trochu rozptýlilo ten nápad s oplodňujícím plynem, který se některým lidem jako nejnovější z vědeckých strašáků naší doby tolik zamlouval,“ přisvědčil Zellaby.

☹11. VÝBORNĚ, MIDWICHI

„Opravdu mě mrzí,“ psal mi Bernard Westcott začátkem května, „že mi okolnosti nedovolují vaši vesnici k dosavadnímu úspěchu operace oficiálně blahopřát, jak by si zasloužila. Diskrétnost a obecná loajalita, kterou všichni projevili, nás upřímně řečeno náramně překvapila. Většina z nás tady soudila, že bude nutné o hodně dříve přistoupit k oficiálním akcím. Teď, když do dne D zbývá jen nějakých sedm týdnů, doufáme, že snad k nim nebude nutné přikročit vůbec.“

Největší starosti jsme zatím měli kvůli jisté slečně Frazorové z personálu pana Crimma, ale za to vesnice nijak nemůže – a dotyčná dáma ostatně také ne.

Její otec, korvetní kapitán ve výslužbě a trochu vztekoun, si umanul, že to rozmázne – chtěl, aby se ve sněmovně začalo mluvit o nevázaném životě a orgiích, které se odehrávají na půdě vládní instituce. Jako by si nepřál nic jiného, než aby si na jeho dceři smlsla Fleet Street. Naštěstí se nám podařilo sehnat pár dost vlivných lidí, kteří mu to stačili ještě zavčas rozmluvit.

„Jak to vidíš ty? Myslíš, že Midwich vydrží až do konce?“

Na tohle nebyla ani zdaleka jednoduchá odpověď. Pokud by se nestalo nic neočekávaného, připadalo mi, že by se to podařit mohlo. Na druhé straně člověk nesměl zapomínat, že přihodit se může kdykoli cokoli – stačila by malá rozbuška, aby vyvolala řetězovou reakci.

Někdy nám bylo líp a jindy hůř, ale prozatím jsme si vždycky dokázali poradit. Občas se takové nálady objevovaly jako by zničehonic a šířily se jako infekce. Nejhorší z nich, která neměla daleko k panice, zklidnil doktor Willers, který narychlo obstaral rentgen a mohl prokázat, že všechno vyhlíží docela normálně.

Celkově by se situace v květnu dala charakterizovat jako příprava na nejhorší s chvilkami nedočkavého přání mít to už konečně za sebou. Doktor Willers, jinak horlivý zastánce toho, aby ženy rodily v traynské nemocnici, začal tentokrát propagovat opačné stanovisko. Zčásti proto, že by tím, zvláště pokud by se u dětí objevila nějaká odchylka, přišla vniveč veškerá dosavadní snaha celou věc ututlat, zčásti i proto, že v Traynu nebylo dost lůžek, aby pojmuly naráz všechny ženy z Midwiche – což by samo o sobě určitě vyvolalo velký rozruch. A tak se doktor usilovně snažil a pachtil, aby všechno nachystal co možná nejlíp přímo na místě. I sestra Danielsová se plahočila do úpadu a pro vesnici bylo hotové požehnání, že v kritický Mimoden čirou náhodou nebyla doma. Willers, jak jsme se doslechli, si na první červnový týden zjednal na výpomoc dalšího lékaře a později i celou tlupu porodních asistentek. Malý konferenční sál na radnici se změnil ve skladiště zdravotnických potřeb a už došlo i několik velkých krabic od lékárenských firem.

Také pan Leebody se dřel ze všech sil. Všichni ho litovali kvůli paní Leebodyové a celá ves si ho vážila víc než kdy předtím. Paní Zellabyová se nevzdávala svého principu solidarity a za přispění Janet i nadále prohlašovala, že ať Midwich potká cokoli, musí tomu čelit jednotně a nebojácně. Bylo to myslím především jejich zásluhou, že se až doposud – kromě případu paní Leebodyové a jedné či dvou dalších – vyskytlo tak málo psychosomatických potíží.

Zellaby působil, jak se dalo čekat, v méně přesně vymezených sférách, z nichž jednu popsal jako činnost likvidátora křišťálových koulí a prokázal značnou obratnost při rozptylování všemožných nesmyslných pověr, aniž by si přitom kohokoli zneprátelel. Zároveň přitom dokázal nenápadně pomáhat všude, kde byla potřeba.

Starosti pana Crimma s jeho nadřízenými se stupňovaly. Stále naléhavěji se obracel na Bernarda Wescotta, až nakonec začal tvrdit, že jediná možnost, jak odvrátit blížící se skandál ve státní službě, by bylo rychlé převedení jeho výzkumného projektu zpod kontroly ministerstva pod kontrolu armádní rozvědky. Bernard se toho podle všeho snažil docílit, ale stále trval na tom, že celá záležitost musí zůstat za každou cenu v tajnosti tak dlouho, jak to bude jen trochu možné.

„Což je z hlediska Midwiche,“ pokrčil rameny pan Crimm, „jen a jen dobře. Ale co na tom může vojenskou rozvědku zajímat, to ví jen sám čert...“

V polovině května došlo ke znatelné změně. Až do té doby nebyl Midwich nijak v nesouladu s okolní rašící přírodou. Tedy ne snad, že by se s ní octl v disharmonii, ale některé struny jako by umlkly. Jeho chování jako by bylo stále roztržitější, vzhled zádumčivější.

„Ted“, prohodil Willers jednoho dne k Zellabymu, „musíme napnout všechny síly.“

„Některým citátům“, podotkl Zellaby, „náramně poslouží, když se vytrhnou z kontextu, ale já vám rozumím. Jedna z věcí, které ničemu neprospějí, jsou hloupé babské žvásty. A tady je pro pověry náramně úrodná půda. Byl bych rád, kdyby to šlo zarazit.“

„Tohle je jenom jedno riziko. Takových je víc.“

Zellaby chvilku podmračeně přemítal a pak řekl:

„Nezbývá nám než se dál snažit. Myslím, že byl výkon už to, že jsme neměli větší problémy dávno.“

„Šlo to líp, než by se byl člověk nadál – a to hlavně zásluhou vaší paní“, poznamenal doktor.

Zellaby chvilku zaváhal a pak se odhodlal.

„Mám o ni trochu starost, Willersi. Kdybyste měl někdy čas a – třeba si s ní promluvil.“

„Promluvil?“

„Je mnohem vyděšenější, než na sobě dává znát. Tuhle večer se to projevilo. Začalo to jen tak zničehonic. Náhodou jsem zvedl oči a vidím, že se na mě kouká, jako by mě nenáviděla. Přitom to tak není, vždyť to víte... Pak, jako bych byl něco řekl, na mě najednou vychrlí: ‚Takový chlap, ten si žije. Nic takovéhohle se mu stát nemůže a on to dobře ví. Jak potom může něco pochopit? I kdyby byl hotový anděl, stejně to vždycky vidí jen zvenku. Nemůže mít ponětí, jaké to je, ani když je to normální – tak jak by si mohl umět představit tohle? Co to je ležet v noci, nemoci usnout a celou dobu vědět, že člověka něco využívá? Jako by ani nebyl živý člověk, ale nějaký přístroj, něco jako inkubátor... A pak si hodinu za hodinou lámat hlavu, co – co to vlastně v tom inkubátoru roste. Já vím, že nemůžeš mít tušení, jak člověku je – jak bys to mohl vědět! Je to potupné, je to k nesnesení. Co nevidět se sesype. Já to vím. Já už dál nemůžu.‘“

Zellaby se odmlčel a zavrtěl hlavou.

„Člověk pro ni může udělat tak málo. Nesnažil jsem se ji zarazit. Připadalo mi, že pro ni bude lepší, když se vymluví. Ale byl bych rád, kdybyste si s ní přece je popovídal a uklidnil ji. Ví, že všechny testy a rentgenové snímky ukazují, že všechno probíhá normálně – jenže si vzala do hlavy, že z profesionálního hlediska jí tohle tvrdit musíte, ať je to jak chce. A to má asi pravdu.“

„Ale skutečně je to tak – zaplaťpánbu“, ujistil ho lékař. „Nevím, jak bych se zachoval, kdyby to tak nebylo – ale určitě bychom museli vymyslet něco jiného. Věřte mi, že moje pacientky z toho nemůžou cítit větší úlevu, než cítím já. Takže s tím si nedělejte starosti, já jí povím, že může klidně spát, aspoň pokud jde o tohle. Jenže sotva se nám povede zahnat jednu starost, najdou si hned něco jiného.“

Tohle je období, které je vážně o strach...”

Už za týden se začínalo zdát, že Willersova předpověď ani zdaleka nevystihovala skutečnost. Pocit napětí se šířil a téměř hmatatelně narůstal den ode dne. Ke konci dalšího týdne jednotná midwichská fronta hodně zeslábla. A jak vzájemná výpomoc čím dál víc selhávala, přenášel se větší a větší díl všeobecné úzkosti na pana Leebodyho. Snažil se ze všech sil. Každý den pořádal mimořádné bohoslužby a ve zbývajícím čase chodil od jedné farnice k druhé a povzbuzoval každou z nich, jak jen mohl.

Zellaby si začal připadat zbytečný. Racionalismus teď nebyl k ničemu. Setrval v nezvyklém mlčení a pokud by mu byl někdo nabídl, že může být i neviditelný, byl by to s radostí přijal.

„Všiml jste si“, zeptal se, když se jednou večer zastavil u pana Crimma, „všiml jste si, jak na člověka všechny koukají? Skoro jako kdybyste byl nějak podplatil Stvořitele, abyste se narodil jako mužský. Občas to není k vydržení. Je to na Zámečku stejné?“

„Začínalo to taky,“ připustil pan Crimm, „ale pak jsme je před pár dny poslali všechny na dovolenou. Ty, co chtěly jet domů, odjely domů. Ostatním doktor zařídil ubytování. Díky tomu teď uděláme víc práce. Už to začínalo být k nevydržení.“

„To je hodně mírné slovo,“ podotkl Zellaby. Řízením osudu jsem nikdy nepracoval v muničním skladu, ale teď vím přesně, co to musí být za pocit. Připadá mi, jako by co chvíli mohlo dojít k něčemu nezvladatelnému a strašlivému. A přitom nám nezbývá než čekat a doufat, že k tomu nedojde. Upřímně řečeno, jak to přečkáme ještě ten měsíc nebo kolik, to vážně nevím.“ Pokrčil rameny. A zavrtěl hlavou.

Ale právě ve chvíli tohoto malomyslného gesta se situace znenadání začala obracet k lepšímu.

Slečnu Lambovou, která si navykla chodit každý večer na poklidné procházky pod bedlivým dozorem slečny Latterlyové, potkala totiž právě toho večera nehoda. Jedna z láhví od mléka srovnaných u zadních dveří jejich domku se nějakým nedopatřením převrhla a jak obě přítelkyně vycházely, slečna Lambová na ni šlápla. Láhev jí pod nohou podklouzla a slečna upadla... Slečna Latterlyová ji dopravila zpátky dovnitř a uháněla k telefonu...

Když se doktor Willers pět hodin poté vrátil domů, jeho žena na něj ještě čekala. Slyšela přijíždět vůz, a když otevřela dveře, viděla na prahu svého muže, rozčuchaného a mžourajícího ve světle z předsíně. Takhle ho viděla za celá léta manželství jen jednou nebo dvakrát, a tak ho úzkostlivě uchopila za paži.

„Charley, Charley, miláčku, co je? Nejsi –“

„Ožral jsem se, Milly. Promiň,“ vypravil ze sebe.

„Proboha, Charley! Bylo to dítě nějak –?“

„To je jen reakce, holka. Prostě reakce. Miminko je krásné. Nic mu není. Vůbec nic. Krásné.“

„Panebože, to je dobře,“ zvolala paní Willersová s tak upřímným zanícením, s jakým nikdy nevyšlovala žádnou modlitbu.

„Má zlaté oči,“ řekl její muž. „Trošku divné – ale proč by komu měly vadit zlaté oči, ne?“

„Ne, to víš, že nikomu.“

„Je krásné, až na ty zlaté oči. Jinak má všechno, jak má být.“

Paní Willersová mu pomohla z kabátu a dopravila ho do obývacího pokoje. Klesl do křesla, zůstal v něm zhrouceně sedět a civěl přímo před sebe.

„T-tolik s-strachu, vid’,“ řekl. „C-co jsme měli starostí. A je to krásné miminko. Já – já – já –“ Zčistajasna se dal do pláče a schoval si tvář do dlaní.

Paní Willersová usedla na opěrku křesla a objala ho kolem ramen.

„No tak, no tak, přece bys nebrečel. Všechno je dobré. Už to máš za sebou.“ Natočila jeho tvář ke své a políbila ho.

„Mohlo být černé, žluté, zelené, nebo mohlo vypadat jako opička. To se na rentgenu nepozná,“ řekl. „Ženské z Midwiche by měly slečně Lambové postavit pomník, to ti povím.“

„Já vím, miláčku. Já vím. Ale teď si s tím už nedělej hlavu. Říkals, že to miminko je krásné.“

Doktor Willers několikrát důrazně přikývl.

„Přesně tak. Krásné,“ opakoval a znovu přikývl. „Až na ty zlaté oči. Ale na zlatých očích není nic špatného. Krásné... Ovečky, ovečky se můžou v klidu pást... v klidu pást... Panebože, já jsem utahaný, Milly...“

Měsíc nato se Gordon Zellaby přistihl, jak přechází sem a tam po čekárně jednoho z nejlepších sanatorií v Traynu a s vypětím vší vůle se zastavil a posadil se. Chovám se ve svém věku jako blázen, řekl si. U mladíka by to bylo přirozené, to ano, jenže posledních pár týdnů mu dost důrazně připomnělo, že už žádný mladík není. Připadal si snad dvakrát tak starý jako před rokem. Ale přesto, když deset minut přišustila do místnosti naškrobená sestra, zastihla ho, jak opět rázuje sem a tam.

„Je to chlapeček, pane Zellaby,“ oznámila mu. „A mám vám od paní Zellabyové zvlášť vyřídít, že ten nos, to je skutečně celý Zellaby.“

☹12. ČAS SKLIZNĚ

Jednoho krásného odpoledne v posledním červencovém týdnu vycházel Gordon Zellaby ze dveří pošty a přitom se setkal s rodinnou skupinkou, která šla právě z kostela. Obklopovala dívku v náručí s nemluvnětem zabaleným do bílého vlněného šálu. Zdála se příliš mladá na mateřství. Vyhlížela spíš jako školačka. Zellaby obdařil skupinku zářivým úsměvem a ostatní se na oplátku usmáli na něj, ale jen co ho minuli, zadíval se za dítětem nesoucím v náručí další dítě trochu smutně.

Když se blížil ke hřbitovu, objevil se na cestě proti němu reverend Hubert Leebody.

„Dobrýtro, vikáři. Koukám, že se zápisem rekrutů ještě pořád nejste hotov,“ zahlaholil.

Pan Leebody pozdravil, přikývl a připojil se v chůzi k němu.

„Ale už to polevuje,“ podotkl. „Už jen tak dvě tři.“

„A pak to bude sto procent?“

„Skoro. Přiznám se vám, že jsem to ani nečekal, ale zřejmě všem připadá, že i když se tím věci do pořádku nedají, aspoň se tím trochu srovnají. Jsem rád, že to berou takhle.“ Zadumaně se odmlčel. „Tahleta,“ mluvil pak dál, „mladá Mary Histonová mu dala jméno Theodor. Pokud vím, vybrala ho sama. A musím říct, že to podle mě není špatný nápad.“

Zellaby se na chvíli zamyslel a pak přikývl.

„Máte pravdu, pane vikáři. Je to pěkné jméno. A pro vás je to vlastně svým způsobem pocta.“

Pan Leebody se zatvářil potěšené, ale zavrtěl hlavou.

„Pro mě ne,“ řekl. „Když se tak mladičké děvče rozhodne dát svému dítěti jméno Boží dar, místo aby se za ně stydělo, je to pocta pro celou vesnici.“

„Ale někdo musel vesnici naučit, jak se v zájmu lidskosti chovat.“

„Týmová práce,“ řekl vikář. „Týmová práce pod vynikajícím vedením paní Zellabyové.“

Mlčky ušli dalších pár kroků a pak Zellaby řekl:

„Ale bohužel to nic nemění na faktu, že ať už to ta dívka bere jak chce, o něco tím přišla. Z dítěte se naráz změnila v ženu. Připadá mi to skličující. Nestačila ani roztáhnout křídla. Zůstala ošizená o nejpoetičtější životní období.“

„Člověk by s vámi rád souhlasil – ale abych řekl pravdu, tak nevím,“ zaváhal pan Leebody. „V dnešní době je v životě poezie celkově dost málo a navíc v porovnání s našimi časy se najde víc dívek, které rády přejdou od panenek rovnou k nemluvnatům.“

Zellaby lítostivě zavrtěl hlavou.

„Asi máte pravdu. Celý život jsem odsuzoval teutonský názor na ženy a celý život mi devadesát procent z nich dávalo najevo, že jim není nijak proti mysli.“

„Jsou tu některé, které tím určitě nejsou o nic ošizené,“ připomněl pan Leebody.

„Máte pravdu. Zrovna před chvílí jsem se díval na slečnu Ogleovou. Ta si určitě ošizená nepřipadá. Pořád je z toho sice trochu vyjevená, to ano, ale zároveň celá šťastná. Člověk by málem řekl, že si to všechno nějak zařídila sama, ani vlastně neví jak.“

Odmlčel se a pak mluvil dál. „Žena mi říkala, že se prý má paní Leebodyová už za pár dnů vrátit. To jí opravdu moc přejeme.“

Ano. Doktoři z ní mají radost. Báječně se z toho dostala.“

„A miminko je v pořádku?“

„Ano,“ přisvědčil s nádechem smutku pan Leebody. „Z miminka je celá pryč.“

Zastavil se u branky do zahrady velikého domu, stojícího trochu stranou od cesty.

„Aha, ano,“ pokývl Zellaby. „A co slečna Foreshamová?“

„V poslední době neví, kam dřív skočit. Štěňata z nového vrhu. Pořád si ještě nechce dát rozmluvit, že štěňata jsou zábavnější než mimina, ale mám dojem, že už si tím není tak stoprocentně jistá.“

„Tohle je znát i na těch, co vyváděli nejvíc,“ přikývl Zellaby. „Ale sám za sebe z mužského hlediska si připadám trochu převálcovaný, jako po bitvě.“

„Však to taky bitva byla,“ přitakal pan Leebody, „ale bitvy jsou koneckonců v každé válce to nejdůležitější. A čekají nás ještě další.“

Zellaby zpozorněl. Leebody mluvil dál.

„Co jsou ty děti vlastně zač? Koukají na člověka těma svýma podivnýma očima, až je z toho celý nesvůj. Jsou – jsou z jiného světa.“ Zaváhal a dodal: „Asi se vám ta myšlenka nebude zamlouvat, ale mně se pořád vnucuje pocit, že je to všechno něco jako zkouška.“

„Ale kdo tu koho zkouší?“ zeptal se Zellaby.

Pan Leebody potřásl hlavou.

„To se možná nikdy nedovíme. Ale svým způsobem jsme už jednou zkouškou prošli. Mohli jsme se téhle situaci, do které jsme se bez vlastního přičinění dostali, vzepřít, ale my ji přijali a vzali za svou.“

„Doufejme,“ poznamenal Zellaby, „že to nebyla chyba.“

Pan Leebody se zatvářil polekaně.

„Ale co jiného –?“

„To nevím. Co může člověk vědět – u bytostí z jiného světa?“

Pak se rozloučili. Pan Leebody zamířil dovnitř na návštěvu a Zellaby se zamyšleným výrazem pokračoval ve své procházce. Teprve když se blížil k návsi, začal si znovu všimnout okolí a jeho pozornost upoutala už na dálku paní Brinkmanová. V jedné chvíli spěchala se svým zbrusu novým kočárkem přímo k němu. V následujícím okamžiku se na místě zastavila a bezmocně a ustaraně se do kočárku zadívala. Pak z něj dítě vyndala a popošla s ním pár kroků k pomníku padlých. Posadila se na druhý schůdek, rozepjala si blůzu a přiložila si dítě k prsu.

Zellaby pokračoval v chůzi. Když se k ní přiblížil, pozdvihl na pozdrav svůj trochu ošumělý klobouk. Tváří paní Brinkmanové se mihly rozpaky a lehce zrudověla, ale ani se nepohnula. Pak se jakoby v odpověď na nevyslovenou otázku ohradila:

„Na tom přece není nic nepřírozeného, ne?“

„Ani zdaleka, milá zlatá. Je to jeden z klasických symbolů,“ ujistil ji Zellaby.

„Tak běžte pryč,“ řekla mu a zčistajasna se dala do pláče.

Zellaby znejistěl „Nepotřebujete něco –?“

„Ano. Abyste zmizel,“ opakovala. „Snad si nemyslíte, že mě nějak těší se tady takhle předvádět?“ dodala v slzách.

Zellaby stále nevěděl, co si počít.

„Má hlad,“ vysvětlovala paní Brinkmanová. „Kdyby vaše malé bylo jedno z těch mimodenních, tak byste to znal. A teď už prosím vás běžte!“

Nezdálo se, že by mělo v dané chvíli smysl v hovoru pokračovat. Zellaby znovu pozvedl klobouk a uposlechl. Kráčel dál a se svraštěným obočím si uvědomoval, že mu někde cosi ušlo, něco před ním zatajili.

Asi v polovině příjezdové cesty ke Kyleovu sídlu za sebou zaslechl blížící se auto a uhnul, aby mohlo projet. Ale auto dál nejelo. Zastavilo vedle něj. A když se po něm ohlédl, spatřil místo dodávky, kterou očekával, malý vůz a za volantem Ferrelyn.

„Holčičko,“ zaradoval se, „to jsem rád, že tě vidím. Nevěděl jsem, že máš přijet. Věčně mi někdo něco zapomíná říct.“

Ale Ferrelyn jeho úsměv neopětovala. V její pobledlé tváři bylo dál vidět jen únavu.

„Nikdo nevěděl, že přijedu – ani já ne. Nepočítala jsem s tím.“ Podívala se na nemluvně v přenosné tašce na vedlejším sedadle. „On mě přinutil,“ řekla.

☹13. DOSTŘEDIVÁ SÍLA MIDWICHE

Následujícího dne se do Midwiche vrátila i s dítětem jako první doktorka Margaret Haxbyová z Norwiche. Slečna Haxbyová už nebyla zaměstnankyní Zámečku, kde dala před dvěma měsíci výpověď, přesto však zamířila přímo tam a žádala ubytování. Dvě hodiny po ní dorazila slečna Diana Dawsonová odkudsi od Gloucesteru, rovněž s dítětem, a taky se dožadovala ubytování. Její situace byla o něco jednodušší než situace slečny Haxbyové, protože zůstávala ve stavu zaměstnanců, třebaže se měla vrátit z dovolené až o pár týdnů později. Jako třetí přijela z Londýny slečna Polly Rushtonová, také s dítětem a ve stavu krajního rozrušení a zmatku žádala o pomoc a přístřeší svého strýce, reverenda Huberta Leebodého.

Den nato dorazily se svými nemluvnaty dvě další bývalé zaměstnankyně Zámečku a třebaže uznávaly svou výpověď ze služby, daly obě zcela jednoznačně najevo, že je povinností ústavu obstarat jim někde v Midwichi střechu nad hlavou. Odpoledne se nečekaně, rovněž s dítětem objevila mladší paní Dorryová, která až doposud bydlela v Davenportu, aby mohla být nablízku svému muži, jehož tam nedávno přeložili, a ubytovala se ve svém dřívějším domově.

Další den se přihrnula s dítětem z Durhamu poslední z postižených zaměstnankyň Zámečku. I ona byla vlastně na dovolené, ale trvala na tom, že něco se pro ni najít musí. A nakonec se objevila slečna Letterlyová s dítětem slečny Lambové. Nečekaně se vrátila z Eastbournu, kam slečnu Lambovou odvezla, aby se zotavila.

Obyvatelé vesnice reagovali na tenhle příliv každý po svém. Pan Leebody uvítal svou neteř vřele, jako by v ní viděl příležitost zjednat určitou nápravu. Doktora Willerse ta situace vyvedla z míry a znepokojila ho – stejně jako paní Willersovou, která se strchovala, že jejímu muži nezbude než odložit tolik zaslouženou dovolenou, kterou mu zařídila. Gordon Zellaby se tvářil nezúčastněně, jako by nezaujatě sledoval nějaký pozoruhodný přírodní úkaz. Nejbezprostředněji postihl vývoj událostí bezesporu pana Crimma. Začínal už vyhlížet trochu nepřítelně.

Na Bernarda se začaly valit sousty naléhavých hlášení. Janetino a moje vyznívalo v tom smyslu, že první a patrně nejobtížnější překážku se podařilo překonat a děti přišly na svět bez celostátního rozruchu ve světě porodníků, ovšem pokud si i nadále přeje, aby se veřejnost nic nedověděla, bude nutné situaci okamžitě řešit. Nezbyvá než okamžitě nachystat plány na výchovu a materiální zabezpečení dětí na oficiálním podkladě.

Pan Crimm si stěžoval, že výkyvy ve stavu jeho personálu už dosáhly rozměrů, ve kterém se mu vymykají zpod kontroly a pokud okamžitě nedojde k zásahu z vyšších míst, bude z toho co nevidět pěkný průsvih.

Doktor Willers cítil potřebu odeslat hlášení hned tři. První z nich v medicínském žargonu pro oficiální účely. Ve druhém vyjádřil své názory hovorověji pro laiky. Mezi aspekty, na které upozornil, byly i tyto skutečnosti:

„Na podkladě sta procent živě narozených dětí tohoto zvláštního typu – z toho 30 mužského a 31 ženského pohlaví – bylo možné dospět k závěrům pouze orientačním, avšak ze sledovaných charakteristických rysů mají všechny z nich společné tyto:

Nejnápadnější jsou oči. Na pohled se zdají zcela normální. Duhovka je však, pokud sahají mé znalosti, svým zbarvením naprosto ojedinělá, jasně, skoro zářivě, zlatá a tato zlatá barva má u všech jedinců přesně stejný odstín.

Vlasy, nápadně hebké a jemné, mají, pokud to dokážu popsat, trochu temnější plavý tón. V průřezu pod mikroskopem je vlas z jedné strany skoro plochý, kdežto z druhé vyklenutý do obloučku, takže tvarem připomíná velké úzké D. Vzorky odebrané od osmi z dětí se sobě navzájem přesně podobají. Neobjevil jsem žádný záznam, že by byl podobný typ vlasů až doposud kdy popsán. Nehty na ruce i na nohy jsou o něco užší, než bývá běžné, není tu však nic, čím by připomínaly drápy – naopak spíše se zdají poněkud plošší, než bývá obvyklé. Tvar hlavy v týle působí trochu nezvykle, na určitější názor je však ještě příliš brzy.

V jedné z předchozích zpráv jsem vyjádřil domněnku, že původ těchto zárodků by bylo možné připsat nějaké formě xenogeneze. Neobyčejná vzájemná podoba dětí, skutečnost, že v žádném případě nejde o míšence kterékoli známé rasy, stejně jako všechny okolnosti provázející těhotenství této teorii podle mého názoru nasvědčují. Další poznatky mohou vyplynout po zjištění krevní skupiny – tedy až se z krevního oběhu vytratí zbytky matčiny krevní skupiny a krev se ustálí.

Nepodařilo se mi nalézt žádný zaznamenaný případ lidské xenogeneze, nevidím však důvod, proč by měla být vyloučena. Takové vysvětlení zcela spontánně napadalo i ty, jichž se záležitost bezprostředně dotýkala. Vzdělanější z matek tezi, že jsou spíše matkami hostitelskými než pravými, plně přijímají. Méně vzdělané mezi nimi v ní shledávají cosi ponižujícího a mají proto sklon ji odmítat.

Celkově se zdá, že všechny děti jsou naprosto zdravé, jsou snad jen o něco méně ‚buclaté‘, než bývá v tomto věku běžné. Velikost hlavy v porovnání s rozměry těla odpovídá poměru běžnému spíše u dětí o něco starších. Zvláštní, třebaže jen lehoučký stříbřitý tpyt povrchu pokožky sice některé matky znepokojoval, je však běžný u všech a zřejmě je u tohoto typu normální.“

Janet dočetla zprávu až do konce a začala k ní mít spoustu připomínek.

„Poslyšte,“ řekla. „A co to, jak se sem všechny ty matky i s dětmi vracejí – to podivné nutkání, které je sem žene? To přece nemůžete jen tak přejít.“

„Nejspíš to bude určitá – pravděpodobně jen přechodná – forma hysterie, která vyvolává kolektivní halucinaci,“ odbyl ji Willers.

„Ale všechny matky, ať jsou vzdělané, nebo prosté, shodně tvrdí, že je děti dokážou donutit, aby udělaly to či ono, a že toho taky využívají. Ty, co byly pryč, se sem nechtěly vracet. Vrátily se, poněvadž musely. Mluvila jsem s nimi se všemi a všechny tvrdí, že najednou pocítily něco jako nevolnost – nutkání, o kterém cítily, že se ho zbaví jen tím, že se vrátí sem. Popisují to každá trochu jinak, protože je to zřejmě zasáhlo každou v maličko jiné formě – jedna měla pocit, jako když se dusí, další to líčila jako něco podobného hladu nebo žízní a jiná zase jako nesmírný hluk, který jí nedopřával chvilku klidu. Ferrelyn říká, že byla prostě jen hrozně nervózní. Ale ať to vnímaly, jak chtěly, všechny cítily, že to má souvislost s dítětem a že jediné, jak si od toho můžou pomoci, je, že se vrátí sem.“

A platí to dokonce i pro slečnu Lambovou. Ta to cítila taky, jenže byla nemocná, ležela a rozjet se sem nemohla. Takže co se stalo? To nutkání přešlo na slečnu Latteryovou a ta nedosáhla klidu, dokud nepřivezla dítě sem místo jeho matky. Jen co ho tady svěřila do opatrování paní Brantové, rázem to z ní spadlo a mohla se vrátit za slečnou Lambovou do Eastbournu.“

„Když,“ povzdechl těžce doktor Willers, „když nebudeme brát tak docela vážně všechny babské – nebo holčičí – povídačky, když si uvědomíme, že většina ženských prací je příšerně nudná a zaměstnává mysl tak málo, že v té prázdnotě může vzklíčit i nejnepatrnější semínko a přerůst do nepřehledné změti, nemůže nás pak překvapit vidění světa, které má disproporce a nelogickou souvislost zlého snu a jehož hodnoty je třeba brát spíš symbolicky než doslova.“

Oč tady vlastně jde? O určitý počet žen, které se staly obětí zvláštního a prozatím nevysvětlitelného úkazu. A určitý počet z toho vzniklých nemluvňat, která jsou trošičku jiná než jiná nemluvňata. Každá matka, to všichni známe, má v sobě jistý rozpor. Na jedné straně pokládá své dítě za naprosto normální, na druhé ale za hezčí a chytrější než všechny ostatní děti. Jakmile některá z žen, o kterých mluvíme, zůstane se svým dítětem v cizím prostředí, rázem na ni silněji dolehne skutečnost, že její zlatooké dítě není v porovnání s jinými dětmi, které vidá, docela normální. Její podvědomí se tomu začne bránit a tohle narůstá až do chvíle, kdy se s tou skutečností musí buď vyrovnat, nebo ji sublimovat. Nejjednodušší způsob sublimace je přenést tu neobvyklost někam, kde bude působit přirozeně – pokud takové místo existuje. V tomhle případě takové místo, jedno jediné, existuje – Midwich. Takže popadnou své děti, vrátí se sem a pro danou chvíli se všechno krásně zracionalizuje.“

„Já má dojem, že tu skutečně někdo něco racionalizuje,“ podotkla Janet. „A co taková paní Weltová?“

Měla na mysli situaci, kdy jednou ráno vešla paní Brantová do krámu paní Weltové a zastihla ji, jak se v pláči znovu a znovu bodá špendlíkem. Paní Brantové se to nějak nezdálo, a tak ji odvedla

k doktoru Willersovi. Ten dal paní Weltové něco na uklidnění, a když se trochu vzpamatovala, vysvětlila mu, že své miminko nedopatřením píchla při přebalování zavíracím špendlíkem. Vzápětí nato se na ni prý dítě začalo upřeně dívat svýma zlatýma očima a přinutilo ji, aby začala bodat sama sebe.

„To je ta pravá!“ bránil se Willers. „Pokud mi dokážete uvést nějaký evidentnější případ hysterického sebetrestání – žíněné košile a takové věci – moc rád si to poslechnu.“

„A co Harriman?“ nedala se Janet.

Harriman se jednoho dne objevil v ordinaci doktora Willerse strašlivě zřízený. Přeražený nos, pár vyražených zubů, na obou očích monokly. Přepadla ho, jak tvrdil, trojice neznámých mužů, ale nikdo kromě něj je neviděl. Naproti tomu dva vesničtí kluci tvrdili, že pozorovali oknem, jak Harriman zuřivě mlátí pěstmi sám sebe. A den nato si někdo všiml modřiny v obličejíčku Harrimanovic dítěte.

Doktor Willers pokrčil rameny.

„Kdyby si mi Harriman přišel stěžovat, že ho přepadlo stádo růžových slonů, taky by mě to nijak zvlášť neudivilo,“ řekl.

„Tak dobře, když to sem nedáte, napíšu k té zprávě vlastní dodatek,“ prohlásila Janet.

A taky to udělala. Zakončila ho:

„Podle mého názoru, ale nejen mého, ale také názoru všech ostatních, s výjimkou doktora Willerse, nejde o žádnou hysterii, ale o prostý fakt.

Tuto situaci je podle mého mínění třeba vzít na vědomí, i když se pro ni asi těžko najde okamžité vysvětlení. Je nutné ji zkoumat a nepokoušet se ji bagatelizovat. Lidé slabších povah už začínají propadat pověrám a připisovat dětem čarodějnou moc. Takové hlouposti ničemu neprospějí a jen živí to, čemu Zellaby říká ‚babské podhoubí‘. Mělo by tu proběhnout objektivní nezaujaté vyšetřování.“

Vyšetřování, ovšem v obecnější rovině, se ve své třetí zprávě dožadoval i doktor Willers. Měla podobu stížnosti a končila:

„Především naprosto nechápu, co má celá tahle záležitost společného s armádní zpravodajskou službou, a to, že by se tím vším měla zabývat pouze ona, považuji za neslýchané.

Je to přímo ostuda. Ty děti by měl někdo zevrubně studovat – sám si pochopitelně vedu záznamy, ovšem jsou to pouze postřehy obyčejného praktického lékaře. Tohle je práce pro tým odborníků. Než došlo k porodům byl jsem zticha, protože jsem měl a stále ještě mám pocit, že to všem a zejména matkám mohlo jen prospět, teď se však situace změnila.

Už jsme si zvykli, že se armáda míchá do kdečeho – leckdy naprosto zbytečně – ale tohle přece jen přesahuje všechny meze! Ututlat a nadobro zamlčet jakoby nic tak neobvyklý fenomén, to je prostě skandál.

Skandál to zůstává, i kdyby nešlo o záměrnou obstrukci. Musí přece existovat nějaká možnost výzkumu, v případě nutnosti i při zachování předpisů zákona o státním tajemství. Zahazuje se tu ojedinělá příležitost ke studiu srovnávacího vývoje.

Vzpomeňte, kolik úsilí bylo vynaloženo na studium čtyřčat a paterčat, a pak uvažte, jaký materiál tu máme k dispozici. Šedesát jedna totožných jedinců – totožných natolik, že je ani ty, které se považují za jejich matky, nedokážou rozlišit. (Popřely by to, ale je to tak.) Zvažte jen, jaké možnosti se tu naskýtají ke srovnávacímu studiu o vlivu prostředí, výchovy, společnosti, stravy a ostatních faktorů. Jako bychom pálili knihy, ještě než byly napsány. Je nezbytně nutné zasáhnout, než bude pozdě.“

Všechny ty informace měly na následek neprodlenou Bernardovu návštěvu a odpoledne strávené značně bouřlivou diskusí. Jeho závěrečný příslib, že přiměje ministerstvo k okamžitým opatřením, zklidnilo rozbouřenou náladu jen zčásti.

Když ostatní odešli, řekl Bernard:

„Oficiální místa se teď o Midwich rozhodně začnou víc zajímat, a tak by bylo myslím věci náramně na prospěch – taky by se tím časem možná zabránilo různým trapasům – kdybychom měli na své straně i Zellabyho. Myslíš, že bys mi s ním mohl domluvit schůzku?“

Zavolal jsem Zellabymu, který okamžitě souhlasil, a tak jsem po večeři doprovodil Bernarda do Kyleova sídla a nechal ho tam, aby si spolu mohli v klidu pohovořit. Vrátil se k nám až za několik hodin a tvářil se zamyšleně.

„Tak co,“ vyzvídala Janet, „jakpak se vám zamlouvá náš midwichský mudrc?“

Bernard zavrtěl hlavou a zadíval se na mě.

„Nasadil mi brouka do hlavy,“ řekl. „Většina vašich zpráv byla výborná, Richarde, ale nevím, jestli jsi mu dobře rozuměl. To se ví, napovídá toho spoustu, jako by mluvil jen tak do větru, to jistě, ale tys mi psal hlavně o tom, co je navrch, a už ne moc, co je pod tím.“

„To mě mrzí, jestli jsem tě nějak zmátl,“ zarazil jsem se. „Se Zellabym je ta potíž, že bývá občas těžké pochopit, co chce opravdu říct, a často mluví v narážkách. Máloco z toho, co říká, se dá přímo zopakovat. S oblibou se o podstatných věcech zmiňuje jen tak mezi řečí, a když si to, co řekl, necháš projít hlavou, nikdy pořádně nevíš, jestli to myslel vážně, nebo si jen tak pohrával s různými domněnkami – vlastně ani nevíš, kolik ti toho naznačil a kolik sis toho vycucal z prstu sám. Bývá to problém.“

Bernard chápavě přikývl.

„To ti věřím. Právě jsem to zažil na vlastní kůži. Ke konci mi snad deset minut povídal o tom, že až v poslední době ho začíná napadat, jestli není celá civilizace, biologicky vzato, svým způsobem dekadence. Od toho přešel k úvahám, jestli není propast mezi *homo sapiens* a ostatními živočišnými druhy příliš široká, a naznačoval, že by možná bylo pro náš vývoj bývalo lepší, kdybychom se byli spokojili s podmínkami jiných inteligentních, nebo třeba i méně inteligentních tvorů. Určitě mi to nevykládal jen tak nazdařbůh – ale ať jsem blázen, jestli vím, co tím chtěl říct. Ale jedno je myslím jisté. Vypadá možná roztržitě, ale máloco mu ujde... Mimochodem je s doktorem zajedno v tom, že by to všechno bylo potřeba odborně sledovat – zvláště to podivné ‚nutkání‘, ale má pro to opačné důvody: nepokládá to za hysterii a rád by věděl, co to vlastně je.“

Mimochodem, jedna věc ti zřejmě unikla – věděls vůbec o tom, že se jeho dcera docela nedávno pokusila odsud své dítě odvézt?“

„Ne,“ podivil jsem se. Jak to myslíš, když říkáš, že se ‚pokusila‘?“

„Sotva ujela deset kilometrů, musela to vzdát a vrátit se. Tomu malému se to nelíbilo. Zellaby řekl: když se dítě drží matčiny sukně, je to chyba, ale když dítě drží matku za sukni, je to zlé. Připadá mu, že je nejvyšší čas tím něco udělat.“

☹14. PROBLÉMY NA OBZORU

Z různých důvodů uběhly skoro tři týdny, než měl Alan Hughes volno, aby přijel na víkend, takže Zellabyho záměr něco podniknout musel do té doby počkat.

Tou dobou už byla nechuť Děti (teď už na ně všichni začínali myslet jako na Děti s velkým D, aby je odlišili od ostatních) nechat se odvézt kamkoli mimo nejbližší okolí vesnice všeobecně známým úkazem. Byly s tím potíže, protože kdykoli některá z matek potřebovala zajet do Traynu nebo jinam, musela pokaždé sehnat někoho, kdo by jí dítě ohlídal, ale nikdo to nepokládal za nic závažného – všichni to brali spíš jako určitou podivnůstku, prostě jednu z mnoha nevyhnutelných obtíží, které s sebou skutečnost, že má matka malé dítě, přináší.

Zellaby to na lehkou váhu nebral, ale vyčkal až do neděle a teprve pak se o tom dal se svým zetěm do řeči. Když měl konečně jistotu, že budou mít nerušenou chvíli, zavedl Alana k zahradním lehátkům na trávníku pod cedrem, kde jejich hovor nikdo nemohl zaslechnout. Sotva usedli, přešel neobvykle zpříma rovnou k věci.

„Chci ti říct, milý zlatý, jednu věc: byl bych nejradši, kdyby se ti podařilo Ferrelyn přemluvit, aby odsud odjela. A čím dřív, tím líp.“

Alan se na něj překvapeně podíval a pak se trochu zakabonil.

„Myslel jsem, že je snad jasné, že si nic nepřeju víc, než aby byla se mnou.“

„To je mi jasné, milý zlatý. To je vidět. Ale v téhle chvíli mi nejde o to, že bych se vám chtěl plést do soukromí, ale o něco podstatnějšího. Nemluvím o tom, co snad jeden nebo druhý chcete nebo byste chtěli, ale spíš o tom, co je potřeba udělat – kvůli Ferrelyn, ne kvůli tobě.“

„Ona přece chce odjet. Už to jednou zkusila,“ připomněl mu Alan.

„Já vím. Jenže to se s sebou pokoušela odvézt i malého. A ten ji donutil, aby se vrátila, stejně jako ji předtím donutil přijet, a kdyby to zkusila znovu, dopadne to nejspíš stejně. Takže ji odsud musíš odvézt samotnou. Pokud se ti podaří ji k tomu přemluvit, zařídíme, aby tu o miminko bylo perfektně postaráno. Všechno ukazuje na to, že když nebude bezprostředně u ní, nebude – nejspíš ani nemůže – na ni mít větší vliv, než ten, co plyne z přirozené mateřské lásky.“

„Ale Willers přece tvrdí...“

„Willers vykládá, a to hodně nahlas, spoustu věcí, aby se ubránil vlastnímu strachu. Odmítá vidět to, co vidět nechce. Myslím, že celkem nesejde na tom, jakými spleťtými výmysly se snaží o obalamutit sám sebe, pokud do toho nezatahuje i nás.“

„Vy myslíte, že ta hysterie, o které mluví, není pravý důvod, proč se sem Ferrelyn i všechny ostatní vrátily?“

„Co je to vlastně hysterie? Funkční porucha nervového systému. Nervový systém mnoha zdejších žen prodělal skutečně velký nápor, jenže problém s Willersem je, že končí tam, kde by měl začít. Místo aby se dokázal podívat skutečnost do očí a poctivě se zamyslet nad tím, proč by na sebe měla následná reakce vzít zrovna tuhle podobu, schovává se za kouřovou clonu řečiček o dlouhém období nepřetržité úzkosti a tak dál. Já mu to nezazlívám. Už si užil svoje. Má toho až nad hlavu a zaslouží si trochu klidu. Ale to ještě neznamená, že bychom ho měli nechat, aby zamlžoval fakta, a právě o to se snaží. Například, přestože si toho všiml, za nic si nepřizná, že žádné příznaky té jeho ‚hysterie‘ se nikdy neprojevil v nepřítomnosti dítěte.“

„Vážně?“ užasl Alan.

„Bez výjimky. To nutkání se objevuje, jenom pokud je dítě nablízku, Jakmile oddělíš dítě od matky – nebo možná by se spíš dalo říct odvedeš matku z blízkosti kteréhokoli z dětí – začne to nutkání slábnout, až postupně vymizí. U některých to trvá déle než u jiných, ale takhle to funguje.“

„Ale jak vůbec – jak je to možné?“

„Nemám tušení. Snad je to něco na způsob hypnózy, co já vím, ale ať už je ten mechanismus jaký chce, podle mě ho ty děti docela určitě uplatňují vědomě a záměrně. Vezmi si třeba ten případ slečny Lambové: když bylo fyzicky nemožné, aby vyhověla, přeneslo se nutkání rázem na slečnu

Latterlyovou, která předtím nic takového necítila, až nakonec dítě dosáhlo svého a octlo se tady stejně jako všechny ostatní.

A od té doby se nikomu nepodařilo odvézt žádné z nich dál než deset kilometrů od Midwiche.

Willers říká hysterie. Jedna z žen s tím začne, ostatní se jí podvědomě přizpůsobí a projeví se u nich stejné příznaky. Jenže pokud zůstane dítě tady u nějakého souseda, může si matka klidně odjet do Traynu nebo kam si vzpomene a nic jí v tom nebrání. Podle Willerse je to tím, že už podvědomě počítá s tím, že když je sama, nic se dítě nebude, a proto se taky nic neděje.

Ale pro mě je podstatné tohle: Ferrelyn malého odvézt nemůže, ale pokud se odhodlá odjet a nechat ho tady, nic jí v tom nezabrání. A je na tobě, abys ji k tomu odhodlání přiměl.“

Alan zaváhal.

„Připadá mi to trochu jako ultimátum – mám jí snad říct: buď dítě nebo já? To je trochu surové a – ehm – nelidské, ne?“

„Milý zlatý, tohle ultimátum jí dal už ten malý. Ty jí musíš jen vysvětlit, jak se věci mají. Jediný možný kompromis by pro tebe byl ustoupit jemu a nastěhovat se sem taky.“

„A to stejně nemůžu.“

„Tak vidíš. Ferrelyn před tímhle problémem uhýbá už pár týdnů, ale dřív nebo později se s ním bude muset vypořádat. Ty jí musíš nejdřív ukázat, kde ta překážka je, a pak jí přes ni pomoci.“

Alan zvolna řekl:

„To ode mě nechcete zrovna maličkost, nezdá se vám?“

„A chtít od chlapa to druhé snad maličkost je – když to vůbec není jeho vlastní dítě?“

„Hmm,“ zaváhal Alan. Zellaby pokračoval:

„A koneckonců ani její dítě to není, jinak bych takhle nemluvil. Ferrelyn i všechny ostatní někdo zneužil. Podvodně je vmanévroval do docela falešného postavení. Nějakým záhadným trikem z nich udělal to, čemu veterináři říkají hostitelská matka. Vztah o něco bližší než macecha, ale v zásadě podobný. To dítě nemá dočista nic společného ani s tebou, ani s ní – až na to, že ona se pro nás zatím nevysvětlitelným procesem octla v situaci, kdy jí nezbylo, než ho živit. Je pro nás oba natolik cizí, že ani neodpovídá žádné z dosud známých rasových klasifikací. To uznává dokonce i Willers.

Ale i když tenhle rasový typ známý není, ukaz sám o sobě ano – naši předkové, kteří v sobě neměli Willersovu slepou víru ve vědecké poučky, pro něj měli i pojmenování. Mluvili o takovém tvorovi jako o dítěti podvrženém divoženkou. Nic z toho, k čemu tu došlo, by jim nepřipadalo tak podivné jako nám, protože museli čelit jen náboženskému dogmatismu, a ten není tak zaslepený jako dogmatismus vědecký.

Myšlenka podvrženého dítěte není tedy ani zdaleka nová, je tak pradávná a tak široce rozšířená, až je nepravděpodobné, že by vznikla a přetrvala bez příčiny a občasného potvrzení. Je pravda, že člověk nikdy neslyšel, že by se něco podobného vyskytlo v takovém rozsahu jako tady u nás, ale kvantita v tomhle případě nic nemění na podstatě věci, pouze ji potvrzuje. Všechny těch jednašedesát zlatookých dětí, co tu máme, to všechno jsou vetřelci, podvržené děti, lidské kukačky.

U kukačky není tak důležité, jak se vajíčko dostalo do hnízda, ani proč se ocitlo právě v tom či onom hnízdě. Jde hlavně o to, co se začne dít, až se mládě vylíhne – jak si bude počínat dál. A jeho jednání, ať jakékoli, bude jednoznačně motivované pudem sebezáchovy, instinktem charakteristickým především naprostou bezohledností.“

Alan nad tím chvíli uvažoval.

„A vy v tom opravdu vidíte jasnou analogii?“ zeptal se znepokojeně.

„To vím určitě,“ ujistil ho Zellaby.

Oba chvíli mlčeli. Zellaby spočíval v lehátku s rukama za hlavou, Alan zíral nepřítomným pohledem na trávník před sebou. Konečně se ozval:

„No dobře,“ řekl. „Většina z nás, myslím, doufala, že až se děti konečně narodí, všechno se zase srovná. Uznávám, že teď to na to moc nevypadá. Ale co počítáte, že se bude dít dál?“

„Počítám, že něco se dít začne, ale co přesně, to nevím – vím jen, že to nebude nic příjemného,“ odpověděl Zellaby. „Kukačka přežije, protože je silná a jde za svým. Proto bych tolik chtěl, abys Ferrelyn odvezl – a přemluvil ji, aby se už nevracela.“

Ani v nejlepším případě z toho stejně nic dobrého vzejít nemůže. Snaž se, jak to jen půjde, aby na tohle divoženčí dítě zapomněla a začala vést normální život. Ze začátku to bude určitě těžké, ale ne tak, jako kdyby šlo o dítě, které by bylo skutečně její vlastní.“

Alan si hladil svažštělé čelo.

„Stejně je to těžké –,“ prohlásil. „Ať už to bylo jak chtělo, cítí k tomu malému mateřskou lásku – určitou fyzickou něhu a pocit zodpovědnosti, rozumíte?“

„Ale samozřejmě. Právě na tom principu to funguje. Právě proto se chudák ptačí samička může ulítat, aby stačila krmit věčně hladové kukaččí mládě. Je to podvod, jak už jsem říkal, bezohledné zneužití přirozených instinktů. Existence téhle náklonnosti je nezbytná k zachování druhu, ale koneckonců v civilizované společnosti stejně nemůžeme dát volný průchod všem svým přirozeným pudům, nemám pravdu? V daném případě musí prostě Ferrelyn odmítnout nechat se vydírat prostřednictvím svých lepších instinktů.“

„Kdyby,“ řekl Alan zvolna, „kdyby bylo to dítě, co se narodilo Angele, taky jedno z nich, copak byste dělal?“

„Udělal bych to, co ti radím, abys udělal pro Ferrelyn. Taky bych přerušil jakékoli spojení s Midwichem, to znamená, že bych prodal tenhle dům, i když ho máme oba moc rádi. Možná, že to dokonce udělám, i když ona sama tomuhle ušla. To záleží na tom, jak se bude všechno vyvíjet. Počkám, co bude dál. Těžko říct, co se může stát, ale na logické aspekty kašlu. Takže čím dřív odtud Ferrelyn odvezeš, tím budu klidnější. Že bych s ní o tom promluvil sám, to ti nenabízím. Jednak jde o věc, kterou byste si měli vyřešit sami mezi sebou. Jednak by se mohlo stát, že kdybych jí to zaobalil do formy nejasné zlé předtuchy, spíš bych všechno pokazil – například by si mohla začít chtít dokazovat, že si s tím dokáže poradit. Ty ji můžeš nabídnout pozitivní alternativu. Ale přesto je to těžké a pokud bys potřeboval pomoci, můžeš se spolehnout na Angelu i na mě.“

Alan zvolna přikývl.

„Snad to ani nebude potřeba – aspoň mám dojem. Oba dva už dávno víme, že to takhle dál jít nemůže. Když jste mě teď popostrčil, nějak si to vyřešíme.“

Dál seděli mlčky v úvahách. Alan si s určitou úlevou uvědomoval, že mu tchán sestavil jeho vlastní útržkovité pocity a neurčitá podezření do podoby, která ho opravňovala jednat. Cítili jakési ohromení, protože si nevzpomínal na žádný rozhovor, při kterém by se byl jeho tchán se svou zálibou v odbočování od tématu tak tvrdošíjně držel jediné věci. Navíc se tu otvíral prostor ke spoustě zajímavých dohadů. Už už se chystal jeden nebo dva z nich vyslovit sám, ale vtom zahlédl Angelu, jak kráčí přes trávník k nim.

Posadila se na lehátko vedla manžela a řekla si o cigaretu. Zellaby jí jednu nabídl a zapálil jí. Sledovali ji, jak vdechuje prvních pár tahů.

„Děje se něco?“ zeptal se jí.

„Nevím. Právě jsem mluvila telefonem s Margaret Haxbyovou. Odjela.“

Zellaby povytáhl obočí.

„Chceš tím říct, že ujela?“

„Ano. Volala z Londýna.“

„No, ne.“ řekl Zellaby a ponořil se do myšlenek. Alan se zeptal, kdo je Margaret Haxbyová.

„Aha, promiň. Tys ji nejspíš neznal. Je to – vlastně byla – jedna z těch dívek od pana Crimma. Jedna z nejchytřejších mezi nimi, pokud jsem slyšela. Akademicky řečeno doktorka Margaret Haxbyová z Londýna.“

„Jedna z těch, které to taky – ehm – potrefilo?“ zajímal se Alan.

„Ano. A taky jedna z těch, co to snášely nejhůř,“ přisvědčila Angela. „Teď se odhodlala, že s tím udělá konec a odjede – a dítě nechá na starost Midwichi. Doslova.“

„Ale co s tím máš společného ty, má milá?“ nechápal Zellaby.

„Prostě jí jen napadlo, že bych snad mohla být nejvhodnější osoba, které by to formálně oznámila. Zkoušela prý volat panu Crimmovi, ale ten tu dnes není. Chtěla se domluvit, co s dítětem.“

„A kde je to dítě teď?“

„Tam co bydlela. U starší paní Dorryové.“

„A to se ta Margaret prostě jen tak sebrala a zmizela?“

„Přesně tak. Paní Dorryová to ještě ani neví. Budu za ní muset zajít a povědět jí to.“

„Z toho můžou být nepříjemnosti,“ zamyslel se Zellaby. „Už vidím, jaká panika se začne šířit mezi ostatními ženskými, co si vzaly tyhle holky na byt. Na minutu je vyhodí z domu, aby nedopadly podobně. Nešlo by to zahrát trochu na čas? Počkat, až se vrátí Crimm a nechat to na něm? Koneckonců za tahle děvčata nemá vesnice žádnou odpovědnost – aspoň ne v první řadě. A navíc si to ta holka třeba ještě rozmyslí.“

Angela zavrtěla hlavou.

„Myslím, že tahle ne. U té to nebyl jen nějaký okamžitý nápad. Naopak si to všechno náramně dobře uvážila. A došla k tomuhle: Nikdy nežádala o to, pracovat v Midwichi, prostě ji sem jednoho krásného dne přeložili. Kdyby ji přeložili do oblasti, kde řadí žlutá zimnice, zodpovídali by za následky ti, kdo ji tam poslali. Takže když ji poslali sem a potkalo ji bez vlastní viny tohle, ať si s tím poradí taky.“

„Hm,“ zaváhal Zellaby. „Pochybuju, že jí tuhle paralelu na oficiálních místech jen tak spolknou. I když...“

„Ona si na tom v každém případě trvá. S dítětem odmítá mít cokoli společného. Prý za ně nemá o nic větší zodpovědnost, než kdyby jí ho někdo odložil na práh, takže nevidí důvod, proč by se měla smířovat s tím, že si kvůli němu zničí život a celou kariéru, nebo proč by od ní měl kdo čekat, že se s tím smíří.“

„Takže zkrátka dítě nechává na krku zdejší farnosti – leda by snad měla v úmyslu na ně aspoň platit.“

„Na to jsem se jí přirozeně taky zeptala. Řekla mi na to, že tohle ať si mezi sebou vyřeší vesnice a Zámeček, jí prý po tom nic není. Odmítá platit cokoli, protože by se to dalo právě vyložit tak, že uznává nějaké své závazky. Přesto prý bude paní Dorryová, nebo jiný slušný člověk, který bude ochoten se dítěte ujmout a starat se o ně, dostávat dvě libry týdně, ovšem anonymně a nepravidelně.“

„Máš pravdu, má milá. Má to skutečně promyšlené a měli bychom si to vzít trochu popořadě. Jaké to může mít následky, když jí to projde? Já myslím, že bude potřeba, aby někdo rozhodl, kdo je za to dítě právně odpovědný. Ale kdo? Opatrovnický úřad a soud?“

„To nevím, ale s něčím takový počítá. Pokud by prý došlo na věc, klidně se bude soudit. Lékařský posudek prý musí jasně prokázat, že to dítě nemůže být její. A z toho se pak dá dovodit, že byla postavena *in loco parentis* bez svého vědomí či souhlasu, a tak není možné jí dávat žádnou odpovědnost. Pokud by tohle nevyšlo, ještě pořád jí zbývá možnost zažalovat ministerstvo pro nedbalost, která měla za následek ublížení na zdraví, nebo pro to, že se stala obětí znásilnění, případně pro kuplířství. To se ještě přesně nerozhodla.“

„To bych rád viděl,“ poznamenal Zellaby. „Z toho by se dala sestavit zajímavá obžaloba.“

„Ale zdálo se mi, že nepočítá, že by to došlo tak daleko,“ podotkla Angela.

„To má myslím naprostou pravdu,“ souhlasil Zellaby. „Dost jsme se sice snažili sami, aby všechno zůstalo v tajnosti, ale hodně tu jistě zapracovaly i neviditelné úřední nitky. Už jen všechny důkazy, které by byly k soudnímu procesu potřeba, by byly pro novináře z celého světa náramné sousto. Ať už by takový proces dopadl jak chtěl, nejspíš by doktorce Haxbyové vynesl hotové jmění. Chudák Crimm – a chudák plukovník Westcott. Z tohohle budou mít asi těžkou hlavu. Rád bych věděl, co si s tím vůbec počnou...“

Na chvíličku se ponořil do úvah a pak mluvil dál.

„Má milá, zrovna jsem mluvil s Alanem o to, že by odsud měl Ferrelyn odvézt. Teď mi připadá, že by si s tím měl ještě víc pospíšit. Jak se tohle jednou rozkřikne, může se najít víc takových, co se rozhodnou zařídit se podle příkladu Margaret Haxbyové, nemyslíš?“

„Některé by se k tomu rozhoupat mohly,“ přisvědčila Angela.

„A pokud by takových žen, které by to udělaly takhle, bylo hodně, není vyloučené, že by druhá strana podnikla nějaký protitah, aby dalším útekům, zabránila.“

„Ale když nestojí o to, aby se to rozkřiklo...“

„Já nemyslím úřady, má milá. Ne, myslel jsem na to, co by se stalo, kdyby se ukázalo, že Děti nemíní strpět, aby je matky opouštěly, stejně jako nestrpí, aby je odsud odvážely.“

„Přece si snad nemyslíš...?“

„Nevím. Snažím se jen, jak nejlíp umím, vžít do situace kukaččího mláděte. Na jeho místě by mi nejspíš vadilo všechno, co by mohlo ohrozit péči o mé pohodlí a výživu. Koneckonců na to, aby měl někdo takovéhle pocity, nemusí být zrovna kukaččí mládě. To jsou jen takové nápady, to se rozumí, ale připadá mi, že by neškodilo mít jistotu, že tu Ferrelyn neuvízne jako v pasti, pokud k něčemu takovému dojde.“

„Ať je to jak chce, bude pro ni líp, když odsud zmizí,“ souhlasila Angela. „Můžeš jí třeba prozatím navrhnout, aby odjela jen tak na dva tři týdny, a my tu zatím ohlídáme, co bude dál,“ obrátila se k Alanovi.

„Tak dobře,“ přitakal Alan. „Tím bych mohl začít. Kde je?“

„Zůstala na verandě.“

Zellaby se díval za zetěm, jak odchází přes trávník a mizí za rohem domu. Pak se obrátil ke své ženě.

„Podle mě to nebude tak těžké,“ upokojila ho Angela. „Pochopitelně se jí po Alanovi stýská. Jediné, co jí brání rozjet se za ním, je smysl pro povinnost. Tenhle rozpor ji ničí a strašně ji vyčerpává.“

„Nakolik má to dítě skutečně ráda?“

„To je těžké říct. Žena je v tomhle směru pod obrovským tlakem společnosti a tradice. Pud sebezáchovy ji nutí, aby se přizpůsobila tomu, co se všeobecně pokládá za správné. Osobní zájem se prosazuje jen pomalu, pokud se vůbec prosadí.“

„Ale Ferrelyn to dokáže, ne?“ Zellaby vyhlížel ublíženě.

„Ale jistě, ta ano. Jen k tomu ještě nedozrála. Je toho moc s čím se musí vyrovnat, pochop. Prodělala všechny trampoty a potíže s těhotenstvím, stejně jako kdyby šlo o její vlastní dítě – a teď se ještě navíc má vyrovnat s biologickým faktem, že to její vlastní dítě není, že je jen to, čemu říkáš ‚hostitelská matka‘. To není jen tak.“

Odmlčela se a zamyšleně se zadívala přes trávník. „Každý večer se teď modlím a děkuju Pánu Bohu,“ dodala. „Nevím, jestli mě poslouchá, ale prostě chci, aby někdo věděl, jak strašně jsem vděčná.“

Zellaby vztáhl paži a vzal ji za ruku. Po pár minutách poznamenal:

„Rád bych věděl, jestli kdy někdo prováděl hloupější a necitelnější kousky než takzvaná Matka příroda? Jen kvůli tomu, že je příroda tak neuvěřitelně nelítostná, hroživá a krutá, bylo nutné vynalézt civilizaci. Člověk pokládá volně žijící zvířata za divoká, ale i ta nejzuřivější z nich začnou člověku připadat docela krotká, když pomyslí třeba na hrůzy, jaké prožívají například trosečníci na širém moři. Stejně jako u hmyzu závisí jejich životy na spletitých procesech plných děsu. Nic není tak klamné jako pocit pohody, který v nás matka příroda probouzí. Každý druh se musí rvát o přežití a taky to dělá všemi prostředky, které má k dispozici, třeba jsou sebeodpornější – s výjimkou případů, kdy je pud sebezáchovy oslaben zápasem s jiným instinktem.“

Angela využila toho, že na okamžik ztichl a trochu netrpělivě se ozvala:

„Určitě tím oklikou k něčemu míříš, Gordone.“

„Ano,“ připustil Zellaby. „Oklikou se tím chci dostat ke kukačkám. Kukačky v sobě mají velké odhodlání přežít. Tak velké, že je jen jediná možnost, jak si s nimi poradit, pokud se jednou octnou v hnízdě. Já jsem, jak sama víš, člověk humánní. Myslím, že bych dokonce mohl říct hodný.“

„To jistě, Gordone.“

„Další potíží je v tom, že jsem člověk civilizovaný. A tak se nedokážu přimět, abych schvaloval to, co by se mělo udělat. Stejně jako každý jiný z nás, i když si třeba budeme jasně uvědomovat, že je to jediná možnost. A tak budeme jako chuděrka drozdí samička krmit a piplat zrudu a zrazovat svůj vlastní druh...“

Je to zvláštní, nezdá se ti? Jsme schopni utopit sotva narozená koťata, která nás naprosto ničím neohrožují – ale o tahle stvoření budeme starostlivě pečovat.“

Angela chvilíčku seděla bez pohnutí. Pak se k němu obrátila a dlouze a upřeně se na něj zadívala.

„Tos myslel vážně – to o tom, co by se udělat mělo, vid', Gordone?“

„Naprosto vážně, má milá.“

„To mi k tobě vůbec nejde.“

„O tom jsem právě mluvil. Ale zároveň je pravda, že ještě nikdy v životě jsem nebyl v takovéhle situaci. Napadlo mě, že ‚žít a nechat žít‘ je blahosklonné stanovisko, které si může dovolit zastávat jen ten, kdo ví, že je v bezpečí. Teď když se začínám cítit – tak silně, jak bych byl nikdy nečekal – na samém vrcholu tvorby v ohrožení, zjišťuji najednou, že se mi vůbec nezamlouvá.“

„Ale Gordone, tohle už skutečně trochu přeháníš. Koneckonců pár neobvyklých nemluvnat...“

„Která dokážou, když se jim zamane, vyvolat u dospělé ženy – a to nemluvím o Harrimanovi – neurotický stav, jen aby dosáhla toho, co chtějí.“

„Až budou starší, třeba je to přejde. Občas člověk slyší o telepatii, o přenosu myšlenek mezi citově blízkými lidmi...“

„Možná v jednotlivých případech. Ale ne v jednašedesáti případech navzájem propojených! Tady nejde o žádnou citovou blízkost, o nic tak něžného. Jsou to ta nejpraktičtější, nejrozumnější a nejsoběstačnější nemluvnata, jaká kdy kdo vidět – taky jsou všechny jako z cukru, ale to není divu – dostanou, co si zamanou. Prozatím jsou ve fázi, kdy toho ještě moc nepožadují, ale časem – to se ještě uvidí...“

„Doktor Willers říká...“ nadechla se jeho žena, ale Zellaby jí okamžitě skočil do řeči.

„Willers se téhle situaci skvěle přizpůsobil – do té míry, že se teď docela vědomě chová jako pitomý pštros. Ta jeho víra v hysterii už je dočista patologická. Snad se na té dovolené dá trochu do pořádku.“

„Ale, Gordone, on se aspoň snaží to nějak vysvětlit.“

„Má milá, já mám dost trpělivosti, ale pomalu ji začínám ztrácet. Willers se jakživ nepokusil něco vysvětlit. Když už to jinak nešlo, určité skutečnosti uznal a všechno ostatní se vždycky snažil spíš bagatelizovat – a to je velký rozdíl.“

„Ale nějaké vysvětlení přece existovat musí.“

„To jistě.“

„Tak jaké podle tebe?“

„Na to si budeme muset počkat, až ty děti povyrostou natolik, aby nám to samy naznačily.“

„Ale napadá tě aspoň něco?“

„Bohužel nic moc povzbudivého.“

„Ale co?“

Zellaby zavrtěl hlavou. „Ještě to nemám úplně promyšlené,“ odmítl odpovědět. „Ale protože vím, že si umíš nechat věci pro sebe, na něco se tě zeptám. Kdyby sis vzala do hlavy, že si podrobíš společnost, která je relativně stabilizovaná a vcelku dobře vyzbrojená, jak bys na to šla? Zaútočila bys na ni v jejím vlastním stylu a vsadila všechno na nejspíš nákladný a docela určitě ničivý úder? Anebo bys, pokud by nijak zvlášť nešlo o čas, radši zkusila nějakou jemnější a rafinovanější taktiku? Nenapadlo by tě třeba vybudovat si v ní pátou kolonu, která by na ni časem zaútočila zevnitř?“

☹15. PROBLÉMY DO BUDOUČNA

V příštích několika měsících došlo v Midwichi k řadě změn.

Doktor Willers přenechal svou praxi svému dosavadnímu zástupci, mladému lékaři, který mu v kritických měsících vypomáhal, a ve stavu vyčerpání smíšeného se znechucením nadřízenými úřady odjel v doprovodu pani Willersové na dovolenou, snad prý až někam na druhý konec světa.

V listopadu nás postihla chřipková epidemie, které padli za oběť tři starší vesničané a také tři z Děti. Jedno z nich byl Ferrelynin chlapeček. Poslali pro ni a okamžitě přispěchala domů, ale už nestihla přijet včas, aby ho ještě zastihla naživu. Další byly dvě z holčiček.

Ještě předtím však došlo k senzačnímu vyklizení Zámečku. Byla to skvělá ukázka dokonalé organizace: zaměstnanci se o celé akci prvně doslechli v pondělí, stěhovací vozy přijely ve středu a o víkendu zel už celý dům se svými nákladně vybavenými laboratořemi za holými okny prázdnotou a ve vesničanech zůstal pocit, jako by právě shlédli jedno z čísel pouťového kouzelníka, protože zmizel i pan Crimm s celým svým personálem a jediné, co ze všeho zbylo, byly čtyři ze zlatoookých dětí, pro které bylo nutné najít pěstouny.

Týden nato se do domku po panu Crimmovi nastěhoval seschle vyhlížející manželský pár jakýchsi Freemanových. Freeman se představil jako vědec v oblasti medicíny zaměřený na sociální psychologii a jeho manželka byla zřejmě také lékařka. Postupem času nám dali opatrně na srozuměnou, že k nám přijeli z pověření jakési blíže neurčené oficiální instituce, aby sledovali vývoj Děti. A svým způsobem se tímhle výzkumem zřejmě skutečně zabývali, poněvadž neustále šmejdili vesnicí, občas se k někomu vnutili domů a dost často je bylo možné zastihnout, jak sedí na lavičce na návsi v hlubokém zamyšlení a stále ve střehu. Chovali se ostentativně zdrženlivě, téměř spiklenecky a svou taktikou si během týdne po svém příjezdu vysloužili všeobecnou nevraživost a přezdívkou Čmuchalové. Další z jejich charakteristických vlastností však byla houževnatost a přes veškerou neochotu, na niž naráželi, se nedali odbýt, dokud je všichni nezačali brát spíš jako nutné zlo.

Přeptal jsem se na ně Bernarda. Řekl mi, že s jeho oddělením nemají nic společného, ale jinak skutečně oficiální pověření mají. Usoudili jsme, že pokud je tohle jediný výsledek Willersovy snahy docílit, aby Děti někdo vědecky studoval, je dobře, že odjel a není u toho.

Zellaby se jim párkrát, jako ostatně každý z nás, pokusil nabídnout spolupráci, ale nepochodil. Ať už je zaměstnávala jakkoli instituce, zřejmě jim kladla hlavní důraz na zdrženlivost, jenže nám připadalo, že zdrženlivost v obecnějším měřítku sice svůj význam mít může, ale kdyby si neudržovali od obce tak pečlivý odstup, získali by podrobnější informace a s daleko menší námahou. Ale bylo to tak a kdoví, třeba skutečně kamsi podávali užitečné zprávy. Nám nezbyvalo než je nechat, aby si slídili po svém.

Z vědeckého hlediska možná Děti zajímavé byly, jinak ale v průběhu prvního roku svého života už nezavdaly žádnou další příčinu k nějakým zlým předtuchám. I nadále sice odmítaly nechat se odvézt kamkoli z Midwiche, ale jinak se jejich moc přimět druhé k poslušnosti projevovala jen v mírné formě a zřídkakdy. Byly to, jak si už Zellaby povšiml, děti nápadně inteligentní a soběstačné – pokud je někdo nezanedbával nebo nedělal něco proti jejich přání.

Jen máloco v nich tou dobou nasvědčovalo temným proroctvím pověřivých vesničanů, a ostatně ani jinak formulovaným, ale neméně zlověstným předpovědím Zellabyho, a jak v nečekaném poklidu ubíhal čas, nebyli jsme s Janet jediní, kdo si začínal říkat, jestli jsme se vlastně nezmýlili, že možná neobvyklé vlastnosti těch dětí začínají pozvolna slábnout, a než vyrostou, nebudou možná stát ani za řeč.

Až pak na počátku následujícího léta objevil Zellaby něco, co Freemanovým přes všechno jejich vytrvalé slídění zřejmě uniklo.

Jednoho slunného odpoledne se u nás objevil a nemilosrdně nás vytáhl ven. Bránil jsem se, že mě vyrušil z práce, ale nenechal se odbýt.

„Já vím, milý zlatý, já vím. V duchu taky vidím svého nakladatele, jak si rve vlasy. Jenže tohle je důležité. Potřebuju spolehlivé svědky.“

„K čemu?“ zeptala se Janet bez valného nadšení. Ale Zellaby zavrtěl hlavou.

„Nechci vám předem nic říkat, abych vás neovlivňoval. Jen bych byl rád, kdybyste sledovali jeden pokus a závěr si z něj udělali sami. Tadyhle,“ zalovil rukou po kapsách, „jsou naše pomůcky.“

Položil na stůl ozdobnou dřevěnou krabičku asi o polovinu menší než škatulka od zápalek a jeden z těch hlavolamů, co se skládají ze dvou velkých háčků, které drží pohromadě, ale pokud je člověk pootočí do správné polohy, snadno se rozpojí. Zvedl vyřezávanou krabičku a zatřepal s ní. Uvnitř něco zachrastilo.

„Bonbón,“ vysvětlil. „To je jeden z těch slavných geniální japonských výtvorů. Na první pohled se zdá, že se vůbec nedá otevřít, ale když posunete tadyhleten ornament, otevře se jako nic a bonbón je váš. Nač se někdo může namáhat, aby sestrojil takovouhle ptákovinu, to by vám dokázal vysvětlit jen Japonec, ale nám přec jen poslouží k něčemu užitečnému. Tak u kterého kluka z těch Děti začneme?“

„Žádnému z těch dětí přece není ještě ani rok,“ připomněla trochu ledově Janet.

„Ve všech ohledech kromě skutečně uplynulého času jsou to, jak dobře víte, normálně vyvinuté dvouleté děti,“ namítl Zellaby. „A kromě toho mi nejde přímo o test inteligence... nebo snad ano...?“ Nejistě se zarazil. „Vlastně nevím. Ale na tom nesejde. Vyberte si dítě.“

„Tak dobře. Chlapečka paní Brantové,“ podvolila se Janet. A tak jsme se vypravili k paní Brantové.

Paní Brantová nás zavedla do své malé zadní zahrádky, kde si chlapeček hrál na trávniku v ohradce. Vypadal, jak Zellaby říkal, v každém ohledu na dva roky a navíc mimořádně inteligentně. Zellaby mu podal krabičku. Chlapeček ji vzal, zjistil, že chrastí, a radostně s ní chvíli třepal. Sledovali jsme, jak postupně přichází nato, že to musí být krabička, a neúspěšně se pokouší ji otevřít. Zellaby ho chvíli nechal, aby si s ní pohrál, pak vytáhl bonbón a dal ho dítěti výměnou za dosud neotevřenou krabičku.

„Nechápu, co nám tímhle chcete dokázat,“ ohrnula nos Janet, když jsme odcházeli.

„Jen trpělivost, milá zlatá,“ napomenul ji Zellaby. „Kterého chlapečka zkusíme teď?“

Janet navrhla vikářství, které bylo při ruce. Zellaby zavrtěl hlavou.

„Ne, to by nešlo. Mohla by tam být i holčička Polly Rushtonové.“

„A co na tom záleží? Děláte z toho takovou záhadu,“ podivila se Janet.

„Chci své svědky přesvědčit,“ řekl Zellaby. „Navrhnete někoho jiného.“

Rozhodli jsme se pro chlapečka starší paní Dorryové. Zellaby zopakoval stejný postup jako prve, ale sotva si dítě trochu pohrálo, samo mu ji podalo zpátky a s očekáváním se na něj zadívalo. Zellaby však od něj krabičku nevzal. Místo toho mu ukázal, jak se otevírá, a pak chlapečka nechal, aby si ji otevřel a vyndal z ní pamlsek sám. Pak Zellaby strčil do krabičky další bonbón, zavřel ji a znovu ji dítěti podal.

„Zkus to ještě jednou,“ pobídl ho a my jsme sledovali, jak chlapeček krabičku bez potíží otevřel a získal další sladkost.

„A teď,“ řekl Zellaby, když jsme vyšli ven, „vrátíme se ke vzorku číslo jedna, k Brantovic chlapečkovi.“

Když jsme se znovu octli na zahrádce Brantových, podal dítěti v ohradce krabičku, přesně jako napoprvé. Klučík po ní dychtivě sáhl. Bez sebemenšího zaváhání našel a odsunul pohyblivý dílek ornamentu a vytáhl bonbón, jako by to dělal už po bůhvíkolikáté.

Zellaby sledoval naše ohromené tváře s pobavenými jiskřičkami v očích. Znovu vzal krabičku a opět ji naplnil.

„A teď,“ řekl, „si vyberte dalšího kluka.“

Zašli jsme za třemi do různých koutů vesnice. Žádný z nich nad krabičkou ani na vteřinku nezaváhal. Každý z nich ji otevřel, jako by ji znal odjakživa, a okamžitě se zmocnil bonbónu uvnitř.

„Zajímavé, co?“ prohodil Zellaby. „A teď vezmeme holčičky.“

Opakovali jsme znovu stejnou proceduru, pouze s tím rozdílem, že tentokrát ukázal Zellaby, jak se krabička otvírá, teprve třetímu a ne hned druhému z Děti. Pak už všechno probíhalo jako předtím.

„Tak co tomu říkáte,“ zářil Zellaby. „Chcete to vyzkoušet ještě s tím hlavolamem?“

„Snad až za chvíli,” řekla Janet. „Teď bych si ze všeho nejdřív dala trochu čaj.“ A tak jsme se všichni vrátili do našeho domku.

„S tou krabičkou to nebyl špatný nápad,” pochvaloval si Zellaby a zakousl se do sendviče s okurkou. „Jednoduché, průkazné a klaplo to jedna radost.“

„Chcete říct, že už jste s nimi zkoušel i jiné věci?“ zeptala se Janet.

„Spoustu věcí. Jenže některé byly trochu moc komplikované a jiné zase ne docela průkazné, a taky mi ze začátku nedocházelo, oč jde.“

„A jste si jistý, že teď už to víte – protože já sama nevím, jestli jsem to pochopila?“ zaváhala Janet. Pohlédl na ni.

„Myslím, že jste to pochopit musela – a Richard taky. Jen se nebojte si to přiznat.“

Sáhl po dalším sendviči a tázvě na mě upřel oči.

„Zřejmě,” řekl jsem, „ode mě chcete, abych prohlásil, že váš experiment prokázal, že to, co ví jeden z těch kluků, vědí i všichni ostatní, ale holčičky ne, a naopak. No prosím, skutečně to tak vypadá – pokud v tom někde není nějaký háček.“

„Ale milý zlatý –!“

„Dobře, ale musíte uznat, že to, co vaše ujištění zřejmě prokazuje, je pro kohokoli jen tak zničehonic trochu silná káva.“

„Jistě. To chápu. Já sám na to přišel postupně,” přikývl.

„Ale,” zarazil jsem se, „vy jste opravdu čekal, že dojdeme právě k tomuhle?“

„To se ví, milý zlatý. Vždyť je to úplně jasné ne?“ Vytáhl z kapsy propletené háčky a upustil jen na stůl. „Vezměte si tenhle hlavolam a vyzkoušejte si to sami – anebo ještě líp, vymyslete si nějaký test vy a pak si ho proveďte. Přijdete na to, že tenhle závěr – tedy alespoň předběžný závěr – je jediný možný.“

„Nějaký čas trvá, než si to člověk srovná v hlavě,” řekl jsem, „takže co kdybychom to brali jako domněnku, kterou přijímám, dokud...“

„Počkej,” vložila se do řeči Janet. „Pane Zellaby, chcete nám tvrdit, že kdybyste něco řekl kterémukoli z těch chlapečků, věděli by to i všichni ostatní?“

„Jistě – samozřejmě pokud by šlo o něco natolik jednoduchého, aby tomu v tomhle věku dokázali porozumět.“

Janet se tvářila krajně skepticky.

Zellaby vzdychl.

„Odvěký problém,” řekl. „Zlyncujte Darwina a prokážete nemožnost evoluční teorie. Ale jak jsem říkal, vyzkoušejte si to s nějakými vlastními testy.“ Obrátil se ke mně. „Vy jste připouštěl, že ta domněnka...?“ nadhodil.

„Ano,” souhlasil jsem, „a vy jste říkal, že je to jen předběžný závěr. Jaké jsou další?“

„Řekl bych, že už tenhle sám o sobě by stačil rozvrátit celý náš společenský systém.“

„Nemohlo by tu jít o něco jako – víte, o něco rozvinutější schopnosti telepatického dorozumění, jaké se někdy objevuje u dvojčat?“ napadlo Janet.

Zellaby zavrtěl hlavou.

„Myslím, že ne – leda by se rozvinulo natolik, že by získalo nové rysy. Navíc tu nemáme jen jednu propojenou skupinu, máme tu takové skupiny dvě, podle všeho vzájemně oddělené. Takže pokud je to tak, a viděli jsme, že je, rázem tu vyvstává základní otázka: do jaké míry je každé z těch Děti samostatným jedincem? Fyzicky to samostatní jedinci jsou, to vidíme – ale je to tak i v jiných směrech? Jestli každý z nich sdílí vědomí s ostatními členy skupiny, místo aby se s nimi musel pracně dorozumívat jako my mezi sebou, dá se ještě přepokládat, že má svou vlastní mysl, svou jedinečnou osobnost, v tom smyslu, jak ji chápeme my? Připadá mi, že to možné není. Zdá se mi docela jasné, že pokud A, B a C sdílejí společné vědomí, pak to, co vyjádří A, si myslí i B a C, a to, jak se za určitých okolností zachová B, je přesně totéž, jak by se za stejných okolností chovali i A a C – až na obměny vyplývající z fyzických odlišností mezi nimi, a ty mohou být značné, protože chování velmi podléhá vlivu funkcí žláz a dalších faktorů uvnitř jednotlivce.“

Jinými slovy, když se kteréhokoli z těch chlapců na cokoli zeptám, dostanu stejnou odpověď bez ohledu na to, kterého si vyberu. Pokud některého požádám, aby něco udělal, dojdou patrně u každého z nich ke stejnému výsledku, jen s maličko větším úspěchem u toho, který má lepší fyzickou koordinaci než ostatní – ovšem ve skutečnost, při tak blízké podobnosti, jaké je mezi Děťmi, půjde o rozdíly jen nepatrné.

Ale oč mi hlavně jde... ten kdo mi odpoví nebo udělá to, oč ho požádám, nebude jednotlivec, ale reprezentant skupiny. A už jen z tohoto faktu plyne spousta dalších otázek a důsledků.“

Janet se mračila. „Stejně pořád nevím...“

„Vysvětlím vám to ještě jinak,“ řekl Zelaby. „Původně se nám zdálo, že tu máme osmapadesát malých jednotlivých bytostí. Jenže to zdání bylo klamné a teď přicházíme na to, že ve skutečnosti jsou tu bytosti jen dvě – chlapec a dívka, přestože se ten chlapec skládá ze třiceti součástí, z nichž každá má fyzickou stavbu a vzhled jednotlivého chlapce, a dívka má takových součástí osmadvacet.“

Nastalo ticho. Pak se ozvala Janet.

„Nějak mi to pořád nechce jít na rozum,“ poznamenala s pečlivým sebeovládáním.

„Pochopitelně,“ uznal Zellaby. „Já na tom byl zrovna tak.“

„Ale poslyšte,“ ozval jsem se po další odmlce pro změnu já. „Opravdu tohle všechno myslíte vážně? Nedramatizujete to trochu?“

„Jenom shrnuju skutečnost – kterou jsem vám prve dokázal,“ řekl Zellaby.

Zavrtěl jsem hlavou. „Dokázal jste nám jen to, že mezi sebou dovedou komunikovat nějakým pro nás nepochopitelným způsobem. Rovnou od toho přejít k vaší teorii kolektivní individuality, to je přece jen moc velký skok.“

„Pokud to budete brát jen podle toho, co jsem vám právě ukázal, tak možná ano. Ale nezapomínejte, že tohle je sice první test, který jste viděli, ale já už podobných provedl spoustu, a žádný z nich nebyl v rozporu s tím, čemu bych nejspíš říkal kolektivní individualita. Navíc to není úkaz sám o sobě tak neobvyklý, jak by se na první pohled zdálo. Je to dávno zavedená vývojová metoda, jak překonat vlastní nedostatečnost. Spousta živočišných druhů, jejichž členové navenek působí jako jednotlivci, jsou ve skutečnost součástí jediného celku, a řada druhů by vůbec nedokázala přežít, pokud by jejich příslušníci nevytvářeli kolonie, které fungují jako jediný celek. Pochopitelně nejlepší příklady toho bychom našli u nižších forem, ale není důvod, proč by se měl podobný mechanismus omezovat jen na ně. Velmi blízko k tomu mají některé druhy hmyzu. Fyzikální zákony jim brání zvětšovat tělesné rozměry, a tak dosahují větší výkonnosti tím, že fungují jako skupina. Dokonce i my se ze stejných důvodů spojujeme do skupin, až na to, že ne instinktivně, ale vědomě. Proč by tedy příroda neměla vytvořit účinnější verzi metody, ke které se sami neobratně uchylujeme, abychom překonali vlastní slabost? Nejde o další z příkladů, jak dokáže příroda kopírovat?“

Koneckonců jsme dospěli k bariérám, které nám brání v dalším vývoji, a už nějaký čas před nimi stojíme – pokud nemáme začít stagnovat, musíme připadnout na nějakou možnost, jak je obejít. G. B. Shawa, jak si možná vzpomenete, napadlo, že prvním krokem by mohlo být prodloužení délky lidského života na tři sta let. To by mohla být jedna cesta – a pro tak vyhraněného individualistu musela být jistě představa prodloužení života jednotlivce značně lákavá – ale jsou tu i jiné, a přestože to možná není vývojový směr, který by člověk očekával u vyšších živočichů, není zřejmě neuskutečnitelný – i když to samozřejmě pořád ještě neznamená, že by musel být úspěšný.“

Letmý pohled na Janetinu tvář mi prozradil, že ho už přestala vnímat. Kdykoli dojde k názoru, že někdo plácá nesmysly, usoudí, že na něj nebude plýtvat námahou, a zatáhne neproniknutelnou mentální clonu. Já se díval oknem ven a dosud jsem přemítal.

„Tak si připadám,“ prohodil jsem, „trochu jako chameleon, který se setkal s barvou, se kterou si dost dobře neumí poradit. Pokud jsem vám správně rozuměl, tvoří uvnitř těch dvou skupin všechny myslí dohromady něco jako – dejme tomu – kolektivní fond. Plyne z toho, že chlapci mají všichni společně normální mozkový potenciál ztřicetinasobný a děvčata znásobený osmadvacetkrát?“

„Myslím, že ne,“ dopověděl Zellaby naprosto vážně, „a určitě to neznamená normální schopnosti umocněné třicetkrát – to už by bylo nadobro nad všechno chápání. Zdá se mi, že k určitém znásobení

inteligence tu dochází, ale v současné fázi jejich vývoje nedovedu připadnout na žádný způsob, jak by se to dalo vyhodnotit – pokud to vůbec kdy bude možné. Může to věštit strašlivé věci. Ale to, co mi připadá v téhle chvíli nejdůležitější, je stupeň síly vůle, který se tímhle vytvoří – tenhle potenciál se mi zdá nesmírně nebezpečný. Nemáme tušení, jakým způsobem dokážou ty Děti přinutit jiné lidi, aby se zachovali podle jejich přání, ale domýšlím si, že pokud bychom to dokázali prozkoumat, asi bychom zjistili, že když se nahromadí v jediném místě vůle přes určitou míru, dojde k hegelovské změně – totiž kvantita v určitém množství přeroste v novou kvalitu. V tomhle případě v přímé zneužití.

Uznávám samozřejmě, že tohle všechno jsou jen dohady – a mám dojem, že nás čeká ještě hodně dohadů a výzkumů.“

„Připadá mi to všechno neuvěřitelně komplikované – pokud vůbec máte pravdu.“

„V technických podrobnostech ano,“ připustil Zellaby, „ale v principu myslím ani zdaleka tolik, jak by se na první pohled zdálo. Koneckonců asi souhlasíte s názorem, že podstatou člověka je ztělesnění ducha, ne?“

„Jistě,“ přikývl jsem.

„A duch je živoucí síla, to znamená, že není neměnný, ale je to něco, co se musí buď vyvíjet, nebo zakrňovat. Vývojem ducha časem dospěje do formy většího ducha. Dejme tomu, že se tenhle větší duch, superduch, bude chtít uplatnit. Kde bude přebývat? Obyčejný člověk není uzpůsobený k tomu, aby ho dokázal pojmout, supermani, v nichž by se mohl usídlit, neexistují. Nemohlo by se potom stát, že by z nedostatku vhodného jedince obsadil celou skupinu jedinců – trochu jako encyklopedie příliš rozsáhlá na to, aby se vešla do jediného svazku? Nevím. Ale pokud by tomu tak bylo, neví, proč by nemohli existovat třeba i dva superduchové přebývající ve dvou skupinách.“

Odmlčel se, zadíval se otevřeným oknem ven, chvíli pozoroval čmeláka, jak poletuje z jednoho levandulového květu na druhý, a pak zamyšleně dokončil:

„Hodně jsem se nad těmi dvěma skupinami napřemýšlel. Napadlo mě dokonce, že by každý z těch dvou superduchů měl mít i své jméno. Jmen, ze kterých by se dalo vybírat, je samozřejmě spousta, ale přesto se mi ustavičně znovu a znovu vnucují je dvě z nich. Nějak se mi pořád honí v hlavě Adam – a Eva.“

Hned pár dnů nato mi přišel dopis, který mi sděloval, že místo v Kanadě, o které jsem se už delší čas zajímal, můžu dostat, pokud nastoupím bez odkladu. A tak jsem odjel a nechal Janet, aby zařídila všechno potřebné a pak přijela za mnou.

Když dorazila, přivezla novinek z Midwiche jen málo, snad jen to, že si Zellaby náramně znepřátelil Freemanovy.

Zellaby se podle všeho svěřil se svými objevy Bernardu Westcottovi. Ten se začal zajímat o další podrobnosti, až se o tom doslechli i Freemanovi, pro které byla celá věc naprostá novinka, a tak se instinktivně postavili proti ní. Pak najednou začali provádět sami vlastní testy, a čím dál v nich pokračovali, tím víc se kabonili.

„Ale snad aspoň skončí s tím nápadem s Adamem a Evou,“ zakončila Janet. „Ten Zellaby je vážně blázen. Nadosmrti budu děkovat Pánubohu, že jsme tenkrát ten nešťastný večer byli v Londýně. Jen si představ, že jsem mohla být matka jedné třicetiny Adama nebo jedné osmadvacetiny Evy. Už takhle toho mám až po krk a jsem celá šťastná, že jsme odtamtud vypadli. Mám Midwiche plné zuby a už o něm nechci do smrti ani slyšet.“

• ČÁST DRUHÁ

☹16. TEĎ JE NÁM DEVĚT

V nejbližších pár letech se nám podařilo dostat se domů jen občas a každou z takových návštěv jsme strávili lítáním od jedněch příbuzných ke druhým a ve zbývajícím čase upevňováním obchodních kontaktů. Nikdy jsem se nedostal nikam do blízkosti Midwiche a popravdě řečeno jsem na něj ani moc nemyslel. Ale osmé léto po našem odjezdu se mi podařilo přijet na celých šest týdnů a hned koncem prvního týdne pobytu jsem na Piccadilly náhodou narazil na Bernarda Westcotta.

Zašli jsme si spolu na skleničku. Jak jsme tak klábosili, zeptal jsem se ho i na Midwich. Nejspíš jsem čekal, že uslyším, že celá bublina už dávno splaskla, protože při těch pár příležitostech, kdy jsem si na tu ves v posledních dobách vzpomněl, měla i se svými obyvateli v mých vzpomínkách snový nádech příběhu, kdysi snad skutečného, ale už dočista nereálného. Víceméně jsem počítal, že uslyším, že Děti už dávno ztratily svůj nimbus čehosi neobvyklého, a jak tomu často bývá u dětí, u nichž se očekává, že z nich vyrostou géniové, očekávání se nevyplnilo a přes všechny záhadné počátky a podivné náznaky je z nich teď parta obyčejných vesnických dětí, odlišujících se od ostatních je svým vzhledem.

Bernard chvíličku zaváhal a pak řekl:

„Náhodou tam mám zrovna zítra ráno cestu. Nechceš tam se mnou zajet, navštívit staré známé a tak?“

Janet právě na týden odjela na sever navštívit svou bývalou spolužačku, já zůstal sám a nic konkrétního jsem v plánu neměl.

„Takže jste to tam ještě nepřestali sledovat? Ale ano, rád bych se tam podíval a trochu si s lidmi popovídal. Starý Zellaby ještě žije a je v pořádku?“

„Ale ano. Má dobrý kořínek, ten tu snad bude věčně a pořád bude vypadat stejně.“

„Když jsem ho viděl naposled – pokud nepočítám, jak jsme se s ním byli rozloučit – rozváděl zrovna nějakou podivnou teorii o složené osobnosti,“ vzpomněl jsem si. „Ten umí člověka umluvit. I ty nejfantastičtější nápady znějí v jeho podání tak, že by jim jeden málem uvěřil. Bylo to něco o Adamovi a Evě, pokud si vzpomínám.“

„To mu zůstalo,“ poznamenal Bernard, ale dál už tohle téma nerozváděl. Místo toho pokračoval: „Jedu tam kvůli trošku morbidní věci – k soudnímu ohledání mrtvého, ale to se tebe nemusí týkat.“

„Některé z Děti?“ zeptal jsem se.

„Ne,“ zavrtěl hlavou. „Nějaký místní mládenec, Pawle se jmenoval, se zabil v autě.“

„Pawle,“ opakoval jsem po něm. „Aha, už si vzpomínám. Měli hospodářství trochu stranou, směrem k Oppley.“

„To je on. Dacreovic farma. Tragická nehoda.“

Zdálo se mi trochu dotěrné vyptávat se ho, co ho může na tak obyčejném případě zajímat, a tak jsem ho nechal, aby převedl řeč na mé zážitky z Kanady.

Příštího rána, v krásném slunném letním dnu, jsme hned po snídani vyrazili. Ve voze měl Bernard zřejmě pocit, že může mluvit otevřeněji než den předtím v klubu.

„Ledacos se v Midwichi změnilo, na to se připrav,“ upozorňoval mě. „Ve vašem bývalém domě teď bydlí nějakí Weltonovi – on dělá lepty a jeho žena keramiku. Kdo teď bydlí tam, co bydlíval Crimm, to si teď honem nevzpomenou – po Freemanových se tam vystřídala spousta lidí. Ale nejvíc tě asi překvapí Zámeček. Je na něm nová tabule a na té je nápis: ‚Midwickský zámeček – Zvláštní internát ministerstva školství‘.“

„Jakto? Kvůli Dětem?“ podivil jsem se.

„Přesně tak,“ přikývl. „Zellabyho ‚fantastická teorie‘ byla daleko míň fantastická, než se na první pohled zdálo. Držel se jí jako umanutý – a Freemanovy tím pořádně štvál. Nakonec je znemožnil natolik, že museli ujet a ztratit se z očí.“

„To myslíš ty jeho povídačky o Adamovi a Evě?“ užasl jsem.

„Ne přesně tohle. Myslím ty dvě mentální skupiny. Brzy se prokázalo, že takové propojení skutečně existuje – všechno na to ukazovalo – a trvá dodnes. Když bylo jednomu z těch klíčků něco přes dva roky, naučil se číst jednoduchá slova –“

„Ve dvou letech!“ vykřikl jsem.

„Ten věk odpovídal asi čtyřem letům u normálního dítěte,“ připomněl mi. „A hned druhý den se ukázalo, že ta slova dovedou přečíst všichni chlapci. Pak už to šlo ráz naráz. O pár týdnů později se naučila číst jedna z holčiček a od té chvíle to uměly i všechny ostatní. Pak se jeden z kluků naučil jezdit na kole a rázem to dovedli suverénně na první pokus všichni. Paní Brinkmanová naučila svou holčičku plavat. Od té chvíle uměla plavat všechna děvčata, ale kluci ne – teprve až jeden z nich přišel, jak na to, dovedli to taky. Ne, od chvíle, kdy na to Zellaby upozornil, to bylo docela jasné. Spory na všemožných úrovních začaly – ještě pokračují – spíš o tu jeho dedukci, že každá skupina představuje jediného jednotlivce. Tohle už dokázal spolknout málokdo. Určitá forma přenosu myšlenek – prosím, vysoký stupeň vzájemné telepatie – možná, určitý počet jedinců schopných mezi sebou komunikovat dosud ne zcela jasně vysvětlitelným způsobem – proč ne, ale jeden jedinec sestávající z celé řady fyzicky na sobě nezávislých částí, to ne. Tuhle myšlenku zastává jen málokdo.“

To mě nijak zvlášť neudivilo, ale Bernard mluvil dál:

„Koneckonců ty spory jsou beztak spíš akademické. Podstatné je, že ať je to jak chce, tohle spojení uvnitř obou skupin skutečně existuje. Takže posílat je do normální školy pochopitelně nepřicházelo v úvahu – jen co by se objevili ve škole v Oppley nebo ve Stouchi, za pár dnů by se o nich mluvilo po celém kraji. A tak se do toho vložilo ministerstvo školství i ministerstvo zdravotnictví a výsledek byl, že na Zámečku pro ně vzniklo něco jako škola, internát a výzkumný ústav v jednom.“

Osvědčilo se to líp, než jsme původně čekali. Už když jsi tu tenkrát byl, bylo jasné, že s nimi začnou problémy. Jejich vztah k ostatním je jiný – ani jejich životní styl není a nemůže být takový, jako je náš. Jejich vazby mezi sebou navzájem jsou mnohem silnější než nějaký vztah k domovu. Některým rodinám tím šli dost na nervy – nedokázali zapadnout, pořád se nějak lišili, vymykali. S ostatními dětmi v rodině moc nevycházeli a vypadalo to, že to bude čím dál horší. Někoho na zámečku napadlo, že by se tam pro ně dal zřídit internát. Nikdo je tam nevyháněl, nikdo je k tomu nenutil – prostě se tam mohli nastěhovat, pokud chtěli, a pár jich to taky skoro hned udělalo. Ostatní se k nim postupně přidávali. Skoro jako by jim pomalu došlo, že s ostatními lidmi z vesnice nemají vlastně nic společného, a tak bezděčně tíhli ke svým.”

„To je ale moc divné uspořádání. Co na to lidi ve vsi?“ podivil jsem se.

„Některým se to, to se rozumí, nezamlouvalo – vlastně spíš kvůli konvencím než z přesvědčení. Spoustě lidí se ulevilo, že se zbavili odpovědnosti, která jim trochu naháněla strach, i když by si to byli sami netroufli přiznat. Ale našlo se i pár takových, kteří Děti měli a ještě pořád mají upřímně rádi a ti se pro to trápili. Ale v zásadě to všichni prostě vzali na vědomí. Nikdo žádnému z nich samozřejmě nebránil, aby se na Zámeček přestěhoval – stejně by to nebylo nic platné. S matkami, které k nim měly citový vztah, vycházejí Děti dál v dobrém, chodí za nimi a zase odcházejí, podle nálady. Jiné se naopak se svou původní rodinou přestaly stýkat nadobro.“

„O něčem tak podivném jsem tedy ještě jakživ neslyšel,“ kroutil jsem hlavou.

Bernard se usmál.

„No, pokud si náhodou vzpomeneš, taky to všechno dost podivně začalo,“ připomněl mi.

„A co tam v Zámečku dělají?“ vyzvídál jsem.

„V první řadě je to škola, už podle názvu. Mají tam učitele i vychovatele, taky psychology a tak. Mimoto jim sem jezdí různí významní odborníci a pořádají pro ně krátké kurzy na nejrůznější témata. Ze začátku tam měli vyučování a rozvrh jako v každé normální škole, až pak někomu došlo, že je to vlastně hloupost. Takže teď chodí na každý předmět vždycky jeden chlapec a jedno děvče a ti ostatní vědí všechno, co se tam ti dva naučí. A nemusí to ani být v určitou dobu vždycky jen jeden předmět. Můžeš učit šest různých párů různé předměty současně a oni si to v sobě utřídí tak, že to vyjde nastejno.“

„Ale panebože, tímhle tempem přece musejí nasávat vědomosti jako houba.“

„Taky že ano. Někteří učitelé už jsou z toho zřejmě trochu nervózní.“

„A ještě pořád se vám daří, že o nich nikdo neví?“

„Pokud jde o veřejnost, tak ano. S novináři máme ještě pořád určitou dohodu – a teď už se koneckonců ta historka z jejich hlediska beztak nedá tak zužitkovat jako v samých začátcích. Pokud jde o okolí, museli jsme na tom potajmu dost pracovat. O Midwichi neměli v sousedních vesnicích nikdy valné mínění – kdybych to chtěl říct jemně, tak panoval názor, že tam bydlí takoví naivní prostřádkové. S trochou přičinění se to dalo ještě posílit. V okolních vsích se teď podle Zellabyho na Midwich dívají jako na ústav choromyslných, jenže bez mříží. Každý ví, že Mimoden tam všechny poznamenal, zvlášť Děti, o který se mluví jako o ‚zasažených‘, což je skoro přesné synonymum slova ‚postižených‘, tím dnem natolik, že pro ně humánní vláda uznala za nutné zřídit zvláštní školu. Krásně se nám podařilo v okolí dojem, že jde o oblast lidí ne docela normálních. Tolerovanou asi v takové míře jako duševně nemocný příbuzný. Občas se roznesou nějaké klepy, ale v podstatě to všichni berou jako neštěstí, které jejich sousedy postihlo, a ne něco, co by se mělo roztrubovat do světa. Dokonce i když se proti tomu tu a tam někdo z Midwiche ohradí, nikdo ho nebere vážně, protože to koneckonců potrefilo celou vesnici, a tak musí každý, kdo tam bydlí, být, ať už víc nebo míň, tím dnem ‚zasažený‘.“

„To muselo,“ podotkl jsem, „stát spoustu přemýšlení a práce. Ale stejně jsem jakživ nepochopil, a už asi do smrti nepochopím, proč vám tolik záleželo, a jak vidím, ještě pořád záleží na tom, aby to zůstalo v tajnosti. Bezpečností opatření o Mimodni, to bych chápal – něco tam bez povolení přistálo, takže se o to zpravodajská služba musela zajímat. Ale teď...? Všechno úsilí na to, aby se o Dětech pokud možno nemluvalo. Ten podivný internát na Zámečku. Taková speciální škola musí rok co rok spolknout pěkných pár liber.“

„Není snad povinnost sociálně spravedlivého státu postarat se o vlastní občany?“ usmál se.

„Přestaň s tím, Bernarde,“ odsekl jsem.

Ale nepřestal. Přestože mluvil dál o Dětech a o situaci v Midwichi, mi nezodpověděl otázku, kterou jsem mu položil.

Naobědvali jsem se hned po poledni v Traynu a do Midwiche jsme dorazili krátce po druhé. Zjistil jsem, že se tam dočista nic nezměnilo. Jako by od té doby, co jsem tam byl naposledy, uběhl týden a ne celých osm let. Na návsi před radnicí, kde mělo líčení proběhnout, už čekal shluk lidí.

„Tak se mi zdá,“ prohodil Bernard, když parkoval auto, „že ty své návštěvy známých budeš muset odložit. Vypadá to, že teď jsou všichni tady.“

„Myslíš, že to bude trvat dlouho?“ zeptal jsem se.

„Měla by to být jenom formalita – aspoň doufám. Za půl hodinky by mohlo být po všem.“

„Ty budeš svědčit?“ zeptal jsem se a vrtalo mi v hlavě, proč se sem kvůli takové, jak říká formalitě, vlastně trmácí celou cestu až z Londýna.

„Ne. Jen chci být u toho,“ odpověděl.

Usoudil jsem, že měl pravdu když mi radil, abych návštěvu známých odložil na pozdější dobu, a vešel jsem za ním do sálu. Jak se síň naplňovala a já sledoval povědomé postavy, jak se hrnou dovnitř a hledají si místo k sezení, pochopil jsem, že každý, kdo jen trochu mohl, chtěl být u toho. Dost dobře jsem nechápal proč. Oběť nehody, mladého Jima Pawlea, samozřejmě jistě všichni dobře znali, ale to mi nepřipadalo jako dostatečný důvod k takové účasti a už vůbec se tím nedalo vysvětlit napětí, které v síni zřetelně panovalo. Po pár minutách jsem přestával věřit, že by přelíčení mohla být taková formalita, jak tvrdil Bernard. Co chvíli jsem čekal z davu nějaký výbuch.

Ale žádný se nedostavil. Přelíčení bylo skutečně jen formální a docela kratičké. Za půl hodiny bylo po všem.

Zahlédl jsem Zellabyho, jak vyklouzl ven, sotva líčení skončilo. Zastihli jsme ho, jak stojí na schodech před budovou a vyhlíží nás, až vyjdeme. Pozdravil mě, jako bychom se naposled viděli před pár dny, a pak prohodil:

„Co vy tady? Já myslel, že jste v Indii.“

„V Kanadě,“ opravil jsem ho. „Jsem tu čistě náhodou.“ A vysvětlil jsem mu, jak mě sem Bernard vzal s sebou.

Zellaby s obrátil k Bernardovi.

„Spokojený?“ zeptal se ho.

Bernard lehce pokrčil rameny. „Jak jinak?“ řekl.

V té chvíli kolem nás prošli chlapec a děvče a proplétali se rozptylujícím se davem po cestě dál. Tak tak jsem stihl zahlédnout jejich tváře a zůstal jsem za nimi v úžasu civět.

„Snad to nejsou –?“ zarazil jsem se.

„Ale jsou,“ ujistil mě Zellaby. „Neviděl jste ty oči?“

„To přece není možné! Vždyť je jim teprve devět!“

„Kalendářově,“ souhlasil Zellaby.

Díval jsem se za vzdalující se dvojici.

„Ale to – to je k neuvěření!“

„Věci k neuvěření, pokud si ještě vzpomínáte, se v Midwichi přiházejí daleko snáz než leckde jinde,“ podotkl Zellaby. „Nepravděpodobné věci už dokážeme spolknout naráz, u neuvěřitelných nám to chvíli trvá, ale srovnáme se s nimi taky. Plukovník vám nic neřekl?“

„Něco ano,“ připustil jsem. „Ale ti dva! Vždyť vypadají dobře na šestnáct, sedmnáct.“

„Fyzicky na tom tak jsou.“

Díval jsem se za vzdalující se dvojici a pořád jsem tomu nemohl uvěřit.

„Jestli moc nespěcháte, stavte se u nás na čaj,“ navrhl Zellaby.

Bernard se na mě podíval a pak se nabídl, že nás sveze.

„Tak dobře,“ souhlasil Zellaby. „Ale dávejte pozor, ať neskončíte jako ten chudák Pawle.“

„Já jezdím opatrně,“ ujistil ho Bernard.

„Mladý Pawle jezdil taky opatrně – a dobře,“ odpověděl Zellaby.

Za chvíličku se už před námi v odpoledním slunci vynořilo Kyleovo sídlo. Prohodil jsem:

„Přesně takhle ten dům vypadal, když jsem ho viděl prvně. Pamatuju se, že mě napadlo, že kdybych byl blíž, nejspíš bych uslyšel, jak samou spokojeností přede, a od té doby ho tak v duchu vidím pořád.“

Zellaby přikývl.

„Když jsem ho viděl prvně já, připadal mi jako místo dobré k tomu, aby v něm člověk v klidu prožil zbytek života – jenže o tom klidu už teď mám své pochybnosti.“

Neřekl jsem na to nic. Projeli jsme kolem průčelí domu a zaparkovali po straně vedle stájí. Zellaby nás zavedl na verandu a pokynul nám, abychom si sedli do proutěných polštářovaných křesel.

„Angela zrovna není doma, ale slibovala, že do svačiny se vrátí,“ řekl.

Opřel se v křesle a chvíli zamyšleně hleděl na trávník. Devět let od midwichského Mimodne se k němu zachovalo laskavě. Jemné stříbřité vlasy měl stále stejně husté a v srpnovém slunci stále stejně lesklé. Vrásek kolem očí mu snad trochu přibýlo, obličej měl možná trochu pohubřejší a přepadlejší, ale jestli jeho vyčouhlá postava ztratila na váze, nemohlo to být o víc než dvě nebo tři kila.

Pak se obrátil k Bernardovi.

„Takže vy jste spokojený. Myslíte, že tímhle to skončí?“

„Doufám. Nic už se stejně napravit nedá. Nejrozumnější bylo přijmout koronerovo rozhodnutí, jak to všichni udělali,“ řekl mu Bernard.

„Hmm,“ zabručel Zellaby. Obrátil se ke mně. „Co říkáte jako nezaujatý pozorovatel té naší dnešní odpolední společenské hře vy?“

„Jaké – aha, vy myslíte to soudní ohledání. Byla tam trochu zvláštní atmosféra, ale jinak mi to připadalo všechno jasné. Ten mládenec řídil neopatrně. Srazil chodce. Pak zpanikařil, otočil a pokusil se ujet. V té rychlosti nestihl vybrat zatačku u kostela a narazil do zdi. Pokud se vám zdá, že ‚smrt nešťastnou náhodou‘ není dost přesný výraz, můžete tomu říkat tragická nehoda, ale vyjde to nastejno.“

„Tragická nehoda to byla,“ řekl Zellaby, „jenže ta se týkala něčeho jiného a došlo k ní o chvíličku dřív. Vyličím vám to od začátku – plukovníkovi jsem to zatím stačil říct jen v hrubých obrysech.“

Zellaby se vracel po silici od Oppley ze své každodenní odpolední procházky. Když se blížil k odbočce na Hickham Lane, vynořily se z ní čtyři Děti, zamířily k vesnici a husím pochodem kráčely před ním.

Byli to tři chlapci a jedna dívka. Zellaby je sledoval se zájmem, který za celá léta nepolevil. Chlapci si byli tak podobní, že by je byl od sebe nedokázal rozpoznat, ani kdyby se o to pokoušel, ale on se nepokoušel. Už dávno to považoval za zbytečnou námahu. Většina lidí z vesnice – až na pár žen, které byly podle všeho upřímně málokdy na pochybách – je rovněž nedokázala rozlišit a Děti na to byly zvyklé.

Jako obvykle v duchu žasl, jak mohly během tak krátkého časového období projít tak neuvěřitelným vývojem. Už jen tím se vydělovaly od ostatních jako odlišný druh – nešlo jen o to, že dříve dospívaly – vyvíjely se téměř dvakrát rychleji než normální děti. V porovnání s jinými dětmi stejného zdánlivého věku a stejné výšky měly možná trochu křehčí stavbu těla, ale byla to křehkost, která patřila k jejich typu a ani v nejmenším nevyvolávala dojem vyzáblosti či neduživosti.

Jako obvykle se také v duchu přistihl při tom, že by si přál líp je poznat a dovědět se o nich víc. Pokud v tom zatím příliš neuspěl, nebylo to rozhodně pro nedostatek snahy. Trpělivě a vytrvale se o to pokoušel už od jejich nejútlejšího dětství. Braly ho stejně jako kohokoli jiného a on sám jim rozuměl nejméně tak dobře, ne-li líp, jako kterýkoli z jejich učitelů na Zámečku. Napovrch se k němu chovaly přátelsky – jako jen k málokterým lidem – ochotně se s ním dávaly do řeči, poslouchaly, co jim říká, nechávaly se od něho bavit i poučovat, ale hlouběji pod povrch se mu proniknout nepodařilo a připadalo mu, že se to ani nikdy nepodaří. Těsně pod povrchem tu stále zůstávala jakási bariéra. To, co u nich viděl a co od nich slyšel, byla jen reakce na dané okolnosti. Jejich skutečná osobnost a pravá povaha zůstávaly pod tím příkrovem. Porozumění mezi ním a jimi bylo podivně kusé a neosobní, chyběl mu citový a osobní rozměr. Jejich opravdový život jako by se odehrával v jejich vlastním světě, stejně izolovaném od hlavního proudu jako svět některého z amazonských kmenů s naprosto jinými normami chování a odlišnou etikou. Zajímaly se o všechno možné, učily se, ale budily přitom dojem, že pouze hromadí vědomosti – trochu na způsob pouťového kouzelníka, který se naučí různé triky, ale ať v nich vyniká sebevíc, jeho vlastní osobnost to nijak neovlivní. Zellaby by byl rád věděl, jestli se jim někdo dokáže přiblížit víc. Lidé na zámečku nebyli příliš sdílní, ale i z toho mála, co se dozvěděl, vytyšil, že i ti nejsnaživější z nich narážejí na stejnou bariéru.

Jak se díval za Děti, které šly před ním a štěbetaly mezi sebou, uvědomil si náhle, že myslí na Ferrelyn. Jezdila teď domů daleko míň, než by si byl přál. Pohled na Děti ji dosud rozrušoval, a tak ji k tomu ani příliš nepřemlouval a snažil se utěšit vědomím, že je jí nejlíp tam, kde je, se dvěma vlastními chlapečky.

Bylo zvláštní pomyšlení, že kdyby byl Ferrelynin chlapeček z Mimodne nezemřel, nejspíš by ho teď nedokázal rozpoznat od těch, kteří právě kráčeli před ním, o nic víc než od sebe rozliší tyhle – bylo by to taky trochu trapné, protože by se tím dostával na úroveň slečny Ogleové, až na to, že ta se tomuhle problému vyhnula tím, že pokládala každého chlapce, kterého náhodou potkala, za svého syna – a kupodivu jí to žádný z nich nikdy nevyvracel.

Pak čtveřice před ním zahnula za roh a zmizela mu z očí. Ve chvíli, kdy docházel na roh sám, předjelo ho auto, a tak na vlastní oči viděl všechno, co následovalo.

Auto, malý dvousedadlový vůz s otevřenou střechou, nejelo příliš rychle, ale nešťastnou náhodou se Děti hned za rohem zastavily a řidič si jich nestačil včas všimnout. Zčistajasna se před ním vynořily, jak stojí uprostřed silnice a dohadují se, kudy dál.

Řidič dělal, co mohl. Prudce stočil volant doprava, aby se jim vyhnul, a málem se mu to podařilo. Stačilo pár centimetrů a mohl je bezpečně minout. Jenže těch pár centimetrů mu chybělo. Okrajem levého blatníku zachytil jednoho z chlapců a náraz ho odhodil přes silnici k plotu jednoho z domků.

Obraz toho okamžiku utkvěl Zellabymu v hlavě jako nehybný záběr na fotografii. Chlapec u plotu, tři zbývající Děti stojící jako přimražené, mladík v autě stáječící zpátky volant s nohou dosud na brzdě. Jestli se vůz skutečně zastavil, to Zellaby s jistotou nevěděl. Pokud ano, byl to jen zlomek okamžiku a pak se motor znovu rozburácel.

Vůz vyrazil kupředu. Řidič přeřadil rychlost, znovu sešlápl plyn a řítil se přímou čarou vpřed. Vůbec se nepokusil zahrnout kolem rohu doleva. Přidával plyn ještě ve chvíli, kdy auto narazilo do hřbitovní zdi. Roztříštilo se napadrt' a řidiče náraz vymrštil hlavou napřed přímo na zeď.

Ozvaly se výkřiky a pár lidí, kteří byli nablízku, se rozběhlo k vraku. Zellaby zůstal stát. Jako omámený sledoval, jak z vozu vyskočily žluté plameny a vyvalil se černý dým. Pak se strnule obrátil a pohlédl na Děti. I ony zíraly na trosky vozu, všechny se stejným napjatým výrazem v tváři. Zahlédl ho jen na okamžik, vzápětí se jim z tváří vytratil a všechny tři se obrátily k chlapci, který ležel u plotu a sténal.

Zellaby si uvědomil, že se celý chvěje. Nejistě popošel pár metrů k lavičce na okraji návsi. Usedl na ni a opřel si záda, celý bledý a s pocitem nevolnosti.

Zbytek příběhu jsem už neslyšel přímo od Zellabyho, ale o něco později od paní Williamsové od Kosy a kamene.

„Zaslechla jsem, jak se kolem řítí auto, pak strašnou řachu, vykouknu z okna a vidím, jak se ze všech stran sbíhají lidi,“ vyprávěla. „Pak jsem zahlédla pana Zellabyho, jak škobrtá k lavičce na návsi. Sednul si a opřel se, ale pak mu najednou klesla hlava, jako by omdlel. Tak jsem přeběhla přes silnici k němu a koukám, že je skutečně už málem v bezvědomí. Ale ještě trochu byl při sobě. Takovým divným sípavým hlasem ze sebe vypravil něco o ‚pilulkách v kapse‘. Ty prášky v kapse jsem mu našla. Na lahvičce bylo, že se mají brát dva, ale vypadal tak mizerně, že jsem mu radši dala hned čtyři.“

Nikdo jiný si ho nevšímal. Všichni se hnali k místu, kde se stala ta nehoda. Ale ty prášky mu pomohly, tak jsem ho asi za pět minut zavedla k nám a uložila jsem ho na gauč v salonku za výčepem. Tvrdil, že za chvíli mu bude zas dobře, že si jen potřebuje trošku odpočinout, tak jsem se šla přeptat, jak je to s tím autem.

Když jsem se vrátila, už nebyl v obličeji tak popelavý, ale pořád ležel, jak kdyby byl dočista na konci sil.

„Nezlobte se, že vás tu otravuju, paní Williamsová. Ale trochu mě to vzalo,“ povídá mi.

„Měla bych vám zavolat doktora, pane Zellaby,“ říkám mu. Ale on jenom zavrtěl hlavou.

„Ne. Nechte to být. To za chvíličku přejde,“ povídá.

„Já myslím, že by se na vás podívat měl,“ přemlouvám ho. „Řeknu vám, že jste mi nahnal strach.“

„To mě mrzí,“ povídá. Pak byl chvíli zticha a nakonec zničehonic řekne: „Paní Williamsová, dokážete si to nechat pro sebe, když vás o něco poprosím?“

„Můžete se spolehnout,“ povídám mu.

„Tak bych vás moc prosil, abyste s nikým nemluvila o tom, že se mi udělalo špatně.“

„Já nevím,“ byla jsem na vahách. „Podle mě byste vážně měl jít k doktorovi.“

Zase zavrtěl hlavou.

„Už jsem byl u spousty doktorů, paní Williamsová, drahých a dobrých. Ale to víte, člověk stárne, a jak stárne, je čím dál opotřebovanější, s tím nikdo nic nenadělá.“

„Ale prosím vás, pane Zellaby...,“ začnu mu to rozmlouvat.

„Nedělejte si se mnou hlavu, paní Williamsová. Tak zle na tom zase nejsem a nejspíš tu ještě nějaký čásek pobudu. Ale do té doby by člověk neměl trápit lidi, které má rád, víc než je nutné, nemyslíte? Nač jim přidělovat zbytečné starosti.“

„Jak myslíte, pane Zellaby, když teda vážně nechcete...“

„Nechci. Vážně. Byla jste moc hodná, paní Williamsová, ale moc by mi to nepomohlo, kdybych se nemohl spolehnout na to, že si to necháte pro sebe. Můžete mi to slíbit?“

„Tak dobře. Jak myslíte, pane Zellaby,“ povídám mu.

„Děkuju, paní Williamsová. Moc vám děkuju,“ řekl.

Pak, za chvíli, jsem se ho zeptala:

„Vy jste byl přímo u toho, když se to stalo? To se nedivím, že vás to tak vzalo.“

„Ano,“ povídá. „Byl jsem u toho – jen jsem si nevšiml, kdo seděl v tom autě.“

„Mladý Jim Pawle,“ řekla jsem mu. „Z Dacreovic farmy.“

Zavrtěl hlavu.

„Já vím který. Moc milý mládenec.“

„To ano. Jim byl hodný kluk. Žádné třetídlo. Nejde mi na rozum, že najednou zničehonic jel po vsi jako blázen. To mi k němu vůbec nejde.“

Chvilíčku byl zticha a pak takovým divně přiškrceným hlasem povídá:

„Předtím vrazil do jednoho z Děti – do jednoho z těch kluků. Myslím, že se mu dohromady nic nestalo, ale odhodilo ho to přes silnici.“

„Do jednoho z Děti –,“ nechápala jsem. Pak mi najednou došlo, jak to myslí. „Ale to ne, pane Zellaby! Panebože, přece by –,“ ale zase jsem se zarazila, protože se na mě tak podivně koukal.

„Viděli to i další lidi,“ povídá mi. „Zdravější – nebo možná takoví, jaké hned tak něco nesebere... Možná že kdybych byl už někdy dřív za svůj dlouhý život viděl chladnokrevnou vraždu, taky by to se mnou bylo tak nezamávalo...“

Vyprávění samotného Zellabyho však končilo tím, jak si celý rozklepaný sedl na lavičku. Když domluvil, sklouzl jsem pohledem od něho k Bernardovi. Z Bernardovy tváře se nedalo nic vyčíst, a tak jsem nadhodil:

„To chcete naznačit, že to způsobily Děti – že ho donutily najet do zdi?“

„Nic nenaznačuju,“ zavrtěl Zellaby zarmouceně hlavou. „Prostě to konstatuju. Zkrátka to udělaly, stejně jako svého času přinutily své matky, aby je přivezly zpátky sem.“

„Ale ti svědkové – co prve vypovídali...?“

„Ti vědí docela přesně, jak to bylo. Ale mohli mluvit jen o tom, co přímo viděli.“

„Ale pokud vědí to, co tvrdíte vy –?“

„A co z toho? Copak byste řekl vy, kdybyste to věděl a náhodou měl vypovídat jako svědek? V případě, jako je tenhle, musí koroner vynést rozsudek přijatelný pro úřady – to znamená přijatelný pro někoho, kdo uvažuje rozumově. Dejme tomu, že by se nějak podařilo dosáhnout rozsudku, že Děti toho mládence silou vůle přinutily, aby se zabil – dokážete si představit, že by takový verdikt obstál? To se ví, že ne. Došlo by k novému přelíčení, svolanému proto, aby vyneslo ‚rozumný‘ rozsudek, to znamená ten rozsudek, který tu máme dnes, tak proč by svědkové riskovali, že je někdo bude pronic zanic pokládat za pověřivé blázný?“

A pokud chcete důkaz, že jinak by to dopadnout nemohlo, vezměte si jen, jak se na to tváříte sám. Víte, že jsem se díky svým knihám tak trochu proslavil, znáte mě osobně, ale jakou to má váhu v porovnání s myšlenkovými stereotypy ‚soudného člověka‘? Tak nepatrnou, že na mé vyličení toho, co se tu skutečně stalo, okamžitě zareagujete hledáním množností, jak zdůvodnit, že se to, co se podle mě přihodilo, ve skutečnosti přihodit nemohlo. Měl byste pro to mít víc pochopení, milý zlatý. Koneckonců tenkrát, když ty Děti donutily své matky, aby se s nimi vrátily sem, jste byl tady.“

„To bylo ale přece jen něco trochu jiného, než to co mi tu vyprávíte teď,“ namítl jsem.

„Opravdu? Mohl byste mi vysvětlit, jaký je zásadní rozdíl v tom donutit někoho silou vůle, aby udělal něco, co je mu proti mysli, a donutit někoho k něčemu, co je pro něj osudné? Koukám, milý zlatý, že jste za tu dobu, co jste tu nebyl, ztratil kontakt s nepravděpodobným. Racionalita vás otupila. Tady člověk narazí na něco, co se vymyká normálu, každé ráno, sotva vyjde ze dveří.“

Využil jsem příležitosti k tomu odvést rozhovor od odpoledního přelíčení.

„Že by už i Willers upustil od své teorie o hysterii?“ zeptal jsem se.

„Od té upustil už nějaký čas před svou smrtí,“ odpověděl Zellaby.

To mi vyrazilo dech. Chtěl jsem se Bernarda na doktora přepatat, ale nějak jsme se k tomu nedostali.

„To jsem netušil, že umřel. Přece mu nemohlo být moc přes padesát, ne? Na co umřel?“

„Předávkoval se nějakými barbituráty.“

„Takže – chcete říct, že –? Ale Willers přece vůbec nebyl ten typ...“

„To máte pravdu,“ přitakal Zellaby. „Oficiální verze zněla ‚narušená duševní rovnováha‘. Určitě to nemysleli zle, ale nic to nevysvětluje. Koneckonců člověk zná povahy tak vyrovnané, že by jim trochu nerovnováhy mohlo být jen na prospěch. To se ví, nikdo neměl ani tušení, proč to udělal. Rozhodně ne chuděrka paní Willersová. Ale nezbylo nám, než to vzít na vědomí.“ Odmlčel se a pak řekl: „Vlastně teprve teď, když jsem si uvědomil, jak by byl býval měl znít koronerův výrok v případě mladého Pawlea, začal jsem přemýšlet i nad tím, jak to vlastně doopravdy bylo s Willersem.“

„To snad nemyslíte vážně?“ užasl jsem.

„Nevím. Sám jste to řekl, Willers nebyl ten typ. Teď najednou se ukázalo, že náš život tu visí na tenčím vlásku, než jsme tušili. To s člověkem zacloumá.“

Uvědomí si totiž, že náhodou právě v té chvíli vyjel sice zpoza rohu ten Pawleovic mládenec, ale zrovna tak dobře to mohla být třeba Angela nebo kdokoli jiný... Člověku najednou dojde, že kdyby ona, já nebo kdokoli z nás udělal něco, čím by Dětem ublížil, nebo je dopálil... Ten chudák mládenec za to nemohl. Snažil se, jak to šlo, aby do žádného z nich nenajel, jenže to nedokázal... A ony ho za to v návalu vzteku a touhy po pomstě zabily.

To člověka staví před nutnost se rozhodnout. Pokud jde o mě – je to daleko nejzajímavější úkaz, na jaký jsem kdy narazil. Jsem náramně zvědavý, jak to bude dál. Jenže Angela je pořád ještě dost mladá a Michael ji ještě pořád hodně potřebuje... Už jsme ho odsud poslali pryč. Přemýšlím, jestli ji nemám přemluvit, aby odjela taky. Nechce se mi do toho, dokud to nemusí být, ale nějak nevím, jestli ta chvíle už nenastala.

Těch posledních pár let tu žijeme jako na svazích činné sopky. Rozum nám říká, že kdesi v hloubce se hromadí síla a dřív nebo později musí dojít k výbuchu. Ale jak čas běží a nanejvýš se občas trochu zachvěje půda, začne si člověk říkat, že k tomu výbuchu, který se zdál nevyhnutelný, nemusí nakonec třeba vůbec dojít. Zmocňuje se ho nejistota. Sám si říkám – je případ toho Pawleovic mládence jenom trochu silnější otřes půdy, nebo první předzvěst výbuchu? – a nevím.

Před lety si člověk tu přítomnost nebezpečí uvědomoval jasněji a chystal si plány, které mu postupem doby začínaly připadat zbytečné, až teď si to nebezpečí znovu připomněl. Ale jde tu o zlom, za nímž se ocitáme v akutním ohrožení, které by mi dávalo právo rozbít vlastní domov, nebo jde pořád jen o ohrožení potencionální?“

Bylo vidět, že jeho starosti jsou naprosto upřímné, a v Bernardově tváři nebyla ni stopa skepse. Nedalo mi to, abych se nesměle neozval:

„Zřejmě jsem celou záležitost s Mimodnem dočista pustil z hlavy – a když se přede mnou najednou vynoří, chvíli to trvá, než si na ni zase zvyknu. A vy jste se zřejmě taky podvědomě snažili nevšímat si toho, co vám nebylo milé, a namlouvat si, že se všechny ty zvláštnosti budou vytrácet s tím, jak Děti porostou.“

„To jsme si snažili namluvit všichni,“ ujistil mě Zellaby. „Dokonce jsme jeden druhého upozorňovali na známky toho, že k tomu skutečně dochází – jenže to nebyla pravda.“

„Ale zřejmě jste zatím napořád nepřišli na to, jak to funguje – myslím to ovládání cizí vůle?“

„Ne. Zřejmě je to stejné, jako kdybychom chtěli zjistit, čím to, že určitá osobnost dominuje nad jinou. Všichni známe jedince, kteří si dovedou podmanit každé shromáždění, na kterém se objeví. Děti jako by měly tuhle schopnost ještě prohloubenu vysoce rozvinutou spoluprací a dovedou ji zaměřit, kam se jim zlíbí. Ale tím nejsme o nic chytřejší, pokud jde o to, jak to funguje.“

Pár minut nato vyšla z domu na verandu Angela Zellabyová a mně připadalo, že se za tu dobu, co jsem ji neviděl, skoro nezměnila. Měla zjevně hlavu plnou starostí, musela vynaložit velké úsilí, aby se nám dokázala věnovat, a po chvilkové výměně zdvořilůstek začínala být zjevně v duchu zase někde jinde. Nádech trapnosti rozptýlil až podnos s čajem. Zellaby se přiměl k pokusu prorazit tuhnoucí ledy.

„Richard a plukovník byli na přelíčení taky,“ řekl. „Rozsudek byl to se ví takový, jaký jsme čekali. Už ti to asi někdo řekl, vid’?“

Angela přikývla. „Ano, já byla na Dacreovic farmě s paní Pawleovou. Pan Pawle jí přišel povědět, jak to dopadlo. Ta ženská je z toho chudák úplně vyřízená. Měla Jima strašně ráda. Dalo nám dost práce ji přemluvit, aby na to líčení nechodila. Chtěla se tam vypravit a vznést žalobu na Děti – veřejně je obvinít. Dohodli jsme se s panem Leebodým, že ji tam nepustíme a vysvětlíme jí, že by tím nic nedosáhla a jen by způsobila sobě i celé své rodině ještě víc trápení. A tak jsme tam zůstali celou tu dobu s ní.“

„Ten druhý Pawleovic kluk, David, tam byl,“ řekl jí Zellaby. „Párkrát to vypadalo, že se užuž ozve, ale táta ho pokaždé zarazil.“

„Tak si teď říkám, že to tam někdo přece jen nakonec radši říct měl,“ uvažovala nahlas Angela. „Mělo se o tom promluvit. Jednou se to už nahlas vyslovit musí. Tady už nejde jen o psa nebo býka.“

„O psovi a býkovi jsem neslyšel,“ podivil jsem se.

„Jednoho z Děti před časem kousl do ruky pes a minutu dvě nato vběhl přímo pod traktor a bylo po něm. Býk jich jednou pár honil. Pak zničehonic uhnul stranou, prorazil dvě ohrady a utopil se v mlýnské nádrži,“ vysvětlil mi nezvykle stručně Zellaby.

„Jenže tohle,“ poznamenala Angela, „Je vražda.“

„Já bych neřekl, že to mysleli tak zle. Nejspíš byli vystrašení a dopálení a mají ve zvyku bezhlavě zaútočit, když se některému z nich něco stane.“

„Ale přesto to vražda byla. Ví to celá vesnice, a všichni teď taky vidí, že jim to projde. Nemůžem si dovolit nechat to takhle. Nevypadají ani na to, že by si dělali nějaké výčitky. Ani v nejmenším. To mě leká ze všeho nejvíc. Prostě to udělali a basta. A teď po dnešním odpolední vědí, že pokud jde o ně, projde jim i vražda beztravně. Jak to dopadne s každým, kdo se proti nim někdy v budoucnosti postaví?“

Zellaby zamyšleně upil čaje.

„Víš, má milá, nás se to sice bezprostředně týká, ale sami si s tím neporadíme. Pokud jsme kdy nějakou odpovědnost měli, úřady ji od nás už dávno přebraly. Tadyhle plukovník představuje jednoho z nich – i když proč, to ví sám pánbůh. A personál na Zámečku musí taky vědět, co ví celá ves. Podají o tom svou vlastní zprávu bez ohledu na dnešní verdikt, takže ti nahoře se dovědí, jak se věci mají – i když co by si s tím mohli počít v mezích zákona a v rámci ‚soudného uvažování‘, to vážně nevím. Musíme si počkat, jak zareagují.“

Ale hlavně tě, miláčku, moc a moc prosím, nedělej nic, čím by ses dostala s Děti do konfliktu.“

„Ne, toho se bát nemusíš,“ zavrtěla hlavou Angela. „Jsem zbabělec a netroufnu si na ně.“

„Když se holubička bojí jestřába, není to zbabělost, ale moudrost,“ ujistil ji Zellaby a pak převedl hovor na obecnější kolej.

Původně jsem chtěl zajít na návštěvu taky k Leebodým a ještě k pár dalším, ale když jsme se zvedali, bylo mi jasné, že budu muset všechny ostatní návštěvy odložit napříště, leda bychom vyrazil na zpáteční cestu do Londýna o hodně později, než jsme měli původně v úmyslu.

Nevěděl jsem, o čem Bernard přemýšlí, když jsme se rozloučili a odjížděli po příjezdové cestě – od chvíle kdy jsme přijeli do vesnice, mluvil vlastně jen málo a vlastní názory příliš neprojevoval – ale pokud mám mluvit sám za sebe, měl jsem příjemný pocit úlevy, že se vracím zpátky do normálního světa. Midwichská měřítko vyvolávala pocit, že se člověk dotýká reality jen špičkami prstů. Jako by se propadal o několik stádií vývoje nazpět. Zatímco já jsem se znovu potýkal se snahou vyrovnat se s existencí Děti a měl jsem zamotanou hlavu z toho, co jsem se o nich doslechl, Zellabyovi měli tohle všechno už dávno za sebou. Pro ně už ten prvek tajemna vůbec nevyploval na povrch. Smířili se s existencí Děti a v dobrém i ve zlém byli v jejich rukou. Jejich momentální obavy měly spíš praktický ráz. Šlo ji o to, zda se modus vivendi, který se tu podařilo nastolit, nezhroutí. Nepokoj, který ve mně napětí v sále na radnici vyvolal, mě už od té chvíle neopouštěl.

A myslím si, že Bernard byl na tom podobně. Připadalo mi, že projíždí vesnicí a zvlášť kolem míst, kde došlo k nehodě chlapce Pawleových, s mimořádnou opatrností. Zvolna začal přidávat na rychlosti, teprve když jsme zahnuili na silnici k Oppley, a právě v té chvíli jsme zahlédli, jak se

k nám blíží čtyři postavy. I na dálku bylo na první pohled poznat, že je to čtveřice Děti. Zničehonic jsem řekl:

„Nemohl bys zastavit, Bernarde? Rád bych si je trochu víc prohlédl.“

Znovu zpomalil a zůstali jsme stát skoro u ústí Hickham Lane. Děti kráčely dál směrem k nám. Všechny byly skoro stejně ustrojené – chlapci měli na sobě modré bavlněné košile a šedé flanelové kalhoty, dívky krátké skládané šedé sukně a světle žluté blůzy. Doposud jsem zahlédl jenom tu dvojici před radnicí a těm jsem uviděl do tváře jen na okamžik, pak už jsem je pozoroval jen zezadu.

Jak se blížily, viděl jsem, že jsou si navzájem podobné ještě víc, než jsem čekal. Všichni čtyři byli stejně dohněda opálení. Zvláštní třpyt jejich pleti, který byl v útlém dětství tak nápadný, opálení hodně potlačilo, ale stále ještě tu zbyl jeho náznak, dost patrný na to, aby přilákal pozornost. Všechny měly stejně temně zlatavé vlasy, rovné úzké nosy a poměrně drobná ústa. Tvar očí zřejmě nejvíc svědčil o tom, že jsou tu cizí, ale byla to abstraktní cizota, nepřipomínající žádnou konkrétní rasu nebo končinu. Neviděl jsem nic, čím by se lišil jeden chlapec od druhého. A dokonce jsem si nebyl jistý, jestli bych, nebýt úcesu, dokázal bezpečně odlišit tváře chlapců od tváří dívek.

Za chvíličku jsem uviděl i oči jako takové. Už jsem zapomněl, jak nápadné u nich byly už jako u nemluvnat, a pamatoval jsem si je jako žluté. Ale nebyly žluté, měly barvu zářivého zlata. Oči skutečně podivné, ale pokud člověk odhlédl od jejich podivnosti, byly to oči jedinečné krásy. Vyhlížely jako živé polodrahokamy.

Dál jsem je fascinovaně pozoroval, dokud se nepřiblížily až k našemu vozu. Nevšímalý si nás, auto přelétly zběžným, lhostejným pohledem a zahrnuly na Hickham Lane.

Zblízka jsem z nich cítil něco znepokojivého, co jsem nedokázal přesně určit, ale už mě tolik neudivovalo, že jim tolik rodin ze vsi tak ochotně dovolilo, aby se odstěhovaly a žily na Zámečku.

Dívali jsme se za nimi, jak ušly po cestě ještě pár metrů a pak Bernard sáhl po startéru.

Vtom jsme sebou oba trhli, když náhle zazněl výstřel. Prudce jsem se otočil a stačil jsem ještě zahlédnout, jak se jeden z chlapců zhroutil a padl tváří dolů na cestu. Zbývající tři Děti zůstaly stát jako zkamenělé...

Bernard otevřel dvířka a chystal se vystoupit. Chlapec, který zůstal stát, se ohlédl a zadíval se na nás. Jeho zlaté oči byly zářivé a pronikavé. Měl jsem pocit, jakoby mě náhle zaplavil příval zmatku a slabosti... Pak od nás chlapec oči odvrátil a pootočil hlavu ještě dál.

Zpoza živého plotu proti němu zazněl druhý výstřel, tlumenější než předchozí – a pak, z trochu větší vzdálenosti pronikavý výkřik...

Bernard vyskočil z vozu a já se vysoukal za ním. Jedna z dívek klečela u postřeleného chlapce. Když vztáhla ruku, aby se ho dotkla, zasténal a zkroutil se bolestí. Ve tváři druhého chlapce bylo také vidět utrpení. Rovněž zasténal, jako by i on cítil bolest. Obě dívky se daly do pláče.

A vzápětí k nám z konce uličky, zpoza stromů zakrývajících Zámeček, zalehlo jako mnohonásobná ozvěna tajemné záupně a do něho se mísil žalozpěv plačících dívčích hlasů...

Bernard se zarazil. Já ucítil, jak se mi ježí vlasy na hlavě...

Ten zvuk se ozval znovu. Mnohohlasý nářek plný bolesti a nad ním vyšší pronikavý tón srdcervoucího pláče... Pak dupot nohou běžících uličkou...

Ani já, ani Bernard jsme se nepokusili o krok. Já sám jsem ztuhl na místě čirou hrůzou.

Stáli jsme bez hnutí a dívali se, jak půl tuctu chlapců k nerozeznání si podobných přibíhá k tomu, který ležel na zemi a pozvedá ho. Teprve když ho začali odnášet, postřehl jsem ještě jiný vzlykot vcházející zpoza živého plotu při levé straně cesty.

Vyškrábal jsem se na násep a nahlédl do křoví. Pár metrů za ním klečela v trávě mladá dívka v letních šatech. Obličej si tiskla do dlaní a celé tělo se jí otřásalo vzlyky.

Bernard se vyšplhal ke mě a společně jsme se prodrali křovím. Teď na volném prostranství jsem uviděl, že před klečící dívkou leží na zemi muž a zpod těla mu vyčuhuje hlaveň pušky.

Když jsme popošli blíž, dívka nás zaslechla. Na okamžik přestala vzlykat a vzhledla k nám tváří plnou hrůzy. Když nás uviděla, výraz děsu se vytratil a znovu se dala do bezmocného pláče.

Bernard došel až k ní a pomohl jí vstát. Já se podíval na ležící tělo. Byl to náramně nepěkný pohled. Sklonil jsem se k němu, povytáhl jsem mu sako a pokusil jsem se zakrýt to, co zbylo z jeho tváře. Bernard zpola odvedl a zpola odnesl dívku.

Ze silnice bylo slyšet hlasy. Když jsme se blížily, dva muži, kteří se tam objevili, vzhledli a uviděli nás.

„To jste stříleli vy?“ zeptal se jeden z nich.

Zavrtěli jsme hlavou.

„Tam na poli je nějaký mrtvý,“ řekl Bernard.

Dívka vedle něj se otřásla a zavzlykla.

„Kdo je to?“ zeptal se týž muž.

Dívka hystericky vyhrkla:

„David. Oni ho zabili. Zabili Jima a teď zabili taky Davida,“ dořekla v novém návalu zoufalého pláče.

Jeden z mužů se vyškrábal na násep.

„Ale to jsi ty, Elso, holčičko,“ zvolal.

„Já mu říkala, ať to nedělá, Joe. Já mu říkala, ale on mě neposlechl,“ vypravila ze sebe mezi vzlyky. „Já věděla, že ho zabijí, ale nechtěl mě poslechnout...“ Začala mluvit nesouvisle, tiskla se k Bernardovi a třásla se po celém těle.

„Musíme ji odsud odvézt,“ řekl jsem. „Víte někdo, kde bydlí?“

„Jo,“ řekl muž a rázně dívku zvedl do náručí jako malé dítě. Slezl po náspu dolů a nesl ji, plačící a roztřesenou, k vozu. Bernard se obrátil k druhému z mužů.

„Zůstal byste tady a ohlídal to tu, než přijede policie?“

„Jo – Takže je to mladý David Pawle?“ zeptal se muž a šplhal na násep.

„Říkala David. A mladý je,“ řekl mu Bernard.

„To bude on – mizerové jedni.“ Muž se protáhl křovím. „Měl byste radši zavolat poldy z Traynu. Ti mají auták.“ Pohlédl na mrtvého. „Mrňavý vrazi zatracení!“ ulevil si.

Vysadili mě u Kyleova sídla a od Zellabyových jsem zavolal policii. Když jsem pokládal sluchátko, uviděl jsem, že Zellaby stojí vedle mě se sklenicí v ruce.

„Vypadáte na to, že byste se potřeboval napít,“ řekl.

„To ano,“ připustil jsem. „Bylo to hrozně nečekané. A příšerné.“

„A jak se to vlastně stalo?“ vyzvídal.

Shrnul jsem mu to málo, co jsme viděli. Za dvacet minut se vrátil Bernard a už mu dokázal povědět o něco víc.

„Ti Pawleovic bratři se zřejmě měli moc rádi,“ začal. Zellaby souhlasně přikývl. „Pro toho mladšího, Davida, bylo to dnešní líčení zřejmě poslední kapka a odhodlal se, že když pro jeho bratra nikdo nezjedná spravedlnost, vezme ji do ruky sám.“

Ta dívka Elsa – jeho dívka – se zastavila na Dacreovic farmě, zrovna když byl na odchodu. Sotva viděla, že si s sebou bere pušku, došlo jí, co má za lubem, a pokoušela se mu to rozmluvit. Ale odmítl se s ní bavit, a když nechtěla dát pokoj, zamkl ji v kůlně a šel.

Chvilku jí trvalo, než se dostala ven, ale domyslela si, že měl nejspíš namířeno někam k Zámečku, tak se pustila přes pole za ním. Když došla na to pole, kde se to stalo, nejdřív si myslela, že se spletla, protože ho nikde neviděla. Možná že ležel na zemi, aby ho nebylo tak vidět. Ať tak nebo tak, prý ho nezahledla, dokud nevystřelil poprvé. Po výstřelu zůstal stát a puškou ještě pořád mířil na cestu. Pak, než k němu stačila doběhnout, obrátil hlaveň proti sobě a stiskl spoušť...“

Zellaby chvilku mlčky přemýšlel a pak řekl:

„Z policejního hlediska to bude docela jasný případ. David si myslí, že smrt jeho bratra zaviniily Děti, aby ho pomstil, jedno z nich zabije a pak, aby unikl trestu, spáchá sebevraždu. Zjevná duševní nevyrovnanost. Co jiného si může ‚soudný člověk‘ pomyslet?“

„Možná že jsem byl předtím trochu skeptický,“ uznal jsem, „ale už mě to přešlo. Jak se na nás ten kluk díval! Zřejmě si v první chvíli myslel, že jsme to udělali my – tedy že my jsme vystřelili – jen maličkou chvíličku, než pochopil, že my jsme to být nemohli. Ten pocit se nedá popsat, ale v té chvíli to byla hrůza. Cítils to taky?“ obrátil jsem se k Bernardovi.

Přikývl. „Podivný pocit slabosti a ztráty vlastní vůle,“ přitakal. „Tísňivý dojem.“

„Byl to jako –“ zarazil jsem se, protože jsem si náhle na něco vzpomněl. „Panebože, já v tom všem rozčilení zapomněl policii říct o tom zraněném klukovi. Nemáme zavolat na Zámeček sanitku?“

Zellaby zavrtěl hlavou.

„Mají tam svého vlastního doktora,“ řekl.

Dobrou minutu mlčky uvažovat, pak povzdechl a zavrtěl hlavou. „Nějak se mi to celé přestává líbit, pane plukovníku. Ani trochu se mi to nezamlouvá. Myslíte, že se pletu, když mi připadá, že tu vidím něco jako začátek krevní msty...?“

☹17. MIDWICH PROTESTUJE

Večeře v Kyleově sídle byla o něco později, abychom s Bernardem stačili podat policii výpověď, a když všechno skončilo, cítil jsem, jak ji už potřebuju. Byl jsem Zellabymu vděčný i za to, že nám oběma nabídl, abychom u nich zůstali přes noc. Bernard upustil kvůli střelbě od svého původního záměru vrátit se do Londýna a rozhodl se zůstat co nejbliž, pokud ne přímo v Midwichi, tak alespoň v Traynu, a mně nechal na vybranou, jestli zůstanu s ním, nebo se budu nazpátek trmáčet vlakem. Navíc mi připadalo, že můj skeptický postoj k tomu, co nám Zellaby odpoledne vyprávěl, hraničil s nezdvořilostí, a byl jsem docela rád, že budu mít příležitost to trochu napravit.

Upíjel jsem sherry a připadal si maličko trapně.

Nemůžeš přece, říkal jsem sám sobě, nijak popřít ani oddiskutovat, že ty Děti i jejich zvláštní vlastnosti skutečně existují. Veškerým pro tebe přijatelným vysvětlením se to vymyká. Takže ať je ti to sebevíc proti mysli, musíš hledat vysvětlení tam, kde ti to zatím připadalo nepřijatelné. A ať už bude to vysvětlení jaké chce, vyvolá v tobě předsudky. To si zapamatuj a všechny instinktivní předsudky potlač, hned jak se objeví.

Při večeři jsem se však, pokud jde o předsudky, nemusel nijak zvlášť hlídat. Zellabyovi zřejmě usoudili, že už na nás pro ten den bylo všeho toho rozrušení dost, a tak se snažili, seč mohli, udržet konverzaci u témat nemajících s Midwichem a jeho problémy nic společného. Bernard byl stále trochu duchem nepřítomný, ale já jim byl za tu snahu vděčný a ke konci večeře jsme naslouchal Zellabyho přednášce o návratu módních vln a o potřebě periodických údobí společenské přísnosti, která udrží v náležitých mezích rozvratnou energii nastupující generace, v daleko vyrovnanějším duševním rozpoložení, než v jakém jsem byl, když jsme usedali ke stolu.

Ale jen co jsme se přemístili do salonu, svébytné problémy Midwiche před námi vyvstaly nanovo. Vrátily se k nám s příchodem pana Leebodyho. Reverend Hubert byl velice ustaraný a vyhlížel, jak mi připadlo, daleko starší, než by odpovídalo osmi letům, která uběhla od doby, co jsem ho viděl naposled.

Angela nechala přinést další šálek a nalila mu trochu kávy. Statečně, i když trochu roztěkaně se při jejím upíjení pokoušel o nezávaznou konverzaci, ale když konečně odložil prázdný šálek, zdálo se, že už dále nemůže.

„Něco se musí podniknout,“ oznámil nám vespolek.

Zellaby se na něj chvilíčku zamyšleně díval.

„Milý pane vikáři,“ připomněl mu, „tohle si přece říkáme všichni už celá léta.“

„Myslím tím podniknout co nejdřív něco, čím by se to vyřešilo jednou provždycky. Udělali jsme, co se dalo, abychom tu Dětem vytvořili určitý prostor, abychom zachovali jakous takous rovnováhu – a když se to vezme kolem a kolem, myslím, že jsme si nevedli nejhůř –, ale přesto to bylo uspořádání pořád jen nouzové, improvizované, nedomyšlené a dál už to tak nejde. Potřebujeme si stanovit nějaké zásady, které by platily i pro Děti, potřebujeme nějakou možnost, jak je dohnat k odpovědnosti jako každého jiného. Pokud nedokáže zajistit spravedlnost zákon, všichni jím začnou pohrdat a lidé začnou mít dojem, že jediné východisko a jediná ochrana je soukromá msta. Právě k tomu došlo dnes odpoledne, a i kdybychom tuhle krizi zvládli bez větších problémů, nutně se co nevidět objeví další. Když úřady podle formálních zákonů docházejí k verdiktům, o kterých každý ví, že jsou falešné, ničemu to neposlouží. To přelíčení dnes odpoledne byla fraška a nikdo ve vsi nepochybuje o tom, že stejná fraška se bude opakovat i v případě mladšího Pawlea. Je naprosto nezbytné sáhnout ke krokům, které by Děti dostaly pod kontrolu zákona, než dojde k něčemu ještě horšímu.“

„Tušili jsme přece, že něco takového by se stát mohlo, vzpomeňte si,“ připomněl mu Zellaby. „Dokonce jsme o to tadyhle plukovníkovi posílali memorandum. Musím uznat, že jsme nepočítali, že dojde k událostem takhle vážným – ale zdůrazňovali jsme, že by bylo třeba najít prostředky, kterými by se dalo zajistit, aby se Děti přizpůsobily běžným společenským a právním normám. A co bylo dál? Vy, pane plukovníku, jste naši žádost předal svým nadřízeným a po čase jsme dostali odpověď, že plně chápou naše znepokojení, ale ujišťují nás, že příslušné ministerstvo naprosto spoléhá na sociální

psychology, kteří mají za úkol děti vést a usměrňovat. Jinými slovy, že nevidí žádnou možnost, jak nad nimi udržet kontrolu, a jednoduše doufají, že při náležitém vedení k žádné kritické situaci nedojde. A v tomhle bodě musím uznat, že postoj ministerstva chápu, protože si sám nedovedu představit, jak by bylo možné Děti přimět k tomu, aby se řídily jakýmikoliv pravidly, pokud samy nebudou chtít.“

Pan Leebody propletl prsty a zatvářil se zoufale bezmocně.

„Ale něco se přece udělat musí,“ trval na svém. „Stačilo, aby došlo k takovéhle příhodě, aby celá situace začala být kritická, a mám strach, že tu co nevidět něco vybuchne. Tady už nejde o racionální úvahy, ale o primitivní instinkty. Skoro všichni muži z vesnice dneska sedí u Kosy a kamene. Nikdo je tam nesvolal, prostě to tam všechny táhlo, a většina žen pobíhá od domu k domu a ve skupinkách si něco špitají. Tohle je právě ta záminka, po jaké muži vždycky toužili – nebo by aspoň mohla být.“

„Záminka?“ vmísil jsem se do řeči. „Dost dobře nechápu...?“

„Kukačky,“ vysvětlil Zellaby. „Snad si nemyslíte, že muži měli ty Děti kdy nějak doopravdy rádi? Tvářili se na ně vlídně hlavně kvůli svým ženám. Když si vezmete, jakou ránu tím muselo utrpět jejich podvědomí, byl i to od nich výkon – snad trochu ovlivněný i pár případy, jako byl ten Harrimanův, které jim nahaly strach, takže se báli Děti dotknout.“

Ženy – alespoň většina z nich – to cítí jinak. Teď už všechny náramně dobře vědí, že biologicky vzato to vůbec jejich děti nejsou, ale přesto je donosily a porodily – což, ať nesou tohle zneužití sebetíž, a to některé z nich nesou, je pořád pouto příliš silné, než aby se dalo jen tak přetrhnout a pustit z hlavy. Pak jsou tu jiné – no, vezměte si třeba takovou slečnu Ogleovou. I kdyby ty Děti měly rohy, ocase a kopyta, slečna Ogleová, slečna Lambová a řada dalších je budou přesto zbožňovat. Ale ani od těch nejhodnějších mužů nemůžete očekávat víc, než že je budou tolerovat.“

„Bylo to hodně těžké,“ souhlasil pan Leebody. „Nadobro to zpřeházelo normální rodinné vztahy. Asi těžko by se našel muž, který by si nepřál, aby tu radši nebyly. Pořád jsme se pokoušeli to v sobě potlačit, ale víc jsme udělat nemohli. Jako by to někde vespod pořád doutnalo...“

„A vy myslíte, že tenhle případ Pawleových znamená právě to osudné fouknutí do doutnajících uhlíků?“ zeptal se Bernard.

„Mohl by. Pokud ne, rozdmýchá je něco jiného,“ vzdychl pan Leebody. „Kdyby tak člověk mohl něco udělat, než bude pozdě.“

„Dělat se nedá nic, milý zlatý,“ ujistil ho Zellaby. „Říkal jsem vám to už víckrát a je načase, abyste mi konečně uvěřil. Dokázal jste hotové divy, jak jste věčně něco záplatoval a uklidňoval, ale nic zásadního ani vy, ani nikdo jiný z nás udělat nemůžeme, protože iniciativa nevychází od nás. Tu mají v rukou Děti samy. Myslím, že je znám tak dobře jako málokdo. Odmalička jsem je učil a dělal jsem, co jsem mohl, abych je líp pochopil, ale stejně jsem prakticky nikam nedošel. Ti lidi na Zámečku nepořídili o nic víc, i když se tváří bůhvíjak důležitě. Nedokážeme ani předem odhadnout, co Děti udělají, protože nechápeme, nanejvýš snad jen v nejhrubších rysech, co chtějí a jak uvažují. Jak to dopadlo s tím postřeleným chlapcem? To by taky mohlo ovlivnit další průběh událostí.“

„Ti ostatní ho nedovolili odvézt. Sanitku poslali pryč. Ošetřuje ho tam doktor Anderby. Je potřeba mu vyoperovat spoustu broků, ale jinak prý snad bude v pořádku,“ řekl vikář.

„Doufám, že se z toho dostane. Pokud ne, budeme mít na krku opravdovskou válku,“ řekl Zellaby.

„Já mám dojem, že k té už se stejně schyluje,“ poznamenal sklíčeně pan Leebody.

„Ještě ne,“ prohlásil Zellaby. „K válce jsou potřeba dvě strany. Zatím docházelo k agresi jen ze strany vesnice.“

„Snad nechcete popřít, že Děti zavraždily oba Pawleovic mládence?“

„Ano, ale to nebyl útok. Přece jenom mám s Děti nějaké zkušenosti. První případ byl spontánní protiúder, když jednomu z nich ublížili. V druhém případě šlo taky o sebeobranu – nezapomínejte, že tu byla ještě druhá hlaveň, nabitá a přichystaná na někoho vystřelit. V obou případech byla reakce nepřiměřeně surová, to uznávám, ale pokud jde o úmysl, bylo to spíš zabití než vražda. V obou případech je ke střetu někdo vyprovokoval, nevyvolaly ho samy. Vlastně jediný, kdo se tu pokusil o úkladnou vraždu, byl David Pawle.“

„Pokud do vás někdo vrazí autem a vy ho za to zabijete,“ prohlásil vikář, „je to podle mě vražda a podle mě je taky právě tohle provokace. A David Pawle to byla taky provokace. Počkal, jestli zákon zjedná spravedlnost, a když ho zákon zklamal, vzal celou záležitost do vlastních rukou. Byl to úmysl vraždit? – nebo úmysl zjednat spravedlnost?“

„Pokud to něco určitě nebylo, tak právě spravedlnost,“ odporoval Zellaby. „Byla to krevní msta. Pokusil se zabít jedno z Děti, nahodile vybrané, za něco, co provedly všechny společně. Jediné co z těch událostí skutečně jasně plyne, milý zlatý, je to, že zákon vytvořený určitým druhem podle jeho vlastních potřeb pochopitelně počítá se schopnostmi daného druhu – vůči druhu vybavenému jinými schopnostmi se jednoduše nedá uplatnit.“

Vikář sklíčeně zavrtěl hlavou.

„Já nevím Zellaby... Zkrátka nevím... Mám z toho zamotanou hlavu. Nevím ani, jestli zabít ty Děti by byla vůbec vražda.“

Zellaby povytáhl obočí.

„A pravil Bůh,“ zacitoval pan Leebody. „Stvořme člověka ke svému obrazu, dle své podoby.“ No dobře, ale co vlastně ty Děti jsou? Co jsou zač? Obrazem se nemíní vnější podoba, jinak by každá socha byla člověkem. Mínil se tím vnitřní obraz, lidská a nesmrtelná duše. Ale na základě toho, co jste mi říkal a čeho jsem sám byl svědkem, mi nezbylo než uvěřit, že ty Děti jako jedinci skutečně nemají každé svou vlastní duši – že mají jednu společnou mužskou a jednu ženskou duši, každou z nich mocnou nad naše chápání, a tu společně sdílejí. Ale co tedy potom jsou? Nemohou být to, čemu říkáme lidé, protože tenhle vnitřní obraz je založen na jiném principu – ta podoba je v něčem jiném. Mají lidský vzhled, ale ne lidskou povahu. A protože patří k jinému druhu a zavraždit znamená zabít jedince vlastního druhu, byla by to, pokud bychom některého z nich zabili, skutečně vražda? Zdá se, že ne.

A od toho už je jen krůček k další úvaze. Totiž nespadá-li zabití některého z nich do kategorie vraždy, jak bychom se k nim měli vlastně chovat? Až do téhle chvíle jsme jim poskytovali všechny výsady druhu *homo sapiens*. Je to správné? Vzhledem k tomu, že patří k jinému druhu, nemáme snad plné právo – a dokonce možná i povinnost – bojovat proti nim za záchranu našeho vlastního druhu? Koneckonců, kdyby se tu mezi námi najednou objevila dravá zvěř, bylo by jasné, co máme dělat... Nevím... Mám z toho skutečně, jak říkám, zamotanou hlavu...“

„To máte, milý zlatý, to skutečně ano,“ přisvědčil Zellaby. „Ještě před pár minutami jste mi s náramným zápalem tvrdil, že Děti zavraždily oba Pawleovic chlapce. Když si to dám dohromady s tím, co jste tu rozváděl potom, vyplývalo by z toho, že pokud ony zabijí někoho z nás, je to vražda, ale kdybychom zabili my je, bylo by to něco jiného. Nějak se nemůžu ubránit pocitu, že právníkovi, ať už laickému nebo církevnímu, by takový výklad musel připadat eticky zcestný.“

Taky docela přesně nechápu, jak jste to myslel s tou ‚podobou‘. Pokud je váš Bůh čistě pozemský Bůh, pak máte nepochybně pravdu – protože ať je to člověku proti myslí sebevíc, nemůže už být myslím sporu o tom, že se k nám Děti nějakým způsobem dostaly odněkud ‚zvenčí‘. Jinak se tu octnout nemohly. Ale jak to chápu já, váš Bůh je Bůh celého vesmíru. Je pánem všech sluncí a planet. V tom případě ale přece musí mít univerzální podobu, ne? Není hloupá ješitnost představovat si, že by se dokázal projevit pouze ve formě, která je vlastní jen téhle jediné, nijak zvlášť významné planetě?

Přístup každého z nás k tomuhle problému se musí nutně dost odlišovat, ale –“

Zmlkl uprostřed věty, protože zaslechl zvenku z haly povyk zvýšených hlasů, a tázavě pohlédl na svou ženu. Než se však jeden či druhý stačil pohnout, dveře se prudce rozlétly a na prahu se zjevila paní Brantová. Na půl úst prohodila k Zellabyovým „promiňte“, vrhla se k panu Leebodymu a popadla ho za rukáv.

„Pane vikáři. Poběžte honem,“ vychrtila udýchaně.

„Ale, paní Brantová –,“ začal vikář.

„Honem, pospěšte si,“ opakovala. „Táhnou na Zámeček. Chtějí ho vypálit. Musíte jít a zarazit je.“

Pan Leebody na ni ustrnule zíral, jak ho dál tahala za rukáv.

„Právě vyrazili,“ naléhala zoufale. „Vy je dokážete zastavit, pane vikáři. Musíte. Chtějí upálit Děti. Pospěšte si. Prosím. Prosím vás, pospěšte si!“

Vikář se zvedl. Obrátil se k Angele Zellabyové.

„Promiňte, prosím. Snad už radši...“ začal se omlouvat, ale paní Brantová ho nenechala větu dokončit a vlekla ho ven.

„Zavolal někdo policii?“ zeptal se jí Zellaby.

„Ano – ne. Já nevím. Stejně by sem nestihli dojet. Pane vikáři, prosím vás, pospěšte si!“ naléhala paní Brantová a táhla vikáře ke dveřím.

My čtyři, co jsme tam zbyli, jsme se dívali jeden na druhého. Angela rychle přešla místnost a zavřela dveře.

„Asi bych měl jít za ním a pomoci mu,“ řekl Bernard.

„Třeba bychom tam mohli být něco platní,“ souhlasil Zellaby, obrátil se a já vykročil za ním.

Angela nám odhodlaně zastoupila dveře.

„Ne,“ prohlásila nesmlouvavě. „Pokud chcete udělat něco užitečného, zavolejte na policii.“

„Tam můžeš zavolat ty, má milá, a my zatím...“

„Gordone,“ oslovila ho ostře, jako by napomínala dítě. „Uvažuje trošku. Pane plukovníku, vy tam naděláte víc škody než užitku. Všichni si vás dávají dohromady se zájmy Děti.“

Zůstali jsme před ní všichni překvapeně a trochu zaraženě stát.

„Z čeho máš strach, Angelo?“ zeptal se Zellaby.

„Nevím. Jak to můžu vědět? Jen se bojím, že plukovníka by mohli zlynčovat.“

„Ale bude to důležité,“ namítl Zellaby. „Víme, co Děti dovedou s jednotlivci, a rád bych viděl, jak si poradí s davem. Pokud se zachovají podle svého zvyku, tak jednoduše přinutí celý dav, aby udělal čelem vzad a vrátil se, odkud přišel. Bylo by ohromně zajímavé vidět, jestli...“

„Neplácej nesmysly,“ odsekla Angela tak rázně, až Zellaby zamžikal. „Tohle ve ‚zvyku‘ nemají a ty to víš. Pokud by to tak bylo, byli by Jima Pawlea prostě přinutili, aby zastavil auto a Davida Pawlea, aby druhou ránu vypálil do vzduchu. Ale neudělali to. Nikdy jim nestačí útok odvrátit – vždycky přejdou do protiútoků.“

Zellaby znovu zamžikal.

„Máš pravdu, Angelo,“ uznal překvapeně. „To mě vůbec nenapadlo. Jejich odvěta je opravdu vždycky nepřiměřeně krutá.“

„To je. A ať už s tím davem provedou, co chtějí, nechci, aby to postihlo i tebe. A vás taky, pane plukovníku,“ dodala k Bernardovi. „Ještě vás budeme potřebovat, abyste nám pomohl z toho maléru, do kterého jste nás sám taky pomáhal namočit. Jsem ráda, že jste tady – aspoň u toho bude někdo, koho snad ti nahoře vyslechnou.“

„Já se tam podívat půjdu – aspoň z dálky,“ navrhl jsem nesměle.

„Pokud budete mít dost rozumu na to, abyste na to nedoplatil,“ řekla odměřeně Angela a znovu se obrátila k manželovi. „Gordone, ztrácíme čas. Co kdybys zavolal do Traynu a zjistil, jestli to tam někdo oznámil policii, a zrovna jim řekl, ať sem pošlou pár sanitek?“

„Sanitek? Není to trochu – ehm – unáhlené?“ namítl Zellaby.

„Sám si začal s těmi úvahami ‚co mají ve zvyku‘ – ale podle všeho jsi to nedomyslel,“ odbyla ho Angela. „Já ano. Říkám sanitky, a pokud je nezavoláš ty, zavolám je sama.“

Zellaby, tak trochu s výrazem právě vypeskovaného chlapečka, zvedl sluchátko. Ke mně ještě prohodil:

„Vždyť vlastně vůbec nic nevíme – všechno jsme to slyšeli jen od paní Brantové a...“

„Jak si na paní Brantovou vzpomínám, na tu bylo vždycky spolehnoutí,“ ubezpečil jsem ho.

„To je pravda,“ uznal. „Radši to přece jen risknu.“

Když domluvil, zamyšleně zavěsil sluchátko a chvíli se na ně díval. Pak se odhodlal ještě k poslednímu pokusu.

„Angelo, má milá, a co kdybych se držel opravdu bezpečně stranou...? Koneckonců jsem jeden z lidí, kterým Děti věří, berou mě jako přítele a...“

Ale Angela ho nenechala domluvit, pořád stejně rázná.

„Gordone, nezkoušej to na mě s těmihle řečičkami. Jsi jednoduše zvědavý. Víš až moc dobře, že Děti žádné přátele nemají.“

☹18. VÝSLECH DÍTĚTE

Ředitel wihshirské police dorazil do Kyleova sídla druhý den dopoledne právě včas na sklenku madeiry a pár sušenek.

„Nezlobte se, že vás s tou věcí otravuju, Zellaby. Příšerná věc – hotová hrůza. Nějak to pořád nemůžu pochopit. Jako by tu vlastně nešlo o nikoho konkrétního. Tak jsem si říkal, že vy mi to přece jen možná vysvětlíte, tak aby se v tom člověk vyznal.“

Angela se naklonila kupředu.

„Jaká jsou ta skutečná čísla, sire Johnne? Oficiálně nám to ještě nikdo neřekl.“

„Je to bohužel dost zlé.“ Zavrtěl hlavou. „Jedna žena a tři muži jsou mrtví. Osm mužů a pět žen leží v nemocnici. Se dvěma z těch mužů a jednou z těch žen to vypadá dost bledě. Pár dalších mužů sice v nemocnici není, ale nejspíš by tam být měli. Prostě hotové sročení lidu – každý se rval s každým. Ale proč? To mi na tom pořád nejde na rozum. Od nikoho se nic kloudného nedovím.“ Obrátil se zpátky k Zellabymu. „Vzhledem k tomu, že vy jste zavolal policii a upozornil ji, že tu zřejmě dojde k výtržnosti, pomohlo by nám, kdybyste nám pověděl, co vás k tomu vlastně přimělo.“

„Totiž,“ zaváhal Zellaby, „To je taková zvláštní situace –“

Jeho žena mu skočila do řeči.

„To paní Brantová, kovářova žena,“ vložila se do hovoru a vylíčila vikářův odchod. „Pan Leebody vám určitě poví víc než my. Byl totiž přímo u toho, kdežto my ne.“

„To byl a nějak se dokonce dostal i domů, jenže teď leží v nemocnici v Traynu,“ řekl policejní ředitel.

„Ale chudák pan Leebody. Je těžce zraněný?“

„To vám bohužel nepovím. Doktor z nemocnice mi řekl, že ho nějaký čas musíme nechat v klidu. Takže,“ znovu se obrátil k Zellabymu, „vy jste oznámili mým lidem, že dav táhne na Zámeček s úmyslem ho vypálit. Odkud jste měl tuhle informaci?“

Zellaby se zatvářil překvapeně.

„Od paní Brantové přece. Moje žena vám to právě řekla.“

„A to je všechno? To jste se ani sám nešel podívat, co se vlastně děje?“

„Ehm – ne,“ připustil Zellaby.

„Chcete mi říct, že jste zavolal celý policejní oddíl a upozornil, že by měly přijet i sanitky, jen na základě nijak neověřeného tvrzení napůl hysterické ženy?“

„To byl můj nápad,“ prohlásila Angela trochu ledově. „A měla jsem taky úplnou pravdu. Ty sanitky tu potřeba byly.“

„Ale jenom proto, že vám ta žena řekla...“

„Znám paní Brantovou už dlouhá léta. Je to rozumná osoba.“

Zasáhl Bernard:

„Nebýt toho, že nás paní Zellabyová přemluvila, abychom se na to nechodili podívat na vlastní oči, mohli jsme teď taky ležet v nemocnici, ne-li ještě hůř.“

Policejní ředitel si nás všechny měřil.

„Ta dnešní noc mi dala hrozně zabrat,“ řekl konečně. „Možná že už mi to dost nemyslí. Jestli jsem tomu rozuměl, tvrdíte mi, že sem přišla ta paní Brantová a oznámila vám, že lidé z vesnice – naprosto obyčejní angličtí venkované a venkovanky z tohoto mírumilovného kraje – si usmysleli vyrazit ke škole plné děti, navíc jejich vlastních dětí, a –“

„Ne tak docela, sire Johnne. Muži tam chtěli vyrazit a sem tam některá z žen možná taky, ale většina žen byla podle mě proti,“ namítla Angela.

„Tak dobře. Takže tihle muž, obyčejní, spořádaní venkovští chasníci se vydali podpálit školu plnou dětí. Vám na tom nepřišlo nic divného. Přijali jste tuhle neuvěřitelnou zprávu jako holý fakt. Nepokoušeli jste se nějak si ji ověřit, nebo se na vlastní oči přesvědčit, co se vlastně děje. Jen jste zavolali policii – protože paní Brantová je rozumná osoba?“

„Ano,“ řekla ledově Angela.

„Sire Johne,“ ozval se Zellaby stejně chladným tónem, „chápu, že za sebou máte únavnou noc, a vážím si vašeho úředního postavení, ale přesto myslím, že pokud má tenhle výslech pokračovat, měl byste ho vést v trochu jiné rovině.“

Policejní ředitel lehce zružověl. Sklopil oči. Pak si chvíli usilovně třel mohutnou pěstí čelo. Omluvil se nejprve Angele a pak Zellabymu. Skoro dojemně si posteskl:

„Ale když tady opravdu není čeho se chytit. Už hodiny se vyptávám a pořád to nemá ani hlavu ani patu. Nic nenásvědčuje tomu, že by se ti lidé opravdu pokusili Zámeček podpálit. Ani se té budovy nedotkli. Prostě se jen dali do rvačky mezi sebou, muži a taky pár žen – ale rvali se na pozemku Zámečku. Proč? Nešlo o to, že by se ženy pokoušely muže zarazit – nebo že by se snad někteří z mužů snažili zarazit ty ostatní. Ne, podle všeho vyrazili všichni společně z hospody na Zámeček a nikdo se je nepokoušel zadržet, až na toho duchovního, kterého nikdo nedbal a pár žen, které ho podporovaly. A oč vůbec šlo? Zřejmě o něco, co nějak souviselo s těmi dětmi ve škole – ale jaký to mohl být důvod, aby vyvolal takové sročení? Prostě to celé nedává vůbec žádný smysl.“ Zavrtěl hlavou a na chvíličku se zadumal. „Vzpomínám si, že můj předchůdce, starý Bodger, říkával, že v Midwichi je něco setsakramentsky podivného. A měl pravdu, panebože. Ale co je to?“

„Mám dojem, že nejlíp bude, když se zeptáte tady plukovníka Westcotta,“ navrhl Zellaby a ukázal na Bernarda. Trošku zlomyslně dodal: „Jeho oddělení si z důvodů, které mi už devět let unikají, uchovává o Midwich trvalý zájem, takže o nás ví asi víc než my sami.“

Sir John obrátil pozornost k Bernardovi.

„A z jakého oddělení jste, pane?“ otázal se ho.

Když mu Bernard odpověděl, trochu vytřeštil oči. Vyhlížel jako člověk, který prosí Boha, aby mu dal víc síly.

„Říkal jste z armádní zpravodajské služby?“ ujistil se, že se nepřeslechl.

„Ano, pane,“ přisvědčil Bernard.

Policejní ředitel zavrtěl hlavou. „Já to vzdávám.“ Podíval se na Zellabyho s výrazem člověka konečně nadobro klesajícího ke dnu. „Ke všemu ještě armádní zpravodajská služba,“ zamumlal.

Přibližně ve stejnou dobu, kdy policejní ředitel dorazil do Kyleova sídla, vykročilo jedno z Děti – chlapec – beze spěchu po příjezdové cestě od Zámečku. Dvojice policistů, kteří klábosili u brány, ustala v hovoru. Jeden z nich se otočil a vyšel chlapci vstříc.

„Kampak, synku?“ zeptal se ho vcelku vlídně.

Chlapec se na policistu bezvýrazně podíval, ale jeho podivné zlaté oči byly ve střehu.

„Do vesnice,“ odpověděl.

„Být tebou, tak bych tam nechodil,“ radil mu policista. „Mají tam na vás všechny pořádný dopal – zvlášť po té včerejší noci, to mi věř.“

Ale chlapec neodpověděl, ani nezvolnil krok. Prostě šel dál. Policista se obrátil a zamířil zpátky k bráně. Jeho kolega si ho zvědavě přeměřil.

„Pane jo,“ řekl. „To ses teda moc nepředvedl, co? Myslel jsem, že je tu máme ohlídat, aby nepřišli do maléru.“

První policista se zmateně díval za chlapcem, vzdalujícím se po cestě. Zakroutil hlavou.

„To je divný,“ poznamenal stísněně. „Nějak nevím. Pokud půjde další, zkus to ty, Berte.“

Pár minut nato se objevila jedna z dívek. I ona kráčela volně a sebejistě.

„Tak se dívej,“ řekl druhý policista. „Stačí jí jen trochu promluvit do duše – jako táta, rozumíš?“

Vykročil k dívce.

Ušel asi čtyři kroky, pak se otočil a vrátil se nazpátek. Oba policisté stáli bok po boku a sledovali dívku, jak je mívá a vzdaluje se po cestě. Nevěnovala jim ani jediný pohled.

„Co to k čertu –?“ zahuhlal druhý policista popleteně.

„Podivný, co?“ řekl jeho společník. „Chystáš se něco udělat a místo toho uděláš něco jinýho. Nějak se mi to nechce líbit. Hej!“ zavolal za dívkou. „Hej, slečinko!“

Dívka se ani neohlédla. Policista vyrazil za ní, uběhl asi deset metrů a pak zůstal na místě stát. Dívka zmizela z dohledu za ohybem cesty. Policista se uvolnil, otočil se a vrátil se nazpátek. Rychle dýchal a vyhlížel stísněně.

„Tohle se mi ale ani dost málo nelíbí,“ posteskl si. „V týhle vsi je něco moc a moc podivného...“

Autobus z Oppley na své trase do Traynu přes Stouch zastavil v Midwichi na zastávce proti obchodu paní Weltové. Několik žen, které tu na něj čekaly, nechalo vystoupit dva cestující s taškami a pak postupovaly kupředu v klikaté frontě. Slečna Latterlyová, první na řadě se chytila tyče a chystala se nastoupit. Ale dál už se nepohnula. Jako by měla obě nohy přibité z zemi.

„Nastupte si, prosím!“ pobízel ji průvodčí.

Slečna Latterlyová to zkusila znovu. Stejně neúspěšně. Bezmocně pohlédla na průvodčího.

„Počkejte si stranou a nechte nastoupit ostatní, paní. Za minutku vám pomůžu,“ poradil jí.

Slečna Latterlyová zaraženě uposlechla. Na její místo popošla paní Dorryová a chytila se tyče. Ale dál se také nedostala. Průvodčí se sklonil, uchopil ji za paži a táhl ji vzhůru, ale její nohy ne a ne se odlepit od země. Přešla ke slečně Latterlyové a společně potom sledovaly, jak se stejně bezvýsledně pokouší nasednout další žena.

„Co to má být? Nějaký vtip?“ rozčilil s průvodčí. Pak si povšiml výrazu ve tvářích všech tří zúčastněných. „Promiňte, dámy. Nechtěl jsem se vás dotknout. Ale co je to s vámi?“

V jisté chvíli přestala slečna Latterlyová na okamžik sledovat, jak se do autobusu marně snaží nastoupit čtvrtá z čekajících a povšimla si jednoho z Děti. Chlapec nenuceně seděl na betonovém stupni proti Kose a kameni tváří k nim a bezstarostně pohupoval nohou. Slečna Latterlyová se odpojila od skupinky kolem autobusu a přešla k němu. Cestou si ho bedlivě prohlížela. Přesto zněl v jejím hlase nádech nejistoty, když se zeptala:

„Ty nejsi Joseph, vid’?“

Chlapec zavrtěl hlavou. Slečna pokračovala:

„Chci jet do Traynu za slečnou Foreshamovou. Josephovou maminkou. Včera v noci utrpěla těžké zranění. Leží tam v nemocnici.“

Chlapec se na ni díval dál. Nepatrně zavrtěl hlavou. Slečně Latterlyové vstoupily do očí slzy hněvu.

„To vám pořád nestačí, co jste už dosud natropili? Jste zrůdy. Nechceme nic víc, než se zajet podívat na své přátele, kteří leží v nemocnici – v nemocnici, kam se dostali kvůli vám.“

Chlapec neřekl nic. Slečna Latterlyová k němu bezděky vykročila, ale pak se opanovala.

„Nerozumíš? Copak v sobě nemáte ani kousek lidského citu?“ řekla chvějícím se hlasem.

Průvodčí za ní napůl v rozpacích a napůl žertem hlaholil:

„No tak, dámy. Už se konečně rozhodněte. Ten autobus vás nekousne. Ale čekat celý den na vás taky nemůže.“

Skupinka žen nerozhodně stála a některé z nich vyhlížely vylekaně. Paní Dorryová se znovu pokusila nastoupit. Bylo to marné. Dvě z žen se obrátily a zlobně si změřily chlapce. Ten jejich pohled bez mrknutí opětoval.

Slečna Latterlyová se bezradně obrátila a zamířila pryč. Průvodčímu došla trpělivost.

„Takže pokud nenastoupíte, tak jedem. Máme taky nějaký jízdní řád, pokud to nevíte.“

Žádná ze skupinky žen se ani nepohnula. Průvodčí zařinčel zvonkem a autobus se rozjel. Průvodčí se díval za hloučkem žen ztrácejících se v dálce a zakroutil hlavou. Jak se loudal dopředu, aby prohodil pár slov s řidičem, mumlal si pro sebe místní průpovědku:

„V Oppley jsou holky hezký a v Stouchi fikaný, zato v Midwichi jen trdla střelený.“

Polly Rushtonová, nepostradatelná pravá ruka ve farnosti, od té doby co ke strýci uprchla po nenapravitelné roztržce mezi oběma rodinami, vezla paní Leebodovou na návštěvu za vikářem. Zranění, která ve vřavě utrpěl, byla, jak ji ujistili z nemocnice, sice nepříjemná, ale ne závažná, jde jen

o frakturu levé vřetení kosti, zlomenou pravou klíční kost a spoustu pohmožděnin, ovšem potřebuje klid a odpočinek. Bude rád, když se na něj přijedou podívat, aby jim mohl říct, co je potřeba během jeho nepřítomnosti zařídit.

Dvě stě metrů za Midwichem však Polly prudce zabrzdila a začala vůz obracet.

„Copak jsem zapomněly?“ zeptala se překvapeně paní Leebodová.

„Nic,“ řekla Polly. „Prostě nemůžu jet dál, to je všechno.“

„Nemůžeš?“ opakovala paní Leebodová.

„Nemůžu,“ řekla Polly.

„No, abych pravdu řekla,“ nahněvala se paní Leebodová, „myslela jsem, že za téhle situace...“

„Teto Doro, řekla jsem ‚nemůžu‘ ne ‚nechci‘.“

„Nevím, o čem mluvíš,“ ohrnula ret paní Leebodová.

„Tak dobře,“ dopálila se Polly. Popojela ještě pár metrů a pak znovu otočila vůz směrem od vesnice. „Ted' si přesednem a zkus si to sama,“ vybídla tetu.

Paní Leebodová neochotně přesedla na místo pro řidiče. Řídila sice nerada, ale výzvu přijala. Znovu vyrazily kupředu a přesně v těch místech, kde prve Polly zabrzdila, zabrzdila i paní Leebodová. Za nimi se ozval klakson a kolem nich se prosmykla dodávka s traynskou adresou na boku. Dívaly se za ní, jak mizí vpředu v zatáčce. Paní Leebodová se pokusila přendat nohu na pedál plynu, ale nešlo to. Zkusila to znovu. Ani tentokrát na něj nohou nedosáhla.

Polly se rozhlédla kolem a uviděla jedno z Děti, jak sedí napůl skryté v křoví a pozoruje je. Podívala se na dívku pozorněji, aby rozpoznala, která to je.

„Judy,“ řekla Polly s náhlou předtuchou. „To děláš ty?“

Dívka sotva zřetelně přikývla.

„Ale to nesmíš,“ protestovala Polly. „Jedeme do Traynu za strýčkem Hubertem. Je zraněný. Leží v nemocnici.“

„Nemůžete odjet,“ řekla dívka s nepatrným náznakem omluvy v hlase.

„Ale, Judy. Potřebuje si se mnou domluvit spoustu věcí na tu dobu, co tu nebude.“

Dívka jen zvolna zavrtěla hlavou. Polly cítila, jak v ní narůstá vztek. Nadechla se a chystala se ještě něco říct, ale paní Leebodová nervózně zasáhla.

„Nedráždí ji, Polly. Copak jsme včera večer nedostali všichni dost za vyučenou?“

Domluva zaučinkovala. Polly už neřekla nic. Seděla a mlčky si měřila Dítě v křoví se směsicí vzteku a lítosti, které jí zaplavily oči slzami.

Paní Leebodové se podařilo najít zpátečku a zařadit ji. Zkusmo přesunula nohu k plynovému pedálu a zjistila, že na něj najednou zase dosáhne bez námahy. Pár metrů zacouvala a pak si opět vyměnily místa. Polly dojela zpátky až na vikářství bez jediného slova.

My v Kyleově sídle jsem zatím měli ještě pořád problémy s policejním ředitelem.

„Ale,“ namítal se svraštěným obočím, „naše informace svědčí na podporu vašeho původního prohlášení, že vesničané táhli na Zámeček s úmyslem ho vypálit.“

„Tak to taky bylo,“ přisvědčil Zellaby.

„Ale zároveň říkáte a plukovník Westcott to potvrzuje, že původně za všechno můžou ty děti na Zámečku – že ony to vyprovokovaly.“

„To je pravda,“ přitakal Bernard. „Jenže s tím se bohužel nedá nic dělat.“

„Myslíte proto, že chybějí důkazy? No, sehnat důkazy, to už je naše starost.“

„Nemyslím na důkazy. Myslím na jejich právní nepostižitelnost.“

„Podívejte se,“ řekl policejní ředitel s pracně udržovaným sebeovládáním. „Čtyři lidé jsou mrtví – a to prosím zabítí, třináct jich leží v nemocnici a řada dalších je šeredně zřízená. To není věc, nad kterou by se dalo jednoduše říct ‚smůla‘, a nechat to plavat. Celá ta záležitost se musí objasnit, musíme určit, kdo za to nese vinu a postavit ho před soud. To vám snad musí být jasné.“

„Jsou to velmi zvláštní Děti –,“ začal Bernard.

„Já vím. Já vím. Je jich tu hodně nemanželských. Starý Bodger mi o tom vyprávěl, když mi to tady předával. A taky trochu mňím jim to myslí – mají tady tu zvláštní školu a tak.“

Bernard potlačil povzdech.

„Sire John, tady nejde o to, že by byly zaostalé. Tu zvláštní školu mají, protože jsou prostě jiné. Morálně za to, co se tu včera v noci semlelo, zodpovědné jsou, ale to neznamená že jsou za to odpovědné i právně. Není z čeho je obžalovat.“

„I na nezletilého je možné podat obžalobu – nebo na někoho, kdo za něho zodpovídá. Přece mi tu nebudete vykládat, že parta devítiletých harantů může nějak – i když ať jsme blázen, jestli vím jak – vyvolat rvačku, ve které přijde o život několik lidí, a jen tak jakoby nic jim to projde! To je k neuvěření!“

„Ale já už jsem vás několikrát upozorňoval, že tyhle Děti jsou jiné. To, kolik je jim let, tu nehraje roli – až na to, že to skutečně jsou děti, to znamená, že jednájí krutěji, než mají v úmyslu. Zákonem je postihnout nemůžete – a moje oddělení si nepřeje, aby se zpráva o jejich existenci dostala na veřejnost.“

„To je k smíchu,“ odsekl policejní ředitel. „Už jsem o takových fajnových školách, co jsou teď v módě, slyšel. Dětičky se nesmějí, jak se tomu říká? – frustrovat. Sebevymáhání, koedukace, makrobiotická strava a kdovíco ještě. Do háje s tím! Až vyrostou, budou ze všeho kolem frustrovanější, než by byl normálně. Ale pokud si nějaké ministerstvo myslí, že jen protože je tahle škola shodou okolností instituce řízená vládou, neplatí pro tyhle děti běžné zákony a můžou si – ehm – vyvádět, jak se jim zlíbí – tak brzo přijde na to, že to tak není.“

Zellaby s Bernardem si vyměnily pohledy plné beznaděje. Bernard se odhodlal ještě k poslednímu pokusu.

„Tyhle Děti, sire John, mají obrovskou sílu vůle – skutečně mimořádnou – tak mocnou, že když ji uplatní, dá se to chápat jako určitá forma nátlaku. A zákon se až doposud s nátlakem tohoto druhu nesetkal, takže s ním nepočítá a nedokáže ho rozpoznat. Protože tedy takové násilí právní řád nezná, není možné za něj Děti právně postihnout. V očích zákona, tedy podle běžné představy o jeho uplatňování, za a) k těm zločinům vůbec nedošlo, nebo za b) jsou za ně zodpovědné jiné osoby, případně okolnosti. Z právního hlediska není možné nalézt žádnou spojitost mezi Děti a těmi zločiny.“

„Až na to, že to skutečně udělaly, nebo mi to aspoň tvrdíte,“ odsekl sir John.

„Z právního hlediska se nedopustily vůbec ničeho. A navíc i kdybyste připadl na nějaký paragraf, podle kterého je obžalovat, stejně by to nikam nevedlo. Použily by toho svého nátlaku proti vašim lidem. Nemůžete je zatknout, nemůžete je zadržet, marně byste se o to pokoušeli.“

„Tyhle ty klíčky můžeme nechat právníkům, to už je jejich starost. My nepotřebujeme nic víc než dostatek svědectví a důkazů, abychom mohl vydat zatykač,“ ubezpečil ho policejní ředitel.

Zellaby zamyšleně zíral do rohu stropu, jako by se ho celá věc netýkala. Bernard měl soustředěný výraz člověka, který v duchu zvolna počítá do deseti. Na mě zničehonic přišel kašel.

„Ten ředitel té školy na Zámečku – jakže se vlastně jmenuje – Torrance?“ mluvil dál policejní ředitel. „Ten, co to tam vede. Pokud za ty děti někdo oficiálně zodpovídá, tak je to on. Včera v noci jsem za ním byl. Připadá mi, že něco tají. Ale tady, to se ví, jako by něco tajil každý.“ Dal si práci, aby se nesetkal s pohledem žádného z nás. „Ale rozhodně mi nijak moc nepomohl.“

„Doktor Torrance není ani tak ředitel školy jako vynikající psychiatr,“ vysvětlil Bernard. „Myslím, že si nejspíš nebyl jistý, jak má v téhle situaci postupovat, dokud se s někým neporadí.“

„Psychiatr?“ zavěťřil sir John. „Prve jste myslím říkal, že to není ústav pro retardované děti?“

„Taky není,“ opakoval trpělivě Bernard.

„Nechápu, o čem by se byl s kým potřeboval radit. Stačilo vyklopit pravdu, ne? To je jediné, co máte říkat, když vás policie vyslýchá, jinak si koledujete o malér – a tak je to taky v pořádku.“

„Ono to není zas tak jednoduché,“ namítl Bernard. „Třeba mu připadalo, že nesmí otevřeně mluvit o některých aspektech své práce. Možná, že pokud byste za ním zašel znovu a vzal mě tentokrát s sebou, třeba by projevil víc ochoty vypovídat – a dokázal by vám celou situaci vysvětlit líp než já.“

Po těch slovech vstal. My ostatní jsme se zvedli také. Policejní ředitel se nevrle rozloučil. Bernard na nás sotva postřehnutelně mrkl prvním okem, pak nám všem řekl nashledanou a vyšel z místnosti za ním.

Zellaby klesl do lenošky a zhluboka vzdychl. Nepřítomně civěl na své pouzdro na cigarety.

„Doktora Torrance jsem jakživ neviděl,“ poznamenal jsem, „ale je mi ho předem líto.“

„To je zbytečné,“ ujistil mě Zellaby. „Mlčenlivost plukovníka Westcotta možná může jít na nervy, ale není útočná. Torrance v ní má vždycky příměs agresivity. Jestli teď bude muset siru Johnovi vysvětlit situaci, tak aby ji pochopil, dobře mu tak.“

Ale co mi v téhle chvíli připadá nejzajímavější, je chování toho vašeho plukovníka Westcotta. Jako by tu padla nějaká hráz. Když dospěl až k tomu, že mluvil se sirem Johnem slovy, kterým oba rozuměli, skoro bych se vsadil, že by nám byl ochotný všechno prozradit. Ale proč? Tohle přece vypadá na přesně ten typ situace, jakým se od začátku tolik snažil zabránit. Teď už bude možné to šídlo v midwickském pytli jen těžko utajit. Čím to, že mu to nedělá starosti? Ponořil se do myšlenek a roztržitě bubnoval prsty na opěradle křesla.

Pak se vrátila Angela. Zellaby si z hlubin svého zadumání uvědomil její přítomnost. Chvilíčku mu trvalo, než se duchem vrátil do místnosti a dané chvíle a povšiml si jejího výrazu.

„Copak je, má milá?“ podivil se a upamatoval se: „Říkalas‘ přece, že pojedáš do Traynu do nemocnice.“

„Jela jsem,“ přikývla. „Ale musela jsem se vrátit. Vypadá to, že nikomu nedovolí odjet z vesnice.“

Zellaby se napřímil.

„To je absurdní. Přece nás tu ten starý blázen nemůže držet jako ve vězení. Jako smírčí soudce –“ začal se pohoršovat.

„Ne sir John. Děti. Hlídkují u všech silnic a nikoho nepustí pryč.“

„Nepovídej!“ zvolal Zellaby. „To je ale skutečně zajímavé. To bych rád věděl...“

„Na to ti kašlu, jestli je to zajímavé,“ dopálila se jeho žena. „Mě to štve, tohle už skutečně přestává všechno. A taky z toho jde strach,“ dodala, „protože člověk pořád neví, oč jim jde.“

Zellaby se vyptal, jak to dělají. Vyložila mu to a zakončila:

„A týká se to jenom nás – myslím nás, co bydlíme tady ve vsi. Ostatní lidé můžou jezdit sem a tam, jak chtějí.“

„Ale nikomu snad neubližují?“ přeptal se Zellaby trochu úzkostlivě.

„Ne. Prostě tě jen přinutí se zastavit. Pár lidí se obrátilo na policajty a ti to šli přešetřit. Je Děti nezadržovaly, nechaly je na pokoji, takže jim přirozeně nešlo na rozum, nač ten rozruch. Takže jediný výsledek byl, že ti, co ty klepy, že jsme tady v Midwichi všichni tak trochu střelení, znali jen z doslechu, mají teď pocit, že to viděli na vlastní oči.“

„Ale pro to musejí mít přece nějaký důvod, myslím ty Děti,“ nechápal Zellaby.

Angela si ho zlostně změřila.

„Nejspíš ano a určitě bude náramně sociologicky zajímavý, jenže to mi v téhle chvíli může být ukradené. Spíš by mě zajímalo, co by se s tím dalo udělat.“

„Má milá,“ chlácholil ji Zellaby. „Chápu, že tě to rozčiluje, ale víme přece všichni už nějaký čas, že když si Děti něco umanou, nic na světě jim v tom nezabrání. Zkrátka jim to z nějakého důvodu, který, to se přiznám, nechápu, v dané chvíli zřejmě takhle vyhovuje.“

„Ale Gordone, v Traynu leží v nemocnici vážně zranění lidé. Příbuzní je chtějí navštívit.“

„Má milá, já myslím, že jediné, co bys snad mohla udělat, je dojít za některým z Děti a pokusit se mu to lidsky vyložit. Třeba by na to mohly vzít ohled, ale to závisí hlavně na tom, co tím vlastně sledují, nemyslíš?“

Angela se dívala na svého muže a nespokojeně se mračila. Chystala se něco odpovědět, ale pak si to rozmyslela a s vyčítavým výrazem se sebrala a vyšla ven. Když za ní zaklaply dveře, zavrtěl Zellaby hlavou.

„Mužská domýšlivost je vychloubačná,“ prohodil, „ženská pramení někde hlouběji. My se občas zamyslíme nad dinosaury, kteří tu kdysi panovali, a napadne nás, kdy a jak jednou skončí naše dny. Ale

žena ne. Její věčnost je pro ni článek víry. Vlny válek a přírodních pohrom se mohou přivalit a zase odplynout, rasy se mohou vzdmáhat a upadat, říše chřadnout uprostřed utrpení a smrti, ale to všechno jsou jen malichernosti. Ona, žena, je věčná, je prapodstatou všeho a bude trvat na věky věků. Nevěří na dinosaury. Vlastně vůbec nevěří, že svět mohl existovat, než se na něm objevila ona. Muži budují a boří a hrají si se všemi svými hračkami. Většinou spíš otravují, občas se můžou i k něčemu hodit, ale pokaždé se jen tak mihnou, kdežto žena, propojená mystickou pupeční šňůrou přímo s obrovitým stromem samého života, ví, že je nepostradatelná. Občas člověka napadne, jestli i dinosauři žily ve své době ve stejné blažené, pohodlné jistotě.“

Odmlčel se a bylo na něm tak jasně znát, že čeká, až ho vybídnu, aby mluvil dál, že jsem se zeptal. „A co z toho plyne pro současnost?“

„To, že zatímco muž se děsí pomyslením, že by mohl být vystřídán jiným druhem, ženě to připadá prostě nemyslitelné. A protože na to nedokáže pomyslet, zdá se jí taková domněnka pošetilá.“

Zdálo se, že opět čeká na mou přihrávku.

„Pokud tím chcete naznačit, že my dva vidíme něco, co paní Zellabyové uniká, nemůžu říct, že bych –“

„Ale, milý zlatý, pokud se člověk nenechá zaslepit pocitem vlastní nepostradatelnosti, musí přece chápat, že i nás stejně jako jiné pány tvorstva před námi jednou nahradí někdo další. Jsou dvě možnosti, jak k tomu může dojít: buď se zničíme sami, vlastním přičiněním, nebo zahyneme pod náporom jiného živočišného druhu, který se nebudem schopni podrobit. Právě teď stojíme tvář v tvář vůli a myslí, která je nadřazená té naší. A čím tomu můžeme čelit?“

„Tohle,“ poznamenal jsem, „zní trochu defetisticky. Pokud to myslíte vážně a já myslím, že ano, neděláte trochu velký závěr z pouhé maličkosti?“

„Právě takhle mluvila moje žena, když šlo o ještě drobnější a mladší maličkosti,“ poznamenal Zellaby. „Taky si lámala hlavu, jak mohlo k něčemu tak mimořádnému dojít zrovna tady, v tuctové anglické vesnici. Marně jsem se jí snažil vysvětlit, že by to nebylo o nic míň mimořádné, ať by k tomu došlo kdekoli. Ale pořád vedla svou, že něco takového by se dalo přece jen spíš čekat v nějaké exotičtější končině – třeba v malé vesničce na Bali nebo v mexickém pueblu. Že je to svou podstatou jedna z těch věcí, které se stávají jiným lidem. Bohužel se ale ten případ vyskytl právě tady – a má to svou smutnou logiku.“

„Mě na tom nezneklidňuje, že k tomu došlo zrovna tady,“ řekl jsem. „Zneklidňuje mě, co z toho vyvozujete. Přesněji řečeno to, že berete jako samozřejmost, že si Děti můžou dělat, co chtějí, a není nic, čím by je bylo možné zarazit.“

„Nesmíte to brát tak doslova. Třeba to možné je, ale nebude to lehké. V porovnání s mnoha zvířaty jsme fyzicky slabá, choulostivá stvoření, ale dokážeme nad nimi zvítězit, protože máme lepší mozek. Jediné, co by si nás mohlo podrobit, by bylo něco s ještě lepším mozkiem. To zatím nepůsobilo jako zvlášť velká hrozba. Za prvé se něco takového zdálo nepravděpodobné a za druhé ještě nepravděpodobnější se zdálo, že bychom něco podobného nechali přerůst do rozměrů, kdy by to hrozbu představovat začalo.“

A přesto je to tady – další malé kouzlo z bezedné Pandořiny skříňky vývoje. Složená mysl – dvě mozaiky jedna z třiceti a druhá z osmadvaceti kamínků. Co zmůžeme my se svými oddělenými mozky, neobratně a chaoticky se pokoušejícími o kontakt, proti třiceti mozům fungujícím téměř jako jeden jediný?“

Namítl jsem, že přesto Děti stěží dokázaly za pouhých devět let nashromáždit tolik znalostí, aby se mohly postavit proti veškerému objemu lidského vědění, ale Zellaby zavrtěl hlavou.

„Vláda měla své důvody k tomu, aby jim zajistila řadu vynikajících učitelů, takže objem jejich znalostí bude značný – ostatně to vím i sám, protože je přece také občas učím – a ten má svůj význam, ale v něm ta hrozba nespočívá. Pokud si vzpomínáte, Francis Bacon napsal: *nam et ipsa scientia potestas est* – samo vědění je síla – a člověku přijde líto, že tak vynikající učenec občas taky plácal nesmysly. Encyklopedie je nacpaná poznatky a není jí to nic platné. Všichni známe lidi, kteří mají neuvěřitelnou paměť na fakta, ale neumějí jich využít. Počítač může chrlit informace na stohy papíru,

ale všechny tyhle vědomosti nejsou nic platné, pokud se k nim nepřipojí pochopení. Znalosti jsou trochu jako palivo: aby se proměnily v energii, je zapotřebí motoru porozumění.

A tak mě nejvíc děsí pomyšlení, jakou sílu může vyprodukovat třeba i z malého množství paliva vědomostí porozumění mimořádné výkonné, třicetkrát výkonnější než naše. Co z toho může vzniknout, až Děti dospějí, to se ani neodvážuju začít domýšlet.“

Svrátil jsem čelo. Jako obvykle jsem nevěděl, nakolik mám brát Zellabyho vážně.

„To opravdu chcete tvrdit, že nemáme žádné prostředky, jak té skupince osmapadesáti dětí zabránit, aby směřovaly, kam si zámají?“ pochyboval jsem stále.

„Ano,“ přikývl. „Co bychom podle vás měli dělat? Víte, jak dopadl včera ten dav. Chtěli zaútočit na Děti a místo toho je jejich síla donutila, aby se servali mezi sebou. Pošlete na ně policii a dopadne to stejně. Pošlete na ně vojáky a postřílejí se navzájem.“

„Možná,“ připustil jsem. „Ale musí přece existovat i nějaké jiné způsoby, jak si s nimi poradit. Podle toho, co jste mi říkal, o nich dohromady nikdo nic neví. Zřejmě se citově velmi brzy odpoutaly od svých hostitelských matek – pokud vůbec kdy v sobě takové city, jaké by se daly za normálních okolností očekávat, měly. Většina z nich od svých matek dobrovolně odešla, jen co se k tomu naskytla příležitost. A tak o nich dnes vesnice neví dohromady nic. Stačil krátký čas a lidi je prakticky přestali vnímat jako jednotlivce. Dělal jim problémy je od sebe rozpoznat, a tak si navykli je brát jako celek a začali je vnímat jako dvojrozměrné postavy, vlastně ne tak docela skutečné.“

Zellaby se tváří souhlasně.

„Přesně tak, milý zlatý. Normální kontakty a sympatie tu skutečně chybějí. Ale není to tak docela naše chyba. Já se jim snažil přiblížit co nejvíc, ale přesto je mezi mnou a nimi pořád odstup. Ať jsem se snažil sebevíc, jsou pro mě, jak jste náramně přesně formuloval, pořád jen dvojrozměrní. A mám silné podezření, že lidé na Zámečku nepochodili o nic líp.“

„Potom tu zůstává otázka,“ nadhodil jsem, „jak se o nich dozvědět víc?“

Chvilku jsme nad tím přemýšleli, až se nakonec Zellaby vytrhl ze svého zadumání a řekl:

„Pomyslel jste na to, jak to bude s vámi, milý zlatý? Pokud jste chtěl dnes odjet, možná že byste si měl vyzkoušet, jestli vás Děti počítají k nám, nebo ne, co?“

Tenhle aspekt mě do té chvíle vůbec nenapadl a trochu mě teď vylekal. Rozhodl jsem se, že si ověřím, na čem jsem.

Bernard patrně odjel v autě policejního ředitele, a tak jsem si k té zkoušce vypůjčil jeho vůz.

Odpověď jsem seznal, sotva jsem ujel kousek po silnici k Oppley. Prapodivný pocit. Aniž jsem chtěl, moje ruce a nohy vůz samy zastavily. Při okraji silnice seděla jedna z dívek patřících k Dětem, okusovala stéblo trávy a bezvýrazně se na mě dívala. Pokusil jsem se znovu zařadit rychlost. Ruka mě neposlechla. Nedokázal jsem ani přesunout nohu na pedál spojky. Podíval jsem se na dívku a řekl jsem jí, že v Midwichi nebydlím a chci jet domů. Jenom zavrtěla hlavou. Znovu jsem se pokusil pohnout řadicí pákou, ale zjistil jsem, že můžu zařadit jen zpátečku.

„Hmm,“ řekl Zellaby po mém návratu. „Takže vás berou jako čestného občana vsi. Však jsem si to myslel. Hlavně mi, prosím vás, připomeňte, ať řeknu Angele, aby to dala vědět kuchařce, buďte tak hodný.“

Tou dobou, kdy jsme hovořili se Zellabym v Kyleově sídle, probíhal právě na Zámečku jiný hovor na podobné téma, pouze v odlišném duchu. Doktor si vyložil přítomnost plukovníka Westcotta jako jistou podporu a snažil se odpovídat na otázky policejního ředitele otevřeněji než předtím. Přesto však už výslech dospěl do stadia, kdy zřetelně vyplynula na povrch neschopnost porozumění mezi oběma stranami a jeden zvlášť nevhodný dotaz přiměl doktora k trochu sklíčené poznámce:

„Já vám to asi nedokážu dost dobře vysvětlit, sire Johně.“

Policejní ředitel netrpělivě odfrkl.

„Tohle mi tu říká každý a mně to připadá taky. Zřejmě tady nedokáže kloudně vysvětlit nikdo nic. Každý mi tady do omrzení opakuje – ale neumí mi to doložit ničím, co bych dokázal pochopit – že to, co se tu na dnešek v noci stalo, mají nějak na svědomí ti zatracení fakani – dokonce i vy, ačkoli, pokud

tomu dobře rozumím, je máte na starosti. Jenže mně prostě nejde na rozum, jak se může nějakým harantům dovolit, aby se dospělým vymkly z rukou natolik, že vyvolají srocení, které skončí rvačkou, při které přijde pár lidí o život. Nechápu, jak ode mě může kdo očekávat, že bych to pochopil. Jako zástupce policie si přeju setkat se s některým z vůdců toho všeho a vyslechnout si, co mi k tomu poví on.“

„Ale, sire Johnne, už jsem vám přece vysvětlil, že žádní vůdci tu nejsou...“

„Já vím – já vím. Já vás slyšel. Všichni jsou si tu navzájem rovni a tak dál – teoreticky to zní pěkně, ale víte stejně dobře jako já, že v každé skupině se najdou jednotlivci, kteří mezi ostatními vynikají, a právě na ty je potřeba si dát pozor. Když si poradíte s nimi, zvládnete i ty ostatní.“ Zmlkl a čekal.

Doktor Torrance si vyměnil bezmocný pohled s plukovníkem Westcottem. Bernard zlehka pokrčil rameny a sotva znatelně kývl. Doktor Torrance se zatvářil ještě nešťastněji. Stísněně řekl:

„Tak dobře, sire Johnne, když mi to jako policista přikazujete, musím vás poslechnout, ale chtěl bych vás požádat, abyste vážil slova co nejopatrněji. Ty Děti jsou nesmírně – ehm – senzitivní.“

To poslední slovo zvolil nešťastně. V jeho vlastním slovníku mělo spíš odborný význam. Pro policejního ředitele to bylo slovo, které používaly nekriticky zbožňující matky, když mluvily o svých nezdárných synech, a rozhodně ho vůči Dětem příliš vlídně nenaladilo. Nesouhlasně cosi zavrčel, zatímco doktor Torrance se zvedl a vyšel z místnosti. Bernard už už otvíral ústa, aby doktorovu výstrahu podpořil, ale pak usoudil, že by tím jen ještě zvýšil v policejním řediteli jeho podráždění a nadělal tak víc škody než užitku. Umanutost zdravého rozumu, uvažoval Bernard, může být, pokud je pěstována na správné půdě, neocenitelná, ale jinde se může zvrhnout v obtížný plevel. A tak oba mlčky čekali, dokud se doktor po chvíli nevrátil spolu s jedním z Děti – chlapců.

„Tohle je Eric,“ představil ho. K chlapci dodal. „sir John Tenby by ti chtěl položit pár otázek. Jako policejní ředitel musí podat zprávu o tom maléru na dnešek v noci, rozumíš?“

Chlapec přikývl, obrátil se a zadíval se na sira Johna. Doktor Torrance znovu usedl na své místo u stolu a pozorně a stísněně z nich nespouštěl oči.

Chlapcův pohled byl přímý, pozorný, ale zcela neutrální. Nebyl v něm ani náznak jakéhokoli citu. Sir John si ho měřil stejně upřeně. Vypadá ten kluk zdravě, zhodnotil ho. Trošku hubený – tedy ne zrovna nějak vychrtlý, spíš by se dalo říct útlý. Z rysů obličeje se moc usoudit nedalo. Obličej to byl hezký, ale bez toho nádechu slabosti, který se s mužskou krásou obvykle spojuje. Na druhé straně žádnou zvláštní sílu taky neodrážel – ústa byla dokonce trochu malá, i když ne nedůtklivá. Tvář jako celek příliš neprozrazovala. Zato oči byly ještě pozoruhodnější, než podle vyprávění očekával. Slyšel o tom zvláštním zlatavém zabarvení duhovky, ale nikdo mu nedokázal náležitě popsat jejich třpytivý lesk, podivný úkaz, jako by se zdálo, že je cosi zevnitřku osvětluje. Na okamžik ho to vyvedlo z míry, ale pak se sebral, připomněl si, že má co dělat s nějakou zrůdou, klukem, kterému je teprve devět, ale vypadá dobře na šestnáct, a navíc vychovaným v duchu těch praštěných teorií o sebeprosazení, potlačování zábran a tak dál. Rozhodl se s chlapcem jednat, jako by byl tak starý, jak vyhlíží, nebude s ním mluvit jako muž s chlapcem, ale jak se říká jako muž s mužem.

„Včera v noci to dopadlo moc škaredě,“ prohodil. „My to teď musíme vyšetřit a zjistit, jak to doopravdy bylo – kdo to všechno vlastně způsobil a tak. Lidé mi pořád dokolečka opakují, že za to můžeš ty a tvoji kamarádi – tak co mi na to povíš?“

„Ne,“ odpověděl bez zaváhání chlapec.

Policejní ředitel přikývl. V každém případě se dalo těžko čekat, že by se kluk hned přiznal.

„A jak to přesně bylo?“ zeptal se.

„Lidi z vesnice sem přišli vypálit Zámeček,“ řekl chlapec.

„Víš to určitě?“

„Říkali to a jinak taky neměli důvod sem tak pozdě večer chodit,“ řekl chlapec.

„Tak dobře, zatím nebudeme rozebírat proč a nač. Zůstanem u tohoto. Říkáš, že někteří sem přišli s úmyslem to tady podpálit. Takže druzí sem asi přišli s úmyslem jim v tom zabránit, a tím došlo ke rvačce?“

„Ano,“ přisvědčil chlapec, ale méně rozhodně.

„Takže ty a tvoji kamarádi jste s tím vlastně neměli nic společného. Vy jste se jen dívali?“

„Ne,“ řekl chlapec. „Museli jsme se bránit. Jinak to nešlo, byli by ten dům zapálili.“

„Chceš říct, že jste na některé z nich volali, ať ty druhé zarazí, nebo tak něco?“

„Ne,“ vysvětloval trpělivě chlapec. „Přinutili jsme je, aby se začali rvát mezi sebou. Mohli jsme je jednoduše poslat pryč, ale pak by nejspíš byli přišli znova. Teď už nepřijdou, protože jim došlo, že udělají líp, když nás nechají na pokoji.“

Policejní ředitel chvíli mlčel, neschopen slova.

„Říkáš, že jste je ‚přinutili‘, aby se začali prát mezi sebou. Jak jste to udělali?“

„To je těžké vysvětlit. Asi byste tomu nerozuměl,“ řekl chlapec přemítavě.

Sir John maličko zrůžověl.

„Přesto bych si to rád poslechl,“ řekl s výrazem laskavého sebeovládání, nadarmo vyplývaného.

„K ničemu by to nebylo,“ řekl chlapec. Mluvil prostě a bez důrazu jako ten, kdo pouze sděluje fakt.

Růžová barva v tváři sira Johna dostala sytější nádech. Doktor Torrance spěšně zasáhl:

„Tohle je nesmírně záhadná záležitost, sire Johnne, věc, které se my všichni tady snažíme bez valného úspěchu porozumět už celá léta. Poměrně nejpřesněji se to dá říct tak, že Děti silou vůle přiměly ty lidi v davu, aby se začali bít mezi sebou.“

Sir John se podíval na něho a pak na chlapce. Něco zabručel, ale stále se ovládal. Pak se dvakrát či třikrát zhluboka nadechl a znovu chlapce oslovil, tentokrát už trochu podrážděně.

„Ať už jste to udělali jak chtěli – a k tomu se ještě dostaneme – přiznáváš tedy, že za to, k čemu došlo, jste odpovědní vy.“

„Zodpovídáme za svou obranu,“ řekl chlapec.

„I když to stálo čtyři lidské životy a třináct těžkých zranění – přestože jste je, jak sám říkáš, mohli prostě jen poslat pryč.“

„Chtěli nás zabít,“ řekl lhostejně chlapec.

Policejní ředitel se na něj dlouze zadíval.

„Nechápu, jak jste to mohli dokázat, ale prozatím dám na tvé slovo, že jste to udělali a taky že to nebylo nutné.“

„Byli by přišli znovu. Pak už by to nutné bylo,“ řekl chlapec.

„To nemůžeš vědět najisto. Celý tvůj pohled je trošičku obludný. To ti těch chudáků není ani trošičku líto?“

„Ne,“ odpověděl chlapec. „Proč by nám jich mělo být líto? Včera odpoledne jeden z nich jednoho z nás postřelil. Musíme se chránit.“

„Ale nemůžete se mstít sami. Na to, aby chránil vás i všechny ostatní, je tady zákon –“

„Ale zákon nechránil Wilfreda, aby ho ten člověk nepostřelil. Včera v noci by nás byl taky nechránil. Zákon trestá zločince, až potom, co se mu podaří zločin provést. To nám není k ničemu, my chceme zůstat naživu.“

„Ale je vám jedno, pokud přitom přivodíte – aspoň mi to tak říkáš – smrt jiných lidí.“

„Musíme to probírat pořád dokola?“ zeptal se chlapec. „Odpověděl jsem vám, nač jste se mě ptal, protože jsme si říkali, že bude lepší, když tu situaci pochopíte. Ale protože jste zřejmě nepochopil nic, řeknu vám to jednodušeji. Kdykoli se někdo pokusí zasahovat mezi nás nebo nám ublížit, budeme se bránit. Předvedli jsme, co umíme, a doufáme, že to bude stačit pro výstrahu, aby nás už všichni nechali na pokoji.“

Sir John zíral na chlapce neschopen slova, klouby pěstí mu bělely a pleť brunátněla. Nadzdvihl se na židli, jako by se chtěl na chlapce vrhnout, ale pak si to rozmyslel a znovu ztěžka dosedl. Uběhlo několik sekund, než se odvážil opět promluvit. Přidušeným hlasem oslovil chlapce, který ho pozoroval s kriticky nezaujatým zájmem:

„Ty holomku zatracená! Ty mizerný spratku! Kde bereš tu drzost se mnou takhle mluvit? Nevíš, že jsem nejvyšší představitel policie v tomhle kraji? Pokud ne, tak je načase, aby sis to uvědomil, a o to

se postarám, to mi věř! Takhle mluvit s dospělým, ty namyšlený hajzlíku! Takže kdyby mezi vás někdo zasahovat, vy se budete bránit. Co si myslíš, že jsi? Budeš se muset naučit, mladíku, že –“

Zčistajasna zmlkl a zůstal civět na chlapce.

Doktor Torrance se naklonil nad psacím stolem.

„Eriku...“ zaprotestoval, ale nepokusil se zasáhnout.

Bernard Westcott zůstal prozíravě sedět a jen se díval.

Policejní ředitel pootevřel ústa, poklesla mu brada, vytřeštil oči a zdálo se, že je třeští víc a víc. Vlasy se mu lehce zježily. Na čele i na spáncích mu vyvstal pot a stékal mu po tváři. Z úst se mu hnuly neartikulované zvuky. Podle nosu mu stékaly slzy. Začal se třást, ale zdálo se, že se nedokáže hnout. Až po dlouhých sekundách strnulosti se konečně zmohl na první pohyb. Pozvedl chvějící se ruce a šmátral si jimi po tváři. Zpoza nich vydával podivné, slabé steny. Sklouzl ze židle, klesl na kolena na podlahu a sesunul se kupředu. Vleže se svíjel a třásl, pištivě úpěl a zarýval nehty do koberce, jako by se do něj chtěl zahrabat. Zčistajasna se pozvracel.

Chlapec zvedl oči. Doktoru Torrancemu řekl, jako vy odpovídal na nějakou otázku:

„Nic mu není. Chtěl nám nahnat strach, tak jsme mu předvedli, jak opravdový strach vypadá. Teď už tomu bude rozumět líp. Až se mu srovnají funkce žláz, bude zase v pořádku.“

Pak se otočil, vyšel z místnosti a nechal tam oba muže zírající jeden na druhého.

Bernard vytáhl kapesník a osušil si kapky potu, které mu vyvstaly na čele. Doktor Torrance seděl bez hnutí, ve tváři nezdravou sinalou barvu. Oba se podívali na policejního ředitele. Sir John teď ležel bezvládně, patrně v bezvědomí, zhluboka, lačně se nadechoval a občas se prudce roztřásl.

„Panebože!“ zvolal Bernard. Znovu pohlédl na Torrance. „A vy říkáte, že už jste tu tři roky?“

„Něco takovéhohle jsme tu ještě ani zdaleka nezažili,“ řekl doktor. „Tušili jsme, že existují leccjaké možnosti, ale nikdy nedošlo k žádným konfliktům – a po tomhle musím říct zaplaťpánbůh!“

„Ano, to byste byli mohli dopadnout ještě hůř,“ řekl Bernard. Znovu se podíval na sira Johna.

„Měli bychom ho odsud dostat, než přijde k sobě. A taky bychom u toho neměli být – tohle je jedna z těch situací, ve kterých člověk druhému nikdy neodpustí, že ho při ní přistihl. Pošlu sem pro něj pár chlapů. Řekněte jim, že doslat nějaký záchvat.“

Pět minut nato stáli na schodech a sledovali, jak policejního ředitele, dosud zcela v bezvědomí, odváží sanitka.

„Až se mu srovnají funkce žláz, bude zas v pořádku!“ zamumlal Bernard. „Vypadá to, že se vyznají spíš ve fyziologii než v psychologii. Tohohle člověka vyřídili nadosmrti.“

☹19. SLEPÁ ULIČKA

Po pár pořádných skleničkách whisky začal Bernard zvolna ztrácet otřesený výraz, se kterým se do Kyleova sídla vrátil. Vyličil nám úděsný průběh výslechu, který policejní ředitel vedl na Zámečku, a pokračoval:

„Víte, jedna z věcí, které jsou na těch Dětech skutečně dětské, je to, jak nedokážou odhadnout vlastní sílu. Snad kromě toho odříznutí vesnice od světa, všechno, co udělají, vždycky přeženou. V podstatě to vlastně nemyslí zle, ale přesto pokaždé provedou něco, co se jim nedá odpustit. Chtěli siru Johnovi nahnat strach, aby mu dokázali, že je líp se mezi ně neplést, ale na to by stačilo mnohem méně. Jenže ony to dohnaly tak daleko, že se ten chudák plazil po zemi úplně nepříčetný hrůzou. Ponížili ho jako člověka tak strašlivě, že z toho bylo jednomu nanic a nedokáže jim to prominout.“

Zellaby se svým pokojným, rozvážným hlasem zeptal:

„Nedíváte se na to přede jen z trochu úzkého úhlu? Řekl jste pane plukovníku, že jim to není možné prominout, ale z toho by plynulo, že chtějí, abychom jim to prominuli. Ale proč? Děláme si snad my hlavu s tím, jestli nám šakalové nebo vlci prominou, že je střílíme? Vůbec ne. Jde nám jen o to, aby nám nemohli škodit.“

Naše nadvláda dávno dosáhla takového stupně, že se dnes už jen zřídkakdy naskytne potřeba střílet vlky – dokonce většina z nás už nadobro zapomněla, jaké to je bojovat osobně s jiným živočišným druhem o holé přežití. Ale pokud se taková potřeba objeví, bez sebemenších výčitek svědomí se postavíme na stranu těch, kteří zabíjejí ty, kdo by pro nás mohli představovat ohrožení, ať už jde o vlky, hmyz, bakterie nebo viry. Neznáme slitování a rozhodně od nikoho nečekáme nějaké odpuštění.

Náš přístup k Dětem budí dojem, že jsme vůbec nepochopili, že by mohly ohrozit nás jako druh, kdežto oni naopak nepochybují o tom, že my pro ně takové nebezpečí představujeme. A hodlají přežít. Něco podobného můžeme sledovat den co den třeba na vlastní zahradě. Boj bez pravidel, který ustavičně nelítostně pokračuje bez sebemenší stopy milosrdenství či soucitu...“

Hovořil tiše, ale nebylo pochyb o tom, že míří k jasnému cíli. A přesto, jak tomu bylo u Zellabyho často zvykem, se zdála propast mezi teorií a reálnou skutečností příliš chabě překlenutá, než aby jeho slova působila přesvědčivě.

Po chvilce se ozval Bernard:

„Rozhodně se chování Děti prudce změnilo. Občas se sice už předtím uchylovaly k donucování a nátlaku, ale až na pár incidentů zatím nikdy nedošlo na násilí. A teď zničehonic tohle. Myslíte, že se stalo něco, co tu změnu vyvolalo, nebo jen zvolna narůstala až k tomuhle zlomu?“

„Zřetelný zlom tu nesporně je,“ řekl Zellaby. „Až do toho incidentu s Jimem Pawlem a jeho autem se tu nikdy nic podobného nevyskytlo.“

„A to bylo – počkejte – minulou středu, třetího července. To bych rád věděl –“ začal jsem, ale gong svolávající nás k obědu mě zarazil.

„Všechny moje dosavadní informace o invazi z jiných planet,“ mluvil Zellaby a míchal přitom zálivku na salát podle svého vlastního speciálního receptu, „byly zatím pouze zprostředkované – dalo by se říct domnělé informace, nebo snad zprostředkované domněnky?“ Chvilíčku se nad tím zamyslel a pak pokračoval: „V každém případě byly dost rozsáhlé. Ale kupodivu mě přesto nenapadá žádná, která by nám byla v našem současném dilematu co platná. Vždycky, bez výjimky, líčili autoři takový útok jako nepříjemný, ale zároveň taky skoro vždycky spíš přímý než záludný.“

Vezměte si třeba takové Mart'any H.G.Wellse. Jako vynálezci smrtících paprsků naháněli hrůzu, ale jinak se chovali dost konvenčně. Prostě svedli přímou bitvu s pomocí téhle zbraně, která překonávala všechno, co se proti ní dalo použít. Ale aspoň jsme se mohli postavit na odpor, kdežto v tomhle případě –“

„Cayennský pepř, miláčku,“ řekla jeho žena.

„Cože?“

„Ne cayennský. Dostáváš po něm škytavku,“ připomněla mu Angela.

„To je pravda. Kde je cukr?“

„Máš ho u levé ruky, miláčku.“

„Aha, ano... kde jsem přestal?“

„U Mart'anů H.G.Wellse,“ řekl jsem.

„Jistě. Tak to máte prototyp nespočetných dalších invazí. Superzbraň, proti které člověk statečně bojuje se svým vlastním skromným vyzbrojením, až ho nakonec nějaká ta šťastná náhoda přece jen zachrání. V Americe to všechno samozřejmě bývá v mnohem větším a dokonalejším provedení. Něco přistane a někdo z toho vystoupí. Během deseti minut, nepochybně díky jejich skvělé komunikační síti, se v té zemi rozpoutá panika od pobřeží k pobřeží a všechny výpadovky z měst jsou ve všech pruzích ucpané prchajícími obyvateli – až na Washington. Tam naopak, kam až oko dohlédne, stojí nedozírné zástupy lidí, vážných a mlčících, bledých, ale naplněných důvěrou a upírají oči k Bílému domu, zatímco někde v Catskillu dosud neznámý profesůrek se svou dcerou a chlapáckým asistentem se jako šílené porodní báby snaží přivést na svět *dea ex laboratoria*, který pak v poslední vteřince zachrání svět.

Člověk má dojem, že tady u nás by se zpráva o takové invazi setkala aspoň v některých kruzích s určitou počáteční skepsí, ale musíme uznat, že Američani musejí znát své vlastní lidi nejlíp.

Takže když se to vezme kolem a kolem, oč pokaždé jde? Jen o další válku. Motivy jsou jednodušší, zbraně složitější, ale pořád je to jedno a totéž, a proto taky žádná s prognóz, spekulací a extrapolací není vůbec k ničemu, když k podobné události dojde doopravdy. Člověku to přijde až líto, když pomyslí, kolik mozkové kapacity na to různí prognostikátoři vyplývali, nezdá se vám?“

Pustil se do salátu.

„Pořád mi ještě dělá potíže odhadnout, kdy vás mám brát doslova a kdy metaforicky,“ řekl jsem.

„Tentokrát to můžeš brát doslova, spolehni se,“ vložil se do řeči Bernard.

Zellaby se po něm úkosem podíval.

„To říkáte jen tak jakoby nic? Ani ze zvyku něco nenamítnete?“ podivil se. „Povězte mi, pane plukovníku, odkdytak berete tuhle invazi jako daný fakt?“

„Tak asi osm let,“ řekl Bernard. „A vy?“

„Přibližně taky tak nějak – možná ještě o trochu déle. To pomyšlení se mi nezamlouvalo, nezamlouvá a asi se mi časem bude zamlouvat ještě méně. Ale musím se s tím vyrovnat. Znáte tu starou Holmesovu poučku: ‚Poté co vyloučíte nemožné, pak to, co vám zbude, ať je to sebepravděpodobnější, musí být pravda‘? Ale neměl jsem tušení, že ji uznávají i ve vládních kruzích. Co jste se rozhodli s tím udělat?“

„Udělalí jsme, co se dalo, abychom je tady udrželi stranou a postarali se o jejich výchovu.“

„Pokud můžu posoudit, tak to byla skutečně náramně dobrá a užitečná věc. Proč?“

„Moment,“ ozval jsem se, „už zas nevím, co mám brát doslova a co obrazně. To oba berete vážně, jako daný fakt, že ty Děti jsou – vetřelci odjinud? Že jsou to nějaké mimozemšťané?“

„Vidíte to?“ upozornil Zellaby. „Žádná panika od pobřeží k pobřeží. Jenom skepse. Já to říkal.“

„Ano,“ řekl Bernard. „Je to jediná hypotéza, kterou jsme u nás v oddělení nemuseli vyloučit jako nepodloženou – i když se pochopitelně najde ještě dost takových, kteří ji odmítají, přestože jsme měli v její prospěch o něco víc důkazů než tady pan Zellaby.“

„Ale ne!“ zvolal Zellaby s náhlým zaujetím a vidličkou salátu na půl cesty k ústům, „že bychom se konečně dostávali k tomu záhadnému zájmu armádní zpravodajské služby o naši vesnici?“

„Myslím, že už není důvod to aspoň před vámi tajit,“ připustil Bernard. „Vím, že v počátečních fázích jste si leccos zjišťoval sám, pane Zellaby, ale nevěřím, že byste se byl dověděl to nejpodstatnější.“

„A to?“ zajímal se Zellaby.

„Že zkrátka Midwich nebyl jediné, a dokonce ani první místo, kde zažili Mimoden. Taky to, že v průběhu tří týdnů kolem toho dne nápadně vzrostl výskyt radarem zachycených neidentifikovatelných létajících předmětů.“

„No, to jsem blázen,“ zvolal Zellaby. „Ó, marnosti, marnosti...!“ Takže existují další skupiny Děti kromě těch našich? Kde?“

Ale Bernard se nenechal uspěchat a zvolna pokračoval:

„K jednomu Mimodni došlo v malém městečku v australském Severním teritoriu. Tam se něco zřejmě nějak nevyvedlo. Došlo k třiatřiceti těhotenstvím, ale z nějakých důvodů všechny Děti zemřely. Většina pár hodin po porodu, poslední po týdnu.“

Pak byl další Mimoden v eskymácké osadě na Victoriině ostrově v Kanadě. Tamní obyvatelé nejsou zrovna dvakrát ochotni o tom mluvit, ale podle všeho je narození dětí tak odlišných od nich samých natolik pobouřilo, nebo snad vylekalo, že je okamžitě nechali zmraznout. Ať tak nebo tak, naživu nezůstalo žádné. Což mimochodem v porovnání s dobou, kdy midwickské Děti donutily své matky, aby je přivezly zpátky sem, nasvědčuje tomu, že ta jejich schopnost vykonávat na druhé nátlak se rozvine teprve ve druhém nebo třetím týdnu života a do té doby že jsou to možná skuteční jedinci. Další Mimoden –“

Zellaby zvedl ruku.

„Nechte mě hádat. Ten byl za železnou oponou.“

„Za železnou oponou byly dva, alespoň, co víme,“ opravil ho Bernard. „Jeden oblasti Irkutsku při hranicích s Mongolskem – dost drastická záležitost. Místní obyvatelé usoudili, že ženy spaly s d'ábly, a tak je zabili i s dětmi. Další případ byl kousek dál na východ, v místě jménem Gižinsk, v horách severovýchodně od Ochotska. Třeba se vyskytly i další, o kterých nevíme. Je skoro jisté, že ke stejném úkazu muselo dojít i na některých místech v Jižní Americe a v Africe, ale to je těžké ověřit. Tamější obyvatelé mají sklon věci tajit. Je dokonce možné i to, že v nějaké odlehlé vesnici mohli zmeškat den a vůbec si toho nevšimnout – v tom případě by ty děti byly ještě větší záhada. Ve většině případů, o kterých víme, pokládali lidé nemluvnata za zrůdy a zabíjeli je, ale máme podezření, že v některých případech je matky ukryly.“

„Ale v Gižinsku zřejmě ne, co?“ ozval se Zellaby.

Bernard se na něj podíval a v koutcích mu trošičku zacukalo.

„Vám toho moc neujde, co, Zellaby? Máte pravdu, v Gižinsku ne. K Mimodni tam došlo o týden dříve než v Midwichi. Dověděli jsem se o tom tři nebo čtyři dny nato. Rusy to náramně zneklidnilo. To byla aspoň jediná útěcha, kterou jsme měli, když se to stalo tady. Věděli jsme, že oni v tom prsty nemají. Oni se zřejmě v patřičné době zase dověděli o Midwichi a taky se jim ulevilo. Náš agent mezitím sledoval Gižinsk a po čase nám ohlásil podivnou skutečnost, že všechny tamní ženy jsou naráz těhotné. V první chvíli jsme to nebrali moc vážně – znělo to jako nepodstatný žvást – ale pak jsme se dověděli, jak to vypadá v Midwichi, a začalo nás to zajímat. Když se děti narodily, měli to Rusové jednodušší než my. Gižinsk – osadu asi dvakrát tak velkou jak Midwich – prakticky neprostupně uzavřeli a v podstatě jsme odtamtud přestali dostávat informace. My jsme Midwich takhle uzavřít nemohli, takže jsme museli postupovat jinak a za daných okolností myslím, že ne tak špatně.“

Zellaby kývl. „Já vím. Ministerstvo obrany to vidělo tak, že dost dobře nevíme, co máme tady nebo Rusové tam. Ale pokud by se ukázalo, že mají Rusové hejno potenciálních géní, mohlo by být celkem užitečné mít podobné hejno, které bychom mohli postavit proti nim, co?“

„Víceméně. Dost rychle se ukázalo, že jsou ty Děti mimořádné.“

„To mě mohlo napadnout,“ posteskl si Zellaby. Smutně zavrtěl hlavou. „Ale mně nikdy na mysl nepřišlo, že bychom tady v Midwichi nemuseli být sami. Ale zato mě teď napadá, že se muselo něco přihodit, když s námi o tom tak zničehonic mluvíte. Nevím, co z toho, co se odehrálo tady, by to mohlo způsobit, takže se snad stalo něco někde jinde, dejme tomu v Gižinsku? Došlo tam snad k nějaký událostem, které by se od našich Děti daly v dohledné době očekávat?“

Bernard úhledně odložil příbor na talíř, chvíli se na něj díval a pak vzhledl.

„Armáda na Dálném východě,“ řekl zvolna, „dostala nedávno do své výzbroje atomové dělo střední velikosti o dostřelu mezi osmdesáti a sto kilometry. Minulý týden s ním provedli první zkoušky naostro. Městečko Gižinsk už neexistuje...“

Všichni jsme na něj zůstali zírat. Angela se s výrazem hrůzy naklonila kupředu.

„Chcete říct – všichni lidi, co tam bydleli?“ ustrnula.

Bernard přikývl. „Všichni. Celé město. Nikoho tam nemohli předem varovat, jinak by se to Děti dověděly. Mimoto se to takhle dá oficiálně připsat chybě ve výpočtu – nebo třeba sabotáži.“

Znovu se odmlčel.

„Oficiálně,“ opakoval, „a pro domácí a všeobecné zpravodajství. My jsme ale dostali vlastní cestou zprávu přímo z ruských zdrojů. Pokud jde o podrobnosti a přesnější údaje, je dost opatrná, ale není pochyb o tom, že se vztahuje ke Gižinsku a zřejmě byla odeslána těsně předtím, než došlo k té akci. Nemluví taky přímo o Midwichi, ale obsahuje důrazné varování. Po popisu, který přesně odpovídá popisu Děti, o nich mluví jako o skupině, která není nebezpečná pouze státu, na jehož území se nachází, ale představuje bezprostřední nebezpečí pro celou lidskou rasu. Apeluje na všechny vlády po celém světě, aby podobné skupinky co možná bezodkladně ‚zneškodnily‘. Vybízí k tomu naléhavě, v některých místech skoro s náznakem paniky. Znovu a znovu opakuje, skoro prosebně, že je potřeba k tomu přikročit rychle, ne v zájmu jednotlivých států, ale celých kontinentů, protože tyhle Děti představují hrozbu pro celé lidstvo.“

Zellaby chvilku prstem obkresloval damaškový vzor na ubruse a teprve po nějakém čase vzhlédl. Pak řekl:

„A co na to armádní zpravodajská služba? Přemýšlí, co to na nás zase ti Rusové vytáhli?“ A znovu začal přejíždět prstem po ubrusu.

„Většina z nás ano – někteří ne,“ připustil Bernard.

Zellaby po chvilce znovu vzhlédl.

„Říkal jste, že Gižinsk zničili minulý týden. Který den to bylo?“

„V úterý druhého července,“ řekl Bernard.

Zellaby zvolna pokýval hlavou.

„To je zajímavé,“ poznamenal. „Jen bych rád věděl, jak se to ti naši dověděli...?“

Chvilku po obědě oznámil Bernard, že se vrací ještě jednou na Zámeček.

„Když tam byl sir John, neměl jsem příležitost si s Torrancem promluvit – a potom jsme se oba potřebovali trochu vzpamatovat.“

„Zřejmě si nevíte rady, co dál s Děti, vidíte?“ zeptala se Angela.

Zavrtěl hlavou. „Pokud bych nějakou představu měl, asi by to bylo služební tajemství. Prozatím chci zjistit, jestli Torrance, jak je zná, nebude mít nějaký nápad. Počítám, že se vrátím tak za hodinu,“ dodal na odchodu.

Když vyšel z hlavních dveří, zamířil automaticky ke svému vozu, ale jak sahal po klice, rozmyslel si to. Neuškodí se trochu projít, usoudil a vykročil rázně pěšky.

Těsně za brankou na něj upřela oči drobná dáma, chvilku zaváhala, ale pak zamířila přímo k nám. Bernard pozvedl klobouk.

„Vy mě asi neznáte. Jsem slečna Lambová, ale my vás tady pochopitelně známe všichni, pane plukovníku.“

Bernard se při představování mírně uklonil a přemítal, kolik toho o něm ti, které označila jako „my všichni“ (což si vyložil jako celý Midwich), asi vědí a jak dlouho to vědí. Zeptal se, co pro ni může udělat.

„Chci se vás zeptat na Děti, pane plukovníku. Co s nimi bude dál?“

Odpověděl jí vcelku po pravdě, že o tom zatím ještě nikdo nerozhodl. Poslouchala a nespouštěla oči z jeho tváře, ruce v rukavičkách pevně sepnuté.

„Nebudete na ně moc přísní, vidíte?“ vyzvídala. „Já vím, že to co se stalo na dnešek v noci, byla hrůza, ale ony za to nemůžou. Ještě z toho nemají rozum. Jsou ještě moc malé, pochopte to. Víím, že vypadají dvakrát starší, než ve skutečnost jsou, ale ani to přece není moc. Opravdu to tak zle nemyslely. Dostaly strach. Neměl by každý strach, kdyby viděl, že k jeho domu táhne dav a chce ho vypálit? To dá rozum, že měl. Každý by měl právo se bránit a nikdo by mu to nemohl mít za zlé.“

Kdyby se takhle hrnuli lidi ze vsi ke mně, bránila bych se vším, co bych měla právě po ruce – třeba i sekerou.“

Bernard si tím nebyl tak jistý. Dost dobře si tuhle maličkou paní, jak se vrhá proti davu se sekerou, neuměl představit.

„Ale šli na to hodně drasticky,“ připomněl jí jemně.

„Já vím. Ale když je člověk ještě malý a má strach, může se mu snadno stát, že to trochu přezene. Pamatuju se, že když jsem byla malá, některé křivdy mě doslova uvnitř spalovaly. Mít tenkrát sílu udělat to, co bych byla chtěla, byla by to hrůza, hotová hrůza, to mi věřte.“

„Bohužel,“ připomněl jí. „Děti tu sílu mají a jistě se mnou budete souhlasit, že se jim nesmí dovolit, aby ji používaly.“

„To ne,“ uznala. „Ale to taky nebudou, jen co víc povyrostou a pochopí to. Určitě ne. Lidi říkají, že musí odtud pryč. Ale vy je pryč nepošlete, vidíte, že ne? Jsou ještě malé. Víím, že jsou trochu svéhlavé, ale potřebují nás. Nejsou tak zlé. Jenom měly v poslední době strach. Předtím takové nebyly. Když tu budou smět zůstat, naučíme je lásce a ohleduplnosti, ukážeme jim, že jim nikdo nechce ublížit...“

Dívala se mu do tváře, ruce úzkostlivě sepnuté, a upírala na něj prosebné oči, které neměly daleko k slzám.

Bernard se na ni sklíčeně díval a v duchu žasl nad oddaností, která dokázala vidět čtyři mrtvé a spoustu vážně raněných lidí jako projev dětské zbrkllosti. Málem viděl v její mysli tu milovanou štíhlou zlatoookou postavičku, která jí brání v rozhledu. Nikdy jí nic nebude zazlívát, nikdy ji nepřestane zbožňovat, nikdy ji nepřestane chápat... Srdce ho bolelo pro slečnu Lambovou...

Mohl jí jenom vysvětlit, že rozhodnutí nezávisí na něm, upokojit ji, aniž by v ní probouzel falešné naděje, že to, co mu řekla zahrne do své zprávy. A pak se od ní co nejšetněji odpoutat, pokračovat v cestě cítit v zádech její úzkostlivý, káravý pohled.

Když procházel vesnicí, uvědomoval si, jak málo je venku lidí a jak napjatá atmosféra tu panuje. Ten pocit, že jsou tu všichni odříznuti od ostatního světa, musí být silný, domýšlel si, ale nezdálo se, že by mnoho lidí až na pár dvojic zabraných do debaty, vyhlíželo jinak, než že si hledí svého. Policista hlídkující na návsi se zjevně nudil. Lekci číslo jedna – že není radno se shlukovat – zřejmě všichni pochopili. Účinný krok k nastolení diktatury, žádný div, že se Rusové postarali o Gižinsk...

Když ušel dvacet metrů po Hickham Lane, narazil na dvě z Děti. Seděly na náspu při cestě a dívaly se vzhůru směrem k západu tak soustředěně, že si ani nevšimly jeho příchodu.

Bernard se zastavil, otočil se směrem, kterým se dívaly, a v té chvíli zaslechl hluk tryskových motorů. Letadlo bylo snadné rozeznat jako stříbřitý obrys na modrém letním nebi, blížící se ve výšce asi patnácti set metrů. Právě kdy ho zpozoroval, objevily se pod ním černé tečky. Vzápětí se rozevřelo celkem pět bílých padáků a zvolna se snášely dolů. Letadlo pokračovalo v letu.

Podíval se znovu na Děti a stačil ještě postřehnout, jak se na sebe spokojeně usmály. Znovu se podíval na letadlo, klidně pokračující v letu a na pětici bílých skvrn zvolna klesajících za ním. V letadlech se příliš nevyznal, ale byl si téměř jistý, že se dívá na Careyův lehký bombardér, který zpravidla mívá pětičlennou posádku. Zamyšleně se znovu zadíval na dvojici Děti a v té chvíli si ho všimly i ony.

Všichni tři se dívali jeden na druhého, zatímco bombardér vrčel dál, teď už nízko nad jejich hlavami.

„To byl hodně drahý stroj,“ poznamenal Bernard. „Někoho náramně našťve, že o něj přišel.“

„To bylo varování. Ale nejspíš přijdou ještě o pár dalších, než tomu doopravdy uvěří,“ řekl chlapec.

„Možná. Dovedete spoustu věcí.“ Odmlčel se a pozoroval je. „Vy nemáte moc rádi, když vám nad hlavou létají letadla, co?“

„To ne,“ souhlasil chlapec.

Bernard kývl. „Ani se vám nedivím. Ale povězte mi, proč jsou ta vaše varování pokaždé tak drastická – proč je vždycky dotáhnete o kousek dál, než by bylo nutné? To jste ho nemohli prostě obrátit a poslat nazpátek?“

„Mohli jsme ho taky nechat spadnout i s lidmi,“ řekla dívka.

„To asi ano. Je od vás hezké, že jste to neudělali. Ale kdybyste ho byli poslali nazpátek, účinkovalo by to stejně, ne? Nevím, proč to musí být takhle.“

„Víc to zapůsobí. Možná, že bychom museli vrátit zpátky letadel spoustu, než by nám někdo uvěřil, že to děláme my. Ale pokud přijdou o letadlo pokaždé, když poletí tudy, tak si toho všimnou,“ řekl mu chlapec.

„Rozumím. Totéž platí nejspíš i o té včerejší noci. Kdybyste byli ten dav jen poslali pryč, nebylo by to dost účinné varování,“ nadhodil Bernard.

„A vy myslíte, že bylo?“ zeptal se chlapec.

„Podle mého záleželo na tom, jak byste to byli udělali. Copak bylo nutné nechat je, aby se pobili navzájem, až přitom někteří přišli o život? Abych vám to vysvětlil v praktičtější rovině, není takticky nemoudré pokaždé zajít o krok dál, o krok, který probudí jen zlobu a nenávist?“

„Ale taky strach,“ připomněl chlapec.

„Aha, takže vy chcete budit strach? A proč?“ zajímal se Bernard.

„Prostě abyste nás nechali být,“ řekl chlapec. „Je to prostředek, ne cíl.“ Zlaté oči se upíraly na Bernarda nehybným naléhavým pohledem. „Dřív nebo později se nás pokusíte zabít. Ať děláme, co chceme, budete se nás chtít zbavit. Jediná naše záchrana je, když sami převezmeme iniciativu.“

Chlapec mluvil klidně, ale jeho slova jako by pronikala Bernardovi přímo do mozku.

V prchavém okamžiku najednou zároveň slyšel mluvit dospělého muže, viděl před sebou šestnáctiletého mladíčka a věděl, že mluví s devítiletým dítětem.

„Na chvíličku,“ vyprávěl potom, „mi to dočista vyrazilo dech. Málem jsem úplně zpanikařil. Ta kombinace dítěte a dospělého v sobě měla něco děsivého, jako by se zčistajasna zhroutil všechen řád věcí... Já vím, že to teď vypadá hloupě, ale v té chvíli to pro mě bylo jako zjevení a, panebože, vyděsilo mě to... Najednou jsme je viděl dvojmo: jednotlivě pořád jako děti, dohromady jako dospělého, který se mnou mluví jako rovný s rovným...“

Chvilku mu trvalo, než se zase vzpamatoval. Vybavil si přitom scénu s policejním ředitelem která také budila hrůzu, ale v jiné, mnohem konkrétnější poloze, a podíval se na chlapce důkladněji.

„Ty jsi Eric?“ zeptal se ho.

„Ne,“ odpověděl chlapec. „Občas jsem Joseph. Ale teď jsem my všichni. Nemusíš se nás bát, chceme si s tebou jenom promluvit.“

Bernard se už zase ovládal. Rozvážně usedl na násep vedle Děti a přinutil se k rozumnému tónu.

„Že bychom vás chtěli zabít, to myslím trochu přeháníte,“ řekl. „Pochopitelně, pokud budete dál vyvádět takové skopičiny, to dá rozum, že vás skutečně začneme nenávidět a mstít se vám – nebo možná by se dalo říct, budeme se před vámi chránit. Ale pokud ne, tak se uvidí. Nenávidíte vy hodně nás? Pokud ne, přece časem musíme přijít na to, jak spolu navzájem vyjít...“

Díval se na chlapce ve slaboučké naději, že snad by s ním měl mluvit víc jako s dítětem. Ale chlapec definitivně rozptýlil všechny podobné iluze. Zavrtěl hlavou a řekl:

„Stavíš to špatně. Tohle přece není otázka lásky nebo nenávisti. O to tu nejde. Taky to není nic, co by se dalo vyřešit debatami. Je to biologická nutnost. Nemůžete si dovolit nás nezabít, protože pokud to neuděláte, je s vámi konec...“ Odmlčel se, aby svým slovům dodal váhy, a pak mluvil dál. „Je to i politická nutnost, ale ta vyžaduje okamžité rozhodnutí na vědomé úrovni. Už teď musí některé z vašich politiků, kteří o nás vědí, napadat, jestli by nebylo lepší zopakovat ruské řešení.“

„Cože, vy o tom skutečně víte?“

„Samozřejmě. Dokud ještě žily Děti z Gižinska, nemuseli jsme se ničeho bát, ale když zemřely, dvě věci se změnily: došlo k porušení rovnováhy a navíc jste si uvědomili, že Rusové by se byli k něčemu takovému neodhodlali, pokud by neměli jistotu, že kolonie Děti představuje spíš riziko než případný užitek.“

Biologická nutnost se nedá popřít. Rusové ji splnili z politických důvodů, stejně jako se to nepochybně pokusíte udělat vy. Eskymáci to udělali pod vlivem přírodních pudů. Ale výsledek je stejný.

Vy to ovšem budete mít těžší. Pro Rusy, jakmile jednou došli k názoru, že jim Děti z Gižinska k ničemu nebudou, jak původně doufali, bylo řešení nasnadě. V Rusku existuje jednotlivec jen proto, aby sloužil státu. Pokud se nadradí nad stát, stává se z něj zrádce a je povinnost společnost chránit se před zrácí, ať se jedná o jednotlivce nebo skupiny. V tomhle případě tedy byla biologická i politická povinnost v souladu. A pokud bylo nutné, aby přitom přišla o život i spousta nevinných lidí, kteří se k tomu připletli náhodou, bylo koneckonců jejich povinností v případě nutnosti zemřít v zájmu státu.

Pro vás je to všechno míň přehledné. Nejen, že vaše odhodlání přežít zasuly konvence mnohem hlouběji, ale navíc vám tu bude na překážku představa, že stát je tu proto, aby sloužil jednotlivcům, z nichž se skládá. Takže vaše svědomí bude zatěžovat pomyšlení na naše takzvaná ‚práva‘.

První chvíle skutečného nebezpečí už pominula. To bylo, když jste se prvně doslechli o akci Rusů proti Dětem. Stačil jeden rázný muž a mohlo tu dojít ke nenadálé ‚nehodě‘. Vám celou dobu vyhovovalo držet nás tu v tajnosti a nám zase vyhovovalo, že o nás nikdo neví, takže se to dalo při troše mazanosti zařídit bez velkých problémů. Teď už ale ne. Touhle dobou si o nás už jistě vyprávějí lidé z nemocnice v Traynu. Vlastně se po včerejší noci o nás nejspíš mluví všude v okolí. Příležitost přivodit přesvědčivou ‚nehodu‘ je pryč. Takže jakpak nás teď zlikvidujete?“

Bernard zavrtěl hlavou.

„Podívej se,“ řekl, „co kdybychom si to vzali z civilizovanějšího hlediska – tohle je koneckonců civilizovaná země, navíc k tomu proslulá svou schopností nacházet kompromisy. Nechce se mi líbit, že s takovou samozřejmostí předpokládáte, že se nemůžeme domluvit. Historie prokázala, že jsme mnohem tolerantnější k menšinám než většina jiných národů.“

Tentokrát se ozvala dívka.

„Tady nejde o civilizovanou záležitost,“ řekla, „to je záležitost naprosto primitivní. Pokud budeme existovat, podrobíme si vás – to je jasné a nevyhnutelné. Necháte se podmanit a nastoupíte cestu k vyhynutí bez boje? Natolik v úpadku snad přece jenom nejste. A navíc politicky je tu otázka: Může si jakýkoliv stát, třeba sebetolerantnější dovolit poskytnout útočiště menšině, jejíž síla stále roste a nad kterou nemá žádnou možnost kontroly? Odpověď, která je nasnadě, je taky záporná.“

Takže co si počnete? Než se na něčem dohodnete, budeme nejspíš nějakou dobu v bezpečí. Ti primitivnější mezi vámi, široké masy, se začnou řídit svými instinkty – ukázkou toho jsme viděli včera v noci – budou se snažit nás uštvat a zničit. Ti liberálnější, zodpovědnější, a ti, kdo jsou nábožensky založení, budou mít náramné potíže s otázkou etiky. Proti jakékoli drastické akci se budou stavět vaši skuteční idealisté – i ti, kdo si na idealisty jen hrají. Je spousta lidí, kteří chápou ideály jako způsob, kterým si můžou zajistit posmrtný život, a klidně nechají své potomky v porobě a nouzi, jen když oni sami budou moct všechno sledovat shora od nebeské brány.

Navíc pokud by se vaše pravicová vláda přece jen rozhoupala k úvahám o možnosti rázně proti nám zasáhnout, levicoví politikové v tom okamžité zvětří politický kapitál a možnost jejího odvolání. Začnou hájit naše práva jakožto ohrožené menšiny, jakožto děti a tak dál. Samozvaně se vyhlásí za ochránce spravedlnosti, milosrdenství, představitele velkomyslnosti lidu. Pak některým z nich dojde, že tu skutečně jde o vážný problém, a pokud by se jim podařilo vyvolat nové volby, s největší pravděpodobností by se strana rozštěpila na zastánce její oficiální vstřícné politiky a řadové členy, kteří by o nás nejspíš tušili své, a seskupili se ve frakci dožadující se rozhodného činu, a to by na odiv stavěnou propagandu o abstraktní spravedlnosti, založenou na osvědčených a vždycky přitažlivých heslech dost oslabilo.“

„Tak se mi zdá, že o našich institucích moc valné mínění nemáte,“ poznamenal Bernard.

Dívka pokrčila rameny.

„Jako bezpečně dominantní druh jste si mohli dovolit ztratit kontakt se realitou a pohrávat si s abstrakcemi,“ řekla. Pak pokračovala: „Zatímco se budou všichni tihle lidé dohadovat, spoustě z nich

dojde, že vypořádat se s druhem, který je na vyšším vývojovém stupni než my, nebude nic lehkého, a čím víc s tím budete otálet, tím to bude těžší. Možná že se vyskytnou pokusy s námi nějak skoncovat. Ale včera jsem vám předvedli, jak dopadnou vojáci, pokud byste je proti nám poslali. Když pošlete letadla, každé z nich se zřítí. Dobře, tak vás třeba – jako Rusy – napadne použít rakety nebo řízené střely, protože jejich elektroniku ovlivnit nemůžeme. Jenže když je sem vyšlete, nezabijete jen nás, ale budete muset zabít i všechny ostatní lidi ve vsi – než byste o takové akci začali vůbec vážně přemýšlet, trvalo by to hodně dlouho, a pokud by se doopravdy uskutečnila, která vláda v téhle zemi by mohla přežít podobný masakr nevinných lidí jen proto, že se jí to zdálo nutné? Nejenže by strana, která by něco takového strpěla, byla jednou provždy vyřízená, ale její vůdcové by, až by se podařilo odstranit nebezpečí, na jeho odčinění a nápravu asi hodně doplatili.“

Odmlčela se a slova se ujal chlapec.

„V podrobnostech to může vypadat jinak, ale něco podobného vás nevyhnutelně čeká, jen co trochu širší okruh lidí pochopí, jakou hrozbu představujeme. Možná že vás čeká nezvyklé období, ve kterém budou strany dělat, co budou moct, jen aby se nedostaly k vládě a nemusela právě ony tu akci proti nám podniknout.“ Odmlčel se, chvíli se zamyšleně díval přes pole a pak dokončil:

„Takže tak to je. Co byste si přáli vy nebo co bychom si přáli my, tu nehraje žádnou roli – také by se to dalo říct tak, že vy i my si přejeme jedno a totéž – totiž přežít. Všichni jsme je hříčky životních sil. Vy jste sice početně silní, ale mentálně nedostatečně vyvinutí, my jsme mentálně silní, ale fyzicky slabí. A teď nás příroda postavila proti sobě, kdo z koho. Je to možná z našeho i vašeho hlediska krutá zábava, ale stará, prastará. Krutost je tak stará jako sám život. Trochu se to zlepšilo: humor a soucit jsou nejvýznamnější z lidských vynálezů, ale nezakořenily ještě dost pevně, třebaže hodně slibovaly.“ Odmlčel se a pousmál. „Tohle máme od Zellabyho – našeho prvního učitele,“ poznamenal a pokračoval dál. „Ale životní síla je nepoměrně mocnější než ony a její krvavé záliby se nedají popřít.“

Ale přesto jsme si říkali, že tu konečnou bitvu by bylo snad přece jen možné alespoň odložit. A právě o tom jsme si s tebou chtěli promluvit...”

☹20. ULTIMÁTUM

„Tohle,“ řekl káravě Zellaby zlatooké dívce sedící na větvi stromu u cesty, „tohle je nemístné omezování mé svobody pohybu. Víte moc dobře, že chodím na procházku každé odpoledne a pokaždé se vracím domů na čaj. Z tyranie se může lehko stát zlovyk. Mimoto máte jako rukojmí mou ženu.“

Zdalo se, že si to Dítě rozmýšlí, pak si přesunulo v ústech velký cucavý bonbón.

„Tak dobře, pane Zellaby,“ řeklo.

Zellaby udělal další krok. Tentokrát bez potíží překročil neviditelnou bariéru, která ho předtím zastavila.

„Děkuju, má milá,“ pokynul dívce zdvořile hlavou. „Tak pojďte, Gayforde.“

Vešli jsme do lesa a nechali za sebou hlídku u cesty, pohupující nohama a chřoupající bonbon.

„Nesmírně zajímavý aspekt celé věci jen ten předěl mezi jednotlivcem a kolektivem,“ poznamenal Zellaby. „Zatím se mi pořád nepodařilo přesně určit, kudy vede. Když tohle Dítě cumlá bonbon, je to docela určitě pocit individuální, těžko může být jiný, ale to, že nás pustila dál, bylo rozhodnutí kolektivní stejně jako předtím ta síla, co nás zadržela. A když je mysl kolektivní, jak je to s podněty, které přijímá? Pochutnávají si ostatní Děti na tom bonbonu taky? Zdálo by se, že ne, ale přitom o něm musejí vědět a možná i vnímat jeho chuť. Na podobný problém narážím, když jim promítám filmy a dělám přednášky. Teoreticky by stačilo, kdybych měl v publiku jen dva z nich a ten zážitek by sdíleli i všichni ostatní – takhle se, jak jsem vám už říkal, taky normálně učí – ale v praxi kdykoli přijdu na Zámeček, sejde se jich plný sál. Pokud tomu rozumím, když jim promítám film, zřejmě by věděli, oč jde, i kdyby tam seděl jen jeden chlapec a jedno děvče, ale patrně se při přenosu vizuálního vjemu něco vytrácí, protože všichni se daleko radši dívají na vlastní oči. Je těžké je přimět, aby se o tom rozpovídali, ale skutečně se zdá, že individuální zážitek z filmu jim přináší větší uspokojení, stejně jako asi individuální cumlání bonbonu. Tahleta úvaha okamžitě vyvolává spoustu dalších otázek.“

„To věřím,“ souhlasil jsem, „ale to už jsou otázky hodně akademické. Pokud jde o mě, mě stačí základní záhada faktu, že tady jsou, a hned mám o čem přemýšlet.“

„Ale,“ namítl Zellaby, „na tom není nic tak nového. To, že jsme tady my, představuje stejnou záhadu.“

„To snad ne. My jsme tu vznikli vývojem – ale kde se tu vzaly Děti?“

„Neberete pouhou teorii za prokázaný fakt, milý zlatý? Všeobecně se předpokládá, že jsme tu vznikli postupným vývojem, a na podporu tohohle předpokladu se předpokládá, že tu kdysi existoval tvor, který byl prapředkem nás i lidoopů – to, čemu naši dědečkové říkali ‚chybějící článek‘. Ale nikdy nikdo neobjevil žádný uspokojivý důkaz toho, že by byl takový tvor kdy existoval. A vůbec chybějící článek, vždyť, panebože, celá ta teorie je plná chybějících článků – pokud se to dá takhle obrazně říct. Dovedete si představit, jak se z tohohle jediného článku mohly vyvinout tak odlišné rasy? Já ne, ať se snažím jak chci. Stejně tak si v pozdější fázi nedovedu představit kočovné stvoření, z něhož bys oddělovaly linie, které by daly vzniknout tak pevným a vyhraněným znakům jednotlivých ras. Na ostrovech se to dá pochopit, ale na velkých rozlohách pevnin už ne. Na první pohled se zdá, že určitou roli tu mohlo sehrát podnebí – jenže pak si člověk uvědomí, že znaky mongolské rasy se vyskytují od rovníku až k severnímu pólu. Představte si také ty nespočetné přechodné typy, které by tu byly musely existovat, a jak nepatrné množství jejich pozůstatků se nám podařilo objevit. Představte si, o kolik generací bychom se museli vrátit, než bychom dospěli ke společnému prapředkovi černochů, bělochů, rudochů i lidí žluté pleti, a navíc si vezměte, že by tu měly být nescíslné stopy takového vývoje, které by tu po sobě zanechaly miliony vyvíjejících se předků, ale není tu nic než velké prázdno. Vždyť my víme víc o éře plazů než o éře předpokládaného vývoje člověka. Už řadu let máme kompletní evoluční rodokmen koně. Pokud by se dal sestavit podobný u lidí, už dávno bychom ho měli. Ale co máme místo toho? Jen pár, skutečně pár, izolovaných exemplářů. Nikdo neví, kam a jestli vůbec zapadají do obrazu vývoje, protože ten obraz prostě neexistuje – jen předpoklad. Ty exempláře mají s námi tak málo společného jako my s Děti.“

Přibližně půl hodiny jsem poslouchal přednášku o nevyzpytatelné a neuspokojivé fylogenezi lidstva, kterou Zellaby zakončil omluvou, že nemohl úplně vyčerpat téma, které není možné zhustit do několika vět, jak se o to právě pokusil.

„Ale přesto,“ řekl na závěr, „jste z toho snad pochopil, že v tom, co se všeobecně považuje za skutečnost, je víc mezer než důkazů.“

„Ale pokud v tu teorii nevěříte, co místo ní?“ zeptal jsem se.

„To nevím,“ uznal Zellaby, „ale odmítám přijmout chybnou teorii jen proto, že nemám po ruce lepší, a nedostatek důkazů, které by měly být, pokud by skutečně platila, velmi početné, pokládám za argument pro nějakou jinou – ať už jakoukoli. A tak mě to, že se tu Děti objevily, zaráží objektivně stejně málo jako různé jiné rasy, které se zčistajasna odněkud vynořily zcela vyzrálé, nebo aspoň bez jakékoli jasné linie předchozího vývoje.“

Tak neurčitý závěr byl dost nezellabyovský. Nadhodil jsem, jestli snad nemá nějakou vlastní teorii. Zellaby zavrtěl hlavou.

„Ne,“ řekl skromně. Pak dodal: „Člověku to přirozeně nedá, aby nad tím nepřemýšlel. Bohužel dochází k závěrům, které nejsou zrovna uspokojivé a občas taky ne dvakrát příjemné. Racionalistu, jako jsem já, například zneklidní, když se občas přistihne při pomyšlení, jestli to všechno neřídí nějaká vnější síla. Když se porozhlédnu po světě, občas mi tak trochu připomíná trochu neuspořádané pokusné políčko. Takové místo, kam někdo sem tam vypustí nový druh a sleduje, jak si v té naší divoké zmeti poradí. Musí to být pro vynálezce fascinující sledovat, jak si vedou jeho výtvořky, nezdá se vám? Zjišťovat, jestli se mu tentokrát podařilo objevit úspěšného ničitele, nebo jen dalšího budižkničemu, a taky pozorovat pokrok předchozích modelů a všímat si, kterému z nich se nejlíp daří dělat ostatním ze života hotové peklo... Nemyslíte? – To víte, říkal jsem vám, že takové úvahy nebývají zrovna příjemné.“

Zasmál jsem se:

„Řeknu vám tedy na rovinu, pane Zellaby, vy nejen že hodně mluvíte, ale taky napovídáte spoustu nesmyslů a ještě ke všemu tak, až se chvílemi zdá, jako by aspoň místy dávaly nějaký smysl. Pro posluchače je to strašně matoucí.“

Zellaby se zatvářil ublíženě.

„To, co povídám, milý zlatý, má vždycky nějaký smysl. To je můj základní společenský nedostatek. Člověk by měl umět rozlišovat mezi tím, co se mu říká, a tím, jak se mu to říká. Bylo by vám milejší, kdybych do vás radši monotónně hučel s tou nesmlouvavou naléhavostí, kterou ti prostomyslnější z našich bratří, Bůh jim pomoz, pokládají za záruku upřímnosti? I vtom případě byste si ale měl zvážit, co vlastně říkám.“

„Já bych jen rád věděl,“ nedal jsem se, „jestli, když tak odmítáte vývoj lidstva, máte namísto téhle teorie nějakou jinou zásadní hypotézu?“

„Moje úvaha o Vynálezci se vám nezamlouvá? Mně taky moc ne. Ale přinejmenším má tu výhodu, že není o nic nepravděpodobnější a přitom o hodně pochopitelnější než sousta náboženských učení. A když říkám ‚Vynálezce‘, nemám tím nutně na mysli jednotlivce. Spíš nějaký tým. Případá mi, že kdyby si naši vlastní biologové a genetici vybrali pro své testy nějaký odlehlý ostrov, bylo by pro ně nesmírně zajímavé sledovat, jak se tam jejich vzorky ekologicky střetávají. A koneckonců, co jiného je naše planeta než ostrov uprostřed vesmíru? Ale takovéhle dohady mají k teorii ještě daleko.“

Okruhem jsme došli k silnici od Oppley. Jak jsme se blížili ke vsi, vynořila se z Hickham Lane hluboce zamyšlená postava a zabočila na cestu před námi. Zellaby na ni zavolal. Bernard se vytrhl ze svého zadumání. Zastavil se a počkal, až k němu dojdeme.

„Nevypadáte na to,“ podotkl Zellaby, „že by vám Torrance zrovna moc pomohl.“

„K doktoru Torrancemu jsem ani nedošel,“ přiznal se Bernard. „A teď mám dojem, že ani nemá smysl, abych ho ještě obtěžoval. Mluvil jsem s dvěma z těch vašich Děti.“

„Ne se dvěma,“ opravil ho jemně Zellaby. „Člověk mluví buď se Složeným chlapcem nebo se Složenou dívkou, případně s oběma.“

„Tak dobře. Uznávám, že máte pravdu. Mluvil jsem se všemi Děti – aspoň si to myslím, i když se mi zdálo, že se chlapec i dívka vyjadřovali hodně po zellabyovsku.“

Zellaby se zatvářil polichoceně.

„Na to, že jsme lev a jehňátko, jsme spolu vždycky dobře vycházeli. Je potěšující vědět, že jsem na ně aspoň trochu výchovně zapůsobil,“ poznamenal. „Na čem jste se dohodli?“

„Mám pocit, že slovo ‚dohodli‘ není zrovna nejpřesnější,“ zaváhal Bernard. „Informovali mě, poučili a instruovali. A nakonec mě pověřili, abych předal ultimatum.“

„Vážně – a komu?“ podivil se Zellaby.

„To vlastně přesně nevím. V zásadě komukoli, kdo je v takovém postavení, že jim může zajistit leteckou přepravu.“

Zellaby povytáhl obočí. „A kam?“

„To mi neřekli. Asi někam, kde by mohli žít nerušeně.“

V krátkosti nám zopakoval argumenty Děti.

„Takže to vypadá takhle,“ shrnul. „Jak to vidí oni, jejich existence představuje pro státní orgány hrozbu, která se nedá dlouho pomíjet. Nemůžou je nechat být, ale každá vláda, která se pokusí se s nimi vypořádat, to v případě neúspěchu šeredně politicky odnese a v případě úspěchu nejspíš taky. Děti samy si nepřejí útočit ani být nucené se bránit –“

„Přirozeně,“ zamumlal Zellaby. „V první řadě jim jde o tom přežít a teprve časem pak ovládnout svět.“

„– takže je v zájmu všech zúčastněných, aby jim někdo obstaral dopravní prostředek, kterým by se mohli přemístit jinam.“

„To znamená jedna nula pro Děti,“ poznamenal Zellaby a stáhl se do vlastních úvah.

„To přece zní riskantně – myslím z jejich hlediska. Všechny pěkně pohromadě v jednom letadle,“ poznamenal jsem.

„Ale to víte, že na tohle taky pomyslely. Mají to promyšlené do všech podrobností. Těch letadel má být několik. Posádka jim musí dovolit každé z nich prohledat a ověřit si, že tam nejsou časované bomby a takové věci. Chtějí také padáky, a z nich některé podle vlastního výběru si samy vyzkoušejí. Mají ještě spoustu podobných podmínek. Pochopili plný dosah události v Gižinsku mnohem rychleji než naši vlastní lidé a k ostrému zásahu moc prostoru nenechávají.“

„Hmm,“ zamyslel jsem se. „Musím říct, že vám zrovna nezávidím, že to budete muset ohlásit nahoru. A čím hrozí, pokud se jim nevyhoví?“

Bernard zavrtěl hlavou.

„Vlastně ničím. Ultimátum možná není to správné slovo. Spíš požadavek. Řekl jsem jim, že se dá těžko čekat, že by mě někdo vážně vyslechl. Ony na to, že by to radši napřed zkusily takhle – pro všechny bude lepší, když se to odbude v klidu. Pokud to neprosadím – a je jasné, že to sám nedokážu – nabídly mi, že mě při dalším pokusu dvě z nich doprovodí.“

Po tom jak jsem viděl, co ta jejich ‚síla vůle‘ provedla s policejním ředitelem, to není příjemná vyhlídka. Nevidím, proč by nemohly uplatnit taková nátlak postupně na všech úrovních, kdyby to bylo nutné, třeba i na té nejvyšší. Co jim v tom vůbec může zabránit?“

„Člověk už nějakou dobu cítil, že k tomu musí dojít, stejně nevyhnutelně, jako přichází zima,“ vynořil se Zellaby ze svých úvah. „Jenom jsem to nečekal tak brzo – a taky myslím, že by k tomu bylo došlo až o hodně let později, kdyby to byli Rusové neuspíšili. Myslím, že ani samotným Dětem se to teď nehodí. Ještě na to nestačí. Proto chtějí odletět někam, kdy by mohli v klidu dospět.“

Máme tu před sebou dost delikátní morální problém. Na jedné straně je naše povinnost vůči vlastní rase a kultuře Děti zlikvidovat, protože je jasné, že pokud to neuděláme, nadobro nás ovládnou a jejich kultura, ať už je jakákoliv, pohltí naši.

Na druhé straně nám právě naše kultura klade zábrany, pokud jde o nemilosrdnou likvidaci neozbrojených menšin, a to ani nemluvíme o praktických překážkách takového řešení.

Na třetí – bože, to je zamotané – na třetí straně, pokud Dětem umožníme přesunout problém, který představují, někam, kde jsou lidé ještě hůř vybavení k tomu, aby si s ním poradili, je to taktika únikových průtahů, postrádající jakoukoli morální odvahu.

Člověku se až zasteskne po přímočarých Marťanech H.G.Wellse. Tohle vypadá na jednu z těch zapeklitých situací, kde po morální stránce neobstojí žádné řešení.“

Vyslechli jsem to s Bernardem mlčky. Po chvíli mě cosi přinutilo říct:

„To zní jako mistrné shrnutí toho, co přivádělo bezradné filozofy do zapeklitých situací po celé věky.“

„Ale to ani zdaleka!“ ohradil se Zellaby. Pokud je člověk na pochybách a každé z východisek je nemorální, zbývá vždycky ještě možnost jednat pokud možno v zájmu co největšího počtu jedinců. Z toho plyne, že Děti by skutečně bylo nejlíp přestěhovat někam co nejdál a co nejdřív. Je mi líto, že docházím k tomuhle závěru. Za těch devět let mi dost přirostly k srdci. A ať si moje žena říká co chce, dospěl jsem ve vztahu k nim tak blízko přátelství, jak jen to bylo možné.“

Dopřál si další, delší pauzu a pak zavrtěl hlavou.

„Je to jediné možné,“ opakoval. „To se ví, úřady to tak lehce nepochopí – ale to jsem jen rád, protože nevidím žádnou možnost, co by si s tím mohly počít, leda by zničili celou vesnici i s námi.“ Zastavil se a rozhlédl se kolem sebe po Midwichi, vyhřívajícím se v odpoledním slunci. „Já jsem už starý člověk a beztak už tu dlouho nebudu ale mám ještě mladou ženu a malého syna. A i na tohle bych při takových úvahách měl pamatovat. Ne, úřadům se to zamlouvat nebude, to je jasné, ale jestli Děti odjet chtějí, tak odjedou. Lidskost tu převáží nad biologickou povinností. Případá vám to jako projev charakteru? Nebo úpadku? Ale aspoň tím ten černý den oddálíme – jen bych rád věděl, na jak dlouho.“

V Kyleově sídle už na nás čekal čaj, ale sotva Bernard vypil jediný šálek, zvedl se a začal se loučit se Zellabyovými.

„Když tu zůstanu, víc se už stejně nedovím,“ řekl. „A čím dřív předložím svým nevěřícím nadřízeným požadavky Děti, tím dřív se věci pohnou. V něčem máte pravdu, pane Zellaby, ale já osobně bych dal nevím co za to, kdyby se nám Děti povedlo dostat pryč z téhle země, a to co nejrychleji. Už jsem v životě zažil všelicos, nač nebyl zrovna pěkný pohled, ale nic z toho neobsahovalo tak jasné varování jako to, co zažil váš policejní ředitel. Spolehněte se, že vám povím, co bude nového.“

Pohlédl na mě. „Pojedeš se mnou, Richarde?“

Zaváhal jsem. Janet byla ještě pořád ve Skotsku a vrátit se měla až za pár dní. V Londýně jsem neměl nic na práci a problém midwickských Děti mě začal fascinovat jako nic z toho, s čím bych se tam mohl setkat. Angela to postřehla.

„Pokud byste chtěl, beze všeho tu zůstaňte,“ řekla mi. „Myslím, že nám oběma udělá dobře, když tu v téhle situaci nebudeme tak docela sami.“

Uhodl jsem, že to myslí doopravdy a pozvání jsem přijal.

„Beztaž ani nevíš, jestli bys odsud směl někoho odvézt,“ řekl jsem Bernardovi. „Pokud bys mě vzal s sebou, nejspíš bychom rychle zjistili, že pro mě ještě pořád platí zákaz pohybu.“

„Aha, ten směšný zákaz,“ vzpomněl si Zellaby. „O tom si s nimi musím vážně promluvit – to byl skutečně absurdní a ztřeštěný nápad.“

Doprovodili jsme Bernarda ke dveřím a dívali se za ním, jak odjíždí po příjezdové cestě a mává nám.

„Ano. Jedna nula pro Děti,“ řekl znovu Zellaby, jak auto mizelo v zatáčce. „A časem celý zápas... možná...?“ Lehce pokrčil rameny a zavrtěl hlavou.

☹21. ZELLABY MAKEDONSKÝ

„Má milá,“ pohlédl Zellaby přes stůl se snídání na svou ženu, „pokud bys měla dneska dopoledne náhodou cestu do Traynu, nekoupila bys mi tam tu velkou pikslu cucavých bonbonů?“

Angela přesunula pozornost od opékače topinek k manželovi.

„Miláčku,“ řekla, ale ne zrovna mile, „za prvé, pokud si ještě vzpomínáš, co se stalo včera, tak ti snad dojde, že do Traynu asi těžko pojeď. Za druhé nemám ani za mák chuti kupovat Dětem sladkosti. A za třetí, pokud to má znamenat, že se chystáš jít dneska večer promítat na Zámeček filmy, tak to tě nepustím.“

„Ten zákaz,“ řekl Zellaby, „už zrušili. Včera večer jsem jim vysvětlil, že to od nich bylo hloupé a neuvážené. Jejich rukojmí se odsud nemůžou všichni naráz vytrazit, tak aby se jim to nedoneslo, přinejmenším přes slečnu Lambovou a slečnu Ogleovou. Všem to vadí a k ničemu to není. Polovina, nebo třeba i jen čtvrtina lidí z vesnice jim na ochranu poslouží stejně jako vesnice celá. A navíc jsem jim pověděl, že pokud se jich bude polovička potloukat po silnicích, odvolám přednášku o ostrovech v Egejském moři, kterou jsem jim na dnešní večer slíbil.“

„A oni ti na to jen tak kývli?“ podivila se Angela.

„Přirozeně. Oni totiž nejsou hloupí. Na rozumné argumenty dají vždycky.“

„To tedy ano! Po tom všem, co jsme s nimi zažili –“

„Ale je to tak,“ odporoval Zellaby. „Pokud je něco znervózní nebo jim nažene strach, začnou vyvádět hlouposti, ale není to stejné u nás u všech? A protože jsou mladí, občas to přeženou, ale neplatí snad tohle o všech mladých? Jsou taky vyplašení a nervózní – ale neměli bychom být nervózní i my, když nad námi visí hrozba toho, co se stalo v Gižinsku?“

„Gordone,“ zavrtěla hlavou jeho žena. „Já tě nechápu. Ty Děti mají na svědomí šest lidských životů. Těch šest lidí, které dobře znaly, zabily a spoustu dalších zranily, některé z toho těžce. Kdykoli se něco takového může stát komukoli z nás. Chceš to snad obhajovat?“

„Ale to ne, má milá. Jenom vysvětluju, že když je něco vystraší, můžou šlápnout vedle jako každý z nás. Dřív nebo později budou muset bojovat o přežití. Vědí to a z nervozity si omylem myslely, že ten čas už přišel.“

„Takže teď stačí jim říct: ‚Moc nás mrzí, že jste nedopatřením zabili šest lidí. Ale už o tom nebudem mluvit, ne?‘“

„A napadá tě něco lepšího? Chceš si je radši znepřátelit?“ zeptal se Zellaby.

„To se ví, že ne, ale když na ně zákon nemůže, jak sám tvrdíš –, i když mně to tedy nejde na rozum, k čemu je zákon, který neuznává, co ví každý – ale i jestli je to opravdu tak, neznamená to ještě, že bychom si něčeho neměli všímat a tvářit se jakoby nic. Existují přece i společenské sankce, nejen právní.“

„Na to bych si dal pozor, má milá. Právě jsme viděli, že sankce síly překonají obojí,“ pravil s vážnou tváří Zellaby.

Angela se na něj nechápavě zadívala.

„Gordone, já ti vážně nerozumím,“ opakovala. „Je spousta věcí, na které se díváme oba stejně. Máme stejné zásady, ale teď mi připadá, jako bys byl někde úplně jinde. Nevšímat si toho, co se stalo, přece nemůžeme. To by bylo stejné, jako bychom jim to prominuli.“

„Ty a já, má milá, to měříme každý jiným metrem. Ty to posuzuješ podle společenských pravidel a vidíš v tom zločin. Já se na to dívám z hlediska určitého elementárního zápasu a žádný zločin v tom nevidím – jenom hroživé pradávne nebezpečí,“ Tón, kterým pronesl tahle poslední slova, se natolik lišil od jeho obvyklého hlasu, až jsme se na něj oba s úlekem zadívali. Poprvé za dobu, co jsem ho znal, jsme uviděl jiného Zellabyho – toho, díky jehož pronikavým postřehům byla jeho Díla něčím víc, než se na první pohled zdálo – jak znenadání jasně vystupuje do popředí a vyhlíží mladší než ten diletantský snovač slov, kterého jsem znal. Pak sklouzl nazpátek do svého obvyklého stylu. „Rozumný beránek nedráždí lva,“ řekl. „Chlácholí ho, hraje o čas a doufá, že to dobře dopadne. Děti mají cucavé bonbóny rády a budou čekat, že jim je přinesu.“

Chvilíčku jsme se na sebe s Angelou dívali. Viděl jsem na ní, jak její nechápavost a lítost slábne a na jejich místo nastupuje výraz důvěry tak bezmezný, až mě to uvedlo do rozpaků.

Zellaby se obrátil ke mně.

„Bohužel mám dnes dopoledne nějakou práci, kterou nemůžu odložit, milý zlatý. Co kdybyste si na oslavu konce našeho obležení vyjel s Angelou do Traynu?“

Když jsme se krátce před polednem vrátili do Kyleova sídla, zastihl jsem Zellabyho v plátěném lehátku na cihlové dlažbě pod verandou. V první chvíli mě nezaslechl, a jak jsem se na něj díval, užasl jsem, jak se ustavičně mění. U snídaně jsem zahlédl muže mladšího a silnějšího. Ted' vyhlížel naopak staře a unaveně, zdál se mi starší než kdy předtím, a zároveň jak tak seděl s pohledem upřeným kamsi do nesmírné dálky a mírný vánek mu čečral hedvábné bílé vlasy, jakoby stařecky roztržitý.

Pak mi podrážka zaskřípala o dláždění a rázem se znovu proměnil. Malátnost zmizela, prázdnota z očí se vytratila a tvář obrácená ke mně byla už zase tvář starého známého Zellabyho, jakou jsem vídal už deset let.

Přitáhl jsem si k němu židli a postavil jsem na cihlové dláždění velkou plechovku s cucavými bonbóny. Na chvilíčku na ní spočinul pohledem. „To je dobře,“ řekl. „Mají je moc rády. Koneckonců jsou to ještě děti – dokonce i s malým d.“

„Poslyšte,“ řekl jsem, „nechci vám do ničeho mluvit, ale – myslíte opravdu, že je rozumné, abyste tam dnes večer chodil? Koneckonců, to co se stalo, se už opravdu nedá odestát. Všechno se změnilo. Mezi nimi a vesnicí, možná dokonce mezi nimi a námi všemi, je teď otevřené nepřátelství. Určitě mají podezření, že proti nim něco chystáme. To ultimátum, které dali Bernardovi, hned tak někdo neposlechne, pokud ho vůbec někdo bude brát vážně. Sám jste mluvil o tom, že jsou nervózní, takže jsou jistě nervózní i teď – to znamená ještě pořád nebezpečné.“

Zellaby zavrtěl hlavou.

„Mně nic neudělají, milý zlatý. Já je začal učit, ještě než se toho chopily úřady, a nikdy jsem je učit nepřestal. Nemůžu říct, že bych jim rozuměl, ale myslím, že je znám líp než kdo jiný. Ale hlavně mi důvěřují...“

Odmlčel se opřený v lehátku a pozoroval topoly komíhající se ve větru.

„Důvěra –,“ řekl po chvíli, ale právě v tom okamžiku se objevila Angela s láhví sherry a sklenicemi, takže větu nedořekl a zeptal se jí, co je nového v Traynu.

U oběda mluvil méně než obvykle a po obědě se vytratil do pracovny. O něco později jsem ho zahlédl, jak odchází na svou obvyklou odpolední procházku, ale protože mě nezval, abych šel s ním, uvelebil jsem se v lehátku na zahradě. Vrátil se k odpolední svačině – při které mě upozornil, abych se pořádně najedl, protože o večerech, kdy chodí přednášet Dětem, bývá večere později a jenom lehká.

Angela to bez velké naděje ještě jednou zkusila:

„Miláčku, nemyslíš že –? Vždyť ty tvé filmy už všechny znají. Ten o ostrovech v Egejském moři jsi jim už přece promítal nejmín dvakrát. Co kdybys to odložil a třeba si půjčil nějaký film, který ještě neviděly?“

„Má milá, je to dobrý film. Takový se dá vidět víc než jednou nebo dvakrát,“ ohradil se Zellaby trochu dotčeně. „Mimoto jim nepovídám pokaždé to samé – o řeckých ostrovech se vždycky dá říct něco nového.“

V půl sedmé jsme začali nakládat do auta všechno potřebné. Zdálo se, že je toho spousta. Řada kufrů obsahujících promítačku, transformátor, zesilovač, mikrofon, krabice s filmy, magnetofon, který měl zachytit jeho slova, jedno zavazadlo těžší než druhé. Když jsme to všechno naložili a navrch přidali stojan mikrofonu, vypadalo to spíš, jako by se chystal na dalekou cestu, než na večerní přednášku.

Jak jsme nakládali, potloukal se Zellaby kolem, všechno prohlížel a přepočítával, nezapomněl ani na plechovku s bonbony, až byl konečně spokojený.

Obrátil se k Angele.

„Poprosil jsem Gayforda, aby mě tam odvezl a pomohl mi všechno vyložit,“ řekl jí. „Nemusíš mít starost.“ Přitáhl ji k sobě a políbil ji.

„Gordone –,“ řekla. „Gordone –“

Levou paží ji objímal, pravou rukou ji pohladil po tváři a zadíval se jí přitom do očí. Trošičku káravě zavrtěl hlavou.

„Ale, Gordone, já už se těch Děti bojím...Co kdyby...?“

„Nedělej si starosti, má milá. Já vím, co dělám,“ ujistil ji.

Pak se obrátil a zamířil k vozu. Jak jsme se vzdalovali po příjezdové cestě, Angela dosud stála na schůdcích a sklíčeně se za námi dívala.

Když jsme se blížili k hlavnímu vchodu Zámečku, nemůžu říct, že bych byl docela klidný. Ale napohled nebylo na té budově znát nic, co by opravňovalo k nějakým obavám. Byl to prostě velký, dost ošklivý viktoriánský dům, po stranách s nesourodě přistavenými novými, moderními křídli, které za času pana Crimma sloužily jako laboratoře. Trávník před budovou nesl jen málo stop po bitce, která se tu především odehrála, a přestože při ní mnohé z okolních keřů dost utrpěly, byl těžko uvěřit, že k ní kdy skutečně došlo.

Náš příchod neproběhl nepozorovaně. Než jsem stačil otevřít dvířka a vystoupil, dveře hlavního vchodu se prudce rozlétly a nejméně tucet Děti se se sborovým jásotem „Dobrý den, pane Zellaby!“ řítily po schodech dolů. Přihnuly se k vozu, okamžitě otevřely dvířka zavazadlového prostoru a dva z chlapců odtamtud začali vytahovat jednotlivé části nákladu a předávat je dalším, aby je zanesli dovnitř. Dvě děvčata pelášila zpátky do schodů s mikrofonom a svinutým promítacím plátnem, další s vítězoslavným zajásání chňapla plechovku s cukrovím a hnala se za nimi.

„Na tohle pozor,“ varoval úzkostlivě Zellaby, když došlo na těžší kusy, „to jsou křehké věci. Neste to opatrně.“

Jeden z chlapců se na něj usmál, s přehnanou opatrností pozvedl jeden z černých kufříků a podal ho dalšímu. V té chvíli na Dětech nebylo nic podivného ani záhadného, až na to, že jejich usilovná spolupráce připomínala při jejich vzájemné podobě jakýsi revuální výstup. Poprvé od svého návratu jsem náhle viděl Děti jako děti a malým „d“. Bylo také na první pohled jasné, že Zellabyho návštěva je tady vítanou událostí. Pohlédl jsem na něj, jak stojí a s laskavým, trochu posmutnělým úsměvem je pozoruje. Bylo vyloučené spojovat si Děti, jak jsem je viděl teď, v duchu s jakýmkoli nebezpečím. Měl jsem zmatený pocit, že tohle přece nemůžou být ty Děti. Že všechny teorie, obavy a hrozby, o kterých jsme mluvili, se musely týkat nějakých jiných. Bylo skutečně stěží k uvěření, že by mohly mít co společného s pomatením rázného policejního ředitele, které Bernardem tak otřásl. Vůbec nemyslitelné se zdálo, že by mohly vydat ultimátum, které by někdo bral natolik vážně, že by se rozhodl předat ho nadřízeným.

„Doufám, že se vás sejde dost,“ prohodil Zellaby tázavě.

„To víte, že ano, pane Zellaby,“ ubezpečil ho jeden z chlapců. „Přijdou všichni, to se ví až na Wilfreda. Ten je na marodce.“

„Aha, máš pravdu. Jak se mu vede?“

„Záda ho ještě pořád bolí, ale všechny broky mu už vyndali a doktor říká, že bude v pořádku,“ řekl chlapec.

Můj vnitřní rozpor sílil. Čím dál pro mě bylo těžší uvěřit, že jsme se, pokud jde o Děti, nestali všichni obětí nějakého dalekosáhlého nedorozumění a ten Zellaby, který stál vedle mě, je týž Zellaby, který dnes ráno mluvil o „hrozivém, pradávném nebezpečí“.

Děti vyložily z vozu poslední kufřík. Uvědomil jsem si, že ten už ve voze byl, když jsem tam nakládali ostatní věci. Byl zřejmě těžký, protože ho museli nést společně dva z chlapců. Zellaby trochu úzkostlivě sledoval, jak s ním stoupají do schodů, a pak se obrátil ke mně.

„Moc vám děkuji, že jste mi pomohl,“ řekl, jako by mě propouštěl.

Pocítil jsem zklamání. Nové světlo, v kterém jsem teď Děti uviděl, mě fascinovalo. Napadlo mě, že bych se rád zúčastnil jeho přednášky a pozoroval je, jak klidně sedí všechny pohromadě, děti s malým „d“. Zellaby postřehl, jak se tvářím.

„Pozval bych vás, abyste šel s námi,“ řekl. „Ale přiznám se vám, že mám dnes večer trochu starost o Angelu. Bojí se o mě, vždyť víte. Děti jí vždycky trochu naháněly strach a těch posledních pár dní ji rozrušilo víc, než na sobě dává znát. Myslím, že by bylo dobře, kdyby s ní dnes večer někdo zůstal a dělal jí společnost. Říkal jsem si, že snad vy, milý zlatý... Byl bych vám za to moc vděčný...“

„Ale to se rozumí,“ ujistil jsem ho. „Mělo mě to napadnout samotného. Samozřejmě.“ Co jiného jsem mohl říct?

„To je dobře. Jste moc hodný, milý zlatý. Já vím, že se na vás můžu spolehnout.“

Pak se obrátil ke třem či čtyřem Dětem, které ještě postávaly kolem, a zářivě se usmál.

„Už na nás asi všichni čekají,“ poznamenal. „Běž napřed, Priscillo.“

„Já jsem Helen, pane Zellaby,“ opravila ho dívka.

„Aha. To je jedno. Tak pojď, holčičko,“ řekl Zellaby a společně vyšli po schodech.

Vrátil jsem se k vozu a zvolna jsem ujížděl zpátky. Cestou přes ves jsem si všiml, že u Kosy a kamene je živo, a byl jsem v pokušení se tam zastavit a zjistit, jaké jsou nálady místních obyvatel, ale měl jsem na paměti Zellabyho žádost, takže jsem pokušení odolal a jel jsem dál. U Kyleova sídla jsem auto otočil, abych s ním potom mohl rovnou vyjet, a vešel jsem dovnitř.

Angela seděla ve velkém salonu u otevřeného okna a poslouchala z rádia Haydnův kvartet. Když jsem vešel, otočila se po mně a sotva jsem zahlédl její tvář, byl jsem rád, že mě Zellaby požádal, abych se vrátil k ní.

„Byly celé nadšené, když přijel,“ řekl jsem jako odpověď na její nevyslovenou otázku. „Tak, jak jsem je viděl, mohla to být – až na ten matoucí pocit, že je člověk vidí několikanásobně – parta obyčejných dětí odkudkoli. Určitě má pravdu, když říkal, že mu důvěřují.“

„Možná,“ uznala. „Jenže já nevěřím jim. Myslím, že k nim mám nedůvěru už od té doby, co přinutily své matky, aby se s nim vrátily sem. Ještě jakžtakž jsem to dokázala pustit z hlavy, než zabily Jima Pawlea, ale od té doby se jich už vyloženě bojím. Zaplat' pánbůh, že jsem odsud vypakovala Michaela... Člověk neví, co můžou kdy vyvést. Sám Gordon uznává, že jsou nervózní a vyplašené. Je nesmysl, že tu ještě zůstáváme a vystavujeme život na milost a nemilost nějakému dětskému záchvatu vzteku nebo zlosti, který je může zničit.“

Připadá vám, že by někdo mohl brát to ‚ultimátum‘ plukovníka Westcotta vážně? Mně tedy ne. To znamená, že Dětem nezbyvá, než provést něco, čím by dokázaly, že je někdo brát vážně musí. Nezbyvá jim tedy, než přesvědčit důležité, tvrdohlavé a tupohlavé lidi a pánbůh ví, jak si usmyslí to zařídit. Po tom, co se tu už stalo, z toho mám hrůzu, skutečně hrůzu... Je jim dočista jedno, co se stane s kýmkoli z nás...”

„Moc by jim nepomohlo, kdyby se to, co umějí, snažily předvést tady,“ pokoušel jsem se ji utěšit. „Budou to muset zkusit tam, kde to bude mít větší váhu. Zajet s Bernardem do Londýna, jak vyhrožovaly. Pokud s pár hlavouny provedou to, co s policejním ředitelem –“

Zarazil jsem se, protože za oknem náhle zazářilo prudké světlo, jakoby se zablesklo, a dům se zachvěl v základech.

„Co to –?“ ulekl jsem se. Ale víc jsem říct nestačil.

Tlaková vlna, která vnikla dovnitř otevřeným oknem, mě málem srazila k zemi. Pak se ozval výbuch, třeskavé, ohlušující, hromové dunění, a dům jako by se s námi zakymácel.

Po dunivém třesku následoval chřestění a cinkot padajících věcí a pak se rozhostilo naprosté ticho.

Ani sám nevím proč, jsem proběhl kolem Angely schoulené v křesle a vyrazil francouzskými dveřmi na trávník. Listí servané ze stromů zakrývalo nebe a třepotavě se snášelo k zemi. Ohlédl jsem se na dům. Tlaková vlna urvala od stěny dva velké trsy popínavého vína ty teď visely pocuchané k zemi. Všechna okna na západní stěně zela prázdnotou bez jediné tabulky skla. Znovu jsem se podíval opačným směrem a mezi stromy i nad nimi se rozlévala bílá a rudá zář. Ani na chvíli jsem nezapochyboval, co to znamená...

Otočil jsem se a vběhl jsem zpátky do pokoje, jenže Angela byla tatam a křeslo bylo prázdné... Zavolal jsem ji, ale neozvala se...

Nakonec jsme ji objevil v Zellabyho pracovně. Místnost byla posetá skleněnými střepy. Jednu ze záclon urval výbuch z konzole a ležela napůl přehozená přes pohovku. Část Zellabyho rodinných památek smetl náraz z krbové římsy a ležely teď roztříštěné před krbem. Angela seděla v Zellabyho křesle a její hlava složená na holých pažích spočívala na jeho psacím stole. Když jsem vstoupil, ani se nepohnula a nevydala ani hlásku.

Jak jsem otevřel dveře, vnikl dovnitř prázdnými okenním rámy průvan. Zachytil list papíru ležící na stole vedle Angely a sfoukl ho přes okraj, až se třepotavě snesl na podlahu.

Zdvihl jsem ho. Byl to dopis psaný Zellabyho špičatým písmem. Nepotřeboval jsem ho číst. Všechno mi bylo jasné od chvíle, když jsem zahlédl rudobílou zář ve směru od Zámečku a v téže chvíli jsem si vybavil těžké kufříky, o nichž jsem si myslel, že obsahují přehrávací přístroje a další vybavení. Dopis také nebyl určen mně, a jak jsem ho odkládal zpátky na stůl vedle nehybné Angely, padlo mi do oka několik řádků z prostředka:

„...doktor ti to potvrdí, zbývalo mi už jen pár týdnů, nanejvýš měsíců. Takže se netrap, lásko moje.

A pokud jde o tamto – víš, žili jsme tak dlouho v zahrádce, až jsme skoro zapomněli věci samozřejmé k přežití. Existuje výrok: *Si fueris Romae, Romani vivito more*, a jsou to moudrá slova. Ale v elementárnější rovině zní ta myšlenka takhle: „Pokud chceš přežít v džungli, musíš se chovat podle jejích zákonů...““

OBSAH

<i>Midwickské kukačky</i>	2
<i>ČÁST PRVNÍ</i>	4
1. Do Midwiche vstup zakázán	5
2. v midwichi je klid.....	8
3. Midwich odpočívá.....	12
4. operace midwich.....	14
5. Midwich znovu ožívá	21
6. Midwich se zklidňuje	23
7. už to začíná.....	27
8. hlavy dohromady	30
9. nikomu ani slovo	33
10. midwich se smiřuje se situací.....	37
11. výborně, midwichi.....	42
12. čas sklizně.....	45
13. dostředivá síla midwiche.....	47
14. Problémy na obzoru.....	51
15. Problémy do budoucna.....	57
<i>ČÁST DRUHÁ</i>	62
16. TEĎ JE NÁM DEVĚT	63
17. midwich protestuje	75
18. výslech dítěte.....	79
19. slepá ulička	90
20. ultimátum.....	98
21. Zellaby makedonský.....	102

John Wyndham
MIDWICHSKÉ KUKAČKY

Z anglického originálu The Midwich Cuckoos,
vydaného nakladatelstvím Penguin Books v Londýně roku 1960,
přeložila Jitka Minaříková
Vydalo nakladatelství Paralela 50 v Praze jako svou 4. publikaci
Redaktorka Zora Wolfová
Vydání první, 1994
Sazba Arnicon, s. r. o., Praha
Tématická skupina 13/34
ISBN 80-901514-3-4